

משניות

סדר מועד

על פי מהדורות הרב דוד אלטראאס ז"ל
שהודפס בשנת ה'תק"ע בעיר פיסא

פה ירושלים י"א

שנת בכל מועד ישמרו ואת שבתותי יקדשו לפ"ק

הוצאת חטף-סגול

2023

הובא לדפוס באמצעות EXTEF ע"י שמעון מונטגיו

תפלת ר' נחניא בן הקנה שחייב לאומרה כל הנכנס לבית המדרש ללימוד
יהי רצון מלפניך יי' אלחי שלא יארע דבר תקללה על ידי ולא אכשל
בדבר הילכה וישמחו בי חבירין ולא אומר על טהור טמא ולא על
טמא טהור ולא על מתר אסור ולא על אסור מתר ולא יכשלו חבירין
בדבר הילכה ואש mach ביהם:

והאר"ז שיקל היה אומר אחר תפלה זו שני פסוקים אלו:

כִּי יְיָ יַתֵּן חֶכְמָה מִפְיוֹ דִּעָת וַתּוֹבֵנָה:
כָּל עַיִן וַאֲבִיטָה נִפְלָאוֹת מִתּוֹרָתֶךָ:

קודם הלימוד

כתוב בספר תוצאות חיים כשפוחה הספר למדוד בו יאמר

הנני רוצה למדוד כדי שיביאני תלמוד זה לידי מעשה ולידי מדות
ישרות ולידי ידיעת התורתה. והרני עושה לשם ייחוד קדשא בריך
הוא ושביגתיה בך חילו ורוחמי. ויהי נועם יהוזה אלהינו עליינו ומעשיה
ידינו כוננה עליינו ומעשה ידינו בוננהו:

משניות סדר מועד

יש בו י"ב מסכתות וזהו סדרון.

א שבת כד פרקים. ב עירובין פרקים. ג פסחים פרקים.
ד חגיגה ג פרקים. ה ביצה ה פרקים. ו מועד קטן
ג פרקים. ז ראש השנה ד פרקים. ח יומא ח פרקים.
ט סוכה ה פרקים. י תענית ד פרקים. יא שקלים
ח פרקים. יב מגילה ד פרקים.
בין הכל פ"ח פרקים:

אבל כפי סדר תוספת יומ טוב כך הוא. שבת. עירובין. פסחים.
שקלים. יומא. סוכה. ביצה. ראש השנה. תענית. מגילה. מועד קטן.
חגיגה. ואלו ואלו דברי אלהים חיים:

מסכת שבת

פרק א

יציאות השבת. שיטים שהן ארבע בפניהם. ושיטים שהן ארבע בחוץ. כיצד העני עומד בחוץ ובעל הבית בפנים. פשט העני את ידו לפנים. וננתן לתוכה ידו של בעל הבית. או שגטל מתוכה והוציא. העני חייב ובעל הבית פטור. פשט בעל הבית את ידו לחוץ. וננתן לתוכה ידו של עני. או שגטל מתוכה והבנис. בעל הבית חייב והעני פטור. פשט העני את ידו לפנים. ונטול בעל הבית מתוכה. או שגטן לתוכה והוציא. שניהם פטורים. פשט בעל הבית את ידו לחוץ. ונטול העני מתוכה. או שגטן לתוכה והבנис. שניהם פטורים:

ב לא ישב אדם לפניו הספר סמוך למינחה. עד שייתפלל. לא יבנש אדם למרחץ. ולא לבורסקין. ולא לאכזול ולא לדzon. ואם התחילו אין מפסיקין מפסיקין לкриיאת שמע. ואין מפסיקין ל תפלה:

ג לא יצא החית במחתו סמוך לחשכה. שמא ישבח ויצא. ולא הלבלר בקהלמוסו. ולא יפלה את כליו. ולא יקרא לאור הנגר. באמת אמרו. החוץ רואה היכן תינוקות קוראים. אבל הוא לא יקרא. כיוצא בו לא יאכל הדבר עם החזה. מפני הרجل עברה:

ד וְאֶלְוּ מִן הַחֲלֹבּוֹת שָׁאָמְרוּ בְּעָלִית חַנִּיה (בָּנו) חַזְקִיה בָּנו
גּוּרִיאָן. כְּשֶׁעָלוּ לְבָקָרוֹן גַּמְנוֹן. וּרְבוּ בֵּית שְׁמָאי עַל בֵּית הַלְּלָה.
וְשֶׁמְוֹנָה עַשֶּׂר דָּבָרִים גָּזְרוּ בָּו בַּיּוֹם:

ה בֵּית שְׁמָאי אָמְרִים אֵין שָׂוְרִין דַּי וְסָמְמָנִים וּבְרָשִׁינִים.
אֶלְאָ בְּדִי שִׁישָׂוּרָו מַבָּעוֹד יוֹם. וּבֵית הַלְּלָה מַתִּירִין:

ו בֵּית שְׁמָאי אָמְרִים אֵין נוֹתְנִין אָוְנִין שֶׁל פְּשָׁתָן לְתֹזֵךְ
הַתְּנוּר אֶלְאָ בְּדִי שִׁיחָבִילוּ מַבָּעוֹד יוֹם. וֶלְאָ אֶת הַאֲמָר
לִיוֹרָה אֶלְאָ בְּדִי שִׁיקְלָוֹת הָעֵינָה. וּבֵית הַלְּלָה מַתִּירִין. בֵּית
שְׁמָאי אָמְרִים אֵין פּוֹרְשִׁין מַצְוֹדֹת חַיָּה וּעוֹפּוֹת וְדָגִים.
אֶלְאָ בְּדִי שִׁיצָׂדוּ מַבָּעוֹד יוֹם. וּבֵית הַלְּלָה מַתִּירִין:

ז בֵּית שְׁמָאי אָמְרִים אֵין מַזְכִּין לְגַכְּרִי וְאֵין טָעַנְנִין עָמוֹ.
וְאֵין מַגְבִּיהָיָן עַלְיוֹן. אֶלְאָ בְּדִי שִׁיגְעַן לְמַקּוֹם קָרוֹב וּבֵית
הַלְּלָה מַתִּירִין:

ח בֵּית שְׁמָאי אָמְרִים אֵין נוֹתְנִין עֹרוֹת לְעַבְדָּן. וֶלְאָ כָּלִים
לְכֻובָּס גַּכְּרִי. אֶלְאָ בְּדִי שִׁיעַשׂו מַבָּעוֹד יוֹם. וּבְכָלָן בֵּית הַלְּלָה
מַתִּירִין עַם הַשְּׁמָשָׁה:

ט אָמָר רְבָּנוּ שְׁמַעְנוּ בָּן גַּמְלִיאֵל נָזְהָגֵן הִי בֵּית אָבָא. שְׁהִי
נוֹתְנִין כָּלִי לְבָנָן לְפֻכוּבָּס גַּכְּרִי שֶׁלְשָׁה יָמִים קֹדֶם לְשֶׁבֶת.
וְשָׁוֹן אֶלְוּ וְאֶלְוּ. שְׁטוֹעֲנִין קוֹרֹזֶת בֵּית הַבָּד וּעֲגֹולִי הַגָּתָה:

י אֵין צוֹלִין בָּשָׂר. בָּצָל. וּבִיאָה. אֶלְאָ בְּדִי שִׁיצָׂלוּ מַבָּעוֹד
יוֹם. אֵין נוֹתְנִין פַּת לְתְנוּר עַם חַשְׁבָּה. וֶלְאָ חַרְרָה עַל גַּבְיָה

גְּחִלִּים אֶלָּא כִּי שִׁקְרָמוּ פְנֵיה מַבּוֹזֵד יוֹם. רַبִּי אַלְיעָזֶר
(בֶּן יַעֲקֹב) אָוּמֵר כִּי שִׁקְרוֹם הַתְּחִתּוֹן שֶׁלָּה:

“ מִשְׁלָשְׁלִין אֶת הַפֵּסֶח בַּתְּנוּר עַم חִשְׁכָּה וּמַחְיוֹן אֶת
הָאוֹר בַּמְדוּרָת בֵּית הַמּוֹקֵד וּבְגֻבוּלִין כִּי שְׂתָאָחוֹז הָאוֹר
בְּרִכּוֹן. רַבִּי יְהוֹדָה אָוּמֵר (אֲף) בְּפֶחָמִין כֹּל שֶׁהוּא:

פרק ב

בְּמַה מַדְלִיקִין וּבְמַה אֵין מַדְלִיקִין אֵין מַדְלִיקִין לֹא
בְּלֶבֶשׂ וְלֹא בְּחֽוֹסֵן וְלֹא בְּכֶלֶד וְלֹא בְּפִתְחִילָה
הָאִידָּן וְלֹא בְּפִתְחִילָה הַמְּדָבֵר וְלֹא בְּרוֹקָה שְׁעַל פְנֵי
הַמִּים לֹא בְּזִיפָת וְלֹא בְשִׁעוֹה וְלֹא בְשִׁמְנוֹ קִיק וְלֹא
בְשִׁמְנוֹ שִׁירָפָה וְלֹא בְּאַלְיהָ וְלֹא בְּחַלֵב נְחֻומָה הַמְּדִי אָוּמֵר
מַדְלִיקִין בְּחַלֵב מְבָשֵל וּחְכָמִים אָוּמְרִים אֶחָד מְבָשֵל
וְאֶחָד שָׁאַינוֹ מְבָשֵל אֵין מַדְלִיקִין בָז:

ב' אֵין מַדְלִיקִין בְשִׁמְנוֹ שִׁירָפָה בַיּוֹם טֹב. רַבִּי יְשֻׁמְעָל
אָוּמֵר אֵין מַדְלִיקִין בְעַטְרָן מִפְנֵי בְבּוֹז הַשְׁבָת וּחְכָמִים
מַתִּירִין בְכָל הַשְּׁמָנִים בְשִׁמְנוֹ שְׁמַשְׁמִין בְשִׁמְנוֹ אֲגּוֹזִים
בְשִׁמְנוֹ צְנֻנוֹת בְשִׁמְנוֹ דְגִים בְשִׁמְנוֹ פְּקֻעּוֹת בְעַטְרָן וּבְנִפְטָט
רַבִּי טְרֵפּוֹן אָוּמֵר אֵין מַדְלִיקִין אֶלָא בְשִׁמְנוֹ זִית בְּלִבְדֵךְ:

כ' כָל הַיּוֹצֵא מִן הַעַץ אֵין מַדְלִיקִין בָז אֶלָא פְשַׁתָן וְכָל
הַיּוֹצֵא מִן הַעַץ אַינוֹ מַטְמֵא טוֹמַאת אֲהַלִים אֶלָא פְשַׁתָן
פִתְחִילָת הַבָּגֵד שְׁקָפְלָה וְלֹא הַבָּהָבָה. רַבִּי אַלְיעָזֶר אָוּמֵר

טָמֵאָה וְאַין מְדֻלִּיקִין בָּהּ . רַבִּי עֲקִיבָּא אֹמֶר טָהוֹרָה
וּמְדֻלִּיקִין בָּהּ :

ד לא יקוץ אדם שפוגרת של ביצה . וימלאנה שמן ויתגננה
על פי הנגר . בשביל שתהא מנטפת . אפילו היא של חרס .
ורבי יהודה מתיר . אבל אם חכירה היוצר מתחלה מותר .
מן פניהם שהוא kali אחד . לא יملא אדם קערה שמן ויתגננה
בצד הנגר . ויתנו ראש הפתילה בתוכה . בשביל שתהא
שואבת . ורבى יהודה מתיר :

ה המכבה את הנגר . מפני שהוא מתירא . מפני גזם . מפני
לסתים . מפני רוח רעה . ואם בשビル החולה שיישן פטור .
בחס על הנגר . בחס על השמן . בחס על הפתילה חייב .
ורבי יוסי פוטר בכלן . חזן מן הפתילה מפני שהוא עוזה
פרק :

ו על שלוש עבירות נשים מותות בשעת לדתן . על שאינן
זהירות . בנדה . وبחליה . ובהדלקת הנגר :

שלהשה דברים אزيد אדם לומר בתוכה בביתו ערב שבת
עם חשכה . עשרה עשרה ערבתו הדליך את הנגר . ספק
חשכה ספק אין חשכה . אין מעשרין את הוודאי . ואין
מטבילין את הכלים . ואין מדליקין את הנרות . אבל
מעשרין את הדרמי . ומערביין . וטומניין את החמץ :

פרק ג

- כ' **בִּירָה** **שַׁהֲסִיקוֹה בְּקַשׁ וּבְגַבְבָּא**. נוֹתְנֵין עַלְיהָ תְּבַשֵּׁיל. בְּגַפֶּת וּבְעֵצִים. לֹא יִתְן עַד שִׁגְרוֹף. אָז עַד שִׁיתָן אֶת הַאֲפָר. בֵּית שָׁמָאי אָוּמָרים חַמְינִין אָבֶל לֹא תְּבַשֵּׁיל. וֵבֵית הַלְּל אָוּמָרים חַמְינִין וְתְּבַשֵּׁיל. בֵּית שָׁמָאי אָוּמָרים נוֹטְלֵין אָבֶל לֹא מַחְזִירֵין. וֵבֵית הַלְּל אָוּמָרים אָף מַחְזִירֵין:
- ב' **תְּפֻנָּר** **שַׁהֲסִיקוֹהוּ בְּקַשׁ וּבְגַבְבָּא**. לֹא יִתְן בֵּין מַתּוֹכוֹ בֵּין מַעַל גַּבְיוֹ. בְּפֶח **שַׁהֲסִיקוֹהוּ בְּקַשׁ וּבְגַבְבָּא**. הַרְיָה הוּא בְּכִירִים. בְּגַפֶּת וּבְעֵצִים הַרְיָה הוּא בְּתַנוּר:
- ג' אֵין נוֹתְנֵין בֵּיצה בְּצֵד הַמִּיחָם בְּשִׁבְיָל שַׁתְּחַגְּלָל. וְלֹא יִפְקִיעֵנָה בְּסֻודָּרִים. וּרְبִי יוֹסֵי מַתִּיר. וְלֹא יִטְמִינֵנָה בְּחֹול וּבְאַבְקָק דָּרְכִים. בְּשִׁבְיָל שַׁתְּצַלָּה:
- ד' מַעֲשָׂה שַׁעַשׂ אֲנָשִׁי טְבִירִיא. וְהַבִּיאוּ סָלוֹן שֶׁל צָוֵן לְתוֹךְ אַמְּהָ שֶׁל חַמְינִין. אָמְרוּ לְהָנָה חַכְמִים. אָם בְּשִׁבְתָּה. בְּחַמְינִין שְׁהַוְחַמּוּ בְּשִׁבְתָּה. אַסּוּרִין בְּרַחַץ וּבְשִׁתְּיָה. וְאָם בְּיּוֹם טֹב בְּחַמְינִין שְׁהַוְחַמּוּ בְּיּוֹם טֹב. אַסּוּרִין בְּרַחַץ וּמְתַרְין בְּשִׁתְּיָה. מַולְיאָר הַגְּרוֹף שְׁוֹתִין הַיְמָנוּ בְּשִׁבְתָּה. אֲנִיטִיבִי אָף עַל פִּי שִׁגְרוֹפהּ אֵין שְׁוֹתִין מִמֶּנָּה:
- ה' הַמִּיחָם שְׁפִנְהָהוּ לֹא יִתְן לְתוֹכוֹ צָוֵן. בְּשִׁבְיָל שִׁיחָמוּ. אָבֶל נוֹתֵן הוּא לְתוֹכוֹ. או לְתוֹךְ הַפּוֹס. כִּדי לְהַפְּשִׁירָן. הַאַלְפָס וּמַקְדָּרָה שַׁהֲעַבְרִין מַרְתַּחַזִין. לֹא יִתְן לְתוֹכוֹ תְּבָלִין. אָבֶל

נוֹתֵן הוּא לְתוֹךְ הַקָּעֶרֶת אֲוֹ לְתוֹךְ הַתְּמִחוֹת רַבִּי יְהוּדָה אָמֵר לְכָל הַוָּא נֹתֵן חֻזֶּק מִדָּבָר שִׁישׁ בּוֹ חַמְץ וְצִיר:

איין נוֹתֵן כָּל תְּחַת הַגָּר לְקַבֵּל בּוֹ אֶת הַשְּׁמֹן וְאֶם נִתְנַן מַבָּעוֹד יוֹם מַטָּר וְאיין נוֹתֵן מַמְפָנוֹ לְפִי שָׁאַינוֹ מִן הַמּוֹכָן מַטְלָטְלִין גַּר חֶדְשָׁה אֲבָל לֹא יִשְׁן רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמֵר בְּלִי הַגְּרוֹת מַטְלָטְלִין חֻזֶּק מִן הַגָּר הַדּוֹלָק בְּשֵׁבֶת נוֹתֵן כָּל תְּחַת הַגָּר לְקַבֵּל נִצְׁוֹתָה וְלֹא יִתְן לְתוֹכוֹ מַיִם מִפְנֵי שַׁהוּא מִכְבָּה:

פרק ד

בִּמְהָ טָמֵנִין וּבִמְהָ אֵין טָמֵנִין אֵין טָמֵנִין לֹא בְּגַפְתָּה וְלֹא בְּזִבְבָּל וְלֹא בְּמַלְחָה וְלֹא בְּסִיד וְלֹא בְּחֹזֶל בֵּין לְחִים וּבֵין יְבָשִׁים לֹא בְּתַבּוֹן וְלֹא בְּזִיגְםִים וְלֹא בְּמּוֹכִים וְלֹא בְּעַשְׂבִּים בְּזָמָן שְׁהָן לְחִים אֲבָל טָמֵנִין בְּהָן בְּשָׁהָן יְבָשִׁין טָמֵנִין בְּפֶסֶות וּבְפִירּוֹת בְּכַנְפֵי יְזָהָה וּבְנִסְוּרָת שֶׁל חֶרְשִׁים וּבְגַעֲרָת שֶׁל פְּשַׁתְּן דָּקָה רַבִּי יְהוּדָה אָסֵר בְּדָקָה וּמִתְּרֵר בְּגַסְתָּה:

ב טָמֵנִין בְּשִׁלְחִין וּמַטְלָטְלִין אֹתוֹן בְּגַזִּי צָמָר וְאיין מַטְלָטְלִין אֹתוֹן בַּיַּצְדָּק הַוָּא עֹזֶה נוֹטֵל אֶת הַכְּסָוי וְהַנּוֹפְלוֹת רַבִּי אַלְעָזָר בָּן עֹזְרִיה אָמֵר קַפָּה מַטָּה עַל צְדָה נוֹטֵל שָׁמָא יָטוֹל וְאַינוֹ יִכְׁלֶל לְהַחְזִיר וּחְכָמִים אָזְמָרִים נוֹטֵל וּמַחְזִיר לֹא בְּפָהּוּ מַבָּעוֹד יוֹם לֹא יִכְסַנוּ מִשְׁתְּחַשֵּׁךְ

בְּסֶהָה וִנְתַּגֵּלָה . מִתָּר לְבַסּוֹתּוֹ . מִמְלָא אֶת הַקִּיתּוֹן . וַנּוּתֵן
לְתַחַת הַכְּרִי אוֹ תַּחַת הַכְּסֶת :

פרק ה

בְּמִה בָּהָמָה יָצָא . וּבְמִה אִינָה יָצָא . יָצָא הַגָּמֶל
בְּאַפְּסָר . וְנָאָקָה בְּחַטְם . וְלִבְדּוֹתִים בְּפְרוֹמְבִיא .
וְסֻסָּה בְּשִׁיר . וְכָל בְּעַלְיָה הַשִּׁיר . יָצָאִים בְּשִׁיר וְגַמְשָׁכִים
בְּשִׁיר . וּמִזְוִין עַלְיָהוּ וְטוֹבְלִין בְּמִקּוֹמָן :

ב' חַמּוֹר יָצָא בְּמִרְדְּעָת . בָּזְמַן שְׁהִיא קְשׁוֹרָה לֹא . זְכָרִים
יָצָאִין לְבוּבִין . רְחַלּוֹת יָצָאֹת שְׁחוֹזוֹת . כְּבָלוֹת . וּכְבָנוֹת .
הָעֲזִים יָצָאֹת צְרוֹרוֹת . רַבִּי יוֹסֵי אָסֵר בְּכָלָן חַוֵּץ מִן
הַרְחַלִּין הַכְּבָנוֹת . רַבִּי יְהוּדָה אָמֵר עַזִּים יָצָאֹת צְרוֹרוֹת
לִיְבָשׁ . אָבֵל לֹא לְחַלְבָּב :

ג' וּבְמִה אִינָה יָצָא . לֹא יָצָא גָּמֶל בְּמַטּוֹתָת . לֹא עַקּוֹד
וְלֹא רְגֹול . וּבָן שְׁאָר בְּלַבְבָּהּמוֹת . לֹא יַקְשׁוֹר גַּמְלִים זֶה
בָּזָה וְיִמְשֹׂךְ . אָבֵל מַבְנִים חַבְלִים לְתוֹךְ יָדוֹ וְיִמְשֹׂךְ . וּבְלִבְדֵּק
שֶׁלֹּא יִכְרֹז :

ד' אֵין חַמּוֹר יָצָא בְּמִרְדְּעָת בָּזְמַן שְׁאִינָה קְשׁוֹרָה לֹא . וְלֹא
בְּזָוֹג אֶפְעַל פִּי שְׁהָוָא פְּקוֹק . וְלֹא בְּסָלָם שְׁבַעֲזָאוֹרָו . וְלֹא
בְּרַצּוֹעָה שְׁבַרְגָּלָו . וְאֵין הַתְּרַגְּנוֹלִין יָצָאִין בְּחֽוֹטִין . וְלֹא
בְּרַצּוֹעָת שְׁבַרְגִּילִּים . וְאֵין הַזְּכָרִים יָצָאִין בְּעַגְלָה שְׁתַחַת
הָאַלְיהָ שֶׁלֹּהוּ . וְאֵין הַרְחַלִּים יָצָאֹת חַנוֹנוֹת . וְאֵין הַעֲגָל

יוצא בגימוץ. ולא פרה בעזר הקופד. ולא ברכזועה שבין קרניקה. פרתו של רבי אליעזר בן עזירה היתה יוצאה ברכזועה שבין קרניקה. שלא ברצו חכמים:

פרק ו'

במה אשה יוצאה. ובמה אינה יוצאה. לא יצא אשה לא בחוטי צמר. ולא בחוטי פשתן. ולא ברכזועות שבראש. ולא תטבול בהן עד שתרפס. ולא בטוטפת. ולא בסגבותין בזמן שאין תפורין. ולא בכבול לשרות הרבים. ולא בעיר של זהב. ולא בקטלה. ולא בנזימים. ולא בטבעת שאין עליה חותם. ולא במחט שאין נקובה. ואם יצא אינה חיבת חטא:

ב לא יצא האיש בסנדל המס靡ר. ולא ביחיד בזמן שאין בריגלו מהה. ולא בתפלין. ולא בكمיע בזמן שאין ממנו הפעחה. לא בשരון. ולא בקסדא. ולא במוגדים. ואם יצא אין חיב חטא:

ג לא יצא אשה במחט הנקובה. ולא בטבעת שיש עלייה חותם. ולא בכוליאר. ולא בכובלת. ולא בצלוחית של פלייטון. ואם יצא חיבת חטא. דברי רבי מאיר. וחכמים פוטרין בכובלת ובצלוחית של פלייטון:

ד לא יצא האיש לא בסיף. ולא בקשחת. ולא בתריס. ולא באלה. ולא ברומח. ואם יצא חיב חטא. רבי אליעזר

אומר תכשיטין הָן לֹא וְחַכְמִים אֹמְרִים אֵין אֶלְאָ לְגַנְאי. שֶׁנּאֹמֵר וְכַתְתּוּ חֲרֻבּוֹתָם לְאַתִּים וְחַנִּיתּוֹתָם לְמִזְמָרוֹת. לֹא יִשְׂאָ גּוֹי אֶל גּוֹי חֶרֶב. וְלֹא יַלְמְדוּ עוֹד מַלְחָמָה. בִּרְיתַּהֲרָה. וַיַּצְאִים בָּה בְּשִׁבְתָּה. בְּבָלִים טְמָאִין וְאֵין יַצְאִין בְּהַן בְּשִׁבְתָּה:

ה יַצְאָת אֲשֶׁר בְּחוּטִי שַׁעַר. בֵּין מִשְׁלָה. בֵּין מִשְׁלָל בְּהַמָּה. בְּטוּטָף וּבְסֶגֶנוּטִין בְּזָמָן שֶׁהָם תָּפּוֹרִין. בְּכָבוֹל וּבְפִאהַ נְכָרִית לְחַצֵּר. בְּמוֹזֵךְ שְׁבָאָזָנָה. וּבְמוֹזֵךְ שְׁבָסְגָּדָלָה. וּבְמוֹזֵךְ שְׁהַתְקִינָה לְנִדְתָּה. בְּפָלָפָל וּבְגַרְגָּרָה מַלְחָ. וּבְכָל דָּבָר שְׁתַתְנוּ לְתוֹךְ פִּיהָ. וּבְלִבְדֵּ שְׁלָא תַתְנוּ לְכַתְּחִילָה בְּשִׁבְתָּה. וְאֵם נַפְלֵל לֹא תַחֲזֵיר. שָׁן תַּזְתִּיבָה. וְשָׁן שְׁלָל זְהָב. רַבִּי מַתִּיר. וְחַכְמִים אֹסְרִים:

ו יַצְאָין בְּסֶלֶע שָׁעַל הַאֲזִינָה. הַבְּנוֹת (קְטָנוֹת). יַצְאָות בְּחוּטִין. וְאַפְּיָלוּ בְּקָסְמִין שְׁבָאָזָנִים. עֲרָבִיות יַצְאָות רַעֲולָות. וּמְדִיוֹת פְּרוֹפּוֹת. וּכְלָ אָדָם. אֶלְאָ שְׁדָבָרוּ חַכְמִים בְּהַזּוֹה:

ז פּוֹרֶפֶת עַל הָאָבָן. וְעַל הָאָגָז. וְעַל הַמְּטֻבָּע. וּבְלִבְדֵּ שְׁלָא תִּפְרֹזֶף לְכַתְּחִילָה בְּשִׁבְתָּה:

ח הַקְּטָע יַצֵּא בְּקָבֶשֶׁלֶן. דָּבָרִי רַבִּי מַאִיר. וַרַּבִּי יוֹסֵי אֹסֵר. וְאֵם יִשְׁלֹז בֵּית קְבוּל בְּתוּתִים טְמָא. סְמוּכוֹת שְׁלֹז טְמָאִין מַדְרָס. וַיַּצְאָין בְּהַן בְּשִׁבְתָּה. וּנְכַנְּסִין בְּהַן בְּעִזּוֹה. בְּסָא

משניות סדר מועד

וְסָמוֹכֹת שֶׁלּוּ טָמֵאִין מַדְרָסׁ . וְאֵין יוֹצָאִין בָּהוּ בְּשִׁבְתָּה . וְאֵין
גְּנַסְיָן בָּהוּ בְּעַזְרָה . אֲנַקְטָמִין טָהוֹרִים . וְאֵין יוֹצָאִין בָּהוּ :
ט הַבְּנִים יוֹצָאִים בְּקִשְׁרִים . וּבְנִי מְלֻכִים בְּזָוִגִין . וְכָל אָדָם .
אֶלָּא שְׁדָבָרוּ חִכְמִים בְּהַזּוֹה :

י יוֹצָאִין בְּבִיצַת הַחֲרֹגָל . וּבְשַׁן שְׁוּעָל . וּבְמִסְמָר מִן הַצְלָובָן .
מִשּׁוּם רְפּוֹאָה . דָבָרִי רְبִי מַאיָר . וְחִכְמִים אֲוּמָרִים אֲף
בְּחֹזֶל אָסּוֹר . מִשּׁוּם דָרְכִי הַאֲמֹרִי :

פרק ז

**כָּלּוּ גָדוֹל אָמָרוּ בְּשִׁבְתָּה . כָּל הַשׂוֹכֵח עַקְרָב שִׁבְתָּה . וְעַשְ׈ה
מְלָאכֹת הַרְבָּה בְּשִׁבְתּוֹת הַרְבָּה . אַינְנוּ חִיב אֶלָּא
חַטָּאת אַחַת . הַיּוֹדֵע עַקְרָב שִׁבְתָּה . וְעַשְ׈ה מְלָאכֹת הַרְבָּה
בְּשִׁבְתּוֹת הַרְבָּה . חִיב עַל כָּל שִׁבְתָּה וּשִׁבְתָּה . הַיּוֹדֵע שַׁהוּא
שִׁבְתָּה . וְעַשְ׈ה מְלָאכֹת הַרְבָּה . בְּשִׁבְתּוֹת הַרְבָּה . חִיב עַל
כָּל אָב מְלָאכָה וּמְלָאכָה . הַעֲשָׂה מְלָאכֹת הַרְבָּה מְעֵן
מְלָאכָה אַחַת . אַינְנוּ חִיב אֶלָּא חַטָּאת אַחַת :**

ב אַבּוֹת מְלָאכֹת אַרְבָּעִים חִסְר אַחַת . הַזּוֹרָע . וְהַחֲזָרֶשׁ .
וְהַקּוֹצָר . וְהַמְעַמֵּר . הַדְשָׁה . וְהַזּוֹרָה . הַבּוֹרֶר . הַטוֹחַן .
וְהַמְרַקֵּד . וְהַלְשָׁה . וְהַאֲזָפָה . הַגּוֹזֵז אֶת הַצְמָר . הַמְלַבְנָן .
וְהַמְנַפְצָז . וְהַצּוֹבָעָן . וְהַטּוֹזָה . וְהַמְסָך . וְהַעֲשָׂה שְׁתִי בְּתֵי
גִּירִין . וְהַאֲרִיג שְׁנִי חֹוטִין . וְהַפּוֹצָע שְׁנִי חֹוטִין . וְהַקּוֹשֶׁר
וְהַמְתִיר . וְהַתּוֹפֵר שְׁתִי תִּפְירֹות . הַקּוֹרֶע עַל מִנְתָּה לְתִפְור

שְׁתִי תְפִירֹות. הַצָּד צְבִי. הַשׂוֹחֵטֶן. וְהַמְפִשִּׁיטֶן. הַמּוֹלְחוֹן.
וְהַמְעַבֵּד אֶת עֹזֶרֶן. וְהַמּוֹחֲקֶן. וְהַמְחַתְּכֶן. הַכּוֹתֵב שְׁתִי
אֹתוֹתֶן. וְהַמּוֹחֵק עַל מַנְתָּה לְכַתּוֹב שְׁתִי אֹתוֹתֶן. הַבּוֹנֶה.
וְהַסּוֹתֵר. הַמְכַבֵּה. וְהַמְבָעֵר. הַמְפָה בְּפִטְישָׁן. הַמּוֹצִיא
מִרְשֹׁות לְרִשותֶן. הַרְיִי אֶלְוָן אֶבֶוֹת מְלָאכֹת אַרְבָּעִים חִסְרָן:
אַחַת:

וְעוֹד בְּלֵל אַחֲר אָמְרוֹן. בְּלַי הַכְּשֵׁר לְהַצְנִיעַ וּמְצִנְעֵנוּ
כְּמוֹהוּ. וְהַזִּיאוֹ בְּשִׁבְתָּה. חִיבָּע עַלְיוֹן חַטְאתָן. וְכָל שָׁאַנוּ
כְּשֵׁר לְהַצְנִיעַ. וְאַין מְצִנְעֵנוּ כְּמוֹהוּ. וְהַזִּיאוֹ בְּשִׁבְתָּה. אַינוּ
חִיבָּע אֶלְאָהַמְצִנְעֵנוּ:

ג' הַמּוֹצִיא תְּבִוָּן בְּמַלְאָן פִּי פָּרָה. עַזָּה בְּמַלְאָן פִּי גַּמְלָן.
עַמְיר בְּמַלְאָן פִּי טַלָּה. עַשְׁבִּים בְּמַלְאָן פִּי גַּדְיָן. עַלְיִן שֻׁום
וּעַלְיִן בְּצָלִים. לְחִים בְּגַרְגָּרָתָן. יְבָשִׁים בְּמַלְאָן פִּי גַּדְיָן. וְאַין
מְצַטְּרֵפִין זֶה עַם זֶה. מִפְנֵי שְׁלָא שְׁשׁוֹן בְּשִׁעוּרֵיהָן. הַמּוֹצִיא
אָכְלִים בְּגַרְגָּרָתָן חִיבָּע. וּמְצַטְּרֵפִין זֶה עַם זֶה. מִפְנֵי
שְׁשׁוֹן בְּשִׁעוּרֵיהָן. חַוֵּץ מַקְלִיבֵיהָן. וְגַרְעִינֵיהָן. וְעוֹקָצֵיהָן.
וְסֻוּכָּן וְמַרְסָנָן. רַבִּי יְהוֹדָה אָוֹמֵר חַוֵּץ מַקְלִיבֵי עַדְשִׁים.
שְׁמַתְבֵּשְׁלָות עַמְהָן:

פרק ח

המוציא יין בди מזיגת הபוס. חלב בדי גמישה. דבש בדי ליתן על הבתית. שמן בדי לסוך אבר קטן. מים בדי לשופם את הקילור. ושאר כל המশקין בריביעית. וכל השופcin בריביעית. רבי שמעון אומר כלו בריביעית. ולא אמרו כל השיעוריין הלו. אלא למצויניהם:

המוציא חבל בדי לעשות און לקפה. גמי בדי לעשות תלאי לנפה ולכברה. רבי יהודה אומר בדי לטול ממנו מدت מגעל לקטן. ניר בדי לבתוב עליו קשר מוכסין. והמוציא קשר מוכסין חייב. ניר מחוק בדי לבזרך על פין צלחות קטנה של פלייטון:

עור בדי לעשות קמייע. קלף בדי לבתוב עליו פרשה קטנה שבתפלין. שהיא שמע ישראל. (דובסוסטוס בדי לבתוב מזינה.) זו בדי לבתוב שתי אותיות. בחול בדי לבחול עין אחת:

דקק בדי לתן בראש השבשת. זפת וגפרית בדי לעשות נקב. שעווה בדי לתן על פי נקב קטן. חרסית בדי לעשות פי כור של צורפי זהב. רבי יהודה אומר בדי לעשות פטפוט. סובין בדי לתן על פי כור של צורפי זהב. סיד בדי לסוד אצבע קטנה שבבנות. רבי יהודה אומר בדי לעשות בלבול. רבי נחמי אמר בדי לסוד אנדיפי:

" אֲדָמָה בְּחֹזֶם הַמִּרְצָזֶפִּין . דָּבָרִי רַبִּי עַקְיבָּא . וְחַכְמִים אָוּמְרִים בְּחֹזֶם הָאִגְּרוֹת זָבֵל וְחוֹל הַדָּק בְּדִי לְזָבֵל קָלָח שֶׁל בָּרוּב . דָּבָרִי רַבִּי עַקְיבָּא . וְחַכְמִים אָוּמְרִים בְּדִי לְזָבֵל בְּרִישָׁא . חֹל הָגֵס בְּדִי לְתֹנוּ עַל מְלָא כַּף סִיד . קָנָה בְּדִי לְעַשּׂוֹת קְוֻלָּמוֹס . וְאָם הִיה עַב אוֹ מְרַסֵּס . בְּדִי לְבָשֶׁל בּוֹ בְּיִצְחָה קָלָה שְׁבָבִיצִים טְרוֹפָה וְגַתּוֹנָה בְּאַלְפִּס :

' עַצְמָם בְּדִי לְעַשּׂוֹת תְּרוּוד . רַבִּי יְהוּדָה אָוּמֵר בְּדִי לְעַשּׂוֹת מִמְּנָנוֹ חַף . זְכוֹרִית בְּדִי לְגַرְזָר בּוֹ רַאשְׁ הַפְּרָבָר . צְרוֹר אָז אָבוֹן בְּדִי לְזַרְוקָ בְּעֻזָּף . רַבִּי אַלְיעָזָר בּוֹ יְעַלְבָּ אָוּמֵר בְּדִי לְזַרְוקָ בְּבָהָמָה :

' חָרָס בְּדִי לְתֹנוּ בּוֹנִי פְּצִים לְחַבְירָן . דָּבָרִי רַבִּי יְהוּדָה . רַבִּי מַאיָּר אָוּמֵר בְּדִי לְחַתּוֹת בּוֹ אֶת הָאוּר . רַבִּי יוֹסֵי אָוּמֵר בְּדִי לְקַבֵּל בּוֹ רְבִיעִית . אָמֵר רַבִּי מַאיָּר אֶפְיָה עַל פִּי שָׁאַיָּה לְדָבָר זָכָר לְדָבָר . שְׁנָאָמֵר וְלֹא יִמְצָא בְּמִכְתָּתוֹ חַרְשָׁ לְחַתּוֹת אֲשֶׁר מִיקּוֹד . אָמֵר לוֹ רַבִּי יוֹסֵי מִשְׁם רָאֵיה . וְלִחְשֹׁר מִם מִגְּבָּא :

פרק ט

א אמר רבי עקיבא מניין לעבודה זרה שמטמאה במשא
בנדה. שנאמר תזרם כמו דוה. לא תאמר לו מה
נדיה מטמאה במשא. אף עבודה זרה מטמאה במשא:

ב מניון לסתינה שהיא טהורה. שנאמר דרך אנייה בלב
ים. מניון לערגוגה שהיא ששה על שש טפחים. שזוריין
בתוכה חמשה זרעים. ארבעה באربع רוחות הערגוגה.
ו אחד באמצע. שנאמר כי בארכץ תוכיא צמחה. וכגנה
זרועיה תצמיח. זרעה לא נאמר אלא זרועיה:

ג מניון לפולטת שכבת זרע ביום השלישי שהיא טמאה.
שנאמר היו נבונים לשלהשת ימים. מניון שמרחיצין את
המילה ביום השלישי שחל להיות בשבת. שנאמר ויהי
ביום השלישי בהיותם כوابים. מניון שקורין לשון
של זהירות בראש שער המשטלחה. שנאמר אם יהיו
חתאיםם בשנים בשילג ילבינו:

ד מניון לסתה שהיא בשתייה ביום הכיפורים. אף על פי
שאין ראייה לדבר זכר לדבר. שנאמר ותבא כמים בקרבו
וכשמן בעצמותיו:

ה המוציא עצים כדי לבשל ביצה קלה. תבלין כדי
لتבל ביצה קלה. ומצטרפין זה עם זה. קליפי אגוזים.
קליפי רמנים. איסטיס. ופואה. כדי לאכזע בהן בגד

קטן בסבכה. מי רגילים. נתר. ובזרית. קמוליא. ואשלג.
כדי לכבס ביהן בגד קטן בסבכה. רבי יהודה אומר כדי
להעביר על הפתם:

פלפלת כל שהוא. ועתהן כל שהוא. מיני בשמים ומיני
מחכות כל שהוא. מאבני המזבח ומעפר המזבח. ממק
ספרים. וממק מטבחותיהם. כל שהוא. שמאניינים אותן
לגנון. רבי יהודה אומר אף המוציא ממשי עבודת
אלילים כל שהוא. שנאמר ולא ידק בידך מאומה מן
החרם:

המוציא קפת הרוכלין. אף על פי שיש בה מינין
הרבה. אין חיב אלא חטאתי אחת. זרעוני גנה פחות
מכברונגרת. רבי יהודה בן בתירה אומר חמשה זרע
קשואין שנים. זרע דלוין שנים. זרע פול המצרי שנים.
חגב חי (טהור) כל שהוא. מט בגראונגרת. צפורת ברומים
בין חיינה בין מתה כל שהוא. שמאניין אותה לרפהה.
רבי יהודה אומר אף המוציא חגב חי טמא כל שהוא.
שמאיין אותו לקטן לשחוק בו:

פרק י

המוציא לזרע. ולדגמא. לרפואה. והוציאו בשבת
חייב בכל שהוא. וכל אדם אין חייב עליו אלא
בשיעורו. חזר והכניסו. אין חייב אלא בשיעורו:

ב המוציא אוכלין ונתקנן על האסקפה. בין שוחר והוציאן.
בין שהוציאן אחר פטור. מפני שלא עשה מלאכתו בבית
אחת. קפה שהיא מלאה פירות. ונתקנה על אסקפה
החיצונה. אף על פי שרוב הפירות מבחווץ. פטור עד
שיזיא את כל הקפה:

ג המוציא בין בימינו. בין בשמאלו. בתודח חיקו. או על
בתפו. חייב. שכן משא בני קהת. בלבד אחר ידו. ברגלו.
בפיו. ובמרפקו. באזנו. ובשערו. ובפונגדתו. ופיה למיטה.
בין פונגדתו לחולוקו. ובשפת חולוקו. במגעלו. בסנדלו.
פטור. שלא הוציא בדרך המוציאן:

ד המתבזין להוציא לאפניו. ובא לו לאחוריו. פטור.
לאחוריו. ובא לו לאפניו. חייב. באמת אמרו. האשה
החוורת בסינר. בין מלפניהם ובין מלאחריהם. חייבת. שכן
ראוי להיות חזר. רביה יהודה אומר אף מקבל פתקין:

ה המוציא כבר לרשות הרבנים. חייב. הוציאו שנים.
פטוריין. לא יכול אחד להוציאו. והוציאו שנים. חייבין.
ורבי שמואן פוטר. המוציא אוכלין פחות מפשיער בפלוי.

פטור אף על הכללי. שהכללי טפלה לו. את החי במתה. פטור אף על המתה. שהמתה טפלה לו. את המת במתה חייב. וכן בזיה מתה. ובזיה מונגה. וכעדישה מונגה. חייב. ורבי שמואל פוטר:

הנוטל אפרניו זו בזו. או בשני. וכן שערו. וכן שפמו. וכן זקנו. וכן האוזלת. וכן הבוכחת. וכן הפוקשת. רבי אליעזר מחייב. וחכמים אוסרין משום שבות. התולש מעץ נקיוב. חייב. ונשאינו נקיוב פטור. ורבי שמואל פוטר בזה ובזה:

פרק יא

הוזרק מרשות היחיד לרשות הרבים. מרשות הרבים. לרשות היחיד. חייב. מרשות היחיד לרשות היחיד. ורשות הרבים באםצע. רבי עקיבא מחייב וחכמים פוטרים:

ב' ביצה. שתי גוונותראות זו בוגדר זו בראשות הרבים. המושית והוזרק מזו לזו פטור. כי שתין בדינטאות אחת. המושית חייב. והוזרק פטור. שכד היה עבודה תלולים. שתי עגלות זו אחר זו בראשות הרבים. מושיטין הקרשין מזו לזו. אבל לא זורקין חוליות הבזיר והשלע שהן גבויין עשרה ורhubnu ארבעה. הנוטל מהן. והנתן על גבן. חייב. פחותה מכון פטור:

ג הזרק ארבע אמות בbullet. למעלה מעשרה טפחים.
כזרק באוויר. למטה מעשרה טפחים. כזרק בארץ.
הזרק בארץ ארבע אמות חיב. זרק לתוך ארבע אמות.
ונתגלגל חוץ לאربع אמות פטור. חוץ לאربع אמות.
ונתגלגל לתוך ארבע אמות חיב:

ד הזרק בים ארבע אמות פטור. אם היה רק מים
וירושות הרבים מהלכת בו. הזרק לתוכו ארבע אמות
חיב. וכמה הוא רק מים. פחות מעשרה טפחים. רק
מים וירושות הרבים מהלכת בו. הזרק בתוכו ארבע
אמות חיב:

ה הזרק מון הים ליבשה. ומון היבשה לים. וכן הים
לسفינה. ומון הספינה לים. ומון הספינה לחברתה. פטור.
ספינות קשות זו בזו. מטלטלין מזו לזו. אם אין
קשות זו. אף על פי שמקפות אין מטלטלין מזו לזו:

ו הזרק ונפר לאחר שיצתה מיד. קלטה אחר. קלטה
כלב. או שנשraphה. פטור. זרק לעשות חבורה. בין אדם.
ובין בינה. ונפר עד שלא נעשה חבורה פטור. זה
הכל. כל חיבי חטאות אין חיבין. עד שתהא תחולתן
וסופן שגגה. תחולתן שגגה וסופן זדון. תחולתן זדון וסופן
שגגה. פטורין עד שתהא תחולתן וסופן שגגה:

פרק יב

הבוֹנֶה . כִּמֶּה יָבֹנֶה וַיְהֵא חִיבָּר . הַבּוֹנֶה בָּל שֶׁהוּא . וְהַמְסֻתָּת . וְהַמְפָה בְּפִטְישׁ . וּבְמַעַצְדָּה . וְהַקּוֹדֵח בָּל שֶׁהוּא . חִיבָּר . זֶה הַכָּלֵל . בָּל הַעוֹשָׂה מַלְאָכָה וּמַלְאָכָתוֹ מַתְקִיעִמָּת בְּשִׁבְתָּה . חִיבָּר . רְבוּ שְׁמַעַן בָּן גִּמְלִיאֵל אָמֵר אֶל הַמְפָה בְּקוֹרְגָּס עַל הַסְּדוֹן בְּשָׁעַת מַלְאָכָה חִיבָּר . מִפְנֵי שֶׁהוּא בְּמַתְקָנוֹ מַלְאָכָה :

ב' הַחוֹרֶשׁ בָּל שֶׁהוּא . הַמְגַבֵּשׁ . וְהַמְקָרֵסִים . וְהַמְזַרֵּר בָּל שֶׁהוּא . חִיבָּר . הַמְלָקֶט עֲצִים . אָם לַתְקֹן בָּל שֶׁהוּא . אָם לַהֲסִיק כִּדֵּי לְבָשֵׁל בִּיצָה קְלָה . הַמְלָקֶט עֲשָׂבִים . אָם לַתְקֹן בָּל שֶׁהוּא . אָם לְבָהָמָה . בָּמְלָא פִּי גָּדִי :

ג' הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אֲוֹתִיות . בֵּין בִּימִינֵי . בֵּין בְּשָׁמָאלֵי . בֵּין מִשְׁמָרֶת אֶחָד . בֵּין מִשְׁתַּיִם שְׁמוֹת . בֵּין מִשְׁתַּיִם סְמִינִיות . בָּכָל לְשׁוֹן חִיבָּר . אָמֵר רְبִי יוֹסֵי לֹא חִיבָּר שְׁתֵּי אֲוֹתִיות אֶלָּא מִשְׁוּם רֹויִים . שְׁבָד הִי כּוֹתֵבין עַל קְרַשִּׁי הַמְשִׁפְנוֹן . לִדְעָה אַיוֹז בָּן זֹנוֹ . אָמֵר רְבִי (יְהוָדָה) מִצְינוּ שֵׁם קָטָן מִשְׁם גָּדוֹל . שֵׁם מִשְׁמַעַן וּשְׁמוֹאֵל . נֵח מִנְחָור . הַן מִדְנִיאֵל . גָּד מִגְדִּיאֵל :

ד' הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אֲוֹתִיות בְּהַעַלְמָן אֶחָד . חִיבָּר . פַּתְבָּה בְּדוּזָן . בְּסִקְרָא . בְּקוֹמֹזָס . וּבְקִנְקָנָתָזָס . וּבָכָל דָּבָר שֶׁהוּא רֹויִים . עַל שְׁנֵי כּוֹתְלֵי זְיוֹזָת . וּעַל שְׁנֵי לוֹחֵי פְּנָקָס . וְהַנְּהָגָן זֶה עַם זֶה חִיבָּר . הַכּוֹתֵב עַל בְּשָׁרוֹ חִיבָּר . הַמְסְרָט עַל בְּשָׁרוֹ . רְבִי אַלְיעָזָר מִחִיב חַטָּאת . וּרְבִי יְהוֹשָׁעַ פּוֹטָר :

ה כתוב בבְּמִשְׁקָין. במֵי פִּירֹזֶת. באבק דרכיהם. באבק הסופרים. ובכל דבר שאינו מתקיים. פטור. לאחר ידו. ברגלו. בפיו. וברפיקו. כתוב אחת אחת סמוך לפתח. וככתב על גבי כתוב. נקבען לכתוב ח"ת וככתב שני זי"נין. אחת בארץ ואחת בקורה. כתוב על שתי כותלי הבית. על שני דפי פנקס. ואין נהגין זה עם זה. פטור. כתוב אחת אחת נוטריקון. רבי יהושע בן בתירא מחייב וחכמים פוטרין:

ו הכותב שתי אותיות בשתי ה

עַל
 העלמות. אחת שחרית ואחת ואחת בין הארבעים. רבנן גמליאל מחייב וחכמים פוטרין:

פרק יג

רבי אליעזר אומר האORG שלשה חוטין בתחלה ואחת על הארים חייב. וחכמים אומרים בין בתחלה בין בסוף שעורו שני חוטין:

ב העושה שתי בתני נירין. בגרין. בקירות. בנפה. בכבירה. ובסל חייב. והתופר שתי תפירות. והקורע על מנת לתפור שתי תפירות:

ג הקורע בחמתו. ועל מתזו. ובכל המקלקלין פטורין. ומהקלקל על מנת לתקן. שעורו במתקן:

ד שעור המלבן. והמנפץ. והצובע. והטווה. במלא רוחב הסיט בפול. והאורג שני חוטין. שעורו במלא הסיט:

ה רבי יהודָה אומר. הצד צפּוֹר לְמִגְדָּל. וְצַבִּי לְבֵית־
חִיבִּיב. וְחִכְמִים אֲוֹמְרִים. צַפּוֹר לְמִגְדָּל. וְצַבִּי לְבֵית. וְלְחִצְרָן
ולְבִּבְרָן. רְבָנו שְׁמַעַן בֶּן גִּמְלִיאֵל אומר לא כל הבִּבְרָן
שְׁווֹן. זה הַבְּלֵל. כל המְחַסֵּר צִדְקָה פָּטוֹר. וְשָׁאַנוּ מְחַסֵּר
צִדְקָה חִיבִּב:

א צַבִּי שְׁנַכְנֵס לְבֵית וְנָעַל אֶחָד בְּפָנָיו. חִיבִּב. נָעַלוּ שָׁנִים
פָּטוֹרִין. לֹא יָכֹל אֶחָד לְנָעוֹל. וְנָעַלוּ שָׁנִים. חִיבִּין. וּרְבִי
שְׁמַעַן פּוֹטָר:

ב יָשַׁב הָאֶחָד עַל הַפְּתָח וְלֹא מַלְאָהוּ. יָשַׁב הַשְׁנִי וְמַלְאָהוּ.
הַשְׁנִי חִיבִּב. יָשַׁב הַרְאָשׁוֹן עַל הַפְּתָח וְמַלְאָהוּ. וּבָא הַשְׁנִי
וָיָשַׁב בְּצָדוֹן. אֵף עַל פִּי שָׁעַם הַרְאָשׁוֹן וְהַלְךָ לְזַי. הַרְאָשׁוֹן
חִיבִּב. וְהַשְׁנִי פָּטוֹר. הָא לְמַה זה דָׂמָה. לְנוֹעַל אֶת בֵּיתוּ
לְשָׁמְרוֹן. וּגְמַצָּא צַבִּי שָׁמֹר בְּתוֹכוֹ:

פרק יד

שְׁמַנְהָה שְׁרֵצִים הָאֲמֹרִים בַּתּוֹרָה. הַצְׁדָּן וְהַחֹזֶב בְּהַזָּן
חִיבִּב. וּשְׁאָר שְׁקָצִים וּרְמַשִּׁים. הַחֹזֶב בְּהַזָּן פָּטוֹר.
הַצְׁדָּן לְצֹרֶךָ. חִיבִּב. וּשְׁלָא לְצֹרֶךָ. פָּטוֹר. חִיה וּעוֹר
שְׁבָרְשָׁוֹתָן. הַצְׁדָּן. פָּטוֹר. וְהַחֹזֶב בְּהַזָּן. חִיבִּב:

ג אין עוֹשֵׂין הַלְמִי בְּשַׁבָּת. אֲבָל עוֹשֶׂה הוּא אֶת מֵמָלָח.
וְטוֹזֶב בְּהַזָּן פָּטוֹר. וּנוֹתֵן לְתֹזֶק הַתְּבָשֵׁיל. אָמֶר רַבִּי יוֹסֵי.

וְהַלּא הוּא הִלְמִי . בֵּין מְרֻבָּה . וּבֵין מִזְעַט . וְאֶלְוֹ הַן מֵמְלָח :
 הַמְּתָרִין . נוֹתֵן שֶׁמֶן בְּתַחֲלָה . לְתוֹךְ הַמִּים . אָז לְתוֹךְ הַמְּלָח :
 אַין אָכְלֵין אִיזוֹב יְיֻן בְּשַׁבַּת . לְפִי שָׁאינוּ מְאַכֵּל בְּרִיאָם .
 אָכֵל אָכֵל הוּא אֶת יוֹעֵזֶר . וְשׂוֹתָה אָבּוֹב רֹועֶה . כָּל
 הָאָכְלֵין אָכֵל אָדָם לְרִפְאָה וּכָל הַמְּשֻׁקֵּין שׂוֹתָה . חֹזֶק
 מִמְּדָקָלים . וּכְסָעָרִים . מִפְנֵי שָׁהּוּ לִירֹוקָה . אָכֵל שׂוֹתָה
 הוּא מֵדָקָלים לְצַמָּאוֹ . וְסַד שֶׁמֶן עֲקָרִין שֶׁלָּא לְרִפְאָה :
 הַחוֹשֵׁש בְּשָׁנָיו . לֹא יָגַע בָּהּ אֶת הַחֹמֶץ . אָכֵל מַטְבֵּל
 הוּא בְּדָרְפָו . וְאֶם נִתְרָפָא נִתְרָפָא . הַחוֹשֵׁש בְּמַתָּנָיו . לֹא
 יִסּוּךְ יְיֻן וְחֹמֶץ . אָכֵל סֶךָ הוּא אֶת הַשֶּׁמֶן . וְלֹא שֶׁמֶן וְרַד .
 בְּנֵי מַלְכִים סְכִינָן שֶׁמֶן וְרַד עַל מִכּוֹתִיהָן . שְׁבוּן דְּרָכָם לְסֹוד
 בְּחֹול . רַבִּי שְׁמַעוֹן אָוֹמֵר כֵּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מַלְכִים הֵם :

פרק טו

אֶלְוֹ קָשָׁרים שְׁחִיבֵין עַלְיהֵן . קָשֵׁר הַגְּמַלֵּין . וּקָשֵׁר
 הַסְּפִנִּין . וּבְשָׁם שְׁהָוָא חִיב עַל קַשְׂוָרָן . בְּךָ הוּא חִיב
 עַל הַתְּרוֹן . רַבִּי מַאֲיר אָוֹמֵר כֵּל קָשֵׁר שְׁהָוָא יִכְלֶל לְהַתְּרוֹן
 בְּאַחַת מִידֵּיו אֵין חִיבֵין עַלְיוֹן :

בְּ יִשׁ לְדֹךְ קָשָׁרים שְׁאֵין חִיבֵין עַלְיהֵן . בְּקָשֵׁר הַגְּמַלֵּין .
 וּבְקָשֵׁר הַסְּפִנִּין . קַוְשָׁרָת אֲשֶׁר מִפְתַּח חַלּוֹקָה . וְחוּטִי
 סְבָכָא . וְשֶׁל פְּסִיקָא . וּרְצִיעוֹת מִנּוּל . וּסְנָדָל . וּנְזֹדוֹת יְיֻן
 וּשֶׁמֶן . וּקְדָרָה שֶׁל בָּשָׂר . רַבִּי אַלְיעָזֶר בָּן יַעֲקֹב אָוֹמֵר

קושרין לפניהם. בשביל שלא יצא. קושרין הלי בפסיקה. אבל לא בחבל. רבי יהודה מתר. כלל אמר רבי יהודה. כל קשר שאינו של קיימה. אין תיבין עליו: מקפלין את הכלים. אפילו ארבעה וחמשה פעמים. ומצביען את המנות מליל שבת לשבת. אבל לא משבת לモאי שבת. רבי ישמעאל אומר מקפלין את הכלים. ומצביען את המנות מיום הבפורים לשבת. וחלבי שבת קרבין ביום הבפורים. (אבל לא של יום הבפורים בשבת). רבי עקיבא אומר לא של שבת קרבין ביום הבפורים. ולא של יום הבפורים קרבין בשבת:

פרק י

כל בתבי הקדש. מצילין אותן מפני הדלקה. בין שקורין בהן. ובין שאין קורין בהן. ואף על פי שכותבים בכל לשון טעונים גניזה. ומפני מה אין קורין בהם. מפני בוטול בית המקדש. מצילין תיק הספר. ותיק התפלין עם התפלין. ואף על פי שיש בתוכן מועות. ולהיכן מצילין אותן. למבוי שאין מפלש. בן בתירא אומר אף למפלש: במצילין מזון שלוש סעודות. ראוי לאדם לאדם. ראוי לבתיהם לבתיהם. כיצד נפללה דלקה בליל שבת. מצילין מזון שלוש סעודות. בשירות מצילין מזון שתי סעודות. במנחה מזון סעודה אחת. רבי יוסי אומר לעולם מצילין מזון שלוש סעודות:

מֵאַלְיוֹן סָל מֶלֶא בְּפָרוֹת וְאֵף עַל פִּי שִׁישׁ בָּזָה מֵאָה סְעֻודֹת וְעַגְול שֶׁל דְּבִילָה וְחַבִּית שֶׁל יָין וְאֹמֶר לְאֶחָרים בָּאוּ וְהִצְילוּ לְכֶם זֶה אֲמִתָּה פְּקָחִין עֹשֶׂין עַמּוֹ חַשְׁבוֹן אַחֲר הַשְׁבָת לְהִיכָּן מֵאַלְיוֹן אָוֹתָן לְחַצֵּר הַמְּעוֹרֶבֶת בָּנָו בְּתִירָא אֹמֶר אָף לְשָׁאִינָה מְעוֹרֶבֶת:

וְלֹשֶׁם מֹצִיא אֶל כָּל תְּשִׁמְישׁוֹ וְלוֹבֵשׁ כָּל מַה שִׁיכּוֹל לְלֹבֵשׁ וְעוֹטֵף כָּל מַה שִׁיכּוֹל לְעַטּוֹף רַبִּי יוֹסֵי אֹמֶר שְׁמוֹנָה עָשָׂר כְּלִים וְחוֹזֵר וְלוֹבֵשׁ וּמֹצִיא אֹמֶר לְאֶחָרים בָּאוּ וְהִצְילוּ עַמּוֹ:

רַבִּי שְׁמַעַן בֶּן נַגְס אֹמֶר פּוֹרְסִין עֹזֶר שֶׁל גָּדי עַל גַּבְּיָה שִׁיקָה תִּיבָה וּמְגַדֵּל שָׁאַחַז בְּהַז אֶת הָאָור מִפְנֵי שַׁהְוָא מַחְרֵך וְעוֹשֶׂין מְחִיצָה בְּכָל הַכְּלִים בֵּין מְלָאִים בֵּין רִקְגִּים בְּשִׁבְיל שֶׁלָא תַּעֲבֹז הַדְּלִיקָה רַבִּי יוֹסֵי אֹסֵר בְּכָל חֶרֶס חֲדִשים מְלָאִים מִים לְפִי שָׁאַי יְכֹלֵין לְקַבֵּל אֶת הָאָור וְהַז מַתְבִּקְעֵין וּמַכְבִּין אֶת הַדְּלִיקָה:

נְכָרִי שְׁבָא לְכָבּוֹת אֵין אֹמְרִין לוֹ כְּבָה וְאֵל תְּכָבָה מִפְנֵי שָׁאַי שְׁבִיתָתוֹ עַל הָז אֶבֶל קָטָן שְׁבָא לְכָבּוֹת אֵין שׂוֹמְעֵין לוֹ מִפְנֵי שְׁשִׁבְיתָתוֹ עַל הָז:

כּוֹפֵן קַעַרְה עַל גַּבְּיָה הַגָּר בְּשִׁבְיל שֶׁלָא תָּאַחַז בְּקוֹרָה וְעַל צֹאָה שֶׁל קָטָן וְעַל עַקְרָב שֶׁלָא תְשׂוֹךְ אֹמֶר רַבִּי יְהוּדָה מְעֵשָׂה בָּא לְפִנֵּי רַבּוֹ יוֹחָנָן בֶּן זְבַאי בְּעַרְבָּה וְאֹמֶר חֹשֶׁשָׁנִי לוֹ מִחְטָאת:

ה נברֵי שַׁחֲדֵלִיק אֶת הַגָּר מְשֻׂתְמֵשׁ לְאוֹרוֹ יִשְׂרָאֵל. וְאֵם
בְּשִׁבְיל יִשְׂרָאֵל. אֶסְוָר. מְלָא מִים לְהַשְׁקוֹת בְּהַמְּטוֹן.
מְשַׁקָּה אֶחָרֵיו יִשְׂרָאֵל. וְאֵם בְּשִׁבְיל יִשְׂרָאֵל. אֶסְוָר. עֲשָׂה
גּוֹי כְּבָשׂ לִירֵד בּוֹ. יִרְדֵּךְ אֶחָרֵיו יִשְׂרָאֵל. וְאֵם בְּשִׁבְיל
יִשְׂרָאֵל אֶסְוָר. מְעַשָּׂה בָּרְבָּנוּ גָּמְלִיאֵל וְזָקְנִים שַׁהְיוּ בָּאַיִן
בְּסֶפִינָה. וְעַשָּׂה גּוֹי כְּבָשׂ לִירֵד בּוֹ. וַיִּרְדֵּךְ בּוֹ. רְבָּנוּ גָּמְלִיאֵל
וְזָקְנִים:

יום ו'

פרק יז

כָּל הַכְּלִים נִטְלִים בְּשֶׁבֶת וְדָלְתֹתֵיהֶן עַמְּהָן אֲךָ עַל פִּי
שְׁנִיתְפְּרֻקּוּ בְּשֶׁבֶת שְׁאֵין דָּמֵין לְדָלְתֹת הַבַּיִת לְפִי
שְׁאֵין מִן הַמּוֹכָן:

ב' נוטל אדם קרכנס לפאייט בו את האגוזים וקרדום לחתוך
בו את הדבילה מגירה לגרור בה את הגבינה מגירפה
לגרור בה את הארגזות את הרחת ואת המזלג לחתת
עליו (פתח) לקטן את הקבוש ואת הברבר לתחוב בו מחת
של יד לטול בו את הקוץ ושל סקאים לפתח בו את
הדרלת:

ג' קינה של זיתים אם יש קשר בראשו מקבל טמאה ואם
לאו אינו מקבל טמאה בין בד ובין בד נטל בשבת:

ד' (רבי יהודה אומר) כל הפלים גטلين חוץ מן המסר
הגadol ויתד של מחרישה כל הפלים גטلين לצורך ועלא
לצורך רבי נחמה אומר אין גטلين אלא לצורך:

ה' כל הפלים הנטליין בשבת שבריהם נטליין (עמהן).
ובלבד שהיו עושים מעין מלאכה שברי ערבה לכוסות
בתוכן את פי החבית שברי זוכיות לכוסות בתוכן את פי
הפס. רבי יהודה אומר ובבלבד שהיו עושים מעין מלאכתו.

שְׁבָרִי עֲרֵיבָה לְצֹוק לְתוֹכוֹ מַקְפָּה וְשְׁבָרִי זְבוּכִית לְצֹוק
לְתוֹכוֹ שֶׁמְנוֹ:

הַאֲכָנו שְׁבָקְרוֹנִיה אָם מַמְלָאִין בָּה וְאֵינָה נוֹפֶלֶת מַמְלָאִין
בָּה וְאָם לְאוֹ אֵין מַמְלָאִין בָּה זְמוֹרָה שַׁהְיָא קְשׁוֹרָה
בְּטֻפִיחַ מַמְלָאִין בָּה בְּשַׁבָּת:

פְּקָק הַחְלוֹן רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמֵר בָּזְמָן שֶׁהָוָא קְשׁוֹר וְתָלָוי
פּוֹקְקִין בָּזֶן וְאָם לְאוֹ אֵין פּוֹקְקִין בָּזֶן וְחַכְמִים אָמְרִים בֵּין
בְּדַק וּבֵין בְּדַק פּוֹקְקִין בָּזֶן:

כָּל בְּכָסְויִי הַכְּלִים שִׁישׁ לְהָם בֵּית אֲחִיזָה גַּטְלִים (עַמְהָנוֹ)
בְּשַׁבָּת אָמֵר רַבִּי יוֹסֵי בְּמַה דִּבְרִים אָמְרִים בְּכָסְויִי
הַקְּרָקָעֹות אָבֶל בְּכָסְויִי הַכְּלִים בֵּין בְּדַק וּבֵין בְּדַק גַּטְלִים
בְּשַׁבָּת:

פרק ח''

מִפְנִין אֲפִילוֹ אַרְבָּע וְחַמֵּשׁ קַוְפוֹת שֶׁל תְּבִזָּה וְשֶׁל תְּבִזָּה
מִפְנִי הָאָזְרָחִים וּמִפְנִי בְּטוּל בֵּית הַמְּדָרָשָׁ אָבֶל
לֹא אֶת הָאָזְרָחָ מִפְנִין תְּרוּמָה טְהוֹרָה וְדָמָאי וּמַעֲשֵׂר
רָאשֵׁון שְׁגַטְלָה תְּרוּמָתוֹ וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַקָּדֵש שְׁגַטְלָה
וְהַתְּרָמוֹס הַיְבָשָׁ מִפְנִין שְׁהָוָא מַאֲכֵל לְעֵנִים אָבֶל לֹא
אֶת הַטְּבָל וְלֹא אֶת מַעֲשֵׂר רָאשֵׁון שֶׁלֹּא גַטְלָה תְּרוּמָתוֹ
וְלֹא אֶת מַעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַקָּדֵש שֶׁלֹּא גַטְלָה וְלֹא אֶת הַלְּזָה

ולא את החרдел רבן שמעון בן גמליאל מתיר בלווי מפני
שהוא מאכל עזבין:

ב' חביבלי קש וחייבלי עצים וחביבלי זרדים אם התקינו
למאכל בהמה מטלטلين אותו ואם לאו אין מטלטליין
אוthon כופין את הסל לפניו האפרוחים כדי שיעלו וירדו.
תרנגולת שברחה דוחין אותה עד שתכנס מדין עגלין
ויסיחין (ברשות הרבנים) אשה מדדה את בנה אמר רב
יהודה אימתי בזמנן שהוא נוטל אחד ומניח אחד אבל
אם היה גורר אסור:

ג' אין מלידין את הבהמה ביום טוב אבל מסעדין ומלידין
את האשה בשבת וקוזrin לה חכמה ממוקם למקום
ומחלין עליה את השבת וקושרין את הטעור. רב יוסף
אומר אף חזובין וכל ארבי מילה עוזין בשבת:

פרק יט

רבי אליעזר אומר אם לא הביא בלי מערב שבת מביאו
שבת מגלה ובסבנה מכפהו על פי עדים ועוז
אמר רבי אליעזר כורותים עצים לעשות פחמן לעשות
(בלי) ברזל. כלל אמר רבי עקיבא כל מלאכה שאפשר
לשנותה מערב שבת אינה דוחה את השבת ולא
אפשר לשנותה מערב שבת דוחה את השבת:

ב' עוזין כל ערכיו מיליה בשבת מוחלין. ופוגעין. ומוציאין.
ונזתני עליה איספלנית וכמוון. אם לא שחק מערב שבת.
לוيس בשינו ונזתנו. אם לא טרף יין וישמן מערב שבת. ינתנו
זה בעצמו. וזה בעצמו. ואין עוזין לה חלוק לכתוללה.
אבל כורך עליה סמרקוטו. אם לא התקין מערב שבת.
פוגך על אצבעו ומביא. ואפילו מחר אחר אחרת:

ג' מרחיצין את הקטן. בין לפני המילה ובין לאחר המילה.
ומזלבין עליו ביד. אבל לא בכלי. רבי אליעזר בן עזירה
אומר מרחיצין את הקטן ביום השלישי של להיות
שבת. שנאמר ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים.
ספק ואנדראגינוס אין מחלין עליו את השבת. ורבי
יהודה מתיר באנדראגינוס:

ד' מי שהיה לו שתי תינוקות. אחד למול אחר השבת
ואחד למול בשבת. ושבח ומלאת של אחר השבת
שבת חייב. אחד למול בערב שבת ואחד למול בשבת.
ושבח ומלאת של ערבות שבת. רבי אליעזר מחיב
חטאתי. ורבי יהושע פוטר:

ה' קטן גמול לשמונה. ולתשעה. ולעשרה. ולאחד
עשר. ולשנים עשר. לא פחות ולא יותר. הא כיitz
בדרכו לשמונה. נולד לבין השמשות גמול לתשעה. בין
השמשות של ערבות שבת גמול לעשרה. يوم טוב לאחר
השבת. גמול לאחד עשר. שני ימים טובים של ראש

השנה. גמול לשנים עשר. קטן החוליה. אין מוחלין אותו עד שיבריא:

א' אלו הן ציצין המעכbin את המילה. בשור החזופה את רוב העטרה. ואינו אוכל בתרומה. ואם היה בעל בשור מתקנו מפני מראית העין. מל ולא פרע את המילה. אבל לא מל:

פרק ב'

רבי אליעזר אומר תולין את המשמרת ביום טוב. ונחתן לתליה בשבת. וחכמים אומרים אין תולין את המשמרת ביום טוב. ואין נתן לתליה בשבת. אבל נתן לתליה ביום טוב:

ב' נתן מים על גבי שمرים בשביל נישלו. ומצנין את היין בסודרין. ובכיפה מצירית. וננתן ביצה במסננת של חרDEL. ועשהו אנטולין בשבת. רבי יהודה אומר בשבת בכוס. ביום טוב בלבד. ובמועד בחבית. רבי צדוק אומר הפל לפיה האורה:

ג' אין שורין את החלות בפושרין. אבל נתן לתוכה החמצץ. ואין שורין את הברשינין ולא שפין אותו אבל נתן לתוכה הכבירה. או לתוכה הפלכה. אין בוכרין את התחן בכבירה. ולא יתנו על גבי מקום גבזה. בשביל שריד המוץ. אבל נוטל הווא בכבירה. וננתן לתוכה האבוס:

ד גָּזְרָפִין מַלְפִּנִי הַפְּטָם . וּמַסְלָקִין לֵצְדִּין מִפְנִי הַרְעִי . דָּבָרִי
רַבִּי דֹסֶא . וְחַכּוּמִים אֲוֹסְרִים . נוֹטְלִין מַלְפִּנִי בְּהַמָּה זוֹ .
וּנוֹתְנִין לְפָנֵי בְּהַמָּה זוֹ בְּשַׁבָּת :

ה הַקְשָׁ שְׁעַל גַּבֵּי הַמָּטָה לֹא יַגְעַגְעַנוּ בַּיּוֹד . אֲבָל מַגְעַגְעַנוּ
בְּגַזְפוֹ . וְאִם הִיה מַאֲכֵל בְּהַמָּה . או שְׁהִיה עַלְיוֹ כֶּר . או
סְדִין . מַגְעַגְעַנוּ בַּיּוֹד . מַכְבִּשׁ שֶׁל בְּעַלְיִ בְּתִים . מַתִּירִין . אֲבָל
לֹא כּוֹבְשִׁין . וְשֶׁל כּוֹבְסִין לֹא יַגַּע בּוֹ . רַבִּי יְהוּדָה אָוֹמֵר אֶם
הִיה מוֹתֵר מַעֲרָב שַׁבָּת . מַתִּיר אֶת בְּלוֹ וְשׂוֹמְטוֹ :

פרק כא

נוֹטֵל אָדָם אֶת בְּנָוֹ וְהַאֲבוֹן בַּיּוֹד . וּכְלַבְּלה וְהַאֲבוֹן
בְּתוֹכָה וּמַטְלַטְלִין תְּרוּמָה טְמָאָה עִם הַטְהוֹרָה
וְעִם הַחֹזֶלִין . רַבִּי יְהוּדָה אָוֹמֵר אֶף מַעֲלִין אֶת הַמְּדֻמָּע
בְּאַחַד וּמְמָאָה :

ג הַאֲבוֹן שְׁעַל פִּי הַחֲבִית . מָטָה עַל צְדָה וְהִיא נוֹפְלָת .
הִיְתָה בֵּין הַחֲבִיות . מַגְבִּיהָה וּמָטָה עַל צְדָה . וְהִיא נוֹפְלָת .
מַעֲזָות שְׁעַל הַכֶּר . נוֹעֵר אֶת הַכֶּר . וְהִן נוֹפְלוֹת . הִיְתָה עַלְיוֹ
לְשֶׁלֶשֶׁת . מַקְנֵחוּ בְּסִמְרָטוֹת . הִיְתָה שֶׁל עֹזֶר . נוֹתְנִין עָלֶיהָ
מִים עַד שְׁתַבְּלָה :

ד בֵּית שְׁמָאי אֲוֹמְרִים מַגְבִּיהָן מִן הַשְּׁלָחָן עֲצָמוֹת וּקְלִיפָּין .
וּבֵית הַלְּל אֲוֹמְרִים נוֹטֵל אֶת הַטְבָּלָא בְּלָה וּמַנְעָרָה .
מַעֲבִירִין מַעַל הַשְּׁלָחָן פִּירּוֹרִין פְּחוֹת מִכְזִית . וַיְשַׁעַר שֶׁל

אֲפּוֹנִים וְשַׁעַר עֲדָשִׁים מִפְנֵי שַׁהְוָא מַאכְל בְּהַמָּה סְפּוֹג אֶם יִשׁ לֹו עֹור בֵּית אֲחִיזָה מִקְנָחִין בּוּ וְאֶם לֹא אֵין מִקְנָחִין בּוּ וְחַכְמִים אָמְרִים בֵּין פָּךְ וּבֵין פָּךְ גַּטְל בְּשַׁבָּת וְאֵינוּ מִקְבֵּל טוֹמָא:

פרק כב

חַבִּית שְׁנֶשְׁבָּרָה מֵאַילִין הַיְמָנָה מִזּוֹן שְׁלַשׁ סְעוּדֹת וְאָמֵר לְאֶחָרים בָּזָאוּ וְהַצְילוּ לְכָם וּבָלְבָד שְׁלָא יַסְפּוֹג אֵין סְוִchtִין אֶת הַפִּירּוֹת לְהֹזְצִיא מִהְנָן מִשְׁקִין וְאֶם יֵצֵאוּ מִעַצְמָן אֲסּוּרִים רַبִּי יְהוּדָה אָמֵר אֶם לְאַoְכְּלִים הַיּוֹצֵא מִהְנָן מוֹתָר וְאֶם לְמִשְׁקִין הַיּוֹצֵא מִהְנָן אֲסּוּר חַלוֹת דְּבָשׂ שְׁרָסְקָנוּ מִעַרְבּ שְׁבָת וְיֵצֵאוּ מִעַצְמָן אֲסּוּרִים וְרַבִּי אַלְיעָזָר מִתְּאֵר:

בְּכָל שְׁבָא בְּחַמִּין מִעַרְבּ שְׁבָת שׂוּרִים אֶתְהוּ בְּחַמִּין בְּשַׁבָּת וּכָל שְׁלָא בָּא בְּחַמִּין מִעַרְבּ שְׁבָת מִדְחִין אֶתְהוּ בְּחַמִּין בְּשַׁבָּת חַווּ מִן הַמְלִיחָה הַיְשָׁן (וְדָגִים מַלְוִיחִים קְטָנִים) וּקוֹלִישׁ הַאֲסִפְנִין שְׁהַדְחִתָּן זוּ הִיא גַּמָּר מַלְאָכָתָן:
גְ שׂוֹבֵר אָדָם אֶת הַחַבִּית לְאַכְול הַיְמָנָה גְּרוּגָרוֹת וּבָלְבָד שְׁלָא יַתְּבֹּונְ לְעַשׂוֹת כְּלִי וְאֵין נַזְקִים מְגֻנָּפָה שֶׁל חַבִּית דָבָרִי רַבִּי יְהוּדָה וְחַכְמִים מִתְּאֵרִין וְלֹא יַקְבִּנָּה מִצְדָּה וְאֶם הִתְהַ נַּקְוְבָה לֹא יַתְּנַעַלְהָ שְׁעָוָה מִפְנֵי שַׁהְוָא מִמְרָחָה אָמֵר רַבִּי יְהוּדָה מַעֲשָׂה בָּא לִפְנֵי רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זְכָאי בְּעַרְבּ וְאָמֵר חֹזֶשֶׁנִי לוּ מִחְטָאת:

ד נוֹתָנִין תְּבַשֵּׁיל לְתוֹזֵךְ הַבּוֹרֶר. בְּשִׁבֵּיל שַׁיְהָא שָׁמֹר. וְאֵת הַמִּים הַיְפִים בְּרָעִים. בְּשִׁבֵּיל שַׁיְצָנוּ. וְאֵת הַצּוֹן בְּחִמָּה. בְּשִׁבֵּיל שַׁיְחִמוּ. מֵי שְׁנַשְׁרוּ בְּלִיו בְּדָרְךְ בְּמִים. מִהְלָךְ בְּהַנוּ וְאֵינוֹ חֹשֶׁשׁ. הָגַע לְחִצְזָנוֹתָה. שׂוֹטְחוּ בְּחִמָּה אֲבָל לֹא בְּגָגֵד הַעַם:

ה הַרְוַחֵץ בְּמַיִּם מַעֲרָה. וּבְמַיִּם טְבְּרִיאָה. וְגַסְתָּפָג אֲפִילּוּ בְּעַשֶּׂר אַלְגָּנְטִיאוֹת. לֹא יִבְיאֵם בְּיַדְוָו. אֲבָל עַשְׂרָה בְּנֵי אָדָם מַסְתַּפְגִּין בְּאַלְגָּנְטִיאָה. פְּנֵיהם יַדְיֵיהם וּרְגִלְיֵיהם. וּמְבִיאֵין אַוְתֵּן בְּיַדְוָו:

ו סְכִין וּמִמְשָׁמְשִׁין (בְּבִנֵּי מַעַיִם) אֲבָל לֹא מַתְעַמְּלִים וְלֹא מַתְגַּרְדִּים. אֵין יַרְדִּים לְקֹזְרִידִים. וְאֵין עוֹשִׂין אֲפִיקְטוֹזִין. וְאֵין מַעֲצָבִין אֶת הַקְּטֹן. וְאֵין מַחְזִירִים אֶת הַשְּׁבָר. מֵי שְׁנַפְרֶקה יַדָּו אֶזְרָגְלוּ. לֹא יַטְרִפֵּם בְּצֹוֹן. אֲבָל רֹחֵץ הוּא בְּדָרְכוֹ. וְאֵם נַתְרִפָּא נַתְרִפָּא:

פרק כג

שׁוֹאֵל אָדָם מַחְבִּירוֹ. כִּי יֵין וּכִי שָׁמֶן. וּבָלֶד שֶׁלֶא
יֹאמֶר לוֹ הַלְוִינִי. וּכְנָה אֲשֶׁר מַחְבָּרְתָּה בְּכָרוֹת.
וְאֵם אִינָה מַאֲמִינָה. מְנִיחַ טְלִיתוֹ אַצְלוֹ. וְעוֹזָה עָמוֹ חַשְׁבּוֹן
לְאַחֲרַ שְׁבָתָה. וּכְנָה עֲרֵב פֶּסַח בֵּירוּשָׁלָם שְׁחֵל לְהִזְוֹת
בְּשְׁבָתָה. מְנִיחַ טְלִיתוֹ אַצְלוֹ. וְנוֹטֵל אֶת פֶּסַחּוֹ וְעוֹזָה עָמוֹ
חַשְׁבּוֹן לְאַחֲרַ יוֹם טֻוב:

ב' מַזְנָה אָדָם אֶת אָזְרָחִיו. וְאֶת פַּרְפָּרוֹתָיו מִפְיוֹ. אָבֶל לֹא מֵן
הַכְּתָב. וּמְפִיס עַמְּבָדָיו וְעַמְּבָדָיו בְּנֵי בֵיתוֹ עַל הַשְּׁלָחוֹן. וּבָלֶד
שֶׁלֶא יַתְבּוֹן לְעַשׂוֹת מִנָּה גְדוֹלָה בְּנֵגֶד קַטְנָה. מְשׁוּם קְבִיאָ.
וּמְטִילֵין חַלְשִׁים עַל הַקָּדְשִׁים בַּיּוֹם טֻוב. אָבֶל לֹא עַל
הַמְּנֻוֹת:

ג' לֹא יַשְׁכּוֹר (אָדָם) פֹּזֶעֲלִים בְּשְׁבָתָה. וְלֹא יֹאמֶר אָדָם
לְחַבִּירוֹ לְשַׁכּוֹר לוֹ פֹּזֶעֲלִים. אֵין מַחְשִׁיבֵין עַל הַתְּחֻום
לְשַׁבּוֹר פֹּזֶעֲלִים. וְלֹהֲבִיא פִּירּוֹת. אָבֶל מַחְשִׁיךְ הוּא
לְשִׁמְוֹר. וּמְבִיא פִּירּוֹת בִּידּוֹ. בְּלֹל אָמֶר אָבָא שָׁאוֹל כָּל
שָׁאַנִי זָקֵא בְּאַמְרִיתָה. רְשָׁאֵי אַנִי לְהַחְשִׁיךְ עַלְיוֹן:

ד' מַחְשִׁיבֵין עַל הַתְּחֻום לְפַקֵּחַ עַל עַסְקֵי כֶּלהָ. וְעַל עַסְקֵי
הַמֶּתֶת. לְהַבִּיא לוֹ אָרוֹן וְתְכִרְיכִין. גּוֹי שְׁהַבִּיא חַלְילֵין
בְּשְׁבָתָה. לֹא יַסְפֹּז בָּהֶן יִשְׂרָאֵל. אַלְאָ אִם בֵּן בָּאוּ מִמּוֹקָם
קָרוֹב. עָשָׂו לוֹ אָרוֹן וְחַפְרוּ לוֹ קְבָר. יִקְבָּר בּוֹ יִשְׂרָאֵל. וְאִם
בְּשִׁבְיל יִשְׂרָאֵל. לֹא יִקְבָּר בּוֹ עַזְלָמִית:

ה עוזין כל צרכי המטה. סכין ומדיחין אותו. ובלבד שלא ייזו בו אבר. שומטין את הבר מתחתיו. ומטילין אותו על החול בשביל שימתין. קושרין את הלחיה. לא שיעלה אלא שלא יוסף. וכן קורה שנשברה. סומכין אותו בספסל. או בארכות המטה. לא שתעלה. אלא שלא תוסיף. איןمامץין את המטה בשבת. ולא בחול עם יציאת נפש. והמאםץ עם יציאת הנפש. הרי זה שופך דמים:

פרק כד

מי שהחשיך לו בדרכך. נותן ביסו לנברוי. ואם אין עמו נברוי מניחו על החמור. הגיע לחצר החיצונה. ניטל את הכלים הנטליין בשבת. ושהננו נטליין בשבת. מתיר את החבלים והשകים נופליין מאליהם:

ב' מתירין פקיעי עמר לפניו בהמה. ומפספסין את הביפין. אבל לא את הזרין. אין מרסקין לא את השחת. ולא את החרובין. לפניו בהמה בין דקה ובין גסה. רבי יהודה מתיר בחרובין לדקה:

ג' אין אובסין את הגמל. ולא דזרסין. אבל מלעתין. ואין מרים העגלין אבל מלעתין. ומהלקטין לתרנגולים. ונונתנים מים למורסן. אבל לא גובלים. ואין נונתנים מים לפניו דבוריים. ולפניו יונקים שבשזבך. אבל נונתנים לפניו אוזוין ותרנגולים. ולפניו יוני הרדייסיות:

ד מתחכין את ה^הקלועין לפני ה^הבמה. ואת הנבלת לפני ה^הכלבים. רבי יהודה אומר אם לא היה נבלת מערב שבת אסורה. לפני שאינה מן המוקן:

ה מפירין גדרים בשבת. ונשאlein לגדרים שהו לצורך השבת. ופזקקים את המאור. ומזרדין את המטלית. ואת המקיה. ומעשה בימי אביו של רבי צדוק. ובימי אבא שאול בן בטנית. שפקקו את המאור בטפייח. וקשרו את המקידה בגמי. לידע. אם יש בגיגית פותח טפח אם לאו. ומדבריםיהם למדנו. שפזקקין. ומזרדין. וקורשרין בשבת: סליק

מסכת עירובין

פרק א

מִבּוֹי שֶׁהוּא גָּבוֹהַ לְמַעַלָּה מַעֲשָׂרִים אַמָּה יַמְעֵטַ. רַבִּי יְהוֹדָה אָזֶם אֵינוֹ צָרִיךְ וְהַרְחָבָה מַעֲשָׂר אַמָּות יַמְעֵטַ. וְאֵם יִשְׁלֹׁשׁ צוּרָת פְּתַחַ. אֶת עַל פִּי שֶׁהוּא רַחֲבָה מַעֲשָׂר אַמָּות אֵין צָרִיךְ לִמְעֵטָ:

ב' הַכְּשָׁר מִבּוֹי. בֵּית שְׁמָאי אָזֶם לְחֵי וּקְוָרָה. וּבֵית הַלְּלָא אָזֶם לְחֵי אוֹ קְוָרָה. רַבִּי אַלְיעָזֶר אָזֶם לְחֵי זוֹן. מִשּׁוּם רַבִּי יְשֻׁמְעָאל אָמַר תַּלְמִיד אֶחָד לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָּא. לֹא נִחְלַקְוּ בֵּית שְׁמָאי וּבֵית הַלְּלָא עַל מִבּוֹי שֶׁהוּא פְּחוֹת מִאַרְבָּע אַמָּות. שֶׁהוּא נִתְרָא אוֹ בְּלֵחֵי אוֹ בְּקְוָרָה. עַל מַה נִּחְלַקְוּ. עַל רַחֲבָה מִאַרְבָּע אַמָּות וְעַד עַשֶּׁר. שְׁבֵית שְׁמָאי אָזֶם לְחֵי וּקְוָרָה. וּבֵית הַלְּלָא אָזֶם אוֹ לְחֵי אוֹ קְוָרָה. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָּא עַל זֶה וְעַל זֶה נִחְלַקְוּ:

ג' הַקְוָרָה שֶׁאָמְרוּ רַחֲבָה כִּדי לְקַבֵּל אֲרִיחַ. וְאֲרִיחַ חָצֵי לְבִנָּה שֶׁל שְׁלַשֶּׁה טְפַחִים. דִּיה לְקְוָרָה שְׁתַהְאָ רַחֲבָה טְפַח. כִּדי לְקַבֵּל אֲרִיחַ לְאַרְכּוֹ:

ד' רַחֲבָה כִּדי לְקַבֵּל אֲרִיחַ וּבְרִיאָה כִּדי לְקַבֵּל אֲרִיחַ. רַבִּי יְהוֹדָה אָזֶם רַחֲבָה אֶת עַל פִּי שְׁאֵינָה בְּרִיאָה:

ה' הִיְתָה שֶׁל קַשׁ אוֹ שֶׁל קְנִים. רֹאינוֹ אָזֶת הַבָּא לְאַלְוָה הִיא שֶׁל מִתְּבָתָן. עֲקוּמָה. רֹאינוֹ אָזֶת הַבָּא לְאַלְוָה הִיא פְּשׁוֹטָה. עֲגֹלָה.

רואין אotta באלו היא מרבעת. כל שיש בהקיינו שלשה טפחים. יש בו רוחב טפח:

ל' ח'ין שאמרו. גבhn עשרה טפחים. ורחבנו ועבzn כל שהוא. רבוי יוסי אומר רחbn שלשה טפחים:

בכל עוזין לח'ין. אפילו בדבר שיש בו רוח חיים. ורבוי יוסי אוסר. ומטמא משום גל. ורבוי מאיר מטהר. וכותבין עלין גטי נשים. ורבוי יוסי הגלילי פוסל:

ח' שירה שחננתה בבקעה והקיפה בכלל בהמה. מטלטליין בתוכה. ובבד שיהא גדר גביה עשרה טפחים. ולא יהו פרצחות יתרות על הבניין. כל פרצה שהיא בעשר אמות מתרת. מפני שהיא בפתח. יתר מכאן אסור:

ט' מקיפין שלשה חבלים זה למעלה מזה. וזה למטה מזה. ובבד שלא יהא בין חבל לחבירו שלשה טפחים. שיעור חבלים ועבzn יתר על טפח. כדי שהיא הכל עשרה טפחים:

ע' מקיפין בקנים ובבד שלא יהא בין קנה לחבריו שלשה טפחים. בשירא דברו. דברי רבוי יהודה. וחכמים אומרים לא דברו בשירא אלא בהזונה. כל מחייבת שאינה של שני ושל ערב אינה מחייבת. דברי רבוי יוסי בר יהודה. וחכמים אומרים משני דברים. ארבעה דברים פטו

במחנה. מביאין עצים מכל מקום. ופטורים מרחיצת ידים. ומדםאי. ומלוּעָב:

פרק ב

עושים פסין לביקאות. ארבעה דימדיין גראיין כשתמנה. דברי רבי יהודה. רבינו אמר אומר שמנה גראיין כשניים עשר. ארבעה דימדיין. וארבעה פשוטים. גבחון עשרה טפחים. ורבחון ששה. ועבון כל ששוא. וביניהם במלא שטי רבקות של שלוש בקר דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר של ארבע ארבע קשורות ולא מותרות. אחת נכנסת ואחת יוצא:

ב מותר להקריב לבאר. ובלבד שתהא פרה ראשונה ורבה בפנים ישוטה. מותר להרחק כל ששוא. ובלבד שירבה בפסין:

ג רבי יהודה אומר עד בית סאתים. אמרו לו לא אמרו בית סאתים. אלא לגינה ולקרפה. אבל אם היה דיר. או סהר. או מקאה. או חצר. אפילו בית חמשת כורין. אפילו בית עשרה כורין מותר. ומותר להרחק כל ששוא. ובלבד שירבה בפסין:

ד רבי יהודה אומר אם היתה דרך (הרבים) מפסיקתנו. יסלקנה לאצדין. ותחממים אומרים אין צריד. אחד בור הרבים ובאר הרבים. ובאר היחיד. עושים להן פסין. אבל

לבוד היחיד עושין לו מחייבת גבולה עשרה טפחים. דברי רבי עקיבא. רבי יהודה בן בָּבָא אומר אין עושין פסין אלא לבאר הרבה בלבד. ולשאר עושין חמורה גבולה עשרה טפחים:

ויעוד אמר רבי יהודה בן בָּבָא הגנה והקרפה שהיא שבעים אמה וشيرיים על שבעים אמה וشيرיים מוקפת גדר גבולה עשרה טפחים מטלטל בתוכה ובלבד שיש בה שומירה או בית דירה או שתהא סמוכה לעיר. רבי יהודה אומר אפילו אין בה אלא בוד ושיח ומערה. מטלטלין בתוכה. רבי עקיבא אומר אפילו אין בה אחד מכל אלו מטלטלין בתוכה. ובלבד שהיא בה שבעים אמה וشيرיים על שבעים אמה וشيرיים. רבי אליעזר אומר אם הייתה ארכה יתר על רוחבה אפילו אמה אחת אין מטלטלין בתוכה. רבי יוסי אומר אפילו ארכה פי שניים ברוחבה מטלטלין בתוכה:

אמר רבי אלעאי שמעתי מרבי אליעזר. אפילו היא בבית כור. וכן שמעתי ממן אנשי חצר ששכח אחד מהן ולא עירב. ביתו אסור מלחניש ומלוחזיא לו. אבל להם מותר. וכן שמעתי ממן שיזצאי בעקרבנין בפסח. וחזרתי על כל תלמידיו ובקשתי לי חבר ולא מצאתי:

פרק ג

בְּכָל מִשְׂרָבֵין וּמִשְׁתַּחַתְּפֵין. חוץ מַהֲמִים וּמַהֲמָלָחָן
וְהַכְּלָל נֶקֶח בְּכֹסֶף מִעֲשֵׂר חוץ מַהֲמִים וּמַהֲמָלָחָן
הַנּוֹדֵר מִן הַמְּזוֹן. מִוּתָר בְּמַלָּחָן וּבְמִים. **מִשְׂרָבֵין לְנֵזֶר בֵּין**
וּלְיִשְׂרָאֵל בְּתִרְוָמָה. סֻמְכוֹס אָוֹםֶר בְּחֹלְלִין. וְלִכְהֵן בְּבֵית
הַפְּרֵס. רַبִּי יְהוּדָה אָוֹמֶר אַפְּיָלוּ בְּבֵית הַקְּבָרוֹת. מִפְנֵי
שִׁכּוֹל לִילִך לְחוֹזֵן וְלְאָכֹל:

בְּמִשְׂרָבֵין בְּדַמָּאי. וּבְמִעֲשֵׂר רַאשׁוֹן שְׁגַטְלָה תְּרוּמָתוֹ.
וּבְמִעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַקְדֵּש שְׁגַפְדוֹן. וְהַבְּהָנִים בְּחִילָה
(וּבְתִרְוָמָה). אַבְלָל לֹא בְּטַבֵּל. וְלֹא בְּמִעֲשֵׂר רַאשׁוֹן שְׁלָא
גַטְלָה תְּרוּמָתוֹ. וְלֹא בְּמִעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַקְדֵּש שְׁלָא גַפְדוֹן.
הַשׁוֹלֵח עִירּוּבוֹ בַּיד חַרְש שׂוֹטָה וּקְטֹן. וּבַיד מִ שְׁאַינוֹ
מוֹדָה בְּעִירּוּב. אַינוֹ עִירּוּב. וְאָם אָוֹמֶר לְאָחָד לְקַבְּלוֹ
מִמְּנוֹ. הָרִי זֶה עִירּוּב:

גַתְנו בְּאַילָן לְמַעַלָה מִעֲשָׂרָה טְפֵחִים. אַין עִירּוּב עִירּוּב.
לְמַטָּה מִעֲשָׂרָה טְפֵחִים עִירּוּב עִירּוּב. גַתְנו בְּבּוֹר אַפְּיָלוּ
עַמּוֹק מִאָה אַמָּה. עִירּוּב עִירּוּב. גַתְנו בְּרַאשׁ הַקְּנָה או
בְּרַאשׁ הַקְּנָדָס. בָּזְמָן שֶׁהָוָא תָלוּש וְגַעֲוִץ. אַפְּיָלוּ גַבּוּהָ
מִאָה אַמָּה. הָרִי זֶה עִירּוּב. גַתְנו בְּמַגְדָּל וְנַעַל בְּפָנָיו. וְאָבָד
הַמְּפַתֵּח. הָרִי זֶה עִירּוּב. רַבִּי אַלְיעָזֶר אָוֹמֶר אֵם אַין יוֹדֵע
שַׁהְמְפַתֵּח בָּמָקוֹמוֹ אַין עִירּוּב:

ד נתגלה חוץ לתחום ונפל עליו גל. א' נשרף. א' תרומה
ונטמאה. מבוזד יומן אין עירוב. משחשית. הרי זה
עירוב. אם ספק. רבינו מאיר ורבנן יהודה אומרם הרי
זה חמץ גמל. רבינו יוסי ורבנן שמעון אומרם ספק עירוב
בשער. אמר רבינו יוסי אבטולמוס העיד משום חמשה
זקניהם על ספק עירוב שבר:

ה מתנה אדם על עירובו ואומר. אם בא גויים מן המזרחה.
עירובי למערב. מן המערב. עירובי למזרח. אם בא מכאן
ומכאן למקום שארצה אלך. לא בא לא מכאן ולא
מכאן. הריני בبني עיר. אם בא חכם מן המזרחה. עירובי
למזרח. מן המערב. עירובי למערב. בא מכאן ומכאן
למקום שארצה אלך. לא מכאן ולא מכאן. הריני בبني
עיר. רבנן יהודה אומר אם היה אחד מהן רבנו. יلد אצל
רבנו. ואם היה שנייהם רבותיו למקומות שעירצה יلد:

ו רבינו אליעזר אומר יומן טוב הסמוד לשבת. בין מלפניה
ובין מלאתיריה. מערב אדם שני עירובין ואומר. עירובי
הראשון למזרח והשני למערב. בראשון למערב והשני
למזרחה. עירובי. בראשון. והשני בבני עיר. עירובי השני.
והראשון בבני עיר. וחכמים אומרם מערב לרוח אחת
או אינו מערב כלל עקר. או מערב לשני ימים. או אינו
מערב כלל עקר. כיצד יעשה מוליכו בראשון ומחשיך
עליו ונוטלו. ובא לו בשני. מחשיך עליו ואוכלו. ונמצא
משתבר בהליךתו. ומשתבר בעירובו. נאכל בראשון.

עירוב לראשון ואינו עירוב לשני. אמר רבי אליעזר מוזים
אתם לי שכם שתת קדושות:

רבי יהודה אומר ראש השנה שנה ירא שמא תחערב.
מערב אדם שני עירובין. ואומר עירובי בראשון למזרחה.
ובשני למערב. בראשון למערב. ובשני למזרח. עירובי
בראשון. ובשני בבני עירוי. עירובי בשני ובראשון בבני
עירוי. ולא הוזו לו חכמים:

וועוד אמר רבי יהודה מתרנה אדם על הכללה ביום טוב
ראשון ואוכלת בשני. וכן ביצה שנולדה בראשון. תאכל
בשני. ולא הוזו לו חכמים:

רבי דוסא בן הרכינס אומר העובר לפניו התיבה ביום
טוב בראשון של ראש השנה. אמר החלצנו יי אלהינו
את יום ראש החידש הזה. אם היום אם למחר. ולמחר
הוא אומר. אם היום אם אמש. ולא הוזו לו חכמים:

פרק ד

מֵי שָׁהּוֹצְיאוּהוּ גּוֹים אָז רוח רעה. אַין לוֹ אֶלְאָ אֲרַבָּע אַמּוֹת. הַחַזְירוּהוּ בְּאַלוֹ לֹא יִצְאָ. הַזְּלִיכְוּהוּ לְעִיר אַחֲרָת נְתַנְוּהוּ בְּדִיר. אָז בְּסַהָר. רַבּוֹ גִּמְלִיאָל וּרְبִי אֶלְעָזָר בְּנוֹ עֲזִירָה אָוּמָרים מְהֻלָּךְ אֶת בְּלָה. רְבִי יְהוֹשָׁעַ וּרְבִי עֲקִיבָא אָוּמָרים אַין לוֹ אֶלְאָ אֲרַבָּע אַמּוֹת. מְعָשָׂה שְׁבָאוֹ מִפְּרָנְדִּיסִים. וְהַפְּלִיגָה סְפִינְתָם בֵּין. רַבּוֹ גִּמְלִיאָל וּרְבִי אֶלְעָזָר בְּנוֹ עֲזִירָה הַלְכָה אֶת בְּלָה. רְבִי יְהוֹשָׁעַ וּרְבִי עֲקִיבָא לֹא זוּ מְאַרְבָּע אַמּוֹת. שְׁרַצּוּ לְהַחְמִיר עַל עַצְמָן:

ב' פְּעֻם אַחֲת לֹא נִכְנָסּוּ לְגִמְלָל עַד שְׁחִישִׁיבָה. אָמָרוּ לוֹ לְרַבּוֹ גִּמְלִיאָל. מָה אָנוּ לִירֵד. אָמָר לְהָנוּ מִתְרִים אַתָּם. שְׁבָרָה הִיִּתִי מִסְתְּבֵל. וְהִיִּנוּ בַּתּוֹךְ הַתְּחוּם עַד שְׁלָא חִשִּׁיבָה:

ג' מֵי שִׁיצָא בְּרִשּׁוֹת. וְאָמָרוּ לוֹ בְּכֶר נְعָשָׂה מְעָשָׂה. יִשּׁ לוֹ אֶלְפִים אַמָּה לְכָל רוח. אָם הִיִּה בַּתּוֹךְ הַתְּחוּם. כְּאֵלֹו לֹא יִצְאָ. שְׁכָל הַיּוֹצָאים לְהַשִּׁיל חֹזְרִין לִמְקוֹםָן:

ד' מֵי שִׁישָׁב בְּדֶרֶךְ. וּעַמְדָה וּרְאָה וּהְרִי הוּא סְמוֹךְ לְעִיר. (הַזְּאֵל) וְלֹא הִיְתָה בִּונְתָו לְכָךְ לֹא יִכְנֵס. דָבָרִי רְבִי מַאיָר. וּרְבִי יְהוֹדָה אָוּמָר יִכְנֵס. אָמָר רְבִי יְהוֹדָה מְעָשָׂה הִיִּה. נִכְנָס רְבִי טְרָפּוֹן בְּלֹא מִתְבִּין:

ה' מֵי שִׁישָׁן בְּדֶרֶךְ וְלֹא יִדּע שְׁחִישִׁיבָה. יִשּׁ לוֹ אֶלְפִים אַמָּה לְכָל רוח. דָבָרִי רְבִי יוֹחָנָן בֶּן נוֹרִי. וְחַכְמִים אָוּמָרים אַין לוֹ

אלא ארבע אמות. רבי אליעזר אומר והוא באמצען. רבי יהודה אומר לאיזה רוח שירצה ילך. ומזה רבי יהודה שאם ביר לו שאינו יכול לחזור בו:

היו שנים מקצת אמותיו של זה בתוך אמותיו של זה. מביאין ואוכלין באמצע. בלבד שלא יוצא זה מתחום שלו. לתוך של חבירו. היו שלשה וזה אמצעי מבעל בינהו. הוא מותר עמהן. והם מותרים עמו. ושנים החיצונים אסורים זה עם זה. אמר רבי שמעון למה הדבר דומה לשלש חצרות הפתוחות זו לזו. ופתחות לרשות הרבים. עירבו שתיהן עם האמצעית היא מותרת עמהן והם מותרות עמה. ושתיים החיצוניות אסורות זו עם זו:

מי שבא בדרכך וחשכה לו והיה מפיר אילן או גדר. ואמר شبיתתי תחתיו. לא אמר כלל. شبיתתי בעקרו מהלך ממוקם רגליו ועד עקרו אלףים אמה. ובעקרו ועד ביתו אלףים אמה. נמצא מהלך משתחשית ארבעת אלפיים אמה:

אם אינו מפיר. או שאינו בקי בהלהבה. ואמר شبיתתי במקומי. זכה לו מוקמו אלףים אמה לכל רוח עגולות. דברי רבי חנינא בןANTIיגנוס. וחייבים אמרים מרבעות בטבלה מרבעת. כדי שהיא נשבר את הזיות:

וזו היא שאמרו העני מערב ברגליו. אמר רבי מair אנו אין לנו אלא עני. רבי יהודה אומר אחד עני ואחד

עַשְׂרֵה שֶׁלֹּא אָמְרוּ מִעָרְבִּין בְּפִתְחָה אֶלָּא לְהַקְלָל עַל הַעֲשִׂיר
שֶׁלֹּא יֵצֵא וַיַּעֲרֵב בְּרֶגֶלְיוֹ:

מֵי שִׁיצֵּא לִילָךְ לְעִיר שְׁמַעֲרְבִּין בָּה וְהַחֲזִירוּ חֲבִירֹתְוּ הוּא
מוֹתֵר לִילָךְ וְכֹל בְּנֵי הָעִיר אָסּוּרִין דָבְרִי רַבִּי יְהוֹדָה רַבִּי
מַאֲיד אָזֵם כֵּל שֶׁהוּא יִכְלֶל לְעַרְבָּה וְלֹא עַרְבָּה הַרִּי זֶה חַפֵּר
גָּמְלָה:

מֵי שִׁיצֵּא חֹזֵץ לְתִחְוּם אֲפִילּוּ אַמְּה אַחַת לֹא יְבָנֵס רַבִּי
אַלְיעָזֵר אָזֵם שְׁתִים יְבָנֵס שֶׁלֹּשׁ לֹא יְבָנֵס מֵי שְׁוֹחְשִׁיךְ
(לו) חֹזֵץ לְתִחְוּם אֲפִילּוּ אַמְּה אַחַת לֹא יְבָנֵס רַבִּי שְׁמֻעוֹן
אָזֵם אֲפִילּוּ חִמְשׁ עַשְׂרֵה אַמְּות יְבָנֵס שְׁאַין הַמְּשׁוֹחוֹת
מִמֶּצְיאָה תְּמִידָה מִפְנֵי הַטוֹעַנִים:

פרק ה

כִּיצְדַּק מִעָרְבִּין אֶת הָעָרִים בֵּית נְבָנֵס בֵּית יֵצֵא פָגָום
נְבָנֵס פָגָום יוֹצֵא הַיּוֹשֵׁם גְדוּלִיות גְבוּחוֹת עַשְׂרָה
טְפֵחִים וְגִשְׁרִים וְגִפְשּׁוֹת שִׁישׁ בְּהֵן בֵּית דִירָה מַזְכִּיאָן
אֶת הַמִּדָּה בְּנֶגֶן וְעוֹשֵׁין אֶת הַמִּדָּה בְּמִין טְבָלָא מְרֻבָּעָת כִּדִי
שִׁיהָא נְשֶׁבֶר אֶת הַזְּיוּנִים:

נוֹתְנִין קְרַפְףׁ לְעִיר דָבְרִי רַבִּי מַאֲיד וְחַכְמִים אָזֵם לֹא
אָמְרוּ קְרַפְףׁ אֶלָּא בֵּין שְׁתִי עִירּוֹת אָם יִשׁ לְזוֹ שְׁבָעִים
אַמְּה וְשִׁירִים וְלֹזֶז שְׁבָעִים אַמְּה וְשִׁירִים עֹזֶזה קְרַפְףׁ
לְשִׁתְיֵהּ לְהַיּוֹת בְּאַחַת:

וְכֵן שֶׁלֹּשׁ בְּפִרְים הַמְשֻׁלְשִׁין אָם יָשַׁ בֵּין שְׁנִים הַחִיצוֹנִים מֵאָה וָאֶרְבַּעַם וְאֶחָד וְשִׁלְישָׁ. עֲשָׂה אַמְצָעִי אֶת שֶׁלֹּשֶׁתּוֹ לְהִזְטֹן בְּאֶחָד:

ד אין מזידין אלא בחייב של חמשים אמה. לא פחות ולא יותר. ולא מזיד אלא בנגד לבו. הנה מזיד והצעיר לגיא. או לפדר. מבלייע וחוזיר למתקתו. הגיע להר. מבלייע וחוזיר למתקתו. ובלבך שלא יצא חוץ לתחום. אם אין יכול להבליע. בזו אמר רבי דוסתאי בר ינאי משומך רבי מאיר שמעתי שמקדרין בהרים:

ה אין מזידין אלא מן הממחה. הרבה למקום אחד. ומיעט למקום אחר. שומען למקום שרבה. הרבה אחד. ומיעט אחר. שומען למרכה. אפילו עבד אפילו שפה נאמנים לומר עד באן תחום שבת. שלא אמרו חממים את הדבר להחמיר אלא להקל:

ו עיר של יחיד ונעשית של רבים. מערביין את בלה. ושל רבים ונעשית של יחיד. אין מערביין את בלה. אלא אם כן עשה חוצה לה בעיר חדשה שביהודה שיש בה חמשים דורות. דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר שלש חצרות של שני בתים:

ז מי שהיה בمزורה ואמר לבנו ערב לי במערב. במערב ואמר לבנו ערב לי בمزורה. אם יש הימנו ולביתו אלפים אמה וליירובו יותר מכאן. מותר לביתו ואסור לעירובו.

לערובו אלפים אמה ולביתו יותר מבאי אסור לביתו ומותר לערובו הנזון את ערובו בעבורה של עיר לא עשה ולא כלום נתנו חוץ לתחומי אפילו אמה אחת מה שנספר הוא מפסיד:

"אנשי עיר גודלה מהליך את כל עיר קטנה ואין אנשי עיר קטנה מהליך את כל עיר גודלה כיצד מי שהיה בעיר גודלה נתן את ערובו בעיר קטנה בעיר קטנה נתן את ערובו בעיר גודלה מהילד את כליה וחוצה לה אלפים אמה רבי עקיבא אומר אין לו אלא מקום ערובו אלפים אמה:

ט אמר להן רבי עקיבא אי אתם מודים לי בנותן ערובו במערה שאין לו מקום ערובו אלא אלפיים אמה אמרו לו אימתי בזמן שאין בה דיורין אבל יש בה דיורין מהילד את כליה וחוצה לה אלפיים אמה נמצא קל תוכה מעל גבה ולמודד שאמרו לנו לנו לנו אלפיים אמה שאפילו סוף מדתו כליה במערה:

פרק ו'

הַדָּר עִם גְּבָרִי בְּחֵצֶר אֹז עַם מֵשָׁאינוּ מֹדֶה בְּעֲרוֹב
הָרִי זֶה אֹסֵר עַלְיוֹן (דָּבָרִי רַבִּי מָאִיר). רַבִּי אַלְיעָזֶר
בֶּן יַעֲקֹב אֹסֵר לְעוֹלָם אַיִן אֹסֵר עַד שִׁיחָו שְׁנִי יִשְׂרָאֵלִים
אוֹסְרֵין זֶה עַל זֶה:

ב' אָמַר רַבּוֹ גַּמְלִיאֵל מַעֲשָׂה בְּצָדוֹקִי אַחַד שְׁהִיה דָר עַמְנוּ
בְּמִבּוּי בֵּירוּשָׁלָם. וְאָמַר לְנוּ אָבָא מְהֻרוּ וְהֹצִיאוּ אֶת
(כֶּל) הַכְּלִים לְמִבּוּי עַד שֶׁלָא יוֹצִיא וַיְאַסֵּר עַלְיכֶם. רַבִּי
יְהוָדָה אֹסֵר בְּלֹשׁוֹן אַחֲרָיו מְהֻרוּ וְעַשׂו צְרָכִיכֶם בְּמִבּוּי
עַד שֶׁלָא יוֹצִיא וַיְאַסֵּר עַלְיכֶם:

ג' אֲנָשֵׁי חֵצֶר שְׁשָׁבֵח אַחַד מֵהֶן וְלֹא עִירָב. בֵּיתו אַסֵּר
מִלְהָכְנִים וּמִלְהֹצִיא לֹו וְלָהֶם. וְשָׁלָהֶם מִוּתְרִים לֹו וְלָהֶם.
נָתַנוּ לֹו רְשׁוֹתָן הַזָּא מוֹתָר וְהַזָּא אַסְוּרָן. הַזָּא שְׁנִים אַסְרִים
זֶה עַל זֶה. שְׁאַחַד נוֹתֵן רְשׁוֹת וּנוֹטֵל רְשׁוֹת. שְׁנִים נוֹתְנִים
רְשׁוֹת וְאַיִן נוֹטְלִים רְשׁוֹת:

ד' מַאֲיִמְתִּי נוֹתְנִין רְשׁוֹת. בֵּית שְׁמָאי אֹסְרִים מִבְּעוֹז יּוֹם
וּבֵית הַלְּל אֹסְרִים מִשְׁחָשִׁיכָה. מֵי שְׁנַתָּן רְשׁוֹת וְהֹצִיא.
בֵּין בְּשׁוֹגָג. בֵּין בְּמִזֵּד. הָרִי זֶה אֹסֵר דָבָרִי רַבִּי מָאִיר. רַבִּי
יְהוָדָה אֹסֵר בְּמִזֵּד אֹסֵר. בְּשׁוֹגָג אַיִן אֹסֵר:

- ה בֶּן־בֵּית שְׁחִיה שַׁוְתָּף לְשָׁכְנִיוּ לֹזָה בֵּין־וּלֹזָה בֵּין־וּ
אַיִּם אֲרִיכִים לְעֶרֶב לֹזָה בֵּין־וּלֹזָה בְּשָׁמָן אֲרִיכִין לְעֶרֶב ·
רַבִּי שְׁמֻעוֹן אָמֵר אֶחָד זוּ וְאֶחָד זוּ אֵינוֹ אֲרִיכִין לְעֶרֶב :
- וּ חַמְשׁ חֶבְרוֹת שְׁשֶׁבֶתּוּ בְּטַרְקָלִין אֶחָד · בֵּית שְׁמָאי
אָמְרִים עִירּוֹב לְכָל חֶבְרָה וְחֶבְרָה · וּבֵית הַלּוּ אָמְרִים
עִירּוֹב אֶחָד לְכָל · וּמוֹזְדִים בָּזְמָן שְׁמַקְצַתּוּ שְׁרוּזִין בְּחֶדְרִים ·
אוּ בְּעֵלִיות · שָׁהּוּ אֲרִיכִין עִירּוֹב לְכָל חֶבְרָה וְחֶבְרָה :
- וְאַחֲנֵין הַשּׁוֹתְפִים שְׁחִיּוּ אָוְכְלִין עַל שְׁלֹחָן אֲבִיהם · וַיְשִׁנְמָנִים
בְּבִתְהִיכָּם · אֲרִיכִין עִירּוֹב לְכָל אֶחָד וְאֶחָד · לְפִיכָּךְ אָסְמָנִים
אֶחָד מֵהֶם וְלֹא עִירּוֹב · מִבְטָל אֶת רְשׁוֹתוֹ · אִימְתֵּי בָזְמָן
שְׁמַולְיכִין עִירּוֹבָן לְמִקְומֵם אַחֲרֵי · אֶבֶל אָסְמָנִים הָיָה עִירּוֹב בָּאַ
אַצְלֵין · אוּ שָׁאיִן עַמְּהֶם דִּירּוֹן בְּחַצֵּר · אֵינוֹ אֲרִיכִין לְעֶרֶב :
- וּ חַמְשׁ חֶצְרוֹת פָּתּוֹחוֹת זוּ לֹזָה · וּפָתּוֹחוֹת לְמַבּוֹי · עִירּוֹבוֹ
בְּחֶצְרוֹת וְלֹא נְשַׁתְּתָפוּ בְּמַבּוֹי · מוֹתְרִין בְּחֶצְרוֹת וְאֲסּוֹרִין
בְּמַבּוֹי · וְאָסְמָנִים נְשַׁתְּתָפוּ בְּמַבּוֹי · מוֹתְרִין בָּאָנוּ וּבָאָנוּ · עִירּוֹבוֹ
בְּחֶצְרוֹת וְנְשַׁתְּתָפוּ בְּמַבּוֹי · וְשַׁבָּח אֶחָד מַבְנֵי חֶצְרָה וְלֹא
עִירּוֹב · מוֹתְרִין בָּאָנוּ וּבָאָנוּ · (שַׁבָּח אֶחָד) מַבְנֵי מַבּוֹי וְלֹא
נְשַׁתְּתָף · מוֹתְרִין בְּחֶצְרוֹת וְאֲסּוֹרִים בְּמַבּוֹי · שְׁהָמַבּוֹי
לְחֶצְרוֹת בְּחַצֵּר לְבַתִּים :
- ט שְׁתִּי חֶצְרוֹת זוּ לְפִנִּים מִזּוּ · עִירָבָה הַפְּנִימִית וְלֹא עִרָּבָה
הַחִיצְׂנָה · הַפְּנִימִית מוֹתְרָת וְהַחִיצְׂנָה אֲסּוֹרָה · הַחִיצְׂנָה
וְלֹא הַפְּנִימִית · שְׁתִּי הָאֲסּוֹרָות · עִירָבָה זוּ לְעַצְמָה זוּ

לעצמם. זו מותרת בפני עצמה. זו מותרת בפני עצמה.
 רבי עקיבא אוסר (את) החיצונה. שדריסט הרגל
 אוסרתה. וחייבים אומרים אין דרישת הרגל אוסרתה:
 שבח אחד מן החיצונה ולא ערבי הפנימית מותרת.
 והחיצונה אסורה. (שבח אחד) מן הפנימית ולא ערבי.
 שתיהן אסורות. נתנו עירובין במקום אחד. ושבח אחד
 בין מן הפנימית. בין מן החיצונה ולא ערבי. שתיהן
 אסורות. ואם היו של ייחדים אין עריבין לעرب:

פרק ז

חלון שבין שתי חצרות. ארבעה על ארבעה בתוך
 עשרה מערビין שנים. ואם רצוי מערביין אחד.
 פחות מארבעה על ארבעה או למעלה מששה מערביין.
 שנים ואין מערביין אחד:

ב' כתל שבין שתי חצרות. גבזה עשרה ורחב ארבעה.
 מערביין שנים ואין מערביין אחד. והוא בראשו פירות. אלו
 עלין מבאן ואוכליין. ואלו עלין מבאן ואוכליין. ובabad
 שלא יורידו למיטה. נפרץ הכתל עד עשר אמות. מערביין
 שנים. ואם רצוי מערביין אחד. מפני שהוא בפתח. יותר
 מבאן. מערביין אחד ואין מערביין שנים:

ג' חַרְיֵץ שְׁבִין שְׁתִי חָצְרוֹת. עַמּוֹק עֲשָׂרָה וּרְחָבֶה אַרְבָּעָה מִעָרְבִּין שָׁנִים וְאֵין מִעָרְבִּין אֶחָד. אַפְּלִיו מְלָא קַשׁ אֹו תְּבִנָּה. מְלָא עַפְרָ אוֹ צְרוֹרָות מִעָרְבִּין אֶחָד וְאֵין מִעָרְבִּין שָׁנִים:

ד' נְתַן עַלְיוֹ נֶסֶר (שְׁהִיא) רְחָבָה אַרְבָּעָה טְפַחִים. וּכְנָשְׁתִי גּוֹזְטָרָות אוֹ בְּנֵגֶד אוֹ מִעָרְבִּין שָׁנִים. וְאֵם רְצֹו מִעָרְבִּין אֶחָד. פְּחוֹת מִכְּאֹן. מִעָרְבִּין שָׁנִים וְאֵין מִעָרְבִּין אֶחָד:

ה' מִתְבֵּן שְׁבִין שְׁתִי חָצְרוֹת גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפַחִים. מִעָרְבִּין שָׁנִים וְאֵין מִעָרְבִּין אֶחָד. אַלְוֹ מַאֲכִילִין מִכְּאֹן. וְאַלְוֹ מַאֲכִילִין מִכְּאֹן. נִתְמַעַט הַתְּבִנָּה מִעָשָׂרָה טְפַחִים. מִעָרְבִּין אֶחָד וְאֵין מִעָרְבִּין שָׁנִים:

ו' בַּיצְדָּ מִשְׁתַּתְפִּין בָּמְבוֹי מִנְחָה אֶת הַחֲבִית. וְאָוֹרֶר הַרִּי זֹו לְכָל בְּנֵי מִבּוֹי. וּמַזְבֵּחָה לְהֹן עַל יְדֵי בָּנוֹ וּבְתוֹ הַגְּדוּלִים. וּעַל יְדֵי עַבְדּוֹ וּשְׁפַחַתּוֹ הַעֲבָרִים וּעַל יְדֵי אֲשָׁתוֹ. אֶבְלָ אַיְנוֹ מַזְבֵּחָה לְאָעָל יְדֵי בָּנוֹ וּבְתוֹ הַקְּטָנִים. וְלֹא עַל יְדֵי עַבְדּוֹ וּשְׁפַחַתּוֹ הַבְּנָנִים. מִפְנֵי שִׁיזְוֹן בְּידָוֹ:

ו' נִתְמַעַט הַאֶבֶל. מַזְסִיף וּמַזְבֵּחָה. וְאֵין צָרִיךְ לְהַזְדִּיעַ. נִתְזַסְּפוּ עַלְיהָן. מַזְסִיף וּמַזְבֵּחָה וְצָרִיךְ לְהַזְדִּיעַ:

ח' בַּמָּה הוּא שְׁעוֹרוֹ. בָּזְמוֹן שְׁהָן מִרְבִּין. מְזֻון שְׁתִי סְעוּודֹת לְכָלִים. בָּזְמוֹן שְׁהָן מוּעָטִין כְּגַרְזָרוֹת לְהַזְצָאת שְׁבָת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד:

ט אמר רבי יוסי במה דברים אמורים. בתקילת ערוב.
אבל בשער ערוב. כל שהוא ולא אמרו לעرب בחירות.
אלא כדי שלא לשבח את התינוקות:

יב כל מערבין ומשתתפין. חוץ מן המים ומן המלח. דברי
רבי אליעזר רבי יהושע אומר בכיר הוא ערוב. אףלו
מאפה סאה והיא פרוסה. אין מערבין בה. בכיר באיסר
והוא שלם מערבין בו:

יג נתן אדם מעה לחנוני ולנחתום כדי שיזכה לו
בערוב דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים לא זכו לו
מעותיו ומודים בשאר כל האדם שזכה לו מעותיו. שאין
מערבני לאדם אלא מדעתו. אמר רבי יהודה במה דברים
אמורים בערובי תחומיין. אבל בערובי חירות. מערבני
לדעתו ושלא לדעתו. לפי שזכין לאדם שלא בפניו. ואין
חייב לאדם שלא בפניו:

פרק ח

כיצד משתתפין בתהומות מניה את החבית. ואומר
הרי זו לכל בני עיר לכל מי שילך לבית האבל.
או לבית המשתה. כל שקבל עליו מבعد יום מותר.
משתתחש אסור. שאין מערבי משתחש:

ב' כמה הוא שיעורו. מזון שתי סעודות לכל אחד. מזונו
לחול ולא לשבת. דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר
לשבת ולא לחול. וזה מתבוננו להקל. רבי יוחנן בן
ברוזא אומר מכביר בפוגדיין. מאربע סיון בסלע. רבי
שמעון אומר שתי ידות לכבר משלש לקב. חציה לבית
המנגע. וחצי חציה לפסול את הגויה:

ג' אנשי חצר ואנשי מרפסת ששכחו ולא ערבו. כל שגבוה
עשירה טפחים למרפסת. פחות מכאן לחצר. חוליות
הבור והסלע שהן גבוזהים עשרה טפחים. למרפסת.
פחות מכאן לחצר. כמה דברים אמורים בסמוכה. אבל
במלגט. אפילו היא גבואה עשרה טפחים לחצר. ואיזו
היא סמוכה. כל שאינה רחוצה ארבעה טפחים:

ד' הנוטן את עירובו בבית שער אקסדרה ומרפסת. אינו
עירוב. והדר שם אינו אוסר עליו. בבית התקבז. ובבית
הבקר. ובבית העצים. ובבית האוצרות. הרי זה עירוב.
והדר שם אוסר (עליו). רבי יהודה אומר אם יש שם
תפיסת יד של בעל הבית. אינו אוסר עליו:

ה המניח ביתה ויהלך לשבות העיר אחראית. אחד נבראי ואחד ישראלי הרי זה אוסר. דברי רבי מאיר. רבי יהודא אומר אינו אוסר. רבי יוסי אומר נבראי אוסר. ישראאל אינו אוסר. שאין דרך ישראאל לבא בשבת. רבי שמעון אומר אףילו הניח ביתו ויהלך לשבות אצלתו באזת העיר אינו אוסר. שסביר הטע מלבו:

ב' בדור שבין שתי חזרות. אין ממלאין ממנה בשבת אלא אם כן עשו לו מיחה גבולה עשרה טפחים. בין (מלמעלה) בין מלמטה. בין מתוך אוננו. רבנו שמעון בן גמליאל אומר בית שמאי אומרים מלמטה. ובית הלל אומרים מלמעלה. אמר רבי יהודה לא תהא מיחה גדולה מן הפתל שביניהם:

כ' אמרת המים שהיא עוצרת בחזר. אין ממלאין הימנה בשבת. אלא אם כן עשה לה מיחה גבולה עשרה טפחים בקנייה וביציאה. רבי יהודה אומר בתל שעיל גבה ת dozen משום מיחה. אמר רבי יהודה מעשה באמה של אבל שהוא ממלאין ממנה על פי זקנים בשבת. אמרו לו מפני שלא היה בה בשיעור:

ג' גוזטרא שהיא למעלה מן המים. אין ממלאין הימנה בשבת. אלא אם כן עשו לה מיחה גבולה עשרה טפחים. בין מלמעלה בין מלמטה. וכן שתי גוזטראות זו

למעלה מזו. עשו לעליזנה ולא עשו לתקתזנה. לתקתזנה
ולא לעליונה. שתיהן אסורות עד שעירבו:

๑ חצר שבהיא פחותה מארבע אמות. אין שופcin בתוכה
מים בשבת אלא אם בן עשו לה עוקה מחזקת סאותים.
מן הגקב ולמיטה. בין מבחויז בין מבפניהם. אלא שמבחויז
אריך לקמור. מבפניהם אין אריך לקמור:

רבי אליעזר בן יעקב אומר ביב שהוא קמור ארבע
אמות ברשות הרבים. שופcin לתוכו מים בשבת.
וחכמים אומרים אפילו גג או חצר מאה אמה. לא ישפוך
על פי הביב. אבל שופך הוא על הגג והמים יורדים לביב.
החצר והאכסדרה מצטרפין לארבע אמות:

๔ (וכן) שתி דיווטאות זו בנגד זו. מקצתן עשו עוקה.
ומקצתן לא עשו עוקה. את שעשו עוקה מותרים. את
שלא עשו עוקה אסורים:

פרק ט

כָּל גְּנוֹת הַעֲיר רִשׁוֹת אֶחָד. וּבַלְּבֵד שֶׁלֹּא יְהָא גַּג גְּבוּיה
עַשְׂרָה אֶזְגָּלוּקָה עַשְׂרָה. דָּבָרִי רַבִּי מַאיָּר. וּמְכֻמִּים
אָמְרִים כָּל אֶחָד וּאֶחָד רִשׁוֹת בְּפָנֵי עַצְמוֹ. רַבִּי שְׁמֻעוֹן
אָמַר אֶחָד גְּנוֹת וּאֶחָד חָצְרוֹת וּאֶחָד קְרַפִּיפּוֹת רִשׁוֹת
אֶחָד לְכָלִים שְׁשָׁבְתוֹ לְתוֹךְןִי. אֶבְלָל לֹא לְכָלִים שְׁשָׁבְתוֹ
בְּתוֹךְ הַבַּיִת:

גַּג גָּדוֹל סְמוֹךְ לְקַטְּן. הָגָדוֹל מוֹתָר. וְהַקְּטָן אָסּוּר. חָצֵר
גָּדוֹלָה שְׁגַּפְּרַץ לְקַטְּנָה. גָּדוֹלָה מוֹתָרָה. וְקַטְּנָה אָסּוּרָה.
מִפְּנֵי שְׁהָיָא בְּפִתְחָה שֶׁל גָּדוֹלָה. חָצֵר שְׁגַּפְּרַץ לְרִשׁוֹת
הַרְבִּים. הַמְּכֻנִּים מִתּוֹכָה לְרִשׁוֹת הַיְיחִיד אוֹ מִרְשׁוֹת הַיְיחִיד
לְתוֹכָה חִיבָּה. דָּבָרִי רַבִּי אַלְיעָזָר. וּמְכֻמִּים אָמְרִים מִתּוֹכָה
לְרִשׁוֹת הַרְבִּים אוֹ מִרְשׁוֹת הַרְבִּים לְתוֹכָה פָּטוֹר מִפְּנֵי
שְׁהָיָא בְּכַרְמָלִית:

חָצֵר שְׁגַּפְּרַץ לְרִשׁוֹת הַרְבִּים מִשְׁתֵּי רֹוחֹתָה. וּבָנְיוֹ
שְׁגַּפְּרַץ מִשְׁתֵּי רֹוחֹתָיו. וּבָנְיוֹ מִבּוֹי שְׁגַּטְלָוּ קָרוֹתָיו. אֶזְגָּלוּ
לְתִיּוֹ. מוֹתָרִין בְּאוֹתָה שְׁבָת. וְאָסּוּרִין לְעַתִּיד לְבָא. דָּבָרִי
רַבִּי יְהוֹדָה. רַבִּי יוֹסֵי אָמַר אֶם מוֹתָרִין לְאוֹתָה שְׁבָת.
מוֹתָרִין לְעַתִּיד לְבָא. וְאֶם אָסּוּרִין לְעַתִּיד לְבָא. אָסּוּרִין
לְאוֹתָה שְׁבָת:

הַבּוֹנֶה עַלְיהָ עַל גַּבְיוֹ שְׁתִּי בָּתִים. וּבָנְיוֹ גְּשָׁרִים הַמְּפֻלְשִׁים.
מַטְלָטְלִין תְּחַפֵּהוּ בְּשְׁבָת. דָּבָרִי רַבִּי יְהוֹדָה. וּמְכֻמִּים

אָסְרִין. וְעוֹד אָמַר רَبִّ יְהוּדָה מִעָרְבֵּן לִמְבוֹן הַמְּפֻלָּשׁ.
וְחֶכְמִים אָסְרִין:

פרק י'

הַמּוֹצָא תְּפִלִּין. מִכְנִיסָן זֹוג זֹוג. רַבּוֹ גָּמְלִיאֵל אָזָמָר
שְׁנִים שְׁנִים. בַּמָּה דְּבָרִים אֲמֹרִים בִּישְׁנוֹת. אָבֵל
בְּחַדְשָׁות. פְּטוּר. מֵצָאֵן צְבָתִים אוֹ כְּרִיכּוֹת. מְחַשֵּׁיךְ עַלְיָהּ
וּמְבִיאָן. וּבְסִבְנָה מִכְסָן וְהַלֵּךְ לוֹ:

ב' רַבִּי שְׁמֻעָון אָזָמָר נֹתַן לְחֶבְירֹן וְחֶבְירֹן לְחֶבְירֹן עַד
שִׁמְגַע לְחַצֵּר הַחִיצּוֹנָה. וְכֵן בְּנוֹ נֹתַן לְחֶבְירֹן וְחֶבְירֹן
לְחֶבְירֹן אֲפִילוֹ מֵאָה. רַבִּי יְהוּדָה אָזָמָר נֹתַן אָדָם חֲבִית
לְחֶבְירֹן וְחֶבְירֹן לְחֶבְירֹן. אֲפִילוֹ חַיָּן לְתַחֲום. אָמָרוּ לוּ לֹא
תַּהֲלֵךְ זוּ יוֹתֵר מִרְגָּלִי בְּעַלְיהָ:

ג' הִיה קֹרֵא בְּסִפְרָן עַל הַאָסְקוֹפָה וַנְתַגְלִיל הַסִּפְרָן מִידָּוֹ.
גּוֹלְלוֹ אֲצָלוֹ. הִיה קֹרֵא בְּרַאשׁ הַגָּג וַנְתַגְלִיל הַסִּפְרָן מִידָּוֹ.
עַד שֶׁלֹּא הַגַּע לְעֵשֶׂרֶת טְפַחִים. גּוֹלְלוֹ אֲצָלוֹ. מְשַׁהְגַּע
לְעֵשֶׂרֶת טְפַחִים הַזּוֹפְכוֹן עַל הַכְּתָב. רַבִּי יְהוּדָה אָזָמָר
אֲפִילוֹ אֵין מַסְלֵק מִן הָאָרֶץ אֶלָּא כִּמְלָא מַחְטָה. גּוֹלְלוֹ אֲצָלוֹ.
רַבִּי שְׁמֻעָון אָזָמָר אֲפִילוֹ בָּאָרֶץ עַצְמוֹ. גּוֹלְלוֹ אֲצָלוֹ. שְׁאַין
לְذַהֲרָה מִשּׁוּם שְׁבּוֹת. עַזְמָד בְּפָנֵי כְּתָבֵי הַקָּדֶשׁ:

ד' זַי שְׁלַפְפִי הַחֲלוֹן. נֹתֵנִין עַלְיוֹ וּנוֹטְלִין מִפְנָז בְּשַׁבָּת. עַזְמָד
אָדָם בְּרִשׁוֹת הַיחִיד. וּמַטְלִיטָל בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים. בְּרִשׁוֹת

הרבים ומטלטל בראשות היחיד. ובלבד שלא יוציא חוץ
מארבע אמות:

" לא יעמוד אדם בראשות היחיד. ווישתין בראשות הרבים.
ברשות הרבים ווישתין בראשות היחיד. וכן לא ירוץ. רבי
יהודה אומר אף מי שנטלש רקו בפיו. לא יהלך ארבע
אמות עד שירוק:

" לא יעמוד אדם בראשות היחיד. ווישתה בראשות הרבים.
ברשות הרבים ווישתה בראשות היחיד. אלא אם בין הבנים
ראשו ורבו. למקום שהוא שותה. וכן בנת. קולט אדם מן
המוחילה למיטה מעשרה טפחים. ומן האזור. מכל מקום
שותה:

" בזר בראשות הרבים. וחילתו גבואה עשרה טפחים. חלון
שעל גביו. ממלאין הימנו בשבת. אשפה בראשות הרבים
גבואה עשרה טפחים חלון שעל גבה שופכין לתוכה מים
בשבת:

" אילן שהוא מיסך על הארץ. אם אין נופו גבואה מן הארץ
שלשה טפחים מטלטלים תחתיו. שרשו גבואה מן
הארץ שלשה טפחים. לא ישב עליו. הדלת שבמקרה
וחדים שבפרצה. ומחלות. אין נועלן בהן. אלא אם
בנ' גבאים מן הארץ:

ט לא יעמוד אדם בראשות היחיד. ויפתח בראשות הרבאים. בראשות הרבאים. ויפתח בראשות היחיד. אלא אם כן עשה מהיצה נזונה עשרה טפחים דברי רבי מאיר. אמרו לו מעשה בשוק של פטמים שהיה בירושלים שהיו נועלין ומניחין את המפתח בחלוון שעל גבי הפתח. רבי יוסי אומר שוק של צמרים היה:

ג נגר שיש בראשו גלסטרא. רבי אליעזר אוסר. ורבי יוסי מתיר. אמר רבי אליעזר מעשה בבית הבנשת שבטריאנה שהיזנו נזהגין בו התר. עד שבא רבנן גמליאל והזקנים. ואיסרו להן. רבי יוסי אומר אסור נהגו בה. בא רבנן גמליאל והזקנים. והתרו להם:

א נגר הנגר. נועלם בו במקדש אבל לא במדינה. והמבה בآن ובaan אסור. רבי יהודה אומר המבה (מפר) במקדש והנגר במדינה:

ב מחוירין ציר הפתחות במקדש. אבל לא במדינה. והעליזן בآن ובaan אסור. רבי יהודה אומר העלייזן במקדש. והפתחות במדינה:

ג מחוירין רטיה במקדש. אבל לא במדינה. אם בתחלה בآن ובaan אסור. קושרין נימה במקדש. אבל לא במדינה. אם בתחילה בآن ובaan אסור. חותכין יבלת במקדש. אבל לא במדינה. ואם בכלי. בآن ובaan אסור:

ד' פְּהַنּוּ שְׁלֵקָה בְּאַצְבָּעָן בּוֹרֶךָ עַלְיוֹ גַּמִּי בַּמִּקְדָּשׁ. אֲבָל לֹא
בַּמִּדְינָה. אָם לְהֹצִיא אֶת דָם. כִּאֵן וְכִאֵן אָסּוֹר. בּוֹזָקִין מְלָח עַל
גַּבֵּי הַכְּבָשׂ. בְּשַׁבְּיל שֶׁלָא יְחַלֵּיקוּ. וּמְמֻלָּאִין מְבֹור הַגּוֹלָה.
וּמְבֹור הַגּוֹלָה בְּגַלְגָל בְּשַׁבְּתָה. וּמְבֹאָר הַקָּר בְּיּוֹם טוֹב:

טו שְׁרֵץ שְׁגָמֵץ אֶל בַּמִּקְדָּשׁ. פְּהַנּוּ מַזְיָיאוֹ בְּהַמִּינָה. שֶׁלָא
לְשַׁהּוֹת אֶת הַטְמָאָה. דָבָרִי רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בָּרוֹקָא. רַבִּי
יְהוֹזָה אֹוֹמֵר בְּצִבְתָּה שֶׁל עֵינָן. שֶׁלָא לְרִבּוֹת אֶת הַטְמָאָה.
מְהִיכָן מַזְיָיאוֹן אָוֹתוֹ. מִן הַהִיכָל. וּמִן הַאֲוָלָם. וּמִבֵּין הַאֲוָלָם
וּלְפָזָבָח. דָבָרִי רַבִּי שְׁמֻעוֹן בֶּן נְגָס. רַבִּי עֲקִיבָא אֹוֹמֵר מִקּוֹם
שְׁחִיבָן עַל זְדוֹנוֹ בְּרָת וְעַל שְׁגַגְתָו חַטָאת מִשְׁם מַזְיָיאוֹן
אָוֹתוֹ. וּשְׁאָר בְּלַהֲמָקוֹמוֹת כּוֹפִין עַלְיוֹ פְּסָכָתָר. רַבִּי שְׁמֻעוֹן
אֹוֹמֵר מִקּוֹם שְׁהַתִּירוֹ לְךָ חִכְמִים. מִשְׁלַךְ נָתַנוּ לְךָ. שֶׁלָא
הַתִּירוּ לְךָ אֶלָא מִשְׁוּם שְׁבוֹתָה: סְלִיק

מסכת פסחים

יום ז

פרק א

א' אָזֶר לְאַרְבָּעָה עָשֵׂר בֹּדֶקִין אֶת הַחֲמַץ לְאָזֶר הַגָּרֶר. כִּי
מֶكְוּם שֶׁאֵין מַכְנִיסֵּין בּוֹ חֲמַץ. אֵין צְרִיךְ בְּדִיקָה.
וְלֹמַה אָמַרְוּ שְׁתִּי שׂוֹרוֹת בְּמִרְתָּף. מֶкְוּם שֶׁמַּכְנִיסֵּין בּוֹ
חֲמַץ. בֵּית שְׁמָאי אָמַרְים שְׁתִּי שׂוֹרוֹת עַל פָּנֶיךָ כִּי
בְּמִרְתָּף. וּבֵית הַלְּל אָמַרְים שְׁתִּי שׂוֹרוֹת הַחִיצּוֹנוֹת שֶׁהֵן
הַעֲלִיוֹנוֹת:

ב' אֵין חֹשֶׁשִׁין שֶׁמְאָגָרָה חֲלָדָה מִבֵּית וּמִמֶּקוּם
לִמְקוּם. דָּאַם בֵּן מַחְצֵר לְחַצֵּר וּמַעַיר לְעַיר. אֵין לְדִבָּר סֻפָּה:

ג' רַבִּי יְהוֹדָה אָמֵר בֹּדֶקִין אָזֶר אַרְבָּעָה עָשֵׂר וּבְאַרְבָּעָה
עָשֵׂר שְׁחִירִת. וּבְשָׁעַת הַבְּיוּר. וּחַכְמִים אָמַרְים לֹא
בְּדַק אָזֶר אַרְבָּעָה עָשֵׂר. יְבַדּוּק בְּאַרְבָּעָה עָשֵׂר. לֹא בְּדַק
בְּאַרְבָּעָה עָשֵׂר. יְבַדּוּק בְּתַזְקָדָה הַמּוֹעֵד. לֹא בְּדַק בְּתַזְקָדָה
הַמּוֹעֵד יְבַדּוּק לְאַחֲר הַמּוֹעֵד. וּמָה שָׁמַשְׁיָר יַנְחַנוּ בְּעַנְנָא
בְּכִי שֶׁלָּא יְהֵא צְרִיךְ בְּדִיקָה אַחֲרָיו:

ד' רַבִּי מַאֲיר אָמֵר אָכְלֵין כָּל חַמְשׁ וְשׂוֹרְפֵין בְּתִחְלַת
שְׁשׁ רַבִּי יְהוֹדָה אָמֵר אָכְלֵין כָּל אַרְבָּע. וְתוֹלֵין כָּל חַמְשׁ.
וְשׂוֹרְפֵין בְּתִחְלַת נְשָׁעָן:

ה ועוז אָמַר רְבִי יְהוֹדָה שְׁפֵי חֲלוֹת שֶׁל תּוֹדָה פְּסֻולָּות
וּמוֹנָחוֹת עַל גַּג הַאֲצֻטָּבָא. כֹּל זָמָן שְׁמוֹנוֹחוֹת כֹּל הַעַם
אָכְלִין. נְטָלה אֶחָת תּוֹלִין. לֹא אָכְלִין וְלֹא שְׂוֹרְפִין. נְטָלוּ
שְׁתִּיהְנָה הַתְּחִילָה כֹּל הַעַם שׂוֹרְפִים. רְבָנוּ גָּמְלִיאָל אָמַר
חַולִין נְאָכְלִין כֹּל אֶרְבָע. וּתְרוּמָה כֹּל חַמְשׁ. וּשׂוֹרְפִין
בְּתִיחַלָת שְׁשָׁה:

רְבִי חַנִּינָא סָגֵן הַבְּהָנִים אָמַר מִימֵיכוּ שֶׁל בְּהָנִים לֹא
גַּמְנָעוּ מַלְשֹׁרֶף אֶת הַבָּשָׂר שְׁנֵטֶם אֶבְיוֹלֶד הַטְּמָאָה עִם
הַבָּשָׂר שְׁנֵטֶם אֶבְיוֹלֶד הַטְּמָאָה. אָף עַל פִּי שְׁמוֹזִיסְפִּין
טָמָאָה עַל טָמָאָתוֹ. הַסִּיף רְבִי עֲקִיבָא וְאָמַר מִימֵיכֶם שֶׁל
בְּהָנִים לֹא גַּמְנָעוּ מַלְהַדְלִיק אֶת הַשְּׁמָן שְׁגַפֵּל בְּטֻבּוֹל יוֹם.
בְּנֵר שְׁנֵטֶם אֶבְיוֹלֶד מַתָּה. אָף עַל פִּי שְׁמוֹזִיסְפִּין טָמָאָה עַל
טָמָאָתוֹ:

אָמַר רְבִי מַאיָר מְדֻבְרֵיהֶם לְמִדְנוּ שׂוֹרְפִין תְּרוּמָה
טְהוֹרָה עִם הַטְּמָאָה בְּפֶסֶח. אָמַר לוּ רְבִי יוֹסֵי אַיִּנה
הִיא הַמְדָה. וּמוֹדִים רְבִי אַלְיעָזָר וְרְבִי יְהוֹשֻׁעַ שׂוֹרְפִין
זו לְעַצְמָה וּזוּ לְעַצְמָה. עַל מָה נִחְלְקוּ עַל הַתְּלִוָה וְעַל
הַטְּמָאָה. שְׁרַבִּי אַלְיעָזָר אָמַר תְּשַׁרְף זו לְעַצְמָה וּזוּ
לְעַצְמָה. וְרְבִי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר שְׁתִּיהְנָה בְּאֶחָת:

פרק ב

כָּל שְׁעֵה שֶׁמֹּתֶר לְאַכְזָל מִאֲכִיל לְבָהָמָה לְחִיה וְלְעוֹפּוֹת וּמוֹכְרוֹ לְגִבְרִי. מוֹתֶר בְּהַנְּאָתוֹ. עַבְרָ זִמְנוֹ. אָסֹור בְּהַנְּאָתוֹ. וְלֹא יַסְיק בּוֹ תְּנוּר וּכְרִים. רַבִּי יְהוָדָה אָמַר אֵין בִּיעּוֹר חַמֵּץ אֶלָּא שְׂרָפָה. וְחַכְמִים אָמְרִים אֶלָּא מִפְרָר וּזְרָה לְרוֹת. אוֹ מְטִיל לִים:

בָּ חַמֵּץ שֶׁל גִּבְרִי שַׁעֲבֵר עַלְיוֹ הַפְּסָח. מוֹתֶר בְּהַנְּאָה. וְשֶׁל יִשְׂרָאֵל אָסֹור בְּהַנְּאָה. שָׁנָאָמַר לֹא יַرְאָה לְךָ שָׁאָזָר:

גָּ גִּבְרִי שְׁהַלּוֹה אֶת יִשְׂרָאֵל עַל חַמֵּצָו. אַחֲר הַפְּסָח מוֹתֶר בְּהַנְּאָה. וַיִּשְׂרָאֵל שְׁהַלּוֹה אֶת הַגִּבְרִי עַל חַמֵּצָו. אַחֲר הַפְּסָח אָסֹור בְּהַנְּאָה. חַמֵּץ שְׁגִפְלָה עַלְיוֹ מְפֻלָּת הַרִּי הַוָּא בְּמִבּוּעָר. רַבּוֹ שְׁמַעַן בּוֹ גַּמְלִיאֵל אָמַר כֵּל שָׁאַן הַכְּלָב יִכּוֹל לְחַפֵּשׁ אַחֲרָיו:

דָּ הַאֲכֵל תְּרוּמָת חַמֵּץ בְּפֶסֶח. בְּשׂוֹגֵג. מִשְׁלָם קָרְנוֹ וְחוֹמֶשׁ. בְּמִזֵּיד. פְּטוּר מִתְשָׁלוּמִים. וּמִדְמִי עֲצִים:

הָ אַלְוּ דָּבָרים שָׁאַדְם יוֹצֵא בָּהּוּ יְדֵי חֹזְבָתָו בְּפֶסֶח. בְּחַטִּים. וּבְשְׁעוּרִין. בְּפֶסֶמִין. וּבְשְׁבוֹלָת שְׁוּעָל. וּבְשִׁיפּוֹן. וּיוֹצָאֵין בְּדָמָאי. וּבְמַעְשָׂר רַאשׁוֹן שְׁגִטְלָה תְּרוּמָתוֹ. וּבְמַעְשָׂר שְׁנִי וְהַקְדִּשׁ שְׁגִפְדוֹ. וְהַכְּבָנִים בְּחַלָּה וּבְתְּרוּמָה. אֲכֵל לֹא בְּטַבֵּל. וְלֹא בְּמַעְשָׂר רַאשׁוֹן שְׁלָא נְטָלָה תְּרוּמָתוֹ. וְלֹא בְּמַעְשָׂר שְׁנִי וְהַקְדִּשׁ שְׁלָא גַּפְדוֹ. חֲלוֹת תֹּזְדָּה וּרְקִיקִי גַּזְיר.

עַשְׂאֵנָה לְעַצְמֹמוֹ אִין יוֹצֵא יְהוָה עַשְׂאֵנָה לְמִכּוֹר בָּשָׂוֶק יוֹצֵא יְהוָה:

וְאָלֹוי יְרֻקּוֹת שָׁאַדְם יוֹצֵא יְהוָה אֲבָל חֹבְתָו בְּפֶסֶחֶת בְּחִזְרָת וּבְעוֹלָשִׁין וּבְתִמְכָא וּבְחִרְחִיבָנָא וּבְמַרוֹרָה יוֹצֵא יְהוָה בְּיַן לְחַזֵּן בְּיַן יְבָשִׁין אֲבָל לֹא בְּבָשִׁין וְלֹא שְׁלוֹקִין וְלֹא מִבְשָׁלִין וּמִצְטְּרֵפִין לְפִזְוִית יוֹצֵא יְהוָה בְּקָלָח שְׁלָהָן וּבְדָמָאי וּבְמַעֲשֵׂר רָאשָׁוֹן שְׁגַטְלָה תְּרוּמָתוֹ וּבְמַעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַקְדֵּש שְׁגַפְדוֹ:

אִין שׁוֹרֵין אֶת הַמְּרָסֵן לַתְּרִגְנוּלִים אֲבָל חֹלְטִין האשה לֹא תִשְׁרֵה אֶת הַמְּרָסֵן שְׁתֹזְלִיךְ בִּידָה לְמַרְחַץ אֲבָל שְׁפָה הִיא עַל בָּשָׂרֶה יְבָשָׁה וְלֹא יְלֻועֵס אַדְם חַטִּין וַיַּעֲשֵׂה עַל מְבָתוֹ בְּפֶסֶחֶת מִפְנֵי שְׁהָן מִחְמִיצֹות:

אִין נוֹתְנִין קָמָח לְתוֹךְ הַחֲרוֹסֶת או לְתוֹךְ הַחֲרְדָל וְאָמַת נְתָנוּ יְאָכֵל מִיד וּרְבִי מַאֲיר אֲוֹסֵר אִין מִבְשָׁלִין אֶת הַפֶּסֶח לֹא בְּמַשְׁקִין וְלֹא בְּמַי פִּירּוֹת אֲבָל סְכִין וּמְטַבְּלִין אֶת הַזְּהָבָן מִי תְּשִׁמְישׂו שֶׁל נְחַתּוֹם יְשַׁפְּכוּ מִפְנֵי שְׁהָן מִחְמִיצָן:

פרק ג

אלו עזברין בפסח. כוותח הבבלי. ושבר המדי. ותמן
האדומי. וויתום המצרי. וומן של אבעים. ועמלין
של טבחים. וקולן של סופרים. רבי אליעזר אומר אף
תבשיטי נשים. זה הכלל. כל שהוא ממן דנו הרי זה עזבר
בפסח. הרי אלו באזהרה. ואין בהן ממשום ברית:

ב' בזק שבסדק עירבה. אם יש בזית במקום אחד. חיב
לבער. פחות מכאן. בטיל במעוטו. וכן לעניין הטמאה. אם
מקפיד עליו חוץ. ואם רוצח בקיומו. הרי הוא בעירבה.
בזק החרש. אם יש ביזא בו שהחמיין. הרי זה אסור:

ג' כיצד מפרישין חלה בטמאה ביום טוב. רבי אליעזר
אומר לא תקרא לה שם עד שתאפה. (רבי יהודה)
בן בתירא אומר טليل בצונן. אמר רבי יהושע לא זה
הוא חמץ. שמזהרים עליו בבל יראה וbabel ימצא. אלא
מפרישה ומיניתה עד הערב. ואם החמיצה החמיצה:

ד' רבנן גמליאל אומר שלש נשים לשות אחת. ואופות
בתנור אחד זו אחר זו. ותקמים אומרים שלש נשים
עויסקות בזק. אחת לשוה. ואחת עורךת. ואחת אופה.
רבי עקיבא אומר לא כל הנשים. ולא כל העצים. ולא כל
התנורים שווין. זה הכלל. תפח תלטוש בצונן:

ה שיאור ישראף. והאוכלו פטור. סודוק ישראף. והאוכלו חיב ברת. איזהו שיאור. בקרני חגבים. סודוק. שנתקערבו סדקיו זה בזה. דברי רבי יהודה. וחכמים אומרים זה וזה האוכלו חיב ברת. ואיזהו שיאור. כל שהביספו פניו. באדם שעמדו שערכותיו:

א ארבעה עשר שחל להיות בשבת. מבערים את הכל מלפני השבת. דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים בזמננו. רבי אליעזר בר צדוק אומר תרומה לפני שבת. וחולין בזמננו:

ה הולך לשחוט את פסחו. ולמול את בנו. ולא יכול שעוזרת אירוסין בבית חמיו. ונזכר שיש לו חמץ בתוך ביתו. אם יכול לחזור ולבירר ולהזכיר למצותו. יחזור ויבעיר. ואם לאו מבטל בלבו. להאייל מן הגיס. וממן הנחר. (ומן הילסים.) וממן הדלקה. וממן המפוזת. יבטל בלבו. ולשבות שביתת הרשות. יחזור מיד:

ו וכן מי שיצא מירושלים. ונזכר שיש בידו בשער קדש. אם עבר צופים. שורפו במקומו. ואם לאו. חזר וישורפו לפניו הבירה מעשי המערה. ועד כמה הוא חזירין. רבי מאיר אומר זה וזה בכביצה. רבי יהודה אומר זה וזה בכזית. וחכמים אומרים בשער קדש בכזית. ו חמץ בכביצה:

פרק ד

מִקּוֹם שְׁנָהָגָנוּ לְעַשׂוֹת מֵלָאָכָה בְּעֲרֵבִי פֶּסְחִים עַד חִצּוֹת עֹזְשִׁין. מִקּוֹם שְׁנָהָגָנוּ שֶׁלֹּא לְעַשׂוֹת. אֵין עֹזְשִׁין. הַהוֹלֵךְ מִמִּקּוֹם שְׁעֹזְשִׁין. לִמְקוֹם שֵׁאֵין עֹזְשִׁין. אָז מִמִּקּוֹם שֵׁאֵין עֹזְשִׁין לִמְקוֹם שְׁעֹזְשִׁין. נֹתַנְיוֹן עַלְיוֹן חַמְרִי מִקּוֹם שֵׁיְצָא מִשְׁם. וְחַמְרִי מִקּוֹם שְׁהַלְךְ לְשֶׁם. וְאֵל יִשְׁנֶה אָדָם מִפְנֵי הַמְּחֻלּוֹקָת:

ב' בַּיּוֹצָא בֹּו הַמּוֹלִיךְ פִּירּוֹת שְׁבִיעִית מִמִּקּוֹם שֶׁכְּלֹו. לִמְקוֹם שֶׁלֹּא כְּלֹו. אָז מִמִּקּוֹם שֶׁלֹּא כְּלֹו לִמְקוֹם שֶׁכְּלֹו. חַיֵּב לְבָעֵר. רַבִּי יְהוּדָה אָזֶם רֹאשֵׁן אָזֶם לֹא צָא וְהַבָּא לְדֹךְ אַף אַתָּה:

ג' מִקּוֹם שְׁנָהָגָנוּ לְמִפּוֹר בְּהַמָּה דָּקָה לְגַזִּים מַזְכָּרִין. מִקּוֹם שְׁנָהָגָנוּ שֶׁלֹּא לְמִבּוֹר. אֵין מַזְכָּרִין. וּבְכָל מִקּוֹם אֵין מַזְכָּרִין לְהָם בְּהַמָּה גַּסְהָ. עֲגָלִים וִסְיִיחִים. שְׁלָמִים וּשְׁבוּרִין. רַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר בְּשִׁבּוּרָה. בֶּן בְּתִירָא מַתִּיר בְּסָסּוֹס:

ד' מִקּוֹם שְׁנָהָגָנוּ לְאַכְזָל צְלִי בְּלִילִי פֶּסְחִים. אַוְכְּלִין. מִקּוֹם שְׁנָהָגָנוּ שֶׁלֹּא לְאַכְזָל. אֵין אַוְכְּלִין. מִקּוֹם שְׁנָהָגָנוּ לְהַדְלִיק אֶת הַגָּר בְּלִילִי יוֹם הַכְּפּוֹרִים. מַדְלִיקִין. מִקּוֹם שְׁנָהָגָנוּ שֶׁלֹּא לְהַדְלִיק. אֵין מַדְלִיקִין. וּמַדְלִיקִין בְּבָתִי בְּנִסּוֹת. וּבְבָתִי מַדְרָשָׂות. וּבְמִבּוֹאות הַאֲפָלִים. וּעַל גַּבְיֵי הַחוֹלִים:

ה' מִקּוֹם שְׁנָהָגָנוּ לְעַשׂוֹת מֵלָאָכָה בְּתִשְׁעָה בְּאָבִ. עֹזְשִׁין. מִקּוֹם שְׁנָהָגָנוּ שֶׁלֹּא לְעַשׂוֹת. אֵין עֹזְשִׁין. וּבְכָל מִקּוֹם

תַּלְמִידִי חֲכָמִים בְּטַלִּים. רַבּו שְׁמָעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָזֶר. לְעוֹלָם יַעֲשֶׂה אָדָם עַצְמוֹ תַּלְמִיד חֲכָם. וְחֲכָמִים אָזֶרִים בְּיהוּדָה הַיּוֹעֲשִׂין מִלְאָכָה בְּעַרְבִּי פְּסָחִים עד חִצּוֹת. וּבְגַלְיל לֹא הַיּוֹעֲשִׂין כָּל עַקְרָבִי הַלִּילָה בֵּית שְׁמָאי אָזֶרִין. וּבֵית הַלִּיל מִתְּאִירִין עד הַנֶּצֶן הַחֲמָה:

רַבִּי מַאֲיר אָזֶר כָּל מִלְאָכָה שְׁהַתְּחִיל בָּה קְוָדָם לְאַרְבָּעָה עָשָׂר. גּוֹמְרָה בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר. אָבֶל לֹא יִתְחִיל בְּתַחְלָה בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר. אָף עַל פִּי שִׁיכּוֹל לְגּוֹמְרָה. וְחֲכָמִים אָזֶרִים שֶׁלַשׁ אָזֶרִים עַזְוִין מִלְאָכָה בְּעַרְבִּי פְּסָחִים עד חִצּוֹת. וְאֶלְוֹ הַנֶּצֶן הַחֲמִיטִים. הַסּוּסִים. וְהַכּוּבִּינִים. רַבִּי (יֹסִי בָּר) יְהוּדָה אָזֶר אֶפְרַתְּעָנִים:

מוֹשִׁיבֵין שׁוֹבֵכֵין לְתִרְגּוֹלִים בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר. וּתְרִגּוֹלָת שְׁבָרָחָה מִחְזִירִין אֹתוֹה לְמִקְומָה. וְאֶם מִתְּהָה. מוֹשִׁיבֵין אַחֲרָת תְּחִתָּה. גּוֹרְפֵּין מִתְּחִתָּת רְגָלִי בְּהַמָּה בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר. וּבָמּוֹעֵד מַסְלִיקֵין לְאַזְדִּין. מַולְיכֵין וּמַבְיאֵין בְּלִים מִבֵּית הָאוֹמֵן. אָף עַל פִּי שְׁאַיְנָם לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד:

נְשָׁהָה ذְּבָרִים עַשְׂוֹ אֲנָשֵׁי יְרִיחָוֹ. עַל שֶׁלֶשֶׁה מִיחּוּ בִּידָם. וּעַל שֶׁלֶשֶׁה לֹא מִיחּוּ בִּידָם. וְאֶלְוֹ הַנֶּצֶן שֶׁלָּא מִיחּוּ בִּידָם. מַרְכִּיבֵין דְּקָלִים כָּל הַיּוֹם. וּכְזָרְכֵין אֶת שְׁמָעָ. וּקְזָרְכֵין וְגַדְשֵׁין לְפָנֵי הַעֲמָר. וְלֹא מִיחּוּ בִּידָם. וְאֶלְוֹ שְׁמָיְחוּ בִּידָם. מִתְּיִירֵין גַּמְזִיזָות שֶׁל הַקָּדְשָׁ. וְאַזְכְּלֵין מִתְּחִת הַנְּשָׁרִים בְּשִׁבְתָּ. וּנוֹתְנֵין פָּאָה לִירָק. וּמִיחּוּ בִּידָם חֲכָמִים:

ברייתא

ט ששה דברים עשה חזקיהו המלך. על שלשה הודה לו. ועל שלשה לא הודה לו. גירר עצמות אביו על מיטה של חבליים והודה לו. בחת נחש הנחשת והודה לו. גנו ספר רפואות והודה לו. ועל שלשה לא הודה לו. קץ דלקות של היכל ושגרו למלה אשור. ולא הודה לו. סתם מי ניחוץ העליון ולא הודה לו. עבר ניסן בניסן ולא הודה לו:

עד כאן פסח ראשון

פרק ה

תמיד נשחת בשמיונה ומחייב. וקרוב בתשע ומחייב.
בערבי פסחים נשחת בשבע ומחייב. וקרוב
בשמיונה ומחייב. בין בחול בין בשבת. חל ערב פסח
להיות בערב שבת. נשחת בשש ומחייב. וקרוב בשבע
ומחייב. והפסח אחריו:

ב הפסח ששחתו שלא לשמו. וקבל. והלה. וירק שלא
לשמו. או לשמו ושלא לשמו. או שלא לשמו ולשםו.
פסול. כייך לשמו ושלא לשמו. לשם פסח ולשם שלמים.
שלא לשמו ולשם שלמים לשם פסח:

ג שחתו שלא לאוכליו. ושלא למניין. לערלים ולטמאים
פסול. לאוכליו. ושלא לאוכליו. למניין ושלא למניין.
למולים לערלים. לטמאים ולטהורים. בשר. שחתו קודם

חוץות. פסול. משום שנאמר בין הארבעים. שהוטו קודם לסתם. בשר. ובלבך שיה אחד ממרס בדם. עד שיזריך דם הסתם. ואם נזרק. בשר:

ד השוחט את הפסח על החמץ. עובר بلا תעשה. רבי יהודה אומר אף הסתם. רבי שמואל אומר פסח בארכעה עשר לשמו חיב. ושלא לשמו פטור. ושאר כל הזכחים בין לשמו ובין שלא לשמו. פטור. במועד לשמו פטור. שלא לשמו חיב. ושאר כל הזכחים בין לשמו בין שלא לשמו חיב. חוץ מן החטאת ששה שלא לשמה:

ה הפסח נשחת בשלש בתות. שנאמר ושהוטו אותו כל קהל עדת ישראל. קהלה. ועדה. ויישראל. נגנסה בת הראשונה נתמלאת העוזרה. נעלן דלותות העוזרה. תקעו ותריעו ותקעו. הבהנים עומדים שוררות וקידיהם בזיכי כסף ובזיכי זהב. שורה שבלה כסף כסף. ושורה שבלה זהב זהב. לא היו מעורבים. ולא היו לבזיכים שלוים. שלא ייחום ויקרש הדם:

ו שהט ישראלי וקבל הכהן נזונו לחבירו. וחבירו לחבירו. ומתקבל את המלא. ומחריז את הריקן. בהן הקרוב אצל המזבח. זורקו זריקה אחת כנגד היסוד:

ז יצתה בת ראשונה ונגנסה בת שנייה. יצתה שנייה נגנסה שלישית. במעשה הראשונה. בקד מעשה השניה והשלישית. קראו את ההילל. אם גמרו שני. ואם שני

שלשו. אף על פי שלא שלשו מימיהם. רבי יהודה אומר מימייהם של בת שלישית לא הגעה לאהבתני כי ישמע יי' מפני שעהמה מועטין:

ג במעשהתו בחול בך מעשהו בשבת. אלא שהבהנים מדיחים את העזרה שלא ברצון חכמים. רבי יהודה אומר כוס היה מלא מדם התרבותות. זרקו זריקה אחת על גבי המזבח ולא הוזדו לו חכמים:

ט כיצד תולין ומפשיטין. אונקளיות של ברזל היו קbowין בפוגלים ובעמדוין. שבון תולין ומפשיטין. וכל מי שאין לו מקום לתחזות ולהפשיט. מקלות דקים תלקיים היו שם. ומגיח על כתפו. ועל כתף חברו. ותוללה ומפשיט. רבי אליעזר אומר ארבעה עשר של להיות בשבת. מגיח ידו על כתף חברו. ויד חברו על כתפו. ותוללה ומפשיט. קרעו והוציאו אימורייו. נתנו במגס והקתיו על גבי המזבח. יצאתה בת הראשונה ושבה לה בנהר הבית. שנייה בחיל. והשלישית במקומה עומדת. חשיכה יצאו וצלו את פסחיהם:

פרק ו'

אלו דברים בפסח דוחין את השבת שחתיטה זוריקת דמו ומיחוי קרביו והקטר חלביו אבל צליתו וחדחת קרביו אין דוחין את השבת הרקבתו והבאתו מחוץ לתהום וחטיבת יבלתו אין דוחין את השבת רבי אליעזר אומר דוחין:

ב אמר רבי אליעזר והלא דין הזאת מה אם שחיטה שהיא ממשום מלאכה דוחה את השבת אלו שעון ממשום שבות לא ידחו את השבת אמר לו רבי יהושע يوم טוב יוכיח שהתירו בו ממשום מלאכה ואסרו בו ממשום שבות אמר לו רבי אליעזר מה זה יהושע מה ראה רשות למצوها השיב רבי עקיבא ואמר הזאת תוכיח שהיא מצوها והיא ממשום שבות ואין דוחה את השבת אף אפה אל תתמה על אלו שאף על פי שעון מצوها והן ממשום שבות לא ידחו את השבת אמר לו רבי אליעזר ועליה אני דין ומה אם שחיטה שהיא ממשום מלאכה דוחה את השבת הזאת שהיא ממשום שבות אינו דין שתדחה את השבת אמר לו רבי עקיבא או חלוף מה אם הזאת שהיא ממשום שבות אינה דוחה את השבת שחיטה שהיא ממשום מלאכה אינו דין שלא תדחה את השבת אמר לו רבי אליעזר עקיבא עקרת מה שבתוב בתורה בין הארבעים בموעדי בין בחול בין בשבת אמר לו רבינו הבא לי מועד לאלו במועד לשחיטה כלל אמר רבי

עֲקִיבָא כֹל מַלְאָכָה שֶׁאָפָשָׁר לְעַשּׂוֹתָה מֵעַרְבָּה שְׁבַת אֵינָה
דוֹחָה אֶת הַשְּׁבַת . שְׁחִיטָה שֶׁאָיָא אָפָשָׁר לְעַשּׂוֹתָה מֵעַרְבָּה
שְׁבַת דּוֹחָה אֶת הַשְּׁבַת :

ג' אִימָתי מִבְיאַין עַמּוֹ חַגִּיגָה בָזְמָן שֶׁהוּא בָא בְחֻולָה
וּבְטָהָרָה וּבְמוּעָטָה . וּבָזְמָן שֶׁהוּא בָא בְשְׁבַת . בָמְרָבָה .
וּבְטָמָאָה . אֵין מִבְיאַין עַמּוֹ חַגִּיגָה :

ד' חַגִּיגָה הִיְתָה בָאָה מִן הַצָּאן . מִן הַבָּקָר מִן הַכְּבָשִׁים . וּמִן
הַעֲזִים . מִן הַזָּכָרים וּמִן הַנְּקָבּוֹת . וּנְאָכַלְתָ לְשִׁנִ יָמִים וְלִילָה
אָחַת :

ה' הַפְּסָח שְׁשַׁחַטו שֶׁלָא לְשָׁמוֹ בְשְׁבַת . חַיְב עַלְיוֹ חַטָאת .
וּשְׁאָר כָל הַזָּבְחִים שְׁשַׁחַטו לְשָׁוֹם פְּסָח . אָם אֵין רָאוּין
חַיְב . וּאָם רָאוּין הוּא . רַبִי אַלְיעָזָר מַחְיָב חַטָאת . וּרַבִי
יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֶר . אָמַר רַבִי אַלְיעָזָר מָה אָם פְּסָח שֶׁהוּא
מוֹתָר לְשָׁמוֹ בְשֶׁשֶׁנָה אֶת שָׁמוֹ . חַיְב . זָבְחִים שְׁהָנוּ אַסּוּרִין
לְשָׁמוֹ . בְשֶׁשֶׁנָה אֶת שָׁמוֹ אֵינוֹ דַי שִׁיהָא חַיְב . אָמַר לוֹ
רַבִי יְהוֹשֻׁעַ לֹא . אָם אַמְرָת בְּפְסָח שְׁשֶׁנָהוּ לְדַבָר הַאֲסּוּר .
תָאָמַר בְזָבְחִים שְׁשֶׁנָהוּ לְדַבָר הַמוֹתָר . אָמַר לוֹ רַבִי אַלְיעָזָר
אִימָורי צְבּוֹר יוֹכִיחָו . שְׁהָנוּ מוֹתָרִין לְשָׁמוֹ . וְהַשׁוֹחֵט לְשָׁמוֹ
חַיְב . אָמַר לוֹ רַבִי יְהוֹשֻׁעַ לֹא . אָם אַמְרָת בְאִימָורי צְבּוֹר
שְׁיִש לְהָנוּ קָצְבָה . תָאָמַר בְּפְסָח שְׁאַיְן לוֹ קָצְבָה . רַבִי מַאיָר
אָמַר אֶפְ הַשׁוֹחֵט לְשָׁם אִימָורי צְבּוֹר פּטוֹר :

ו שְׁחַטּוּ שֶׁלָּא לְאֹכְלֵי וְשֶׁלָּא לִמְנִיעָה לְעַרְלִין וּלְטַמְאִין חִיבָּה לְאֹכְלֵי וְשֶׁלָּא לְאֹכְלֵי לִמְנִיעָה וְשֶׁלָּא לִמְנִיעָה לְמַוְילִים וּלְעַרְלִין לְתָהֳרִים וּלְטַמְאִים פֶּטוֹר שְׁחַטּוּ גִּמְצָא בְּעֵל מָוָם חִיבָּה שְׁחַטּוּ גִּמְצָא טְרִיפָה בְּפֶתֶר פֶּטוֹר שְׁחַטּוּ וְנוֹדֵעַ שְׁמַשְׁכוּ הַבְּעָלִים אֶת יְדֵיכֶם אֲזַנְתָּו או שְׁגַטְמָאוֹ פֶּטוֹר מִפְנֵי שְׁשַׁחַט בְּרִשות:

פרק ז

כיַצְדָּק צוֹלֵין אֶת הַפְּסָחָה מִבְיאֵין שְׁפָזָד שֶׁל רַמּוֹן וִתְזַחְבּוּ מִתּוֹךְ פִּיו עַד בֵּית נְקוּבָתָו וְנוֹתֵן אֶת כְּרֻעָיו וְאֶת בְּנֵי מַעַיו לְתָזְכוֹ דָּבָרִי רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי רַבִּי עֲקִיבָּא אָזֶר בְּמִין בְּשׂוֹל הַוָּא זֶה אֶלְאָ תּוֹלֵין חַוְצָה לוֹ:

ב אֵין צוֹלֵין אֶת הַפְּסָחָה לֹא עַל הַשְּׁפָזָד וְלֹא עַל הַאֲסְכָּלָא אָמֵר רַבִּי עֲזֹזָק מַעֲשָׂה בְּרַבּוֹ גִּמְלַיאֵל שֶׁאָמַר לְטַבִּי עַבְדוּ צָא וְצָלָה לְנוּ אֶת הַפְּסָחָה עַל הַאֲסְכָּלָא נָגַע בְּחֶרְסָוּ שֶׁל תְּנוּרָה יְקָלוֹף אֶת מִקּוֹמוֹ נָטַף מְרַטְבָּו עַל הַחֶרֶס וְחַזֵּר עַלְיוֹ יְטוּל אֶת מִקּוֹמוֹ נָטַף מְרַטְבָּו עַל הַסּוֹלֶת יְקָמוֹץ אֶת מִקּוֹמוֹ:

ג סְכוּ בְּשֶׁמֶן תְּרוּמָה אֶם חַבּוּרָת לְהַנִּים יַאֲכִלוּ אֲם שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֶם חַי הַוָּא יַדְחִינָו וְאֶם צָלִי הַוָּא יְקָלוֹף אֶת הַחִיזּוֹן סְכוּ בְּשֶׁמֶן שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנִי לֹא יַעֲשֵׂנוּ דָמִים עַל בְּנֵי חַבּוּרָה שְׁאֵין פּוֹדֵין מַעֲשֵׂר שְׁנִי בִּירוּשָׁלַיִם:

ד חמישה דברים באין בטמאה. ואינן נאכלין בטמאה.
ה عمر. ושתி הלחם. ולחם הפנים. זבחו שלמי צבור.
ושערתי ראיי חדשים. הפסח שבא בטמאה. נאכל
בטמאה. שלא בא מתחילה אלא לאכילה:

ה נטמא הבשר והחלב קיים. אין זורק את הדם. נטמא
החלב והבשר קיים. זורק את הדם. ובמקדשין אין כן.
אלא אף על פי שנטמא הבשר והחלב קיים. זורק את
הדם:

ו נטמא קהיל או רבו. או שהיה הבוגרים טמאים והקהל
טהורים. יעשה בטמאה. נטמא מועוט הקהיל. הטהורים
עושים את הראzon והטמאין עושים את השני:

ז הפסח שצורך דמו ואחר כך נודע שהוא טמא. האיז
מרצה. נטמא הגוף. אין האיז מרצה. מפני שאמרו הנזיר
יעשה פסח. האיז מרצה על טומאת הדם. ואין האיז
מרצה על טומאת הגוף. נטמא טומאת הגוף. האיז
מרצה:

ח נטמא שלם או רבו. سورפין אותו לפני הבירה
מעצי המערבה. נטמא מועטו. והנותר. سورפין אותו
בחירותתיהם. או על גזותיהם מעצי עץ. האיקנין سورפין
אותו לפני הבירה. בשביל להנות מעצי המערבה:

ט הַפְּסֵחַ שִׁיצָא אֹז שְׂנִיטָמָא יִשְׁרָף מִידָּן גַּטְמָאוּ הַבָּעֲלִים
או שְׁמִתָּו תַּעֲבֶר צָוְרָתוֹ וַיְשָׁרֶף בְּשָׁבָה עָשָׂר. רַבִּי יוֹחָנָן בָּנוֹ
בָּרוֹקָא אָוּמָר. אָף זוּ יִשְׁרָף מִיד לְפִי שָׁאַיִן לוּ אָוְכָלִין:

הַעֲצָמוֹת וְהַגִּידְיוֹן וְהַנּוֹתָר יִשְׁרָפוּ בְּשָׁבָה עָשָׂר. חַל שָׁבָה
עָשָׂר לְהִיּוֹת בְּשָׁבָת. יִשְׁרָפוּ בְּשָׁבָה עָשָׂר. לְפִי שָׁאַיִן
דַּוחַן אֶת הַשָּׁבָת וְלֹא אֶת יוֹם טֻוב:

יְאַל הַנְּאַל בְּשׂוֹר הַגְּדוֹלָה. יְאַל בְּגִדִּי הַרְּדָה. וְרָאשֵׁי בְּנָפִים.
וְהַסְּחוּסִים. הַשׁוּבָר אֶת הַעַצֶּם בְּפִסְחָה הַטְּהוֹרָה. הַרְּיִי זֶה
לוֹקָה אַרְבָּעִים. אַל הַמּוֹתֵיר בְּטָהוֹרָה. וְהַשׁוּבָר בְּטָמָא.
אַיִן לֹקָה אֶת הַאַרְבָּעִים:

יְאַבָּר שִׁיצָא מִקְצָתוֹ חֹתֶךָ עַד שְׁמַגְעַע לְעַצֶּם. וְקֹלֶף עַד
שְׁמַגְעַע לְפִרְקָה. וְחוֹתֶךָ. וּבְמִקְדָּשֵׁין קֹצֵץ בְּקוֹפִיאַ. שָׁאַיִן בָּזָה
מִשּׁוּם שְׁבִירַת הַעַצֶּם. מִן הַאָגָר וְלִפְנִים. כָּלִפְנִים. מִן הַאָגָר
וְלִחְזִין. כָּלִחְזִין. הַחְלוֹנוֹת וְעוֹזְבִּי הַחְזָמָה כָּלִפְנִים:

יְשִׁתְיָ חֲבוֹרוֹת שְׁהִיו אָוְכָלוֹת בְּבֵית אָחֵד. אַלְוּ הַזּוֹבְכִין
אֶת פְּנֵיהם הַילְּךָ וְאָוְכָלִין. וְאַלְוּ הַזּוֹבְכִין אֶת פְּנֵיהם הַילְּךָ
וְאָוְכָלִין. וְהַמְּחַמָּם בְּאַמְּצָעָה. וּבְשָׁהַשְּׁמַשׁ עַזְמָד לְמַזְזָג. קֹופָץ
אֶת פִּיו. וּמְחַזֵּיר אֶת פִּנוּיו. עַד שְׁמַגְעַע אַצְלָ חֲבוֹרוֹת וְאָוְכָלִין.
וְהַכְּלָה הַזּוֹבְכִת אֶת פְּנִיהָ וְאָוְכָלֶת:

פרק ח

האשה בזמנ שhai בא בית בעליה. שחט עליה בעליה. ושות שחט עליה אביה. תאכל משל בעליה. הלכה רג'ל ראשון לעשות בבית אביה. שחט עליה אביה. ושות עליה בעליה. תאכל במקום שהיא רוצח. יהוז שחטו עלייו אפטורופוסין. יאכל במקום שהוא רוצח. עבד של שני שותפין. לא יאכל משל שנייהן. מי שחתיו עבד וחציו בן חזרין. לא יאכל משל רבו:

האומר לעבדו צא ושות עלי את הפסח. שחט גדי. יאכל. שחט טלה יאכל. שחט גדי וטלה. יאכל מן הרראשון. שכח מה אמר לו רבו. כיצד יעשה. ישחות טלה וגדי. ויאמר. אם גדי אמר לי רבוי. גדי שלו. וטלה שלו. ואם טלה אמר לי רבוי. טלה שלו. וגדי שלו. שכח רבוי מה אמר לו. שנייהם יצאו לבית השירפה. ופטורין מלעשות פסח שני:

האומר לבני הריני שוחט את הפסח על מי שישעה מבם ראשון לירושלים. פיו שhabnis האחד ראשנו ורבו. זכה בחלקו. ומזכה את אחיו עמו. לעוזם נמנין עליו עד שהיא בו בזית לכל אחד ואחד. נמנין ומושכין את ידיהם ממנה עד שישחות. רבוי שמעון אומר עד שיזורך עליו את הדם:

ד הַמְמֻנָה עִמּוֹ אֶחָרִים בְּחַלְקָוּ. רְשֵׁאֵין בְּנֵי חֲבוֹרָה לְפָנָיו לֹא
אֶת שְׁלוֹ. וְהָוָא אָזֶל מִשְׁלָוֹ. וְהָנָ אָזֶלְים מִשְׁלָהָנוּ:

ה זֶב שְׁרָאָה שְׂתִי רְאֵיות. שׁוֹחָטִין עַלְיוֹ בְּשֵׁבִיעִי. רְאָה
שֶׁלֶשׁ. שׁוֹחָטִין עַלְיוֹ בְּשֵׁמִינִי שְׁלוֹ. שׁוֹמְרָת יוֹם בְּנֶגֶד יוֹם.
שׁוֹחָטִין עַלְיהָ בְּשִׁנִי שְׁלָה. רְאָתָה שְׁנִי יָמִים. שׁוֹחָטִין עַלְיהָ
בְּשִׁלְשִׁי. וְהָזְבָה שׁוֹחָטִין עַלְיהָ בְּשֵׁמִינִי:

ו הָאוֹגָן וְהַמְפַקֵח אֶת הַגָּל. וּכְן מֵשְׁהַבְּטִיחָהוּ לְהֹזְיאָו
מִבֵּית הַאֲסּוּרִים. וְהַחֹלֶה. וְהַזְקָוָן שָׁהָן יְכוֹלִים לְאַכְזָל בְּזִיתָ.
שׁוֹחָטִין עַלְיהָן. עַל בְּלָזָן אֵין שׁוֹחָטִין עַלְיהָן בְּפִנֵּי עַצְמוֹן.
שְׁמָא יְבִיאוּ אֶת הַפֵּסֶח לִידֵי פְּסָול. לְפִיכָךְ אָם אִירְעָבָה
פְּסָול. פְּטוּרִים מַלְעָשָׂות פֵּסֶח שְׁנִי חֹזֶק מִן הַמְפַקֵח בְּגָל.
שְׁהָוָא טָמָא מִתְחַלְתוֹ:

ז אֵין שׁוֹחָטִין אֶת הַפֵּסֶח עַל הַיְחִיד. דְבָרֵי רְبִי יְהוֹדָה. וְרְبִי
יְוֹסִי מִתִּיר. אֲפִילוֹ חֲבוֹרָה שֶׁל מָאָה. שָׁהָן יְכוֹלִים לְאַכְזָל
בְּזִית. אֵין שׁוֹחָטִין עַלְיהָן. וְאֵין עוֹשֵׂין חֲבוֹרָת נְשִׁים וְעֲבָדִים
וְקַטְנִים:

ח אָזֶן טֹבֶל וְאָזֶל אֶת פְּסָחוֹ לְעַרְבָּה. אָבֶל לֹא בְּקָדְשִׁים.
הַשׁׁוֹמֵע עַל מַתּוֹ. וְהַמְלְקַט לֹא עַצְמוֹת. טֹבֶל וְאָזֶל
בְּקָדְשִׁים. גַּר שְׁנַחְצֵיר בְּעַרְבָּה פֵּסֶח. בֵּית שְׁמָאי אָזֶרְמִים
טֹבֶל וְאָזֶל אֶת פְּסָחוֹ לְעַרְבָּה. וּבֵית הַלִּיל אָזֶרְמִים הַפּוֹרֵש
מִן הַעֲרָלָה בְּפּוֹרֵש מִן הַקְּבָרָה:

פרק ט

מִ שְׁהִיא טָמֵא אֹ בַּדֶּרֶךְ רְחוֹקָה וְלֹא עָשָׂה אֶת הַרְאֲשׁוֹן יְعַשֵּׂה אֶת הַשְׁנִי שְׁגַג אֹ גָּנָּאָנָּס וְלֹא עָשָׂה אֶת הַרְאֲשׁוֹן יְעַשֵּׂה אֶת הַשְׁנִי אָם כֵּן לְמִה נִאָמֵר טָמֵא אֹ שְׁהִיא בַּדֶּרֶךְ רְחוֹקָה שְׁאַלְוּ פָטוֹרִין מִהְכְּרָת וְאַלְוּ חַיְבִים בַּהֲכָרָת:

ב' אֵיזֶה הָיָה דֶּרֶךְ רְחוֹקָה מִן הַמְזֻדִּיעִים וְלִחְזֹן וּבְמִדְתָּה לְכָל רֹוחַ דָּבָרִי רְבִי עֲקִיבָּא רְבִי אַלְיעָזֶר אָמֵר מַאֲסְקוּפָת הַעֲזָרָה וְלִחְזֹן אָמֵר רְבִי יוֹסֵי לְפִיכָּךְ נִקּוֹד עַל הַיּוֹם לֹא מִפְנֵי שְׁרָחֹזָה וְדֹאי אֶלְאָ מַאֲסְקוּפָת הַעֲזָרָה וְלִחְזֹן:

ג' מַה בֵּין פֶּסֶחֶת רָאשׁוֹן לְשָׁנִי הַרְאֲשׁוֹן אָסּוֹר בְּבֵל יְרָאָה וּבֵל יִמְצָא וְהַשְׁנִי מֵאָה וַחֲמֵץ עַמּוֹ בְּבֵיתִי הַרְאֲשׁוֹן טָעוֹן הַלְּל בְּאֲכִילָתוֹ וְהַשְׁנִי אִינוֹ טָעוֹן הַלְּל בְּאֲכִילָתוֹ זֶה וְזֶה טָעוֹנוֹן הַלְּל בְּעִשְׁיָתָן וּנְאַכְלָנִי צְלִי עַל מַצּוֹת וּמְרוֹרִים וְדוֹחִין אֶת הַשְׁבָּתָה:

ד' הַפֶּסֶח שְׁבָא בְּטַמְמָאָה לֹא יַאֲכִלוּ מִמְּנָיו זְבִינָה וְזְבּוֹתָה גְּדוֹתָה וְיַזְלֹּדוֹת וְאָם אַכְלָוּ פָטוֹרִים מִהְכְּרָתָה רְבִי אַלְיעָזֶר פָוטָר אֶף עַל בֵּיתָת מִקְדָּשׁ:

ה' מַה בֵּין פֶּסֶח מִצְרָיִם לְפֶסֶח דָּרוֹזָת פֶּסֶח מִצְרָיִם מִקְחוֹ מִבְּעָשָׂר וְטָעוֹן הַזָּאת בְּאַגְדָּת אַזְוֹב עַל הַמְשֻׁקּוֹף וְעַל

שְׁתִי הַמּוֹזֹzoת וְנָאכֶל בְּחִפּוֹזֶן בְּלִילָה אַחַת וּפֶסֶחׁ הַזְרָזָה
נוֹהָג בֶּל שְׁבֻעָה:

א אמר רבי יהושע שמעתי שסתמות הפסח קריבה ותמותת הפסח אינה קריבה ואין לי לפרש אמר רבי עקיבא אני לפרש הפסח שנמצא קודם קודם שחיתתו הפסח ירעעה עד שישתאב וימכר ויקח בדיםיו שלמים וכן תමורותיו אחר שחיתתו הפסח קרב שלמים וכן תמוורתו:

ה מפריש נקבה לפסהו או זכר בן שתים ירעעה עד שישתאב וימכר ויפלו דמיו לנבדה המפריש פסהו ומטה לא יביאנו בנו אחריו לשם פסח אלא לשם שלמים:

ו הפסח שנתקערב בזכחים כלו ירעעו עד שישתאבו וימכרו ויביא בדים היפה שבחו ממיין זה ובדים היפה שבחו ממיין זה ויפסיד המותר מביתו נתערב בבערות רבי שמעון אומר אם חברות בהנים יאכלו:

ז חברה שאבדה פסחה ואמרה לאחד צא ובקש ושחווט עליינו והלך ומצא ושהט וهم לקחו ושהטו אם שלו נשחט ראשון הוא אוכל משלו וهم אוכלים עמו משלו ואם שלהן נשחט ראשון הם אוכליין משלהן והוא אוכל משלו ואם אין ידוע איזה מהם נשחט ראשון או ששחטו שנייהם באחד הוא אוכל משלו וهم אינם אוכליים עמו ושלהן יצא לבית השריפה ופטורין מלעשות פסח שניי אמר להן אם אחראתי צאו ושהטו

עליו. הַלְךָ וְמִצֵּא וְשַׁחַטְתָּו. וְהוּא לְקֹחַו וְשַׁחַטְתָּו. אֲם שֶׁלְהָנוּ
נְשַׁחַט רָאשׁוֹן הַם אָזְכַּלְיָן מִשְׁלָהָנוּ. וְהוּא אָזְכַּל עַמְּהָנוּ. וְאָם
שֶׁלְוּ נְשַׁחַט רָאשׁוֹן הַוּא אָזְכַּל מִשְׁלָוּ. וְהוּא אָזְכַּלְיָן מִשְׁלָהָנוּ.
וְאָם אִיז יָדוּע אֵיזָה מִהָּם נְשַׁחַט רָאשׁוֹן. אֲוֹ שְׁשַׁחַתוּ
שְׁנֵיהֶם בְּאַחֲד. הַז אָזְכַּלְיָן מִשְׁלָהָנוּ. וְהוּא אִינּוֹ אָזְכַּל עַמְּהָנוּ.
וְשֶׁלְוּ יֵצֵא לְבֵית הַשְּׁרִיףָה. וּפְטוּר מַלְעָשָׂות פֶּסֶחׁ שְׁנִי. אָמֶר
לְהָנוּ וְאָמְרוּ לוֹ. אָזְכַּלְיָם בְּלָם מִן הָרָאשׁוֹן. וְאָם אִיז יָדוּע
אֵיזָה מִהָּם נְשַׁחַט רָאשׁוֹן. שְׁנֵיהֶן יֵצְאֵין לְבֵית הַשְּׁרִיףָה.
לֹא אָמֶר לְהָנוּ. וְלֹא אָמְרוּ לוֹ. אִינּוֹ אַחֲרָאֵין זֶה לְזֶה:

שְׁתֵי חֶבְרוֹת שְׁנַת עֲרָבוֹ פֶּסֶחַ הַיָּן. אַלְוּ מַזְבְּכִין לְהָנוּ אַחֲד.
וְאַלְוּ מַזְבְּכִין לְהָנוּ אַחֲד. אַחֲד מַאֲלָו בָּא לֹא אָצֵל אַלְוּ. וְאַחֲד
מַאֲלָו בָּא לֹא אָצֵל אַלְוּ. וּבְכֵד הַם אָזְמָרִים. אֲם שְׁלָנוּ הַוּא
הַפֶּסֶחׁ הַזָּה. יָדֵיךְ מִשְׁוּכוֹת מִשְׁלָךְ. וְגַמְנִית עַל שְׁלָנוּ. וְאֲם
שְׁלָךְ הַוּא הַפֶּסֶחׁ הַזָּה יָדֵינוּ מִשְׁוּכוֹת מִשְׁלָנוּ. וְגַמְנִינוּ עַל
שְׁלָךְ. וּבָנָו חִמְשׁ חֶבְרוֹת שֶׁל חִמְשָׁה חִמְשָׁה וְשֶׁל עֲשָׂרָה
עֲשָׂרָה. מַזְבְּכִין לְהָנוּ אַחֲד מִכֶּל חֶבְרוֹה וְחֶבְרוֹה. וּבָנָו הַם
אָזְמָרִים:

שְׁנֵים שְׁנַת עֲרָבוֹ פֶּסֶחַ הַיָּם. זֶה מוֹשֵׁךְ לֹא אַחֲד. וְזֶה מוֹשֵׁךְ
לוֹ אַחֲד. זֶה מִמְגָה עַמוֹּ אַחֲד מִן הַשּׂוֹק וְזֶה מִמְגָה עַמוֹּ
אַחֲד מִן הַשּׂוֹק. זֶה בָּא אָצֵל זֶה. וְזֶה בָּא אָצֵל זֶה. וּבְכֵד
הַם אָזְמָרִים. אֲם שְׁלִי הַוּא פֶּסֶחׁ זֶה. יָדֵיךְ מִשְׁוּכוֹת מִשְׁלָךְ
וְגַמְנִית עַל שְׁלִי. וְאֲם שְׁלָךְ הַוּא פֶּסֶחׁ זֶה. יָדֵיכְ מִשְׁוּכוֹת
מִשְׁלָךְ. וְגַמְנִית עַל שְׁלָךְ:

פרק י

עֲרָבִי פְּסָחִים סֶמֶךְ לְמַנְחָה. לֹא יָאַכֵּל אָדָם עַד שְׁתַّחַשֵּׁד. וְאַפִּילוֹ עַנִּי שְׁבִיְשָׁרָאֵל לֹא יָאַכֵּל עַד שִׁיסְבָּן. וְלֹא יִפְחַתּוּ לוּ מְאַרְבָּע בּוֹסּוֹת שֶׁל יָין. וְאַפִּילוֹ מִן הַתְּמִחוֹן:

ב' מִזְגּוּ לוּ כּוֹס רָאשָׁוֹן. בֵּית שְׁמָאי אָוּמְרִים מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹם. וְאַחֲרֵ בְּדַק מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹן. וּבֵית הַלְּלָא אָוּמְרִים מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹן. וְאַחֲרֵ בְּדַק מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹם:

ג' הַבְּיאוּ לִפְנֵינוּ. מְטַבֵּל בְּחִזְרַת עַד שְׁמָגִיעַ לְפִרְפָּרָת הַפְּתָאָה. הַבְּיאוּ לִפְנֵי מַצָּה וְחִזְרַת וְחִרּוֹסֶת וְשְׁנִי תְּבִשְׁלֵין. אֲף עַל פִּי שְׁאֵין חִרּוֹסֶת מִצְוָה. רַبִּי אַלְיעָזֶר בֶּרֶץ דּוֹק אָוּמֵר מִצְוָה. וּבְמִקְדָּשׁ הֵי מַבְיאִים לִפְנֵינוּ גּוֹפוֹ שֶׁל פֶּסֶחָ:

ד' מִזְגּוּ לוּ כּוֹס שְׁנִי. וּבְאָנוּ הַבָּן שְׁזֹאֵל אָבִיו. וְאִם אֵין דַעַת בְּבָנֵי אָבִיו מַלְמָדוֹ. מַה נְשַׁתְּנָה הַלִּילָה הַזָּה מִכֶּל הַלִּילּוֹת. שְׁבָכֶל הַלִּילּוֹת אָנוּ אָוְכְלִין חַמֵּץ וּמַצָּה. הַלִּילָה הַזָּה בָּלוּ מַצָּה. שְׁבָכֶל הַלִּילּוֹת אָנוּ אָוְכְלִין שְׁאֵר יְרֻקּוֹת. הַלִּילָה הַזָּה מַחְורֶר. שְׁבָכֶל הַלִּילּוֹת אָנוּ אָוְכְלִין בָּשָׂר צְלִי שְׁלוֹק וּמַבְשָׁל. הַלִּילָה הַזָּה בָּלוּ צְלִי. שְׁבָכֶל הַלִּילּוֹת אָנוּ מְטַבְּלִין פָעַם אַחֲת. הַלִּילָה הַזָּה שְׁתִּי פְּעָמִים. וְלֹפִי דַעַתּוֹ שֶׁל בָּן. אָבִיו מַלְמָדוֹ. מִתְחִיל בְּגָנוֹת וּמִסִּים בְּשִׁבְחָה. וְדוֹרֵשׁ מַאֲרָמִי אָזֵבֶד אָבִי. עַד שִׁגְמֹור בְּלַהֲפְרֵשָׁה בְּלַהֲ:

" רְבָן גַּמְלִיאֵל הָיָה אֹמֵר כֹּל שֶׁלֹּא אֹמֵר שֶׁלֹּשָׁה דָּבָרים
אֲלֹו בְּפֶסַח . לֹא יֵצֵא יְדֵי חֹזְבָתוֹ וְאֲלֹו הַנּוּ פֶסַח . מֵאָה .
וּמְרוֹר . פֶסַח עַל שֻׁוּם שְׁפֵסַח הַמָּקוֹם עַל בָּתֵּי אֲבוֹתֵינוּ
בָּמִצְרָיִם . מֵאָה עַל שֻׁוּם שְׁנָגָאָלוּ אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרָיִם . מְרוֹר
עַל שֻׁוּם שְׁמַרְרוּ הַמִּצְרָיִם אֶת חֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּמִצְרָיִם .
בְּכָל דָּוד וְדוֹר חִיב אָדָם לְרֹאֹת אֶת עַצְמוֹ בְּאָלֹו הַוָּא
יֵצֵא מִמִּצְרָיִם . שְׁנָגָאָמר וְהַעֲדָת לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לְאֹמֵר
בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְיָ לִי בְּצָאתִי מִמִּצְרָיִם . לְפִיכָּךְ אַנְחָנוּ
חִיבָּין לְהַזּוֹדָת לְהַלֵּל לְשִׁבְחָה . לְפָאָר . לְרוּמָס . לְהַדָּר .
לְבָרְךָ . לְעַלְהָ וּלְקָלָס לְמַיִּשְׁעָשָׂה לְאֲבוֹתֵינוּ וּלְנוּ אֶת כָּל
הַגְּסִים הָאָלֹו . הַזְּצִיאָנוּ מִעֲבָדָות לְחִירּוֹת . מִגּוֹן לְשִׁמְחָה .
וּמְשֻׁבְדָה לְגַאַלָּה . וְנָאֹמֵר לְפָנָיו הַלְּלִיָּה :

¹ עד הַיְכָן הַוָּא אֹמֵר . בֵּית שְׁמָאי אֹמְרים עַד אֶם הַבָּנִים
שִׁמְחָה . וּבֵית הַלֵּל אֹמְרים עַד חַלְמִישׁ לְמַעַינָנוּ מִים וּחוֹתָם
בְּגַאֲוָלה . רַבִּי טְרֵפּוֹן אֹמֵר אֲשֶׁר גַּאֲלָנוּ וּגַּאֲלָאת אֲבוֹתֵינוּ
מִמִּצְרָיִם . וְאַיִן חֹתָם . רַבִּי עֲקִיבָא אֹמֵר כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יָגִיעַנוּ לְמוֹעָדִים . וּלְرָגְלִים אַחֲרִים הַבָּאים
לְקַרְאָתֵנוּ לְשָׁלוֹם . שְׁמָחים בְּבִנְנֵינוּ עִירָךְ . וּשְׁשִׁים בְּעַבּוֹדָתָךְ .
וּנְאָכֵל שֶׁם מִן הַזְּבָחִים וּמִן הַפֶּסֶחִים וּכְוּלִי . עַד בְּרוּךְ אַתָּה
יְיָ גַּאֲלִי שִׁרְאָל :

² מִזְגָוּ לוּ כּוֹס שְׁלִישִׁי מִבְּרָךְ עַל מִזְוֹנוּ . רַבִּיעִי גּוֹמֵר עַלְיוֹ
אֶת הַהַלֵּל . וְאֹמֵר עַלְיוֹ בְּרִפְתָּה הַשִּׁיר . בֵּין הַבּוֹסּוֹת הַלְּלָוּ
אֵם רֹצֶחֶת לְשִׁתּוֹת יִשְׁתָּה . בֵּין שְׁלִישִׁי לְרַבִּיעִי לֹא יִשְׁתָּה :

ח אין מפטירין אחר הפסח אפיקמן. יישנו מקצתן. יאכלו.
כלון לא יאכלו. רבי יוסי אומר נתנמנמו. יאכלו. גראדי.
לא יאכלו:

ט הפסח אחר חצות. מטמא את הידים. הפגול. והגופר
מטמאין את הידים. ברך ברכבת הפסח. פטר את של
זבח. ברך את של זבח לא פטר את של פסח. דברי
רבי ישמעאל. רבי עקיבא אומר לא זו פוטרת זו. ולא
זו פוטרת זו: סליק

מסכת חגיגה

פרק א

הכל תייבים בראייה. חוץ מחרש שוטה וקטן. וטומטום
ואנדרוגינוס. ונשים ועבדים שאינם ממשוחרים.
החרגר. והסומה. והחולה והזקן. וכי שאינו יכול לעלות
ברגלו. איזהו קטן. כל שאינו יכול לרפוב על כתפיו של
אביו. ולעלוות מירושלים להר הבית. דברי בית שמאי.
ובית הלל אומרים כל שאינו יכול לאחוז בידו של אביו.
ולעלוות מירושלים להר הבית. שנאמר שלוש רגליים:

ב' בית שמאי אומרים הראייה שתि בסוף. והחגיגה מעה
בסוף. ובית הלל אומרים הראייה מעה בסוף והחגיגה שתि
בסוף:

ג' עולות במועד באזת מן החולין. והשלמים מן המעשר.
יום טוב הראשון של פסח. בית שמאי אומרים מן החולין.
ובית הלל אומרים מן המעשר:

ד' יישראל יוצא ידי חובתו בנדרים. ובנדבות. ובמעשר
במה. והפחים בחטאות. ובאשיות. ובבכור ובבחזה
ושוק. אבל לא בעופות. ולא במנחות:

ה' מי שיש לו אוכלים מרבים ונכסים מועטים. מביא
שלמים מרבים ועולות מועטות. נכסים מרבים ואוכלין
מועטים. מביא עולות מרבות ושלמים מועטים. זה וזה

מוּעֵט. עַל זֶה אָמְרוּ מִנָּה בְּסֻף וְשַׁתִּי בְּסֻף. זֶה וְזֶה מְרַבָּה.
עַל זֶה נֹאֲמֵר אִישׁ בְּמִתְנַת יְדָו בְּבִרְכַת יְהוָה יְהִיד אֲשֶׁר נָתַן
לְךָ:

ו' מי שלא חג ביום טוב הראשון של חג חוגג את כל
הרגל. ויום טוב האחרון של חג עבר הרגל ולא חג.
אין חיב באחריותו. על זה נאמר מועות לא יכול לתקן.
וחסרונו לא יכול להמנות:

ו' רבי שמעון בן מנשי אומר איזה מועות שאין יכול
לתקן. זה הבא על העריה והולד ממנה ממיר. אם
תאמר בגונב וגזל. יכול הוא להחזיר ויתקנו. רבי שמעון
בן יוחאי אומר אין קורין מועות. אלא למי שהיה מתקנו
מתחלת ונתקעות. ואיזה. זה תלמיד חכם הפורש מן
התורה:

ו' התר נדרים פורחים באוויר. ואין להם על מה שיסמכו.
הלבאות שבת. חגיגות. והמעילות. הרי הם בהרים
התלוין בשערה. שעון מקרא מועט והלבאות מרבות.
הדיין והעובדות. הטהרות. והטמאות. ועריות. יש לנו
על מה שיסמכו. הנה גופי תורה:

פרק ב

אין דורךין בעריות בשלשה. ולא במשעה בראשית בשנים. ולא במרקבה ביחיד. אלא אם כן היה חכם וمبין מדעתו. כל המסתכל בארכעה דברים ראוי לו לאלו לא בא לעוזם. מה למעלה מה למטה. מה לפנים ומה לאחור. וכל שלא חס על בזוד קונו ראוי לו שלא בא לעוזם:

ב' יוסי בן יווער אומר שלא לסמוך. יוסי בן יוחנן אומר לסמוך. יהושע בן פרחיה אומר שלא לסמוך. גתאי הארבלי אומר לסמוך. יהודה בן טbai אומר שלא לסמוך. שמעון בן שטח אומר לסמוך. שמעיה אומר לסמוך. אבטליזון אומר שלא לסמוך. הילל ומנחם לא נחלקו. יצא מנחם נבנש שמאי. שמאי אומר שלא לסמוך. הילל אומר לסמוך. הראשונים היו נשיאים ושניהם להם אבות בית דין:

ג' בית שמאי אומרים מביאין שלמים ואין סומכין עליהם. אבל לא עולות. ובית הילל אומרים מביאין שלמים ועולות. וסומכין עליהם:

ד' עארת שחיל להיות בערב שבת. בית שמאי אומרים يوم טבוח אחר השבת. ובית הילל אומרים אין לה יום טבוח. ומזהדים שאם חל להיות בשבת ביום טבוח אחר שבת.

- וְאֵין בָּהּ גָּדוֹל מַתְלִיבָשׁ בְּכֶלְיוֹ וּמוֹתְרִין בְּהַסְפָּד וּבְתַעֲנִית·
שֶׁלֶא לְקִים דְּבָרֵי הָאוּמָרִים עִצְרָת אַחֲרַ הַשְׁבָּת:
- ה נוֹטְלִין לִידִים לְחוֹלִין וּלְמַעַשָּׂר וּלְתְרוּמָה וּלְקָדְשׁ
מִטְבִּילִין וּלְחַטָּאת אֶם נְטָמָא יְדִיוֹ נְטָמָא גּוֹפוֹ:
- ו הַטּוֹבֵל לְחוֹלִין וּהַחַזֵּק לְחוֹלִין אָסוֹר לְמַעַשָּׂר טֶבֶל
לְמַעַשָּׂר וּהַחַזֵּק לְמַעַשָּׂר אָסוֹר לְתְרוּמָה טֶבֶל לְתְרוּמָה
וּחַזֵּק לְתְרוּמָה אָסוֹר לְקָדְשׁ טֶבֶל לְקָדְשׁ וּחַזֵּק לְקָדְשׁ
אָסוֹר לְחַטָּאת טֶבֶל לְחַמּוֹר מִתְרֵ לְקָל טֶבֶל וְלֹא הַחַזֵּק
כְּאֵלּוּ לֹא טֶבֶל:
- ז בָּגְדי עַם הָאָרֶץ מִדָּרָס לְפָרֹשִׁין בָּגְדי פְּרוֹשִׁין מִדָּרָס
לְאֻכְּלִי תְרוּמָה בָּגְדי אֻכְּלִי תְרוּמָה מִדָּרָס לְקָדְשׁ בָּגְדי
אֻכְּלִי קָדְשׁ מִדָּרָס לְחַטָּאת יוֹסֵף בֶּן יוֹעֵזֶר הָיָה חִסִּיד
שֶׁבְּכֶהוּנָה וְהִיא תָּהַפֵּחַת מִדָּרָס לְקָדְשׁ יוֹחָנָן בֶּן גָּדְגָּדָא
הָיָה אֻכְּלִי עַל טְהָרָת הַקָּדְשׁ כָּל יָמָיו וְהִיא תָּהַפֵּחַת
מִדָּרָס לְחַטָּאת:

פרק ג

חַמֶר בְקָדֵש מִבְתְרוּמָה שְׁמַטְבֵילֵין כָלִים בְתוֹך כָלִים לְתִרְוָמָה אֲבָל לֹא לְקָדֵש אֲחֻזָרִים וְתוֹך וּבֵית הַצְבִיטה בְתִרְוָמָה אֲבָל לֹא בְקָדֵש הַנּוֹשָׂא אֶת הַמְדָרָס נֹשָׂא אֶת הַתִּרְוָמָה אֲבָל לֹא אֶת הַקָּדֵש בְגַדִי אֲוֹכֶל תִרְוָמָה מְדָרָס לְקָדֵש לֹא בְמִדְתַה הַקָּדֵש מִדְתַה הַתִּרְוָמָה שְׁבָקָדֵש מִתְיַד וּמִנְגָב וּמְטַבֵיל וְאַחֲרַבְד קֹשֶׁר וּבְתִרְוָמָה קֹשֶׁר וְאַחֲרַבְד מְטַבֵיל:

ב' כָלִים הַנִּגְמָרִים בְטָהָרָה עַרְיכֵין טְבִילָה לְקָדֵש אֲבָל לֹא לְתִרְוָמָה הַכְלִי מִצְרָף מֵה שְׁבָתוֹכוֹ לְקָדֵש אֲבָל לֹא לְתִרְוָמָה הַרְבִּיעִי בְקָדֵש פְסוֹל וְהַשְׁלִישִׁי בְתִרְוָמָה וּבְתִרְוָמָה אָם נִטְמָאת אֶחָת מִידָיו חַבְרָתָה טָהָרָה וּבְקָדֵש מְטַבֵיל שְׁתִיָּהוּ שְׁהִיא מִטְמָאת אֶת חַבְרָתָה בְקָדֵש אֲבָל לֹא בְתִרְוָמָה:

ג' אֲוֹכֶלֶן אֲוֹכֶלים נְגֻבִים בִּידִים מִסְזָאָבוֹת בְתִרְוָמָה אֲבָל לֹא בְקָדֵש הָאוֹנוֹ וּמְחַסֵר בְפּוֹרִים עַרְיכֵין טְבִילָה לְקָדֵש אֲבָל לֹא לְתִרְוָמָה:

ד' חַמֶר בְתִרְוָמָה שְׁבִיהַזְהָה נְאָמָנָן עַל טָהָרָת יְיָן וְשָׁמָן כָל יִמּוֹת הַשְׁנָה וּבְשָׁעַת הַגָּתֹות וּהַבְּדִים אֲפָעָל עַל הַתִּרְוָמָה עַבְרוֹ הַגָּתֹות וּהַבְּדִים וְהַבִּיא לֹא חַבְית שֶׁל יְיָן שֶׁל תִרְוָמָה לֹא יַקְבְּלָנָה מִמְנָנוֹ אֲבָל מִנְחָה לְגַת הַבָּאָה וְאָם אָמָר לֹא הַפְּרַשְׁתִי לְתוֹכָה רַבִּיעִית קָדֵש נְאָמָן כִּי יְיָן וּבְגַד שָׁמָן

**המִדְמָעוֹת נְאָמְנִין עֲלֵיכֶם בִּשְׁעַת הַגְּטוּת וְהַבְּדִים וּקְזָדָם
לְגַתּוֹת שְׁבָעִים יוֹם:**

"מן המודיעית ולפניהם נאמניין על כל חרס. מן המודיעית
ולחוץ אין נאמניין. בצד. הקדר שהוא מוכר הקדרות
ובכנס לפנים מן המודיעית. הוא הקדר והוא הקדרות והן
הילוקחין נאמן. יצא אין נאמן:

ו' הגבאי שבקנסו לתוכה הביתה. וכן הגברים שהחזרו את
הכלים. נאמניין לומר לא נגענו. ובירוחלים נאמניין על
הקדש. ובשעת הרגל אף על התרומה:

ו' הפותח את חביתו. והמתחליל בעסתו. על גב הרגל. רבי
יהודה אומר יגמר. וחכמים אומרים לא יגמר. משעבך
הרجل כי מעבירין על טהרת העזורה. עבר הרجل ביום
שבשי. לא כי מעבירין מפני קבוע השבת. רבי יהודה
אומר אף לא ביום חמישי שאין הבחנים פנויין:

"בציד מעבירין על טהרת העזורה. מטבילים את הכלים
שהיו במקדש. ואומרים להם הזרו שלא תגעו בשלהן
(ובמנורה.) ותטמאוהו. כל הכלים שהיו במקדש.
יש להם שנים ושלשים. שאם נתמאו הראשונים.
יביאו שנים תחתיהן. כל הכלים שהיו במקדש טעוניין
טבילה. חוץ ממזבח הזהב ומזבח הנחשת מפני שהן
בקרקע. דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים מפני שהן
מצפין: סליק

מסכת יום טוב

פרק א

יביצה שנולדת ביום טוב. בית שמאי אומרים תאכל.
ובית הלל אומרים לא תאכל. בית שמאי אומרים
שאור בכזית וחמצ בכבottaת. בית הלל אומרים זה וזה
בכזית:

ב' השוחט חייה ועוף ביום טוב. בית שמאי אומרים יחפור
בדקר ויבסה. בית הלל אומרים לא ישחוט אלא אם בין
היה לו עפר מוכן מבזבז יום. ומזהים שאם שחט שיחפור
בדקר ויבסה. שאפר כירה מוכן הווא:

ג' בית שמאי אומרים אין מוליכין את הסולם משובך
לשבובך. אבל מטהו מחלוז למלחוץ. בית הלל מתירין. בית
שמאי אומרים לא יטול אלא אם בין נגען מבזבז יום.
ובית הלל אומרים עומד ואומר. זה וזה אני נוטל:

ד' זמין שחורים ומץא לבנים. לבנים ומץא שחורים. שניים
ומצא שלשה. אסורים. שלשה ומצא שניים. מותרים.
בתוך הקון ומצא לפניו הקון. אסורים. ואם אין שם אלא
הם. הרי אלו מותרים:

ה' בית שמאי אומרים אין מסלקין את התריסין ביום טוב.
ובית הלל מתירין אף להחזר. בית שמאי אומרים אין
נותין את העלי לקצב עליו בשור ובית הלל מתירין. בית

שָׁמְאי אֹמְרִים אֵין נוֹתֶנַּן אֶת הַעֲזָר לְפָנֵי הַדָּרְסָן וְלֹא יִגְבִּיהָנוּ אֶלָּא אִם בֵּין יִשְׁעָמוֹ בְּזִוְתּוֹ בָּשָׂר וּבֵית הַלְּלָה מִתְּרִין.

בֵּית שָׁמְאי אֹמְרִים אֵין מֹצִיאֵין לֹא אֶת הַקְּטָן וְלֹא אֶת הַלְּוָלָב וְלֹא אֶת סְפִּירָה לְרִשְׁוֹת הַרְבִּים וּבֵית הַלְּלָה מִתְּרִין:

בֵּית שָׁמְאי אֹמְרִים אֵין מַזְלִיכִין חָלָה וּמִתְּנָנוֹת לְכָהּ בַּיּוֹם טוֹב בֵּין שַׁהְוָרוּמוּ מַאֲמָשׁ בֵּין שַׁהְוָרוּמוּ מַהְיוֹם וּבֵית הַלְּלָה מִתְּרִין אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שָׁמְאי גָּרָה שְׂוֹה חָלָה וּמִתְּנָנוֹת מִתְּנָה לְכָהּ וּתְרוֹמָה מִתְּנָה לְכָהּ קָשָׁם שַׁאֲינֵין מַזְלִיכִין אֶת הַתְּרוֹמָה כִּד אֵין מַזְלִיכִין אֶת הַמִּתְּנָנוֹת אָמְרוּ לָהֶם בֵּית הַלְּלָה לֹא אִם אָמְרָתֶם בַּתְּרוֹמָה שַׁאֲינֵנוּ זָכָאי בַּהֲרָמָתָה תָּאִמְרוּ בּוּמִתְּנָנוֹת שְׂזָכָאי בַּהֲרָמָתָן:

בֵּית שָׁמְאי אֹמְרִים תְּבִלֵּין נְדוּכִין בָּמְדוֹך שֶׁל עֵץ וּמַמְלָח בְּפֶךְ וּבְעֵץ הַפְּרוֹר וּבֵית הַלְּלָה אֹמְרִים תְּבִלֵּין נְדוּכִין קְדֻרָּנוּ בָּמְדוֹך שֶׁל אֶבֶן וּמַמְלָח בָּמְדוֹך שֶׁל עֵץ:

ה הבזֶר קְטִנית בַּיּוֹם טוֹב בֵּית שָׁמְאי אֹמְרִים בָזֶר אָכֶל וְאָכֶל וּבֵית הַלְּלָה אֹמְרִים בָזֶר קְדֻרָּפוּ בְּחִיקָוּ בְּקָנוֹן וּבְתִמְחֹוי אָכֶל לֹא בְּתְבָלָא וְלֹא בְּנֶפֶה וְלֹא בְּכְבָרָה רְבוּן גַּמְלִיאָל אֹמֵר אָף מַדִּיח וְשׂוֹלָה:

ט בֵּית שָׁמְאי אֹמְרִים אֵין מַשְׁלִיחִין בַּיּוֹם טוֹב אֶלָּא מִנּוֹת וּבֵית הַלְּלָה אֹמְרִים מַשְׁלִיחִין בְּהַמָּה חַיָּה וּעוֹז בֵּין חַיָּין בֵּין

שְׁחוֹתִין· מַשְׁלָחִין יֵנוֹת שָׁמְנִים וּסְלָתוֹת וּקְטָנוֹת· אֲבָל לֹא
תִּבְוֹאָה· וּרְבִי שְׁמָעוֹן מַתִּיר בַּתְּבוֹאָה:

מַשְׁלָחִין כָּלִים בֵּין תִּפְרִיזׁ בֵּין שָׁאַיְנָה תִּפְרִיזׁ· וְאֶת עַל
פִּי שְׁיִשׁ בְּהָנוּ כָּלִים וְהֵן לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד· אֲבָל לֹא סְנַדֵּל
הַמְּסֻמָּר· וְלֹא מַגְעֵל שָׁאַיְנָה תִּפְרִיזׁ· רְבִי יְהוֹדָה אָמַר אֶת
לֹא מַגְעֵל לְבָנָה· מִפְנֵי שְׁאַרְיךָ אָמַן· זֶה הַכָּלֵל· כֹּל שְׁנָאֹותֵינוּ
בּוּ בַּיּוֹם טּוֹב מַשְׁלָחִין אָזֶת:

פרק ב

יּוֹם טּוֹב שְׁחַל לְהִזְהָר עֲרָב שְׁבָת· לֹא יְבַשֵּׁל אָדָם בַּתְּחִלָּה
מִיּוֹם טּוֹב לְשְׁבָת· אֲבָל מַבְשֵׁל הוּא לַיּוֹם טּוֹב· וְאֶת
הַזְּתִיר הַזְּתִיר לְשְׁבָת· וְעוֹשֶׂה תְּבִשֵּׁיל מִעָרֵב יּוֹם טּוֹב·
וְסֻמְדָּךְ עַלְיוֹ לְשְׁבָת· בֵּית שְׁמָאי אָמְרִים שְׁנֵי תְּבִשְׁילִין·
וּבֵית הַלְּל אָמְרִים תְּבִשְׁיל אֶחָד· וְשׁוֹזֵן בְּדָג וּבְיִצְחָא שְׁעַלְיוֹ.
שְׁהָנוּ שְׁנֵי תְּבִשְׁילִין· אֲכָלוּ אוּ שְׁנָאָבֵד· לֹא יְבַשֵּׁל עַלְיוֹ
בַּתְּחִלָּה· וְאֶת שִׁיר מִמְּנָנוּ כֹּל שְׁהָוָא· סֻמְדָּךְ עַלְיוֹ לְשְׁבָת:
בָּחָל לְהִזְהָר אַחֲר שְׁבָת· בֵּית שְׁמָאי אָמְרִים מַטְבִּילִין אֶת
הַכֶּל מַלְפִּנִי שְׁבָת· וּבֵית הַלְּל אָמְרִים כָּלִים מַלְפִּנִי הַשְּׁבָת
וְאָדָם בְּשָׁבָת:

וְשׁוֹזֵן שְׁמַשְׁיקִין אֶת הַמִּים בְּכָלִי אַבְנָן לְטַהָּרָן· אֲבָל לֹא
מַטְבִּילִין· וּמַטְבִּילִין מִגְבָּרָה· וּמִחְבּוֹרָה לְחַבּוֹרָה:

ד בית שָׁמָאי אָמַרִים מְבֵיאֵין שֶׁלְמִים וְאֵין סֻמְכֵין עֲלֵיכֶם.
אֲבָל לֹא עוֹלוֹת וּבֵית הַלֵּל אָמַרִים מְבֵיאֵין שֶׁלְמִים וְעוֹלוֹת
וְסֻמְכֵין עֲלֵיכֶן:

ה בית שָׁמָאי אָמַרִים לֹא יִחְם אָדָם חַמִּין לְרַגְלֵיו אֶלָּא אֶם
בֵּן רָאוּין לְשִׁתְּיהָ וּבֵית הַלֵּל מִתְּרִין עֹשֶׂה אָדָם מִדּוֹרָה
וּמִתְּחַמֵּם בְּנֶגֶדָה:

ו שלשה דברים רבנן גמליאל מחייב בדברי בית שָׁמָאי.
אין טומניין את חמץ מיום טוב לשבת. ואין זוקפין את
המנורה ביום טוב. ואין אופין פתין גרייצין אלא רקיקין.
אמר רבנן גמליאל מימיהן של בית אבא לא היה אופין
פתין גרייצין אלא רקיקין. אמרו לו מה נעשה לבית אביך
שהיו מחמירים על עצמן ומkillין לכל ישראלי להיות אופין
פתין גרייצין וחורי:

ז אף הוא אמר שלשה דברים להקל. מכבדים בין
המפטות. ומניחין את המג默 ביום טוב. ועושין גדי מקלס
בְּלִילִי פְּסָחִים. וְחַכְמִים אֲוֹסְרִין:

ח שלשה דברים רבי אלעזר בן עזירה מתיר. ווחכמים
אוסרין. פרתו יוצאה ברצועה שבין קרניהם. ומקרדין את
הבהמה ביום טוב. ושותקין את הפלפלין ברתחים שלחים.
רבי יהודה אומר אין מקרדין את הבהמה ביום טוב
מןפני שעוזשה חבורה. אבל מקרצפין. ווחכמים אומרים
אין מקרדין אף לא מקרצפין:

ט הרכחים של פָּלְפָּלִין טמאה משומש שלשה כלים. משומש
כלי קבול. ומושום כלי מתקבת. ומושום כלי בברה:

עגלה של קטן טמאה מדרס. ונטלת בשבת. ואינה
נגררת אלא על גבי כלים. רבי יהודה אומר כל הכלים
אין נגררים חוץ מן העגלה מפני שהיא כובשת:

פרק ג'

אין עדין דגים מן הביברים ביום טוב. ואין נתנו לפניהם
מזונות. אבל עדין היה ועוף מן הביברין ונזונים
לפניהם מזונות. רבנן שמעון בן גמליאל אומר לא כל
הביברין שוין. זה הפלל כל המחסר צידה אסור. ושאינו
מחסר צידה מותר:

ב' מעדות היה ועוף ודגים שעשון מערב ביום טוב. לא
יטול מהן ביום טוב אלא אם בין יודע שנצדו מערב ביום
טוב. ומעשה בגוי אחד שהביא דגים לרבות גמליאל ואמר
מותרין הן. אלא שאין רצוני לקבל הימנו:

ג' בהמה מסכנת. לא ישחות. אלא אם בין יש שהות ביום
לאכול ממנה בזית צלי. רבי עקיבא אומר אפילו בזית
חי מבית טביה. שחטה בשבת. לא יביאנה במות
ובמוטה. אבל מביא בידו אברים אברים:

ד' בכור שנפל לבור. רבי יהודה אומר ירד ממחה ויראה.
אם יש בו מום. עלה וישחות. ואם לאו. לא ישחות. רבי

שמעון אומר. כל شيء מומו נבר מבעוד יום. איז זה מן המוכן:

ה בבהמה שטחה לא יזינה ממקומה. ומעשה ושאל את רבי טרפון עליה ועל החלה שנטמאה ונכנס לבית המדרש ושאל ואמר לו לא יזום ממקומם:

ו אין גמינו על הבהמה לכתלה ביום טוב. אבל גמינו עליה מערב يوم טוב ושותחין ומחלקין בגיןו. רבי יהודה אומר. שוקל אדם בשער בנגד הכלוי. או בנגד הקופץ. וחכמים אומרים אין משגיחין בכף מאזנים כל עקר:

ז אין משחיזין את הסכין ביום טוב. אבל משיאה על גבי תברתא. לא יאמר אדם לטבח שקוול לי בדין ברשר. אבל שוחט ומחלקין בגיןו:

ח אומר אדם לחבירו מללא לי בלי זה. אבל לא במדה. רבי יהודה אומר אם היה כלי של מידה לא יملאנו. מעשה באבא שאול בן בטנית שהיה ממלא מדותי מערב يوم טוב. ונזתנן ללקוחות ביום טוב. בא בא שאול אומר אף במוועד עושה כו. (מן ביורי המדוזות.) וחכמים אומרים אף בחול עושה כו. מן ביורי המדוזות. הולך אדם אצל חנני הרגיל אליו ואומר לו. הון לי ביצים ואגוזים גמינו. שפכו דרך בעל הבית. להיות מונה בתוך ביתו:

פרק ד

המִבְיאָה כִּי יֵן מֶמֶּקֶם לְמַקוּם לֹא יִבְיאָם בָּסֶל וּבְקֶפֶה אֲבָל מִבְיאָה הוּא עַל בַּתְּפָזָוּ אֲזֹ לְפָנָיו וְכֵן הַמּוֹלִיךְ אֶת הַתְּבִןָן לֹא יִפְשַׁל אֶת הַקֶּפֶה לְאַחֲרָיו אֲבָל מִבְיאָה הוּא בְּיַדָּו וּמִתְחִילֵין בְּעַרְמָת הַתְּבִןָן אֲבָל לֹא בְּעִצִּים שְׁבַמְקָצָה :

ב' אֵין נוֹטְלֵין עִצִּים מִן הַסְּכָה אֲלָא מִן הַסְּמוֹךְ לָהּ מִבְיאָין עִצִּים מִן הַשְּׁדָה מִן הַמְּכַנֵּס וּמִן הַקְּרֵפֶף אֲפִילוּ מִן הַמְּפָזָר אַיִּחוֹ קְרֵפֶף כֹּל שְׁסָמוֹךְ לְעִיר דָּבָרִי רַבִּי יְהוּדָה רַבִּי יוֹסִי אָזֶם רַבִּי שְׁגָבָנֵסִין לוֹ בְּפֻזְחָת וְאֲפִילוּ בְּתוֹךְ תְּחֻום שְׁבַת :

ג' אֵין מִבְקָעֵין עִצִּים לֹא מִן הַקּוֹרוֹת וְלֹא מִן הַקּוֹרֶה שְׁנַשְּׁבָרֶה בַּיּוֹם טֹב וּאֵין מִבְקָעֵין לֹא בְּקָרְדוֹם וְלֹא בְּמִגְרָה וְלֹא בְּמִגְלָה אֲלָא בְּקּוֹפִץ בֵּית שֶׁהוּא מֶלֶא פִּירּוֹת סְתוּם וְנִפְחָת נוֹטֵל מֶמֶּקֶם הַפְּחָתָה רַבִּי מַאֲיד אָזֶם אֲפִילוּ פֻזְחָת לְכַתְּחָלה וּנוֹטֵל :

ד' אֵין פֻזְחָתֵין אֶת הַגֵּר מִפְנֵי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה כְּלֵי וְאֵין עוֹשֵׂין פְּחָמִין (בַּיּוֹם טֹב) וְאֵין חֹתְכֵין אֶת הַפְּתִילָה לְשָׁנִים רַבִּי יְהוּדָה אָזֶם חֹתְכָה בְּאוֹר (לְשָׁתִי גִּרְזָת) :

ה' אֵין שׁוּבָרֵין אֶת הַחֲרֵס וְאֵין חֹתְכֵין הַגֵּר לְצַלּוֹת בּוֹ מְלִיחָה וְאֵין גּוֹרְפֵין תְּנוּר וּכְירִים אֲבָל מִכְבָּשִׁין וְאֵין מִקְיַפֵּין

שתי חביזות לשפוח עלייהו את הקדרה. אין סומכין את הקדרה בבקעת וכן בדלת. אין מנהגין את הבהמה במקל ביום טוב. רבי אליעזר בן שמעון מתיר:

רבי אליעזר אומר נוטל אדם כס משלפנו. לחוץ בו שינו. ומגבב מן החצר ומדליק. שפל מה شبchar מוקן הוא. וחכמים אומרים מגבב משלפנו ומדליק:

אין מוציאין מן האור לא מן העצים ולא מן האבנים ולא מן הערף ולא מן המים. (ולא מן הרעפים) ואין מלכני את הרעפים לצלות עלייהו. ועוד אמר רבי אליעזר עומד אדם על המקצה ערב שבת בשביעית. ואומר מבאן אני אוכל למחר. וחכמים אומרים עד שירטום ויאמר מבאן ועד כאן:

פרק ה

משילין פירות דרכ ארבה ביום טוב. אבל לא בשבת. ומכבים פירות בבלים מפני הדלף. וכן כדי יין ובדי שמן. ונוננים כלי תחת הדלף בשבת:

ב כל שחיבין עליו משום שבות. משום רשות. משום מצוה. (בשבת) חביבין עליו ביום טוב. ואלו הן משום שבות. לא עולין באילן. ולא רוכבין על גבי בהמה. ולא שטין על פני המים. ולא מטפחין. ולא מספקין. ולא מרקדין. ואלו הן משום רשות. לא דנין. ולא מקדשין. ולא

חֹלֶץ· וְלֹא מִנְבָּמֵין· וְאַלּוּ הַן מִשּׁוּם מִצְוָה· לֹא מִקְדִּישָׁן· וְלֹא מִעֲרִיכָּן· וְלֹא מִחְרִיכָּן· וְלֹא מִגְבִּיהָן תְּרוּמָה וּמַעַשָּׂר· כֵּל אַלּוּ בַּיּוֹם טוֹב אָמָרוּ· כָּל וְחֹמֶר בְּשִׁבְתָּה· אֵין בֵּין יוֹם טוֹב לְשִׁבְתָּה· אַלְאָ אֶכְלָנְפֶשׁ בְּלִבְדֵּךְ:

הַבְּהִמָּה וְהַכְּלִים בְּרֶגֶלִי הַבְּעָלִים· הַמּוֹסֵר בְּהַמְתוּן לְבָנוֹ אוֹ לְרוֹעָה· הַרְיָה אַלּוּ בְּרֶגֶלִי הַבְּעָלִים· כָּלִים הַמִּיחָדִין לְאַחַד מִן הַאֲחֵין שְׁבָבִית· הַרְיָה אַלּוּ בְּרֶגֶלִיו· וְשָׁאַיִן מִיחָדִין הַרְיָה אַלּוּ בַּמְקוּם שְׁהַזְּלִיכִין:

הַשׁוֹאֵל כָּל מִחְבִּירוֹ מִעֲרֵב יוֹם טוֹב· בְּרֶגֶלִי הַשׁוֹאֵל· בַּיּוֹם טוֹב בְּרֶגֶלִי הַמְשָׁאֵל· הָאֲשָׁה שְׁשָׁאָלָה מִחְבְּרָתָה תְּבִלִין וּמִים וּמְלָח לְעַפְתָּה· הַרְיָה אַלּוּ בְּרֶגֶלִי שְׁתִיחָן· רַבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר בַּמִּים· מִפְנֵי שָׁאַיִן בָּהֶם מִמְשָׁ:

הַגְּחִילָת בְּרֶגֶלִי הַבְּעָלִים· וְשְׁלַחְבָּת בְּכָל מִקּוֹם· גַּחְלָת שֶׁל הַקְדִּשׁ מִזְעָלִין בָּהּ· וְשְׁלַחְבָּת לֹא נִהְנִין· וְלֹא מִזְעָלִין· (הַמּוֹצִיאָה גַּחְלָת לְרִשְׁוֹת הַרְבִּים· חַיִיב· וְשְׁלַחְבָּת פָּטוֹר)· בּוֹר שֶׁל יְחִידָה· בְּרֶגֶלִי הַיְחִידָה· וְשֶׁל אֲנָשִׁי אַזְתָּה הָעִיר· בְּרֶגֶלִי אֲנָשִׁי אַזְתָּה הָעִיר· וְשֶׁל עֹזֵל בְּכָל· בְּרֶגֶלִי הַפְּמַלְאָה:

מֵי שָׁהֵיו פִּירּוֹתָיו בָּעִיר אַחֲרָת וַעֲרָבוּ בְּנֵי אַזְתָּה הָעִיר לְהַבְּיאָ אַצְלוֹ מִפִּירּוֹתָיו· לֹא יְבִיאָו לוֹ· וְאֵם עַרְבָּה הוּא· פִּירּוֹתָיו בְּמוֹהוּ:

מֵשִׁזְפָּן אֲצַלּוּ אֶזְרָחִים לֹא יָלִיכוּ בַּיּוֹם מִנּוֹת אֲלֹא אֶם
כֵּן זָכָה לָהֶם מִנוּתֵיכֶם מִעָרְבַּת יוֹם טוֹב אֵין מִשְׁקָין וְשׂוֹחָטִין
אֶת הַמְּדֻבָּרִיּוֹת אֲבָל מִשְׁקָין וְשׂוֹחָטִין אֶת הַבִּיתִיּוֹת אֲלֹא
הַנְּבִיתִיּוֹת הַלְּנוֹת בְּעִיר מִדְבָּרִיּוֹת הַלְּנוֹת בְּאֶפְרָה סְלִיק

מסכת מועד קטן

יום ח

פרק א

מְשֻׁקִין בֵּית הַשְׁלִיחָן בֶּמוּעֵד וּבְשִׁבְיעִית בֵּין מִמְעָן שִׁיצָא בְּתִחְלָה. בֵּין מִמְעָן שֶׁלֹּא יָצָא בְּתִחְלָה. אֲבָל אֵין מְשֻׁקִין לֹא מִמַּי הַגְּשָׁמִים. וְלֹא מִמַּי הַקִּילוֹן. וְאֵין עוֹשֵׂין עֲגִיות לְגַפְנִים:

ב' רַبִּי אֶלְעָזֶר בָּנוּ עֲזֹרִיה אָמֵר אֵין עוֹשֵׂין אֶת הַאַמָּה בְּתִחְלָה בֶּמוּעֵד וּבְשִׁבְיעִית. וְחַכּוּמִים אָמְרִים עוֹשֵׂין אֶת הַאַמָּה בְּתִחְלָה בְּשִׁבְיעִית. וְמַתְקִין אֶת הַמְּקֻלְקלֹות בֶּמוּעֵד. וְמַתְקִין אֶת קְלָקוֹלִי הַמִּים שְׁבָרְשׁוֹת הַרְבִּים. וְחוֹטְטִין אֹתוֹן. וְמַתְקִין אֶת הַדָּרְכִּים. וְאֶת הַרְחֹבוֹת. וְאֶת מִקּוֹתַם הַמִּים. וְעוֹשֵׂין בֶּלֶם אֶרְכִּי הַרְבִּים. וְמַצִּין אֶת הַקְּבָרוֹת. וְיוֹצָאֵין עַל הַכְּלָאִים:

ג' רַבִּי אַלְיָזֶר בָּנוּ יַעֲקֹב אָמֵר מְזֻבִּין אֶת הַמִּים מֵאַילָן לְאַילָן. וּבַלְבֵד שֶׁלֹּא יַשְׁקֵה אֶת בֵּל הַשְׁדָה. זָרְעִים שֶׁלֹּא שְׁתו לִפְנֵי הַמּוּעֵד. לֹא יַשְׁקֵם בֶּמוּעֵד. וְחַכּוּמִים מַתְירִין בְּזָה וּבְזָה:

ד' אֵין אֶת הַאִישׁוֹת וְאֶת הַעֲכֹבָרִים מִשְׁדָה הַאַילָן וּמִשְׁדָה הַלְּבָנוֹ שֶׁלֹּא בָּדַרְבּוּ בֶּמוּעֵד וּבְשִׁבְיעִית. וְחַכּוּמִים אָמְרִים

meshida ha-aylon be-darbo. Umeshida halben shelaa be-darbo. Umekrain at ha-petza b-mo'ed. Vebshivutah bo-nah be-darbo:

"Rabbi Me'ir azomer ro'aini at ha-negeim (bat-chala) la-hakel. Abel la-la-hamir. Vochkamim azomrim la-la-hakel vila-la-hamir. Vuyod azomer Rabbi Me'ir malket adam uszumot avivo v'anmo. Mefeni sheshmeha hayia lo. Rabbi Yossi azomer Abel hoa lo. La-yu'or adam ul-mito. Vela-issafidnu kadem le-ragl shelshim yom:

1. Ayin hofrin covin vekbarot b-mo'ed. Abel mchagim at ha-covin b-mo'ed. Vouzain nberchat b-mo'ed. V'aron um ha-mat b-chazar. Rabbi ihudah osir al-la am bin yesh upmo nesrim:

2. Ayin noshain nshim b-mo'ed. La-bat-tolot. Vela-almanot. Vela-mibemzon mefeni sheshmeha hayia lo. Abel machzir hoa at grotshato. Vouzsha esha tkevishita b-mo'ed. Rabbi ihudah azomer la-tasod mefeni shenool hoa leh:

3. Ha-kidiot tofer be-darbo v'hazon maklib. Vimsargin at ha-metzot. Rabbi Yossi azomer (af) mamtachin:

4. Mumidin teneur v'birzon v'reithim b-mo'ed. Rabbi ihudah azomer ayin mchabishin at ha-reithim bat-chala:

5. Uvezain meshka legg v'l'mrafseth meshua ha-kidiot. Abel la-meshua azon. Shefini at ha-sdekin v'mugilin otna b-mugila

בַּיָּד וּבְרִגְלָה אֲבָל לֹא בְמְחַלְצִים הַצִּיר וְהַצִּינָר וְהַקּוֹרֶה וְהַמְּנֻעָול וְהַמְּפַתֵּח שֶׁנְשַׁבְּרוּ מִתְקַנֵּן בְמּוֹעֵד וּבָלְבָד שֶׁלָּא יִכּוֹן מַלְאָכְתוֹ בְמּוֹעֵד וּכְל בְּשִׁין שֶׁהוּא יִכּוֹל לְאַכְזָל מִהוּ בְמּוֹעֵד פּוֹבְשָׁן:

פרק ב

מֵי שַׁהְפֵך אֶת זִיתָיו וְאִירְעָו אֲבָל אָנוּס אָו שַׁהְטָעוּהוּ פּוֹעָלִים טוֹעַן קֹרֶה רַאשׁוֹנָה וּמִנִּיחָה לְאַחֲרַ הַמּוֹעֵד דָבָרִי רַבִּי יְהוּדָה רַבִּי יוֹסִי אָוֹמֵר זָוְלָף וְגּוֹמֵר וְגַפְ בְּדָרְבוֹ:

ב' וְכֹן מִמַּי שַׁהְיָה יִינּו בְתוֹךְ הַבּוֹר וְאִירְעָו אֲבָל אָנוּס אָו שַׁהְטָעוּהוּ (פּוֹעָלִים) זָוְלָף וְגּוֹמֵר וְגַפְ בְּדָרְבוֹ דָבָרִי רַבִּי יוֹסִי רַבִּי יְהוּדָה אָוֹמֵר עֹזֶה לוּ לְמוֹדִים בְּשִׁבְיל שֶׁלָּא יִחְמִיז:

ג' מַבְנִיס אָדָם פִּירּוֹתָיו מִפְנֵי הַגְּנִיבִים וְשׂוֹלָה פְּשַׁתְּנוּ מִן הַמְשָׁרֶה בְּשִׁבְיל שֶׁלָּא תָאַבֵּד וּבָלְבָד שֶׁלָּא יִכּוֹן אֶת מַלְאָכְתוֹ בְמּוֹעֵד וּכְלֹן אָם בְּנוּ מַלְאָכְתוֹ בְמּוֹעֵד יִאַבְדוּ:

ד' אֵין לְוַקְחֵין בְּתִים (אֲבָנִים) עֲבָדִים וּבְהַמָּה אָלָא לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד או לְצֹרֶךְ הַמּוֹכֵר שֵׁאֵין לוּ מָה יָאָכֵל אֵין מִפְנֵי מַבִּית לְבִית אֲבָל מִפְנֵה הוּא לְחַצִּירָוּ אֵין מִבְּיאֵין כְּלִים מַבִּית הָאוֹמֵן אָם חַוִּישׁ לְהָם מִפְנֵן לְחַצֵּר אַחֲרָתָה:

ה' מַחְפִין אֶת הַקְּצִיעָות בְּקַשׁ רַבִּי יְהוּדָה אָוֹמֵר אָרְפַּ מַעֲבִין מַזְכֵרִי פִּירּוֹת בְּסּוֹת וּכְלִים מַזְכֵרִים בְּצִנְעָה לְצֹרֶךְ

המוציא. הצעידן והקדשנות והగראות עוזין בצדעה
לצורך המועד. רבי יוסי אומר הם החמירו על עצמן:

פרק ג

וְאֶלָּו מַגְלִחֵין בָּמוֹעֵד. הַבָּא מִקְדִּינַת הַיּוֹם. וּמִבֵּית הַשְׁבִּיה. וְהַיְצָא מִבֵּית הַאֲסּוּרִים. וְהַמְנַדֵּה שְׁהַתִּירוּ לוּ חַכְמִים. וּבָנָן מַי שְׁגַשְׁאֵל לְחַכְמָם וְהַתְּפִרְךּ. וְהַגְּזִירָה. וְהַמְצָרָעָה.
וְהַעֲולָה מַטְמָאתוֹ לְטַהֲרָתוֹ:

ב' וְאֶלָּו מַכְבִּסֵּין בָּמוֹעֵד. הַבָּא מִקְדִּינַת הַיּוֹם. וּמִבֵּית הַשְׁבִּיה. וְהַיְצָא מִבֵּית הַאֲסּוּרִים. וְהַמְנַדֵּה שְׁהַתִּירוּ לוּ חַכְמִים. וּבָנָן מַי שְׁגַשְׁאֵל לְחַכְמָם וְהַתְּפִרְךּ. מַטְפְּחוֹת הַיָּדִים. וּמַטְפְּחוֹת הַסּוּסִים. וּמַטְפְּחוֹת הַסּוּסָגָן. הַזְּבִינָה וְהַזְּבּוֹת. וְהַגְּדוֹת וְהַיּוֹלְדוֹת. וְכָל הַעֲלִין מַטְמָאתה לְטַהֲרָה הַרִּי אֶלָּו
מוֹתְרִין. וְשֶׁאָר כָּל אָדָם אֲסּוּרִין:

ג' וְאֶלָּו כּוֹתְבִין בָּמוֹעֵד. קְדוּשִׁי נְשִׁים. וְגִיטִּין. וְשׂוֹבְרִין. דִּתְיִקְיִי. מִתְנָה. וּפְרוֹזְבּוֹלִין. אֲגָרוֹת שֻׁום. וְאֲגָרוֹת מְזוֹן. שְׁטִרִי חֲלִיאָה וּמִיאוֹגִין. וְשְׁטִרִי בָּרוּרִין. וְגִזְוֹת בֵּית דִין.
וְאֲגָרוֹת שֶׁל רְשּׁוֹת:

ד' אֵין בּוֹתְבִין שְׁטִרִי חֹזֶב בָּמוֹעֵד. וְאֵם אֵינוֹ מַאֲמִינֵנוֹ אֶזֶן לוּ מִה יָאֶכְלֶה הַרִּי זֶה יְכַתּוֹב. אֵין בּוֹתְבִין סְפָרִים תְּפִלִין וּמְזֻזּוֹת בָּמוֹעֵד. וְאֵין מַגְהִין אֶזֶת אַחַת אֲפִילּוֹ

בבספר עזרא רבי יהוזה אומר בותב אדם תפלין ומזוזות לעצמו וטויה על ירכיו תכלת ליציתו:

"**הקוֹבֵר אֶת מַתּוֹ שֶׁלְשָׁה יָמִים קָדֵם הַرְגֵל.** בְּטַלָּה הַיָּמָנוֹ גִּזְרַת שְׁבֻעָה שְׁמָנָה בְּטַלָּה הַיָּמָנוֹ גִּזְרַת שְׁלֹשִׁים מִפְנֵי שְׁאָמְרוּ שְׁבַת עֹלָה וְאַיִלָה מִפְסָקָת רְגָלִים מִפְסִיקָין וְאַיִלָן עֹלִין:

רַבִּי אַלְיעָזֶר אָמֵר מִשְׁחָרְבָּבְיָה הַמִּקְדָּשׁ עַצְרַת בְּשַׁבָּת רַבְּן גִּמְלַיאֵל אָמֵר רָאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכְּפֹרְרִים בָּרְגָלִים וְחַכְמִים אָמְרִים לֹא בְּדָבְרֵי זֶה וְלֹא בְּדָבְרֵי זֶה אֶלָּא עַצְרַת בָּרְגָלִים רָאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכְּפֹרְרִים בְּשַׁבָּת:

אֵין קוֹרְעֵין וְלֹא חׂוֹלְצֵין וְאֵין מִבְרִין אֶלָּא קְרוֹבֵיו שֶׁל מַתָּן וְאֵין מִבְרִין אֶלָּא עַל מַטָּה זְקוֹפָה אֵין מַזְלִיכֵין לְבֵית הַאֲבָל לֹא בְּטַבְלָא וְלֹא בְּאַסְקוּלָטָא וְלֹא בְּקָנוֹן אֶלָּא בְּסָלִים וְאֵין אָמְרִים בְּרִכְתָּא אֲבָלִים בְּמַזְעֵד אֲבָל עַזְמִידִים בְּשׂוֹרָה וְמַנְחָמִין וְפָטְרִין אֶת הַרְבִּים:

"**אֵין מַיְיחֵין אֶת הַמַּטָּה בְּרַחְזָב שֶׁלֹּא לְהַרְגֵל אֶת הַחֲסִיד וְלֹא שֶׁל נְשִׁים לְעוֹלָם מִפְנֵי הַכְּבֹזֶד נְשִׁים בְּמַזְעֵד מִעֲנָgoת אֲבָל לֹא מִטְפְּחוֹת רַבִּי יְשִׁמְעָאל אָמֵר הַסְּמוּכוֹת לְמַטָּה מִטְפְּחוֹת:**

בְּרָאשֵׁי חֲדָשִׁים בְּחַנְכָה וּבְפּוּרִים מִעֲנָgoת וּמִטְפְּחוֹת בְּזָה וּבְזָה (אֲבָל) לֹא מִקּוֹנָgoת נִקְבֵּר הַמַּת לֹא מִעֲנָgoת וְלֹא

מִתְפָּחוֹת אֵיזֶה עֲנֵי שַׁבְּלֵן עֲנוֹת בְּאַחַת קִינָה שַׁאַחַת
מִדְבָּרָת וְכֹלֶן עֲנוֹת אַחֲרִיה שָׁגָגָם רַלְמָדָנָה בְּנֻזְבִּיכֶם
גְּהִי וְאַשָּׁה רַעֲוַתָּה קִינָה אֶבֶל לְעַתִּיד לְבוֹא הוּא אָוּמָר
בְּלֹע הַמְּוֹת לְנִצְחָה וּמְחָה יְיָ אֱלֹהִים דָּמָעָה מַעַל בְּל פְּנִים
וְגַזְמָרָה: סְלִיק

מסכת ראש השנה

פרק א

א ארבעה ראשי שנים הם. באחד בנים ראש השנה למלכים ולרגלים. באחד לאלו ראש השנה למשור בהמה. רביעי אלעזר ורבי שמואל אומרים באחד בתשרי. באחד בתשרי ראש השנה לשנים ולשיטין וליובלות לנтиעה ולירקות. באחד בשבט ראש השנה לאילן בדברי בית שמאי. בית הלל אומרים בחמשה עשר בו:

ב באربعה פרקים העולים נדוז. בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן. בראש השנה כל באי העולים עזירין לפניו כבני מരון. שנאמר היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם. ובחג נדוזים על הימים:

ג על שנה חדשים שלוחין יוצאיין. על ניסן מפני הפסח. על אב מפני התענית. על אלול מפני ראש השנה. על תשרי מפני תקנת המועדות. על כסלו מפני חנוכה. ועל אדר מפני הפורים. וכשהיה בית המקדש קיים יוצאיין אף על אדר מפני פסח קטן:

ד על שני חדשים מחלין את השבת. על ניסן ועל תשרי. שבתון שלוחין יוצאיין לסוריא. ובהן מתקנין את

המוציאות. ובשלהי בית המקדש קים. מחלין אף על
כלו. מפני תקנת הקרבן:

" בין שנראת בעילן. בין שלא נראת בעילן. מחלין עליו
את השבת. רבי יוסי אומר אם נראת בעילן. אין מחלין
עליו את השבת:

¹ מעשה שעברו יותר מארכבים זוג ועקבון רבי עקיבא
בלוד. שלח לו רבנן גמליאל. אם מעיבב אתה את הרבים.
נמצאת מכשילן לעתיד לבוא:

² אב ובנו שראו את החידש ילכו. לא שמצטרפין זה עם
זה. אלא שם יפסל אחד מהז. יצטרף השני עם אחר.
רבי שמעון אומר אב ובנו וכל הקורבנות. בשرين לעדות
החדש. אמר רבי יוסי מעשה ב佗ביה הרופא. שראו
את החידש בירושלים. הוא ובנו ועבדו משוחחר. וקבלו
הלהנים אותו ואת בנו. ופסלו את עבדו. וכשבאו לפני
בית דין. קבלו אותו ואת עבדו. ופסלו את בנו:

³ אלו הן הפסולין. המשחק בקביא. ומולה ברבית.
ומפריחי יונקים. וסוחרי شبיעית. ועבדים. זה הכלל. כל
עדות שאין האשה בשירה לה. אף הן אין בשירים לה:

⁴ מי שראה את החידש. ואינו יכול להלך. מוליכין אותו
על החמור. אפילו במיטה. ואם צודה להם. לזכחין בידם
מקלות. ואם היה דרכך רחוקה. לזכחין בידם מזונות.

שעל מחד לילה ויום מחלין את השבת. וווצאי לעדות החידש. שנאמר אלה מוצדי יי' מקראי קדש. אשר תקרו אתם במוֹעֵדים:

פרק ב

אם אין מביבין אותו. משלחין אחר עמו להיעדו. בראשונה היו מקבלין עדות החידש מכל אדם. משקלקו הפקידו התקינו שלא יהו מקבלין אלא מן המביברים:

^ב בראשונה היו משיאין משואות. משקלקו הבותים. התקינו שהו שלוחין יוצאים:

^ג כיצד היו משיאין משואות. מביאין כלנסאות של ארץ ארוכין וקנים ועצים שמן. ונעורת של פשתן. וכורך במשicha וועלה לראש ההר. ומ袂ית בהן את האור. ומוליך ו מביא ומעלה ומזריד. עד שהוא רואה את חבירו שהוא עוזה בן בראש ההר השני. וכן בראש ההר השלישי:

^ד ומאין היו משיאין משואות. מהר המשחה לסתובא. ומסטובא לגורופינה. מגורופינה לחזורה. ומחזרו לבית בלתין. ובבית בלתין לא זו ממש. אלא מוליך ו מביא. ומעלה ומזריד. עד שהיה רואה כל הגולה לפניו. במדורת האש:

ה הַצָּר גָּדוֹלָה הִתְהַבֵּשׁ בֵּירֶשֶׁלִים וּבֵית יְעִזָּק הִתְהַנְּגָרָתْ.
 וְלֹשֶׁם כֹּל הַעֲדִים מִתְּבָנִים וּבֵית דִין בּוֹדָקֵין אָזְתָם שֶׁם.
 וְסֻעֻודֹת גָּדוֹלֹת עֹשִׂיו לָהֶם בְּשִׁבְיל שִׁיחָו רְגִילִין לְבָא.
 בְּרָאשָׁוֹנָה לֹא הִי זָיוֹן מִשֵּׁם כֹּל הַיּוֹם הַתְּקִין רְבָן גַּמְלִיאָל
 הַזָּקָן שִׁיחָו מִהְלָכֵין אַלְפִים אַמְּה לְכָל רֹוח וְלֹא אַלְוּ בְּלֶבֶד.
 אַלְאָ אֶפְחָכָמָה הַבָּאָה לִילָד וְהַבָּא לְהַצִּיל מִן הַדְּלִיקָה.
 וּמִן הַגִּיס וּמִן הַנֶּהֶר וּמִן הַמְּפּוֹלָת הַרִּי אַלְוּ בְּאַנְשֵׁי הַעִיר
 וַיַּשׁ לָהֶם אַלְפִים אַמְּה לְכָל רֹוח:

כ בַּיּוֹם בּוֹדָקֵין אֶת הַעֲדִים זֹג שָׁבָא רָאשָׁוֹן בּוֹדָקֵין אֶת
 רָאשָׁוֹן וּמִבְנִיסֵּין אֶת הַגָּדוֹל שְׁבָהָן וְאָזְמָרִים לוֹ אָמָר
 בַּיּוֹם בְּרָאֵית אֶת הַלְּבָנָה לְפִנֵּי הַחַמָּה אוֹ לְאַחֲרַ הַחַמָּה
 לְצִפּוֹנָה אוֹ לְדָרוֹמָה בְּמַה הִי גְּבוּזָה וְלֹאָזָן הִי נוֹטָה
 וּבְמַה הִי רַחֲבָה אָמָר לְפִנֵּי הַחַמָּה לֹא אָמָר כְּלָום
 וְאַחֲרַ בְּךָ הִי מִבְנִיסֵּין אֶת הַשְׁנִי וּבּוֹדָקֵין אֶת הוֹזָנוֹ אָמָר נִמְצָאוֹ
 דְּבָרֵיכֶם מִכּוֹנִים עֲדוֹתוֹ קִימָת וְשָׁאָר כֶּל הַזְּגָוֹת שׂוֹאָלֵין
 אֶתְהָן רָאשֵׁי דְּבָרִים לֹא שָׁהֵיו צְרִיכֵין לָהֶם אַלְאָ בְּדִי שְׁלָא
 יֵצָאוּ בְּפַחַי נֶפֶש בְּשִׁבְיל שִׁיחָו רְגִילִין לְבָא:

ד רָאשָׁ בֵּית דִין אָמָר מִקְדָּשׁ וְכָל הַעַם עֲזָנִים אַחֲרֵיו
 מִקְדָּשׁ מִקְדָּשׁ בֵּין שְׁנִירָאָה בָּזְמָנוֹ בֵּין שְׁלָא נְרָאָה בָּזְמָנוֹ
 מִקְדָּשֵׁין אֶתְהָן רַבִּי אַלְעִזּוּר בְּרַצְדָּק אָזְמָר אָמָר לֹא נְרָאָה
 בָּזְמָנוֹ אֵין מִקְדָּשֵׁין אֶתְהָן שְׁבָר קְדָשָׁו הַשְׁמִים:

" דמות צורות לבנות. היו לו רבנן גמליאל בטבלא
ובבבל בعلיתו. שבחן מראה את החריות ואומר.
הזה ראותם או זה. מעשה שבאו שנים ואמרו ראיינו
שחרית במצרים וערבית במערב. אמר רבי יוחנן בנו נורי
עד שקר הם וכשבאו לבנה קבלו רבנן גמליאל. ועד
בא שנים ואמרו ראיינו בזמננו. ובילע עבורו לא נרא.
וקבלו רבנן גמליאל. אמר רבי דוסא בן הרכינס עד שקר
הזה היאך מעדים על האשה שלידה. ולמהר בראשה בין
שניהם. אמר לו רבי יהושע רואה אני את דבריך:

ט שלח לו רבנן גמליאל גוזני עלייך. שtabא אצל במקלד
ובמעותיך. ביום הכהורים שחל להיות בחשבונך. הלא
ומצא רבי עקיבא מצר. אמר לו יש לי ללמד. שבל מה
שעשה רבנן גמליאל עשו. שנאמר אלה מועדי יי מקראי
קדש אשר תקרו אתם. בין בזמנן בין שלא בזמנן אין
לי מועדות אלא אלו. בא לו אצל רבי דוסא בן הרכינס.
אמר לו אם באין אנו לדון אחר בית דין של רבנן גמליאל.
צרכין אנו לדון אחר כל בית דין ובית דין שעמד מימיות
משה ועד עכשוי. שנאמר ויעל משה ואחרון נדב ואביהו
ושבעים מזקни ישראל ולמה לא נתפרשו שמונות של
זקנים אלא ללמד שבל שלשה ושלשה. שעמדו בית דין
על ישראל. הרי הוא בבית דין של משה. נטול מקל
ומעוטיו בידו והלא לבנה אצל רבנן גמליאל. ביום שחל
יום הכהורים להיות בחשבוננו. עמד רבנן גמליאל ונשכו

על ראשו אמר לו בא בשלום רבינו ותלמידיך רבינו בחכמיה.
ותלמידיך שקבלת (את) דברי:

פרק ג

ראוי הוא בית דין וכל ישראל נחקרו העדים ולא הספיקו
לומר מקדש. עד שחשיכה. הרי זה מעבר.
ראוי הוא בית דין בלבד. עמדו שנים ויעדו בפניהם. ויאמרו
מקדש מקדש. ראיו שלשה והן בית דין. עמדו שנים
וישיבו מחביריהם אצל היחיד. ויעדו בפניהם. ויאמרו
מקדש מקדש. שאין היחיד נאמן על ידי עצמו:

ב כל השופרות בשירין חוץ משל פרה. מפני שהוא קרון.
אמר רב יוסף והלא כל השופרות נקראו קרון. שנאמר
במושך בקרון היובל:

ג שופר של ראש השנה של יעל פשוט. ופיו מצפה
זהב. ושתי חצוצרות מן הצדדין. שופר מאRID וחצוצרות
מקצרות. שמצוות היום בשופר:

ד בתעניות בשל זברים כפופין. ופיהם מצפות בסף. ושתי
חצוצרות באמצע. שופר מקצר. וחצוצרות מארכיות.
מצוות היום בחצוצרות:

ה נשוה היובל לראש השנה לתקיעה ולברכות. רבוי יהודה
אומר בראש השנה תוקען בשל זברים. וביוולות בשל
יעלים:

שׁוֹפֵר שׁנִסְדָּק וְדַבְּקָוּ פְּסָול. דַּבְּק שֶׁבְּרִי שׁוֹפְרוֹת פְּסָול.
נְקָב וְסְתָמֹן. אֲם מַעֲכֵב אֶת הַתְּקִיעָה פְּסָול. וְאֲם לֹא
בְּשָׁר:

הַתוֹּקָע לִתְזָקָע הַבָּזָר. אֲו לִתְזָקָע הַדּוֹת. אֲו לִתְזָקָע הַפְּטָס.
אֲם קֹל שׁוֹפֵר שָׁמֵע יֵצֵא. וְאֲם קֹל הַבָּרָה שָׁמֵע לֹא יֵצֵא.
(וּכְנָ) מֵי שָׁהִיה עֹזֶב אֲחֹזֶר בֵּית הַכְּנֶסֶת. אֲו שָׁהִיה בֵּיתו
סְמוּך לִבֵּית הַכְּנֶסֶת. וְשָׁמֵע קֹל שׁוֹפֵר אוֹ קֹל מְגֻלָּה. אֲם
כָּזֶן לְבָזָר יֵצֵא וְאֲם לֹא יֵצֵא. אֲפָعָל פִּי שָׁזָה שָׁמֵע וְזָה
שָׁמֵע. זֶה כָּזֶן לְבָזָר וְזָה לֹא כָּזֶן לְבָזָר:

וְהִיא בְּאֵשֶׁר יָרִים מִשְׁאָה יָדו וְגַבָּר יִשְׂרָאֵל וְגַזְמָר. וּכְיֵינוּ
שֶׁל מִשְׁאָה עֹשֶׂות מִלְחָמָה או שׁוֹבְרוֹת מִלְחָמָה אֶלָּא
לֹוֶם רְדֵך. בֶּל זֶמַן שָׁהִיו יִשְׂרָאֵל מִסְתְּכָלִים בְּלִפְנֵי מַעַלָּה.
וּמְשֻׁעְבָּדִין אֶת לְבָם לְאַבְיוֹנָיו שְׁבָשָׁמִים הֵyo מִתְגָּבְרִים. וְאֲם
לֹא הֵyo נוֹפְלִין. בְּיוֹצָא בְּדָבָר אַתָּה אָוָם. עַשְ׈ה לְךָ שְׁרֵך
וְשִׁים אֶתְתָּו עַל גַּס. וְהִיא בֶּל הַגְּשֹׁוד וְרָאָה אֶתְתָּו וְחַי. וּכְיֵינוּ
נְחַש מִמְתָּה. אֲו נְחַש מִחְיָה. אֶלָּא בָזְמָן שָׁהִיו יִשְׂרָאֵל
מִסְתְּכָלִין בְּלִפְנֵי מַעַלָּה. וּמְשֻׁעְבָּדִים אֶת לְבָם לְאַבְיוֹנָם
שְׁבָשָׁמִים הֵyo מִתְרָפְּאִים. וְאֲם לֹא הֵyo נְמֻוקִים. חַרְש
שׁוֹטָה וְקָטָן. אֵין מֹצִיאָן אֶת הַרְבִּים יְדֵי חֹבֶתָן. זֶה הַכְּלָל
בֶּל שְׁאַיְנוּ מְחוֹיב בְּדָבָר. אַיְנוּ מֹצִיא אֶת הַרְבִּים יְדֵי
חֹבֶתָן:

פרק ד

יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת. במקdash
היו תוקעים. אבל לא במקדש מחרב בית
המקדש התקין רבו יוחנן בן זכאי שישו תוקען בכל
מקום שיש בו בית דין. אמר רבי אליעזר לא התקין רבו
יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד. אמרו לו אחד יבנה
ואחד כל מקום שיש בו בית דין:

ב' ועוד זאת הייתה ירושלים יתירה על יבנה. נכל עיר
שהיא ראה ושם עטה. וקרובה וכולה לבוא. תוקען.
וביבנה לא היו תוקען אלא בבית דין בלבד:

ג' בראשונה היה הולב נטל במקdash שבעה. ובמקדש יום
אחד. מחרב בית המקדש התקין רבו יוחנן בן זכאי.
שיהא לולב נטל במדינה שבעה. זכר למקדש. ושיהא
יום הנף בל' אסור:

ד' בראשונה היו מקבלין עדות החידש כל היום. פעם
אחד נשתחוו העדים מלבוא. ונתקללו הליים בשיר.
התקינו שלא יהו מקבלין. אלא עד המנחה. ואם באו
עדים מן המנחה ולמעלה. נהגין אותו היום קדש. ולמחר
קדש. מחרב בית המקדש. התקין רבו יוחנן בן זכאי
שיהו מקבלין עדות החידש כל היום. אמר רבי יהושע בן
קרחה. ועוד זאת התקין רבו יוחנן בן זכאי. שאפלו ראש

בית דין בכל מקום. שלא יהו העדים הולביין אלא למקום
הועד:

"סדר ברכות אומר אבות וגבורות וקדושת השם. וכן כלל
מלכיות עמָהן וAINO תזקע. קדושת היום ותזקע. זכרונות
ותזקע. שופרות ותזקע. ואומר עבודה והוזדה וברכת
בנהים. דברי רבי יוחנן בן נורי אמר לו רבי עקיבא אם
AINO תזקע למלכיות. למה הוא מזכיר. אלא אמר אבות
גבירות. וקדשת השם. וכן כלל מלכיות עם קדשות היום
ותזקע. זכרונות ותזקע. שופרות ותזקע. ואומר עבודה
והוזדה וברכת בנהים:

' אין פוחתין מעשרה מלכיות. מעשרה זכרונות. מעשרה
שופרות. רבי יוחנן בן נורי אמר אם אמר שלש שלש
מכלו יצא. אין מזכירין זכרון מלכות ושורף של פורענות.
מתחיל בתורה ומשלים בנביה. רבי יוסי אמר אם
השלים בתורה יצא:

' העובר לפניו התיבה ביום טוב של ראש השנה. השני
מתיקע. ובשעת ההלל ראשון מקרא את ההלל:

" שורף של ראש השנה. אין מعتبرין עליו את התחום.
וAINO מפקחין עליו את הגל. לא עולין באילן. ולא רוכביין
על גבי בהמה ולא שטין על פניהם. ואין חותמיין אותו.
בין בדבר שהוא משומש שבות. ובין בדבר שהוא משומש
לא תעשה. אבל אם רצה לתקן לתוכו מים או יין יתנו. אין

מִעֲבָדֵן אֶת הַתִּינְקוֹת מִלְתָקוֹעַ. אֲבָל מִתְעַסְקֵין עַמָּהוּ עַד
שְׁיַלְמָדוּ וְהַמְתַעַסֵּק לֹא יֵצֵא. וְהַשׂוֹמֵעַ מִן הַמְתַעַסֵּק לֹא
יֵצֵא:

ט סדר התקיעות שלוש של שולש. שימוש שלוש. שימוש תקיעה
בשלש תרומות. שימוש תרומה בשלש יבשות. תקע
בראשונה ומشد בשניה בשתים אין בידו אלא אחת. מי
שברכך ואחר בך נתמגה לו שופר. תזקע וMRIUT ותזקע
שלש פעמים. כשם שליח צבור חיב בך כל יחיד ויחיד
חיב. רבנן גמליאל אומר שליח צבור מוציא את הרבים
ידי חובתן: סליק

מסכת יוּמָא

פרק א

שְׁבֻעַת יָמִים קֹדֶם יוֹם הַכְּפֹרִים. מִפְרִישֵין כְּהֵן גָּדוֹל
מִבֵּיתוֹ לְלֶשֶׁת פָּלָה דָּרוֹן. וּמִתְקִינֵין לוֹ כְּהֵן אַחֲרָיו.
תְּחִתְיוֹ. שֶׁמֶא יָאָרָעْ בּוֹ פְּסָול. רַבִּי יְהוֹדָה אָזֶם אָף אֲשֶׁר
אַחֲרָת מִתְקִינֵין לוֹ. שֶׁמֶא תְּמוֹת אֲשֶׁתוֹ. שְׁגָאָמָר וּכְפָר
בְּעַד זֶה וּבְעַד בֵּיתוֹ. בֵּיתוֹ זוֹ אֲשֶׁתוֹ. אָמְרוּ לוֹ אָם כֵּן אֵין
לְדָבָר סָופָה:

ב' כָּל שְׁבֻעַת הַיָּמִים הוּא זָרֵק אֶת הַדָּם. וּמְקֻטֵּר אֶת
הַקְּטָרָת. וּמְטִיב אֶת הַגְּרוֹת. וּמְקֻרֵיב אֶת הַרגְלָה. וּשְׁאָר
כָּל הַיָּמִים אָמָר רְצָחָה לַהֲקֻרֵיב. מְקֻרֵיב. שְׁפָהּן גָּדוֹל מְקֻרֵיב
חַלְקָה בְּרָאשׁ וּנוֹטֵל חַלְקָה בְּרָאשׁ:

ג' מִסְרוֹ לוֹ זְקִנִּים מִזְקִנִּי בֵּית דִין. וּקוֹרֵין לְפָנָיו בְּסִדְרָה
הַיּוֹם. וּאָזֶם רַבִּים לוֹ אִישֵּׁי כְּהֵן גָּדוֹל. קָרָא אַתָּה בְּפִיד
שֶׁמֶא שְׁכַחְתָּ. אוֹ שֶׁמֶא לֹא לִמְדָתָךְ. עַרְבָּה יוֹם הַכְּפֹרִים
שְׁחִירִת. מַעֲמִידִין אָתוֹ בְּשַׁעַר הַמִּזְרָח. וּמַעֲבִירִין לְפָנָיו
פָּרִים וְאַיִלִים וּכְבָשָׂים. כַּדִּי שְׁיהָא מַכִּיר וּרְגִיל בְּעַבּוֹדָה:

ד' כָּל שְׁבֻעַת הַיָּמִים לֹא הִי מַזְנִיעַן מִמְּנָנוֹ מַאֲכָל וּמַשְׁתָּה.
עַרְבָּה יוֹם הַכְּפֹרִים עַמְּשִׁיכָה. לֹא הִי מַנִּיחָה אָתוֹ
לְאָכֹל הַרְבָּה. מִפְנֵי שְׁהָמָאכָל מַבִּיא אֶת הַשִּׁינָה:

ה מסרוּהוּ זקְנֵי בֵית דִין לָזְקַנֵּי כְהוֹנָה. וְהַעֲלָהוּ לְעַלִית בֵית אַבְטִינֶס. וְהַשְׁבִּיעוּהוּ וְגַפְטָרוּ וְהַלְכָו לָהֶם וְאֹמְרִים לוֹ. אִישֵׁי כָהן גָדוֹל אָנוּ שְׁלוּחִי בֵית דִין. וְאַתָּה שְׁלוּחֵינוּ וְשְׁלִיחֵי בֵית דִין. מְשֻׁבְעֵין אָנוּ עַלְיךָ בְמֵי שְׁשָׁבֵן אֶת שְׁמוֹ בְבֵית הַזֶּה. שְׁלָא תַשְׁנֶה דָבָר מִכֶּל מִה שָׁאַמְרָנוּ לְךָ הוּא פּוֹרֵשׁ וּבוֹכָה. וְהַן פּוֹרְשִׁים וּבוֹכִים:

א אם היה חכם דורשׁ. ואם לאו. תלמידי חכמים דורשׁין לפניו. אם רגיל לקרות קורא. ואם לאו. קורין לפניו. ובמה קורין לפניו. באיזוב ובגערא. ובדברי הימים. זכריה בן קבוטל אומר פעמים הרבה קרייתי לפניו בדניאל:

ב בקש להתנמנים פרחי כהונה מכין לפניו באצבע צרדה. ואומרים לו. אישוי כהן גדוֹל. עמוד והפג אחת על הרצפה. ומעסיקין אותו עד שיאגע זמן השחיטה:

ג בכל יום תזרמין את המזבח. בקריאת הגבר. או סמוך לו. בין לפניו בין לאחריו. וביום הקפורים מחוץ. וברגלים מאשモרת הראשות. ולא היה קרייאת הגבר מגעת. עד שהיתה עזירה מלאה מישראל:

פרק ב

בְּרַאשׁוֹנָה כֵּל מִשְׂרוֹצָה לְתַרְזָם אֶת הַמִּזְבֵּחַ. תָּרַזְמָן
וּבְזַמָּן שָׁהֵן מְרֻבֵּין. רְצִין וּעוֹלֵין בְּכֶבֶשׂ. וְכֵל
הַקּוֹדֶם אֶת חֲבִירוֹ לְתוֹךְ אַרְבָּע אַמּוֹת זָכה. אִם הַיּוּ שְׁנַים
שְׁיוֹן. הַקְּמוֹנָה אֹזֵר לְהַנֵּן הַצְּבִיעָו. וּמָה הַנֵּן מַזְעִיאַן אַחַת
או שְׁתִים. וְאַין מַזְעִיאַן הַגּוֹדֵל בְּמִקְדָּשׁ:

ב מַעֲשָׂה שַׁהְיוּ שְׁנַים שְׁוֹים. וּרְצִין וּעוֹלֵין בְּכֶבֶשׂ. וְדַחֵר אַחַד
מַהֲנוֹ אֶת חֲבִירוֹ. וּנְפַל וּנְשַׁבְּרָה רְגֵלָו. וּכְיוֹן שְׁרָאוּ בֵּית דִין
שְׁבָאיָן לִידֵי סְכָנָה. הַתְּקִינוּ שֶׁלָּא יְהוּ תָּזְרִמְינִין אֶת הַמִּזְבֵּחַ
אֶלָּא בְּפִיסָּה. אַרְבָּעָה פִּסּוֹת הַיּוּ שְׁמָם. וְזֹה פִּיסָּה הַרְאָזוֹן:

ג הַפִּיסָּה הַשְׁנִי. מִשְׁוֹחַט. מִזְוָרָק. מִמְּדִשָּׁן מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי.
וּמִמְּדִשָּׁן אֶת הַמִּנוֹרָה. וּמִמְּעַלָּה אַבְרִים לְכֶבֶשׂ. הַרְאָשׁ
וְהַرְגֵּל. וְשְׁתֵי הַדִּים. הַעֲקָץ וְהַרְגֵּל. הַחַזָּה וְהַגְּרָה. וְשְׁתֵי
הַדְּפָנוֹת. וְהַקְּרָבִים. וְהַסְּלָלָת. וְהַחֲבִתִּין. וְהַיּוֹן. שֶׁלָּשָׁה עֲשָׂר
בְּהַנִּים זָכִים בָּזָה. אָמֵר בָּזָה עַזְּאִי לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָא מִשּׁוּם
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. דָּרַךְ הַלּוּכוֹ הַיְהָ קָרְבָּה:

ד הַפִּיסָּה הַשְׁלִישִׁי חַדְשִׁים לְקַטְרָת בָּזָהוּ וְהַפִּיסָּה וְהַרְבִּיעִי
חַדְשִׁים עִם יְשָׁנִים. מִמְּעַלָּה אַיִּבְרִים מִן הַכֶּבֶשׂ לִמִּזְבֵּחַ:

ה תִּמְדִיד קָרְבָּה בְּתִשְׁעָה. בְּעָשָׂרָה. בְּאַחֲד עָשָׂר. בְּשַׁנִּים
עָשָׂר. לֹא פָחוֹת וְלֹא יוֹתֵר. בִּיצְדָּה. עַצְמוֹ בְּתִשְׁעָה. בְּחַג
בַּיּוֹם אֶחָד צְלָוחִית שֶׁל מִים הָרִי בָּאָן עָשָׂרָה. בֵּין הַאַרְבָּעִים

באחד עשר. הוא עצמו בתשעה. ושים בידם שני גזירים עצים. בשבת באחד עשר. הוא עצמו בתשעה. ושים בידם שני בזיבי לבונה של להם הפנים. ובשבת שבתודה הַחג ביד אחד אלוחית של מים:

אייל קרב באחד עשר. הבשר בחמישה. הקרבנים והסלת והיין. בשנים שניים:

פר קרב בעשרים וארבעה. הראש והרגל. הראש באחד. והרגל בשנים. העקץ והרגל. העקץ בשנים. והרגל בשנים. החזה והגרה. החזה באחד. והגרה בשלשה. שתי ידים בשנים. ושתי דפנות בשנים. הקרבנים והסלת והיין. בשלשה שליטה. במה דברים אמורים בקרובנות צבור. אבל בקרובנות הייחיד. אם רצה להקריב מקריב. הפשיטן וגופו חן של אלו ואלו שאין:

פרק ג

אמר להם הממונה. צאו וראו אם הגיע הזמן השחיטה. אם הא夷. הרואה אומר ברקאי. מתחיא בין שמואל אומר האיר פני כל המזורה עד שבחברון. והוא אומר הן:

ולמה הזכירו לכך. שפעם אחת עליה מאור הלבנה. ודמו שהAIR המזורה. ושותו את התמיד. והוציאו לבית השירפה. הזרידו בהן גדול לבית הטבילה. זה הכלל היה

במקדש. כל המיסך את רגלו טען טבילה. וכל המטיל מים. טען קדוש ידים ורגלים:

ג אין אדם נכנס לעזירה לעובודה. אפילו טהדור עד שיטבול. חמש טבילות. ועשרה קדושים. טובל בהן גדול ומקדש בו ביום. וכן בקדש על בית הפרה. חזן מזו בלבד:

ד פרסו סדין של בוץ בין לבין העם. פשט. ירד וטבל. עליה ונסתפג. הביאו לו בגדי זהב ולבש. וקידש ידיו ורגלו. הביאו לו את התמיד קרצו. ומרק אחר שחיטה על ידו. קיבל את הדם וזרקו. נכנס להקטיר קטרת של שחר. ולהטיב את הנרות. ולהקريب את הראש. ואת האיברים. ואת החביתין. ואת הין:

ה קטרת של שחר. היה קריבה בין דם לאיברים. של בין הארבעים. בין איברים לבסבים. אם היה כהן גדול זכה אז אסתניש. מהמן לו חמץ. ומteilין לתוך הצונן. כדי שתפוג צנחתן:

ו הביאוהו לבית הפרה ובקדש היה. פרסו סדין של בוץ בין ובין העם. קדש ידיו ורגלו ופשט. רב מאיר אומר פשט קדש ידיו ורגלו. ירד וטבל. עליה ונסתפג. הביאו לו בגדי לבן. לבש קדש ידיו ורגלו:

בשחר היה לובש פלוסין של שנים עשר מנה. ובין הערבים הנדיין של שמנה מאות זוז. דברי רבי מאיר וחכמים אומרים. בשחר לובש של שמנה עשר מנה. ובין הערבים של שנים עשר מנה. הפל שלשים מנה. אלו ממש צבור ואם רצה להוציא. מוסיף משלו:

בָא לו אַלְפָרֶז. וּפָרֶז הִיה עוֹמֵד בֵין האָוָלִים וְלִמְזֻבָח. רָאשׁוֹ לְדָרוֹם. וּפְנֵיו לְמַעֲרָב. וְהַבָּהּן עוֹמֵד בְמִזְרָח. וּפְנֵיו לְמַעֲרָב. וְסִזְמַח שְׂתִי יְדֵיו עַלְיוֹן וְמַתְוֹךְהָה. וְכֵד הִיה אָמֵר. אָנָא הַשֵּם. עֲוִיתִי פְשָׁעַתִי חֲטָאתִי לְפָנֵיךְ אָנָי וּבִתִּי. אָנָא הַשֵּם. כְּפָר נָא לְעָנוֹת וְלִפְשָׁעִים וְלִחְטָאים. שְׁעִוִיתִי וְשְׁפָשָׁעִתִי וְשְׁחָטָאתִי לְפָנֵיךְ אָנָי וּבִתִּי. כְּפָתּוֹב בְתּוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדָךְ. כי ביום זה יכפר עליכם וגומר. והם עונין אחריו. ברוך שם בבוד מלכותו לעולם ועד:

בָא לו לְמִזְרָח הַעֲזָרָה לְצִפּוֹן הַמִּזְבָח. הַסְגָן מִימִינָו. וּרְאשָׁת בֵית אָב מִשְׁמָאלוֹ. וּשְׁמָן שְׁנֵי שְׁעִירִים. וּקְלָפִי הַיְתָה שְׁם. וּבָה שְׁנֵי גּוֹרְלוֹת. של אֲשֶׁרֶת הַיּוֹן וְעַשְׂאוֹן בֵן גִמְלָא של זָהָב. וְהִי מִזְכִירֵין אֶתְזָה לְשָׁבָח:

בֵן קְטִין עָשָׂה שנים עשר דר לְכִיּוֹר. שֶׁלָא הַיּוֹ לו אֶלָא שנים. וְאֶפְתַּח הוּא עָשָׂה מַזְכִנִי לְכִיּוֹר. שֶׁלָא יְהִי מִימִיו נְפָסָלים בְּלִינָה. מִגְבָז הַמֶּלֶךְ עָשָׂה כָל יִדּוֹת הַבְּלִים של יּוֹם הַכְפּוֹרִים של זָהָב. הַלְּבִנִי אָמוֹן עָשָׂתָה נְבָרֶשת של זָהָב עַל פְתַחוֹ של הַיכָל. וְאֶפְתַּח הִיא עָשָׂתָה טְבָלָא של

זהב. שפְרִישַת סֹטֶה בְתוּבָה עַלְיהָ. נִקְנוֹר נְעַשֵּׂו גְסִים
לְדָלְתֹתְיוֹ. וְהִי מִזְכִירֵין אֹתוֹ לְשָׁבָח:

“ וְאֶלְוָ לְגַנְנָאֵי. שֶׁל בֵית גָרְמוֹ לֹא רְצֹו לְלִימָד עַל מַעֲשָׂה
לְחַם הַפְנִים. שֶׁל בֵית אַבְטִינָס לֹא רְצֹו לְלִימָד עַל מַעֲשָׂה
הַקְטָרָת. הַגְרוֹס בָּן לֹי הִיה יָדַע פָּרָק בְשִׁיר וְלֹא רְצֹה
לְלִימָד. בָּן קְמַצֵּר לֹא רְצֹה לְלִימָד עַל מַעֲשָׂה הַכְתָב. עַל
הַרְאָשׁוֹנִים נֹאָמֵר זִכְרָ צְדִיק לְבָרְכָה. וְעַל אֶלְוָ נֹאָמֵר וְשָׁם
רְשָׁעִים יְרָקֶב:

פרק ד

טרף בְקָלְפִי וְהַעֲלָה שְׁנִי גּוֹרְלוֹת. אֶחָד בְתוּב עַלְיוֹ לִשְׁם.
וְאֶחָד בְתוּב עַלְיוֹ לְעַזְזָזֵל. הַסָּגָן בַיָּמִינוֹ. וְרָאשׁ בֵית
אָב מִשְׁמָאֵלָו. אָמֵן שֶׁל שְׁמָעָה בַיָּמִינוֹ. הַסָּגָן אֹמֵר לוֹ.
אִישִׁי כְהֵן גָדוֹל הַגְבָה יִמְנַח. וְאָמֵן שֶׁל שְׁמָעָה בְשַׁמָאֵלָו.
רָאשׁ בֵית אָב אֹמֵר לוֹ אִישִׁי כְהֵן גָדוֹל הַגְבָה שְׁמָאֵלָה.
נִתְנַן עַל שְׁנִי הַשְׁעִירִים וְאֹמֵר לְיִי חַטָאת. רַבִי יִשְׁמַעְאל
אֹמֵר לֹא הִיה צְרִיךְ לֹוּמָר חַטָאת. אֶלָא לְיִי. וְהַוּגָנִין
אַחֲרֵיו בְרוֹךְ שֶׁם בְבּוֹדֶל מִלְכֹותָו לְעוֹלָם וְעַד:

ב' קָשֵר לְשֻׁזָן שֶׁל זהוריית בֶּרֶאשׁ שְׁעִיר הַמְשַׁתְלָחָה.
וְהַעֲמִידוּ בְנֵגֶד בֵית שְׁלוֹחוֹ. וְלִגְשְׁתַחַט בְנֵגֶד בֵית שְׁחִיטָתוֹ.
בָא לוֹ אֵצֶל פָרָז שְׁנִיה. וְסֹמֵד שְׁתִי יִדְיוֹ עַלְיוֹ וּמִתּוֹדָה. וּכְדֵי
הִיה אֹמֵר. אֲנָא הַשֵּׁם. עֲוִיתִי פְשֻׁעָתִי חַטָאתִי לְפָנֵיךְ. אֲנִי
וּבִתִּי וּבְנִי אֲהָרֹן עִם קְדוֹשָׁיךְ. אֲנָא הַשֵּׁם. בְפִרְנָא לְעֲונֹזָת

ולפֿשׁעים ולחֲטָאים. שְׁעִוִיתִי וּשְׁפַשְׁעִתִי וּשְׁחַטָאתִי לְפִנֵיךְ.
אני וּבְיתִי וּבְנִי אֶהָרֹן עִם קְדוּשָךְ. בְּכַתּוֹב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה
עֲבָדָךְ. בַּיּוֹם הַזֶּה יָכֹפֵר עַלְיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִמֶּלֶךְ
חֲטָאתֵיכֶם לְפִנֵיךְ יְיָ תְּהַרְאָרוּ וְהַיְם עוֹגִין אֶחָרָיו. בְּרוּךְ שֵׁם
כָבֹוד מַלְכוֹתְךָ לְעוֹלָם וְעַד:

שְׁחַטָו וּקְבַּל בְּמֹזְרָק אֶת דָמוֹ. וְנוֹתַן לְמַי שַׁהְוָא מִמְרָס
בּוֹ עַל הַרְבֵד הַרְבִיעִי שַׁבְתֵהיכָל כִּי שְׁלָא יִקְרֹוּשׁ. נְטַל אֶת
הַמְחַתָה וְעַלָה לְרַאשׁ הַמְזֻבָח. וּפְנֵה גְּחִילִים הַילָךְ וְהַיָּלָךְ
וְחוֹתָה (מן הַמְעֻכְלֹת הַפְנִימִיּוֹת). וַיַּרְדֵ וְהַמִּיחָה עַל הַרְבֵד
הַרְבִיעִי שַׁבְעָזָרָה:

ד בְּכָל יוֹם הַזֶּה חֹתָה בְּשֶׁל בְּסֶף. וּמְעָרָה בְּתוֹךְ שֶׁל זְהָב.
וְהַיּוֹם חֹתָה בְּשֶׁל זְהָב. וּבָה הַיָּה מְבָנִים. בְּכָל יוֹם חֹתָה
בְּשֶׁל אַרְבָּעָה קְבִינָן. וּמְעָרָה בְּתוֹךְ שֶׁל שְׁלַשָה קְבִינָן. וְהַיּוֹם
חֹתָה בְּשֶׁל שְׁלַשָה קְבִינָן. וּבָה הַיָּה מְבָנִים. רַבִּי יוֹסִי אָזָר
בְּכָל יוֹם חֹתָה בְּשֶׁל סָאה. וּמְעָרָה בְּתוֹךְ שֶׁל שְׁלַשָה קְבִינָן.
וְהַיּוֹם חֹתָה בְּשֶׁל שְׁלַשָה קְבִינָן. וּבָה הַיָּה מְבָנִים. בְּכָל יוֹם
הִתְהַכֵּבֶד וְהַיּוֹם קְלָה. בְּכָל יוֹם הִתְהַדֵּה קָצָרָה וְהַיּוֹם
אֲרוֹכוֹת. בְּכָל יוֹם הִיה זְהָבָה יְרוֹק וְהַיּוֹם אֲדֹום. דְבָרִי רַבִּי
מְנַחַם. בְּכָל יוֹם מִקְרַיב פָּרָס בְּשִׁחְרִית. וּפָרָס בֵּין הַעֲרָבִים.
וְהַיּוֹם מוֹסִיף מֶלֶא חָפְנִיו. בְּכָל יוֹם הִתְהַדֵּה דָקָה וְהַיּוֹם דָקָה
מן הַדָּקָה:

ה בְּכָל יוֹם פְּהַנִּים עֹלִים בְּמֹרֶחֶז שֶׁל בְּבֵשׂ וַיּוֹרְדִים בְּמַעֲרָבוֹ. וַיְהִי יוֹם (כְּהֵן גָּדוֹל) עֹלָה בְּאַמֶּצָּעַ וַיּוֹרֶד בְּאַמֶּצָּעַ רַبִּי יְהוּדָה אָמַר לְעֹלָם כְּהֵן גָּדוֹל עֹלָה בְּאַמֶּצָּעַ וַיּוֹרֶד בְּאַמֶּצָּעַ. בְּכָל יוֹם כְּהֵן גָּדוֹל מִקְדָּשׁ יְהוָה וַיְגַלְּיוּ מִן הַכִּיּוֹר וַיְהִי יוֹם מִן הַקְּטֹן שֶׁל זָהָב. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר לְעֹלָם כְּהֵן גָּדוֹל מִקְדָּשׁ יְהוָה וַיְגַלְּיוּ מִן הַקְּטֹן שֶׁל זָהָב:

בְּכָל יוֹם הִי שֶׁם אֶרְבָּעָ מֻעָרְכּוֹת וַיְהִי יוֹם חַמֵּשׁ. דָּבָרִי רַבִּי מַאיָּר. רַבִּי יוֹסֵי אָמַר בְּכָל יוֹם שֶׁלֹּשׁ וַיְהִי יוֹם אֶרְבָּעָ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר בְּכָל יוֹם שְׁתִים וַיְהִי יוֹם שֶׁלֹּשׁ:

פרק ה

הוֹצִיאוּ לוּ אֶת הַכְּפָר וְאֶת הַמְּחַתָּה וְחַפְנוּ מִלְאָ חַפְנָיו. וְנַתְנוּ לְתֹזֵךְ הַכְּפָר. הַגָּדוֹל לְפִי גָּדוֹל. וְהַקְּטֹן לְפִי קָטָן. וּבְךָ הִיְתָה מִדְתָּה. נִטְלָ אֶת הַמְּחַתָּה בִּימָנוֹ. וְאֶת הַכְּפָר בְּשֶׁמֶאלֹו. הִיָּה מִהְלָךְ בַּהִיכָּל עַד שְׁמַגְיעַ לְבֵין שְׁתֵּי הַפְּרוֹצּוֹת. הַמְּבָדִילוֹת בּוּין הַקְּדָשׁ וּבּוּין קָדְשָׁים. וּבְינֵיהֶם אַמְּהָ. רַבִּי יוֹסֵי אָמַר לֹא הִיְתָה שֶׁם אֶלָּא פְּרָכָת אַחַת בְּלִבְדֵּי. שְׁנָאָמֵר וְהַבְּדִילָה הַפְּרָכָת לְכָם בּוּין הַקְּדָשׁ וּבּוּין קָדְשָׁים. הַחִיצוֹנָה הִיְתָה פֿרְופָה מִן הַדָּרוֹם. וְהַפְּנִימִית מִן הַצְּפֹן. מִהְלָךְ בְּגִינֵּהוּ עַד שְׁמַגְיעַ לְצִפּוֹן. הַגְּיֻעַלְעַד צִפּוֹן. הַזְּפָנָדָה לְדָרוֹם. מִהְלָךְ לְשֶׁמֶאלֹו עַם הַפְּרָכָת. עַד שְׁהָוָא מַגְיעַ לְאַרְזָן. הַגְּיֻעַלְעַד צִפּוֹן. נַתְנוּ אֶת הַמְּחַתָּה בּוּין שְׁנִי הַבְּדִים. עַבְרָ אֶת הַקְּטָרָת עַל גַּבְיֵי גִּחְלִים. וּגְתַמְלָא כָּל

הבית בלו עשנו יצא ובא לו בדרך בית כניסה ומתחפְלֵל תפלת קצירה בבית החיצון ולא היה מאריך בתפלתו:
שלא להבעית את ישראל:

ב' משפטן הארץ אבן היה שם מימות נביים ראשונים.
ושתייה הייתה נקרהת אבורה מן הארץ שלוש אצבעות
ועליה היה נתן:

ג' נטל את הדם מפני שהיה ממרס בו. נכנס למקום
שנקנס ועמד במקום שעמד והוא מפנה אחת למעלה.
ושבע למטה ולא היה מတבין להזות לא למעלה ולא
למטה אלא במצלייף וכד היה מונה. אחת. אחת ואחת.
אחד ושתים. אחד ושלוש. אחד וארבע. אחד וחמש.
אחד ושש. אחת ושבע. יצא והניחו על בן הזהב שהיה
בhaiel:

ד' היבאו לו את השער. שחו וקיבלו במזוק את דמו.
נכns למקום שנקנס ועמד במקום שעמד והוא מפנה
אחד למעלה ושבע למטה ולא היה מတבין להזות לא
למעלה ולא למטה אלא במצלייף וכד היה מונה. אחת.
אחד ואחת. אחד ושתים. וככלי יצא והניחו על בן השני
שהיה בהיכל. רבי יהודה אומר לא היה שם אלא בן
אחד בלבד. נטלدم הפר. והניח דם השער והוא מפנה
על הפרכת שבנגד הארץ מבוחץ. אחד למעלה ושבע
למטה. ולא היה מတבין וככלי. וכד היה מונה וככלי.

נִטְלׁ דֵם הַשְׁעִיר. וְהַיְתَ דֵם הַפָּר. וְהַזֶּה מִמְּפָנֶן עַל הַפְּרָכָת
שְׁבָנְגָד הָאָרוֹן מִבְחֹזֶץ. אַחֲת לְמַעַלָה וּשְׁבָע לְמַטָה וּכְוּלִי.
עִירָה דֵם הַפָּר לְתוֹךְ דֵם הַשְׁעִיר. וְנָתַן אֶת הַפְּלָא בְּרִיקָז:

וַיֵּצֵא אֶל המזבח אשר לפני יי' זה מזבח הזבב התחילה
מחטיא ויזיד. מהיכן הוא מתחילה. מקרנו מזרחית צפוןית.
צפונית מערבית. מערבית דרוםית. דרוםית מזרחית.
מקום שהוא מתחילה בחתאת על מזבח החיצון. משם
היה גומר על מזבח הפנימי. רבי אליעזר אומר במקומו
היה עוזם ומוחטיא. ועל בלו' היה נתן מלמטה למעלה.
חוץ מזו שהיתה לפניו. שעלי' היה נתן מלמטה למטה:

זה על טהרו של מזבח שבע פעים. ושעריו הדם היה
שופך על יסוד מערבי של מזבח החיצון. ושל מזבח
החיצון היה שופך על יסוד דרום. אלו ואלו מתרבין
באמה ויצאי לנהל קדרון. ונמברין לגניין לobile. ומוועלין
בזה:

כל מעשה يوم הקפורים האמור על הסדר. אם הקדים
מעשה לחבריו לא עשה כלום. הקדים דם השער לדם
הפר ייחזור ויזה מדם השער לאחר דם הפר. ואם עד
שלא גמר את המתנות שבפנים נשפך הדם. יביא דם
אחר ויחזור ויזה בתחלתה מבפנים. וכן בהיכל. וכן במזבח
הזבב. שבלו' בפרה בפני עצמן. רבי אליעזר ורבי שמעון
אומרים. ממקום שפסק משם הוא מתחילה:

פרק ו'

שְׁנִי שָׁעֵיר יּוֹם הַכְּפֹרִים מִצּוֹתָן שֵׁיחָיו שְׁנִיהם שֶׁווֹן
בְּמִרְאָה וּבְקֻמָּה וּבְדָמִים וְלִקְיָתָנוּ כָּאֶחָד וְאֶחָד עַל
פִּי שְׁאַיָּנוּ שֶׁווֹן בְּשְׁרִין לְקָח אֶחָד הַיּוֹם וְאֶחָד לְמַחָר
בְּשְׁרִין מֵת אֶחָד מֵהֶן אֲם עַד שְׁלָא הַגְּרִיל מֵת יַקְח זָוג
לְשְׁנִי וְאֲמָם מִשְׁהָגְרִיל מֵת יַבָּא זָוג אַחֲר וִיגְרִיל עַלְיָהֶם
בְּתַחְלָה וַיֹּאמֶר אֲמָשׁ שְׁלַי שְׁמַמְתָּ זֶה שְׁעַלְהָ עַלְיָוְן הַגּוֹרֵל
לְשְׁמַיִם יַתְקִים תְּחִתָּיו וְאֲמָשׁ שְׁלַעְזָאֵל מֵת זֶה שְׁעַלְהָ עַלְיָוְן
הַגּוֹרֵל לְעַזָּאֵל יַתְקִים תְּחִתָּיו וַיהֲשִׁנִי יַרְעָה עַד שִׁסְתָּאֵב
וַיִּמְכַר וַיִּפְלֹא דָמָיו לְנִדְבָּה שְׁאַיָּן חַטָּאת הַצְבּוֹר מִתָּה רַבִּי
יְהוֹדָה אָוֹמֵר תְּמוֹתָה וְעוֹד אָמֵר רַבִּי יְהוֹדָה נְשִׁפְךָ הַדָּם
יְמוֹת הַמְּשֻׁתְּלָחָה מֵת הַמְּשֻׁתְּלָחָה יְשִׁפְךָ הַדָּם:

בְּבָא לוֹ אָצֵל שְׁעֵיר הַמְּשֻׁתְּלָחָה וְסֻמְךָ שְׁטֵחַ יְדֵיו עַלְיָוְן
וּמִתְנְדָה וּבְכֵד הֵיה אָוֹמֵר אֲנָא הַשֵּׁם עַוּ פְּשָׁעָו חַטָּאוֹ
לְפָנֵיךְ עַמְךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל אֲנָא בְּשֵׁם בְּפֶר נָא לְעַונּוֹת
וּלְפֶשְׁעִים וּלְחַטָּאים שְׁעֹו וּשְׁפָשָׁעָו וּשְׁחַטָּאוֹ לְפָנֵיךְ עַמְךְ
בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכַתּוֹב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדָךְ לְאָמֵר בַּי
בַּיּוֹם הַזֶּה יִכְפֶּר עַלְיכֶם לְטַהֵר אַתֶּכֶם מִכֶּל חַטָּאתיכֶם
לְפָנֵי יְיָ תְּהִרְזֹו וְהַבְּנִים וְהַעַם הַעוֹמְדים בַּעֲזָרָה כְּשֵׁהָיו
שׁוֹמְנִים שֵׁם הַמְּפֹרֵש שֶׁהוּא יֹצֵא מִפִּי כְּהֵן גָּדוֹל הַזֶּה
כּוֹרְעִים וּמְשֻׁתְּחִוִּים וּנוֹפְלִים עַל פְּנֵיהם וְאֹמְרִים בְּרוֹךְ שֵׁם
בְּבָזֵד מְלֹכוֹתָו לְעוֹלָם וְעַד:

ג מסרו למי שהיה מזוליבו. הפל בשרין להוליבו. אלא שעשוי הכהנים (גדוליים) קבוע ולא והוא מנייחין את ישראל להוליבו. אמר רבי יוסי מעשה זהוליבו ערסלא מצפורי וישראל היה:

ד וכבש עשו לו מפני הבבליים. שהיו מתקלים בשערו. ואומרים לו טול יצא. טול יצא. מיקורי ירושלים היו מלויין אותו. עד סבה הראשונה. עשר סכונות מירושלים ועד צוק תשייעם ריס שבעה וממחאה לכל מיל:

ה על כל סבה וסבה אומרים לו. חורי מזון והרי מים. ומלוין אותו מספה לספה. חוץ מאחרונה שבהן. שאינו מגיע עמו לצוק. אלא עומדת מרחוק. ורזהה את מעשיהם:

ו מה היה עוזה חולק לשון של זהירות. חציו קשור בסלע וחציו קשור בין שתי קרנייו. ודחפו לאחוריו. והוא מתגלגל וירד. ולא היה מגיע לחצי הארץ. עד שנעsha אברים אברים. בא וישב לו תחת סבה אחרונה עד שתחשך. ומאיימת מטמא בגדים. משיציא חוץ לחומה ירושלים. רבי שמעון אומר. משעת דחיתו לצוק:

ז בא לו אצל פר ושעיר הנשראפין. קרען והוציא את אמורותיהם. נחתן בensus. והקטירים על גביהם המזבח. קלענו במקלעות והוציאנו לבית השရיפה. ומאיימת מטמאין בגדים. משיציאו חוץ לחומה העזירה. רבי שמעון אומר משיציאת האור ברבנן:

ח אמרו לו לכהן גדוֹל הצעיר למאָדֶר ומניין היז יזען
שהצעיר שעיר למאָדֶר דרכיות הי' עוזין ומגיפות בסודין
יזען שהצעיר שעיר למאָדֶר אמר רבי יהודה והלא סימן
גדוֹל היה להם מירושלים ועד בית הדודו שלשה מיליון.
הולכין מל' וחזרין מל'. ויזען קדי מל'. ויזען שהצעיר
שעיר למאָדֶר:

ברירתא
והיא משנה לפי ת"ט

רבי ישמעאל אומר והלא סימן אחר היה להם לשון של
זהורתה היה קשרור על פתחו של היכל ובשהצעיר שעיר
למאָדֶר היה הלשון מלבדו שאמור אם היה חטאיכם
בשנים בשלג ילבינו:

פרק ז

בָּא לו כהן גדוֹל לקרים. אם רצה לקרות בגדי בוץ.
קורא. ואם לא. קורא באצטלהות לבן משלו. חוץ
הכנסת נוטל ספר תורה. ונונטו לראש הכנסת. וראש
הכנסת נונטו לסן. והסן נונטו לכהן גדוֹל. וכהן גדוֹל
עומד. ומקביל. (וקורא עומד). וקורא אחריו מות ואך
בעשור. וגולל ספר תורה. ומניחו בחיקו. ואומר. יותר
ממה שקראת לפניהם. ב טוב באן. ובעשר שבוחמש
הפקדים קורא על פה. ומברך עליה שמונה ברבות. על
התורה. ועל העבודה. ועל ההודאה. ועל מלחילת העון.

וְעַל הַמִּקְדֵּשׁ (בְּפָנֵי עַצְמֹן) . וְעַל יִשְׂרָאֵל (בְּפָנֵי עַצְמֹן) . וְעַל הַכֹּהֲנִים (בְּפָנֵי עַצְמֹן) . וְעַל שָׁאר הַתְּפִלָּה:

ב' הרזאה להן גדול בשוהוא קורא. אינו רוזה פר ושער הנשறפני. והרזאה פר ושער הנשறפני. אינו רוזה להן גדול בשוהוא קורא. לא מפני שאינו רשאי. אלא שהיתה דרך רחוקה. ומלאכת שניהן שווה באחת:

ג' אם בbegdi בוין קורא. קדש ידיו ורגליו. פשט ירד וטבל. עליה ונסתפג. הביאו לו בגדי זהב ולבש. וקידש ידיו ורגליו. ויצא ועשה את אילו ואת איל העם ואת שבעת בבשים תמים (בני שנה) דברי רבי אליעזר. רבי עקיבא אומר עם תמיד של שחר היה קרבין. ופר העולה ושער הנעשה בחוץ היה קרבין עם תמיד של בין הארכבים:

ד' קדש ידיו ורגליו. ופשט. וירד וטבל. ועליה ונסתפג. הביאו לו בגדי לבן ולבש. וקידש ידיו ורגליו. נכנס להוצאה את הכהן ואת המחתה. קדש ידיו ורגליו. ופשט. וירד וטבל. עליה ונסתפג. הביאו לו בגדי זהב ולבש. וקידש ידיו ורגליו. ונכנס להקטיר קטרת של בין העربים ולהטיב את הנרות. וקידש ידיו ורגליו. ופשט. הביאו לו בגדי עצמו ולבש ומלוין אותו עד ביתו. ויום טוב היה עוזה לאזהביו בשעה שיצא בשלום מן המקדש:

ה בְּהַן גָּדוֹל מִשְׁמֶשׁ בְּשֵׁמוֹנָה כְּלִים . וְהַהֲדִזּוֹת בְּאַרְבָּעָה . בְּכַתְּנַת . וּמְכֻנִּים . וּמְצֻנָּפָת . וְאַבְגַּט . מְוֹסִיף עַלְיוֹ בְּהַן גָּדוֹל . חָשֵׁן . וְאַפּוֹד . וּמְעַיל . וְצִיצִּים . בְּאֶלְוֹ נְשָׂאָלוֹן בְּאוֹרִים וּתְפִים . וְאֵין נְשָׂאָלוֹן בְּהַן לְהַדִּיזּוֹת . אֶלְאֶ לְמַלְךָ וּלְבֵית דִין . וְלִמְיָה שֶׁהַצְבּוֹר צָרִיךְ בָּו :

פרק ח

יּוֹם הַכְּפּוֹרִים אָסּוֹר בְּאַכְּלָה וּבְשִׁתְּיהָ . וּבְרִיחֵיכְּ . וּבְסִיכְּהָ . וּבְגַעֲלַת הַסְּנָדָל . וּבְתְּשִׁמְישׁ הַמְּטָה . וְהַמֶּלֶךְ וְהַכְּלָה יְרַחֲצּוּ אֶת פְּנֵיהֶם . וְהַחִיה תְּנַעַול אֶת הַסְּנָדָל . דָּבָרִ רַבִּי אַלְיעָזָר . וְחַכּוּמִים אַזְּסָרִין :

בָּהָאָזָל בְּכֹזְתְּבַת הַגְּפָה . בְּמֹתָה וּבְגַרְעִינָתָה וּבְשׁוֹתָה מֶלֶא לְגַמְיוֹ חִיבָּ . כָּל הָאָזָלִין מִצְטְּרָפִין לְכֹזְתְּבַת . וְכָל הַמְּשָׁקִין מִצְטְּרָפִין לְמֶלֶא לְגַמְיוֹ . הָאָזָל וּשׁוֹתָה אֵין מִצְטְּרָפִין :

גָ אָכְל וּשׁוֹתָה בְּהַעַלְם אֶחָת אֵינוֹ חִיב אֶלְאָ חַטָּאת אֶחָת . אָכְל וּשׁוֹתָה וּעַשָּׂה מֶלֶאכָה . חִיב שְׁתִי חַטָּאות . אָכְל אָזָלִין שְׁאֵין רָאוּין לְאַכְּלָה . וּשׁוֹתָה מְשָׁקִין שְׁאֵין רָאוּין לְשִׁתְּיהָ . וּשׁוֹתָה צִיר אוֹ מְרִיס פְּטוּר :

דַ הַתִּינּוֹקֹת אֵין מַעֲנֵן אֹתָם בַּיּוֹם הַכְּפּוֹרִים . אָכְל מְחֻנְבִּין אֹתָם . לְפִנֵּי שְׁנָה וּלְפִנֵּי שְׁנָתִים . בְּשִׁבְיל שִׁיחִי רְגִילִין בְּמִצּוֹת :

" עזבָרָה שְׁהַרִּיחָה . מְאַכְלֵין אֹתָהּ עַד שְׁתַשֵּׁיב נֶפֶשָׁה . חֹלֶה מְאַכְלֵין אֹתוֹ עַל פִּי בְּקִיאָז . וְאֵם אֵין שָׁם בְּקִיאָז . מְאַכְלֵין אֹתוֹ עַל פִּי עַצְמוֹ . עַד שְׁיָאמֶר דִּי :

ו' מֵשָׁאַחֲזוֹ בְּלָמָס . מְאַכְלֵין אֹתוֹ אֲפִילוֹ דְּבָרִים טְמָאים עַד שְׁיָאָרוֹ עַינְיוֹ . מֵשָׁנְשָׁכוֹ בְּלֹב שְׁזָה . אֵין מְאַכְלֵין אֹתוֹ מְחַצֵּר בְּבֵד שְׁלוֹ . וּרְبִי מְתִיאָ בֵּן חֶרְשָׁ מְתִיר . וְעוֹד אָמֵר רְבִי מְתִיאָ בֵּן חֶרְשָׁ הַחֹשֶׁש בְּגַרְנוֹן . מְטִילֵין סִם בְּתוֹךְ פִּיו בְּשֵׁבֶת . מִפְנֵי שְׁהָוָא סְפָק נֶפֶשׁוֹת . וְכָל סְפָק נֶפֶשׁוֹת דּוֹחָה אֶת הַשְּׁבָת :

ו' מֵשְׁנֶפֶלֶת עַלְיוֹ מְפֻולָת . סְפָק הַיָּא שָׁם . סְפָק אֵינוֹ שָׁם . סְפָק חַי . סְפָק מִתְ . סְפָק נְכָרִי . סְפָק יְשָׁרָאֵל . מְפַקְחֵין עַלְיוֹ אֶת הָגֵל . מֵצָאוָהוּ חַי . מְפַקְחֵין עַלְיוֹ . וְאֵם מִתְיַנְּחָהוּ :

ז' חַטָּאת וְאֶשְׁם וְדָאי מְכִפְרִין . מִתָּה וְיֹום הַכְּפּוּרִים מְכִפְרִין עִם הַתְּשׁוּבָה . תְּשׁוּבָה מְכִפְרָת עַל עֲבִירֹת קְלוֹת . עַל עַשְׂהָה וְעַל לֹא תַעֲשֶׂה . וְעַל הַחֲמֹרוֹת הִיא תֹזֶלֶת עַד שְׁיָבוֹא יוֹם הַכְּפּוּרִים וְיַכְפֵּר :

ט' הָאָמֵר אַחֲטָא וְאַשְׁׁוֹב אַחֲטָא וְאַשְׁׁוֹב אֵין מְסִפְיקִין בִּידָוֹ לְעֹשֹׂות תְּשׁוּבָה . אַחֲטָא וְיֹום הַכְּפּוּרִים מְכִפְרִין . אֵין יוֹם הַכְּפּוּרִים מְכִפְרִין . עֲבִירֹת שְׁבֵין אָדָם לְמִקּוֹם יוֹם הַכְּפּוּרִים מְכִפְרִין . עֲבִירֹת שְׁבֵין אָדָם לְחַבִּירֹת . אֵין יוֹם הַכְּפּוּרִים מְכִפְרִין . עַד שְׁיָרֶצֶה אֶת חַבִּירֹת . אֶת זו דָרְשָׁ רְבִי אַלְעָזֶר בֶּן עֹזְרִיה . מִכֶּל חַטְאֹתיכֶם לְפָנֵי יְהוָה . עֲבִירֹת שְׁבֵין

אָדָם לְמִקּוֹם יוֹם הַכְּפֹרִים מִכְפֵּר. עֲבִירֹת שְׁבִין אָדָם
לְחֶבְיוֹן. אֵין יוֹם הַכְּפֹרִים מִכְפֵּר עַד שִׁירָצָה אֶת חֶבְיוֹן.
אָמָר רַبִּי עַקְיבָּא אֲשֶׁר יִכְּבֶם יִשְׂרָאֵל. לְפִנֵּי מֵאַתְּ מִתְהָרִין.
מֵי מִתְהָר אֲתֶכֶם. אֲבִיכֶם שְׁבָשָׁמִים. שְׁגָגָם וּזְרָקָתִי
עַלְיכֶם מִים טְהוֹרִים וְטְהָרָתֶם. וְאֹמֵר מִקְוָה יִשְׂרָאֵל יְיָ.
מִקְוָה מִתְהָר אֶת הַטְּמָאִים. אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
מִתְהָר אֶת יִשְׂרָאֵל: סְלִיק

מסבת סובה

פרק א

סְבָה שֶׁהִיא גְּבוֹהָה לְמַעַלָּה מַעֲשָׂרִים אַמֵּה פִּסּוֹלָה רַבִּי יְהוֹדָה מַכְשִׁירָה וְשָׁאִינָה גְּבוֹהָה עַשְׂרָה טַפְּחִים וְשָׁאִין לָהּ שֶׁלַּשׁ דָּפְנוֹת וְשַׁחַםְתָּה מַרְבָּה מַצְלָתָה פִּסּוֹלָה סְבָה יְשָׁנָה בֵּית שְׁמָאי פּוֹסְלִין וּבֵית הַלְּלָמָדִין מַכְשִׁירִין וְאִיזֶה הִיא סְבָה יְשָׁנָה בְּלֹ שְׁעַשָּׂאָה קָדָם לְחַג שְׁלֹשִׁים יוֹם אָבֶל אָמַעְשָׂאָה לְשֵׁם חַג אָפִילוּ מִתְחִילַת הַשָּׁנָה בְּשָׂרָה :

ב' הַעוֹשָׂה סְבָתוֹ תְּחִתָּה הָאִילָן בְּאֶלְוּן עַשָּׂאָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת סְבָה עַל גְּבֵי סְבָה הַעֲלִיוֹנָה בְּשָׂרָה וְהַתְּחִתּוֹנָה פִּסּוֹלָה רַבִּי יְהוֹדָה אָזֶרֶר אָמַן דִּיוֹרִין בְּעַלְיוֹנָה הַתְּחִתּוֹנָה בְּשָׂרָה :

ג' פְּרָס עַלְיָה סְדִין מִפְנֵי הַחַמָּה או תְּחִתִּיה מִפְנֵי הַגָּשָׁר או שְׁפָרָס עַל גְּבֵי הַקְּנוֹף פִּסּוֹלָה אָבֶל פּוֹרָס הַוָּא עַל גְּבֵי נְקָלִיטִי הַמְּטָה :

ד' הַדְּלָה עַלְיָה אֶת הַגְּפֹן וְאֶת הַדְּלָעָת וְאֶת הַקִּיסּוֹם וְסַבֵּך עַל גְּבֵה פִּסּוֹלָה וְאֶם הִיא סְבּוֹךְ הַרְבָּה מִהָּן או שְׁקָאָצָן בְּשָׂרָה זֶה הַכְּלִיל בְּלֹ דָבָר שֶׁהָוָא מַקְבֵּל טְמָאָה וְאִין גָּדוֹלָה מִן הָאָרֶץ אִין מִסְבְּכִין בּוּ וְכֹל דָבָר שֶׁאִינוּ מַקְבֵּל טְמָאָה וְגַדּוֹלָה מִן הָאָרֶץ מִסְבְּכִין בּוּ :

ה חַבִּילִי קְשׁוֹן חַבִּילִי עַצְּים וְחַבִּילִי זָרְדִין אֵין מְסֻכִּין בָּהוּ.
וְכֵלּוֹ שְׁהַתִּירֹן בְּשִׁרּוֹתָן וְכֵלּוֹ בְּשִׁרּוֹת לְדִפְנוֹת:

וְמְסֻכִּין בְּנֶסֶרים דָּבָרִי רַבִּי יְהוָדָה וְרַבִּי מַאֲיר אֹזֶר נָטוּן
עַלְיהָ נָסֶר שֶׁהוּא רַחֲבָה אַרְבָּעָה טְפַחִים בְּשִׁרָּה וּבְלִבְדֵּי
שֶׁלְאָ יִשְׁעַן תְּחִתָּיו:

טְקִרְהָה שֶׁאֵין עַלְיהָ מְعַזֵּבָה רַבִּי יְהוָדָה אֹמֵר בֵּית שְׁמָאי
אֹמְרִים מְפַקְפָּק וּנוֹטֵל אַחַת מִבְּנִתִּים וּבֵית הָלֵל אֹמְרִים
מְפַקְפָּק אוֹ נוֹטֵל אַחַת מִבְּנִתִּים רַבִּי מַאֲיר אֹמֵר נוֹטֵל
אַחַת מִבְּנִתִּים וְאֵינוֹ מְפַקְפָּק:

הַמְּקָרָה סְבָתוֹ בְּשִׁפְזּוֹדִין אוֹ בְּאֲרוֹכוֹת הַמְּטָה אֵם יִשְׁרָאֵל
רִיחָה בְּיִגְיָהוֹן בְּמוֹתָן בְּשִׁרָּה הַחוּטָה בְּגִדְישׁ לְעַשּׂוֹת בָּו
סְבָה אֵינָה סְבָה:

וְהַמְּשֻׁלְשָׁל דִּפְנוֹת מְלָמָּעָלה לְמְטָה אֵם גְּבוּהָ מִן הָאָרֶץ
שֶׁלְשָׁה טְפַחִים פְּסוֹלָה מְלָמָּטָה לְמָעָלה אֵם גְּבוּהָ מִן
הָאָרֶץ עַשְׂרָה טְפַחִים בְּשִׁרָּה רַבִּי יוֹסֵי אֹמֵר בְּשֵׁם
שְׁמַלְמָטָה לְמָעָלה עַשְׂרָה טְפַחִים כֵּד מְלָמָּעָלה לְמְטָה
עַשְׂרָה טְפַחִים הַרְחִיק אֶת הַסְּבּוֹךְ מִן הַדִּפְנוֹת שֶׁלְשָׁה
טְפַחִים פְּסוֹלָה:

בֵּית שְׁגִפְחָת וְסֶבֶד עַל גְּבוּזָה אֵם יִשְׁרָאֵל הַכְּתָל לְסֶבֶוד
אַרְבָּע אַמּוֹת פְּסוֹלָה וּבֵן חַצֵּר שְׁהָיָה מְקַפֵּת אֶבֶּסֶדרָה

**סֻכָּה גְדוֹלָה שֶׁהַקִּפּוֹת בְּדָבָר שֶׁאֵין מַסְכִּין בּוֹ. אֲםִרָה
תְּחִתִּין אֶרְבָע אַמּוֹת פְּסוֹלָה:**

“העוזשה סכחו במין צריף. או שסוכה לבתול. רב**י אליעזר** פועל לפני שאין לה גג. וחכמים מבשרין. מהצלת קנים גדולה. עשאה לשכבה. מקבלת טמאה. ואין מסכין בה. לסבוך מסכין בה ואינה מקבלת טמאה. רב**י אליעזר** אומר אחת כתנה ואחת גדולה. עשאה לשכבה מקבלת טמאה. ואין מסכין בה. לסבוך מסכין בה ואינה מקבלת טמאה:

פרק ב

הַיְשֵׁן תְּחַת הַמֶּטֶה בְּסֻכָּה לֹא יֵצֵא יְדֵי חֹבְתוֹ. אמר רב**י יהודה נוהגין היינו. שהיינו ישנים** תחת המיטה בפני הזקנים ולא אמרו לנו דבר. אמר רב**י שמעון** מעשה בטבי עבדו של רב**י גמליאל** שהיה ישן תחת המיטה. ואמר לנו רב**י גמליאל** לזכנים ראותם טבי עבדי שהוא תלמיד חכם. ויזדע שעובדים פטורים מן הסוכה. לפיכך ישן הוא תחת המיטה. ולפי דרבנו למדנו שהישן תחת המיטה לא יצא ידי חובתו:

ב הטעמך סכחו בכריית המיטה בשירה. רב**י יהודה** אומר אם אינה יכולת לעמוד בפני עצמה. פסולת. סוכה המדרבלת וshallta מרבה מחמתה בשירה. המועבה

במין בית. אף על פי שאין הபוכבים נראים מתוכה.
בשרה:

ה העושה סכתו בראש העגלת. או בראש הספינה.
בשרה. ועולין לה ביום טוב. בראש האילן. או על גבי
גמל. בשרה. אין עולין לה ביום טוב. שתים באילן. ואחת
בידי אדם. או שתים בידי אדם. ואחת באילן. בשרה.
אין עולין לה ביום טוב. שלשה בידי אדם. ואחת באילן.
שרה. ועולין לה ביום טוב. זה הכלל. כל שיגטיל האילן
יכול לעמוד בפני עצמה. בשרה. ועולין לה ביום טוב:

ד העושה סכתו בין האילנות והאילנות דפנות לה.
בשרה. שלוחי מצוה. פטורין מן הספה. חולין ומיטמיין.
פטורין מן הספה. אוכלין ושותין עראי חוץ לספה:

ה מעשה והביאו לו לרבען יוחנן בן זכאי לטעם התבשיל.
ולרבען גמליאל שתי כותבות ודלי של מים. ואמרו העולים
לספה. וכשננתנו לו לרבי צדוק אכל פחות מבביצה. נטלו
במפה ואכלו חוץ לספה ולא בירך אחרים:

ו רבי אליעזר אומר ארבע עשרה סעודות חייב אדם
לאכול בספה. אחת ביום ואחת בלילה. וחכמים אומרים
אין לדבר קאפה. חוץ מליל יום טוב ראשון של חג בלבד.
ו עוד אמר רבי אליעזר מי שלא אכל בלילי יום טוב
הראשון ישלים בלילי יום טוב האחרון. וחכמים אומרים

אין לדבר תשלה מין. על זה נאמר ממעות לא יוכל לתקון
וחסרונו לא יוכל להמנות:

מ' מהיה ראשו ורבו בסכה ושלחנו בתזוז הבית. בית שמאלי פסולין. ובית הילל מכשירין. אמרו להן בית הילל לבית שמאלי. לא כך היה מעשה שהלכו זקנין בית שמאלי וזקנין בית הילל לבקר את רבי יוחנן בן החורש. ומצאוהו ששה יושב ראשו ורבו בסכה ושלחנו בתזוז הבית. (ולא אמרו לו דבר.) אמרו להן בית שמאלי ממש ראה. אף הם אמרו לו. אם כן חייב נהוג לא קימת ממעות סכה מימיך:

נשים ועבדים וקטנים פטורים מן הסכה. קטן שאינו צריך לאמו חייב בסכה. מעשה וילדה כלתו של שמאלי הצעון. ופחות את המיעבה. וספך על עבי המטה בשביל הקטן:

כל שבעת הימים אדם עוזה סכתו קבוע וبيתו עראי. ירדו גשימים. מאימתי מתר לפניות משתסраה המקהפה. משלו משל למה הדבר דומה. לעבד שבא למזוג כוס לרבו. ושפך לו קטן על פניו:

פרק ג

לוֹלֵב הַגּוֹל וְהַיְבָש פֿסּוֹל. שֶׁל אֲשֶׁרָה וְשֶׁל עִיר הַנְּדַחַת פֿסּוֹל. נְקַטּוּם רְאֵשׂוֹ. נְפַרְצֻוּ עַלְיוֹ פֿסּוֹל. נְפַרְדוּ עַלְיוֹ בְּשִׁיר. רַבִּי יְהוֹדָה אָוֹמֵר יָאִגְדָנוּ מִלְמָעָלָה. צִינוּ הַר הַבָּرְזָל בְּשִׁירֹת. לוֹלֵב שִׁישׁ בּוֹ שֶׁלֶשֶׁה טְפַחִים כִּדי לְעַנְעָן בּוֹ בְּשִׁיר:

ב הַדָּס הַגּוֹל וְהַיְבָש פֿסּוֹל. שֶׁל אֲשֶׁרָה וְשֶׁל עִיר הַנְּדַחַת פֿסּוֹל. נְקַטּוּם רְאֵשׂוֹ. נְפַרְצֻוּ עַלְיוֹ. או שְׁחוּ עַנְבָּיו מְרֻבּוֹת מִעַלְיוֹ פֿסּוֹל. וְאָם מַעֲטָן בְּשִׁיר. וְאַין מַמְעַטִּין בַּיּוֹם טוֹב:

ג עַרְבָּה גּוֹלָה וִיבָשָׁה פֿסּוֹלָה. שֶׁל אֲשֶׁרָה. וְשֶׁל עִיר הַנְּדַחַת פֿסּוֹלָה. נְקַטּוּם רְאֵשָׂה. נְפַרְצֻוּ עַלְיהָ וְהַצְפָּצָה פֿסּוֹלָה. בְּמוֹשָׁה. וְשָׁנְשָׁרוּ מִקְצָת עַלְיהָ. וְשֶׁל בָּעֵל בְּשִׁירָה:

ד רַבִּי יִשְׁמָעָל אָוֹמֵר. שֶׁלֶשֶׁה הַדָּסִים וְשְׁפִיעִי עַרְבּוֹת. לוֹלֵב אֶחָד. וְאַתְּרוֹג אֶחָד. אֲפִילוֹ שְׁנִים קְטוּמִים וְאֶחָד אֵינוֹ קְטוּם. רַבִּי טְרָפּוֹן אָוֹמֵר אֲפִילוֹ שֶׁלֶשֶׁן קְטוּמִים. רַבִּי עַקְיָבָא אָוֹמֵר בְּשֵׁם שְׁלוֹלֵב אֶחָד. וְאַתְּרוֹג אֶחָד. בְּנֵי הַדָּס אֶחָד. וְעַרְבָּה אֶחָת:

ה אַתְּרוֹג הַגּוֹל וְהַיְבָש. פֿסּוֹל. שֶׁל אֲשֶׁרָה. וְשֶׁל עִיר הַנְּדַחַת. פֿסּוֹל. שֶׁל עַרְלָה. פֿסּוֹל. שֶׁל תְּרוּמָה טְמָאָה. פֿסּוֹל. שֶׁל תְּרוּמָה טְהֹורָה. לֹא יְטוֹל. וְאָם נְטַל בְּשִׁיר. שֶׁל

הַמְּמִיאי בֵּית שָׁמְמִיאי פֹּסֶלֶין. וּבֵית הַלְּל מַכְשִׁירִין. שֶׁל מַעֲשֵׂר
שֶׁנִּי בִּירוּשָׁלָם לֹא יַטֹּול. וְאֵם נִטְל בְּשָׁר:

וְעַלְתָּה חִזְוִית עַל רַבּוֹ. נִטְלָה פִּטְמָתוֹ. נִקְלָף. נִסְדָּק. נִקְבָּ
וְחִסְרָ בְּלַשׁ הַוָּא פִּסְול. עַלְתָּה חִזְוִית עַל מִיעּוּטוֹ. נִטְל
עוֹזְקָצָו. נִקְבָּ וְלֹא חִסְרָ בְּלַשׁ הַוָּא בְּשָׁר. אַתְּרוֹג הַבּוּשִׁי.
פִּסְול. וְהַיְרָוק בְּכִרְתִּי. רַבִּי מַאייר מַכְשִׁיר. וַרְבִּי יְהוּדָה
פֹּסֶל:

שִׁיעֻור אַתְּרוֹג הַקְּטָן. רַבִּי מַאייר אָזֶם בְּאָגָז. רַבִּי יְהוּדָה
אָזֶם בְּבִינָה. וּבְגַדּוֹל בְּדִי שִׁיאָחוֹ שְׁנִים בְּיֹדוֹ אַחַת. דָּבָר
רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי יוֹסֵי אָזֶם אָפִילוֹ אַחַד (בְּשָׁתִי) יָדָיו:

אֵין אָזֶגֶדֶן אֶת הַלְוָלָב אֶלָּא בְּמִינָו. דָּבָר רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי מַאייר אָזֶם אָפִילוֹ בְּמִשְׁיחָה. אָמֵר רַבִּי מַאייר מַעֲשָׂה
בָּאָנָשִׁי יְרוּשָׁלָם שֶׁהָיָי אָזֶגֶדֶן אֶת לוֹלְבֵיכָה בְּגִימּוֹנִים שֶׁל
זָהָב. אָמְרוּ לוּ בְּמִינָו הַיּוֹ אָזֶגֶדֶן אֶזְהָר מַלְמָתָה:

וְהַיּוֹן הַיּוֹ מַנְעָנָעִין. בְּהַזּוֹדוֹ לִי תְּחִלָּה וְסֹוף. וּבְאָנָא יְיַי
הַזְּשִׁיעָה נָא. דָּבָר יְהִי בֵּית הַלְּל. בֵּית שָׁמְמִיאי אָזֶם רַמִּים אָף
בְּאָנָא יְיַי הַצְּלִיחָה נָא. אָמֵר רַבִּי עֲקִיבָּא. צַוְּפָה הַיִתִי בְּרַבָּנוֹ
גַּמְלִיאָל וַרְבִּי יְהוֹשָׁעַ שֶׁכֶל הָעַם הַיּוֹ מַנְעָנָעִין אֶת לוֹלְבֵיכָה
וְהַזּוֹדָן לֹא נַעֲנָעָו. אֶלָּא בְּאָנָא יְיַי הַזְּשִׁיעָה נָא (בְּלִבְדִּי). מַי שְׁבָא
בְּדָרְךָ וְלֹא הָיָה בְּיֹדוֹ לוֹלָב לַטֹּול. לְכַשְּׁיבָנָס לְבִיתָו יַטֹּול
עַל שְׁלַחְנוֹ. לֹא נִטְל שְׁחָרִית יַטֹּול בֵּין הַעֲרָבִים. שֶׁכֶל הַיּוֹם
בְּשָׁר לְלוֹלָב:

‘ מי שָׁהִיה עָבֵד אֹזֶן אֲשֶׁר אֹזֶן מְקֻרֵין אֹזֶן. עֹזֶן
אַחֲרֵיָהוּ מִה שְׁהָנוּ אָזְמְרִין. וַתָּהִי לוּ מְאַרְהָה. אֲםַהָּה גָּדוֹל
מְקֻרָא אֹזֶן עֹזֶן אַחֲרֵיו הַלְלוּיָה:

“ מִקְוָם שְׁנָהָנוּ לְכַפּוֹל יְכַפּוֹל. לְפִשּׁוֹט יְפִשּׁוֹט. לְבָרָךְ
אַחֲרֵיו. יְבָרָךְ אַחֲרֵיו. הַפְּלָל בְּמִנְגָּה הַמְדִינָה. הַלְוָקָח לוֹלֵב
מַחְבִּירָוּ בְשִׁבְיעִית. נֹתֵן לוּ אַתְרוֹג בְּמִתְנָה. לְפִי שָׁאי
רְשָׁאי לְלִקְחוּ בְשִׁבְיעִית:

בְּרָאשׁוֹנָה הִיה לוֹלֵב נָטֵל בְּמִקְדָּשׁ שְׁבָעָה. וּבְמִדְיָנָה יוֹם
אֶחָד. מִשְׁחָרֵב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. הַתְּקִין רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זְבָאי
שִׁיחָא לוֹלֵב נָטֵל בְּמִדְיָנָה שְׁבָעָה זָכָר לְמִקְדָּשׁ. וּשִׁיחָא
יּוֹם הַנְּפָרָה בְּלֹן אָסּוֹר:

גַּי יּוֹם טוֹב רָאשׁוֹן שֶׁל חַג שְׁחָל לְהִזְמִין בְּשִׁבְתָּה. כֹּל הַעַם
מוֹלִיכִין אֶת לוֹלֵבֵיהֶן לְבֵית הַכְּנָסָת. לְמִחְרָת מִשְׁבִּיםִין
וּבְאַיִן. כֵּל אֶחָד וְאֶחָד מִבֵּיר אֶת שְׁלֹו וּנוֹטְלָו. מִפְנֵי שָׁאָמָרוּ
חַבְמִים אֵין אָדָם יוֹצֵא יְדֵי חֹזְבָתוֹ בַּיּוֹם טוֹב הַרְאָשׁוֹן שֶׁל
חַג בְּלוֹלֵבּוּ שֶׁל חַבְיָרוֹ. וּשְׁאָר יְמִי הַחַג אָדָם יוֹצֵא יְדֵי
חֹזְבָתוֹ בְּלוֹלֵבּוּ שֶׁל חַבְיָרוֹ:

דַּרְבֵּי יוֹסֵי אָמֵר יוֹם טוֹב רָאשׁוֹן שֶׁל חַג שְׁחָל לְהִזְמִין
בְּשִׁבְתָּה. וּשְׁבָח וּהֹצִיא אֶת הַלוֹלֵב לְרִשְׁוֹת הַרְבִּים. פָּטוֹר.
מִפְנֵי שְׁהֹצִיאוּ בְּרִשּׁוֹת:

^ט מִקְבָּלָת אֲשֶׁר מֵיד בְּנָהָה וּמֵיד בַּעַלְהָה וּמִחְזִירָתוֹ לְמַיִם בְּשַׁבָּתִים רַבִּי יְהוֹדָה אֹוֹמֶר בְּשַׁבָּת מִחְזִירָן בַּיּוֹם טוֹב מַסְיִפְיָין וּבָמוֹעֵד מַחְטִיפִין קָטָן הַיּוֹדֵעַ לְגַעֲגֻעַת חִיב בַּלְוָלֶב:

יום ט

פרק ד

לְוָלֶב וּעֲרָבָה שְׁשָׁה וּשְׁבָעָה הַהְלֵל וְהַשְּׁמַחָה שְׁמוֹנָה סְכָה וְגַסְוָךְ הַמִּינִים שְׁבָעָה וְחַלִיל חַמְשָׁה וּשְׁשָׁה:
 לְוָלֶב שְׁבָעָה בִּיצְדָה יוֹם טוֹב הַרְאָשׁוֹן שֶׁל חַג שְׁחָל לְהִזְוֹת בְּשַׁבָּת לְוָלֶב שְׁבָעָה וּשְׁאָר בְּלִיְמִים שְׁשָׁה:
 עֲרָבָה שְׁבָעָה בִּיצְדָה יוֹם שְׁבִיעִי שֶׁל עֲרָבָה שְׁחָל לְהִזְוֹת בְּשַׁבָּת עֲרָבָה שְׁבָעָה וּשְׁאָר בְּלִיְמִים שְׁשָׁה:
 מִצְוֹת לְוָלֶב בִּיצְדָה יוֹם טוֹב הַרְאָשׁוֹן שֶׁל חַג שְׁחָל לְהִזְוֹת בְּשַׁבָּת (בְּלִיְמָם) מַזְלִיכִין אֶת לוֹלְבֵיכֶם לְהַר הַבִּיט מַעֲרָב שְׁבָת וְהַחְזִינִים מַקְבְּלִין מְהֹן וְסֹדְרִין אָוֹתָן עַל גַּבְיוֹ אֲצֶטֶבֶא וְהַזְקִינִים מַנְחִין אֶת שְׁלָהָן בְּלִשְׁבָה וּמַלְמִידִים אָוֹתָם לֹזֶר בְּלִי מִשְׁמְגַע לְוָלֶב בִּידָוֹ הַרִּי הוּא לוֹ בְמַתְנָה לְמַחְרֵךְ מַשְׁבִּיכִין וּבָאֵין וְהַחְזִינִים זֹורְקִים אָוֹתָם לְפִנֵּיכֶם וְהֵן מַחְטִיפִין וּמַבִּין אִישׁ אֶת חַבְירֹו וּבְשַׁרְאוֹ בֵית דִין שָׁבָאו לִידֵי סְכָה הַתְּקִינוּ שְׁיַהָא בְּלִ אָחָד וְאָחָד נֹזֶל בְּבִיתָנוּ:

ה מצות ערביה ביצד. מקום היה למטה מירישלים ונקרא מוצא. יורדין לשם ומלךין ממש. מרבות של ערביה. ובאי זוקפין אותו בצד המזבח וראשיתן כפופין על גבי המזבח. תקעו והריעו ותקעו. בכל יום מקיפין את המזבח פעמי אחת. ואומרים אנחנו כי הושיעה נא אנחנו כי הצלחה נא. רבינו יהודה אומר אני והוא הושיעה נא. ואותנו היום מקיפין את המזבח שבעה פעמים. בשעת פטירתן מה הן אומרים. יופי לך מזבח יופי לך מזבח. רבינו אליעזר אומר ליה לך מזבח (ליה לך מזבח):

כמעשיהם בחול בך מעשיהם בשבת. אלא שהיו מלcketin אותו מערב שבת ומינחים אותו בגיניות של זהב כדי שלא יכמוש. רבינו יוחנן בן ברוקא אומר חריות של דקל היו מביאין. וחובטין אותו בקרקע בצד המזבח. ואותנו היום נקרא יום חבות חריות:

מיד התינוקות שומטין את לולbihon. ואוכליין אתרוגינה:

ה הallel והשמחה שמונה. ביצד. מלמד שחביב אדם בהלל ובشمחה ובכבוד יום טוב האחרון של חג בשאר כל ימות החג. ספה שבעה. ביצד. גמר מלאכול לא יתר סכתו. אבל מזריד את הכלים מן המנחה ולמעלה. מפני כבוד יום טוב האחרון של חג:

ט נסוד המים (שבעה). ביצד. צלחות של זהב מחזקת שלשה לוגים. היה ממלא מן השלווח. הגינו לשער המים.

תקעו והריעו ותקעו. עליה בפֶבֶשׂ ופֶנְהָ לְשִׁמְאֹלָזַן. ושיינַי סְפֵלִים שֶׁל בְּסֶף הַיּוֹ שֶׁם. רַבִּי יְהוָדָה אָמַר שֶׁל סִיד הַיּוֹ. אֲלֹא שְׁהַיּוֹ מְשֻׁתְּרֵין פְּנֵיכֶם מִפְנֵי הַיּוֹ. וּמְנַקְּבֵין בְּמַיִן שְׁנַי חַטְמַיִן דָקִין. אַחֲד מַעֲבָה. וְאַחֲד דָק. בְּדַי שְׁיַהֲיוֹ שְׁנֵיכֶם בְּלִין בְּבֵית אַחַת. מַעֲרָבִי שֶׁל מַיִם. מַזְרָחִי שֶׁל יִין. עִירָה שֶׁל מַיִם לְתֹזֵךְ שֶׁל יִין. וּשֶׁל יִין לְתֹזֵךְ שֶׁל מַיִם יְצָא. רַבִּי יְהוָדָה אָמַר. בְּלוֹג הִיא מְנַסֵּךְ כָּל שְׁמוֹנָה. וּלְמַנְסֵךְ אָמַרִים לוֹ הַגְּבָה יְצָא. שְׁפָעָם אַחַת נַסֵּךְ אַחֲד עַל גַּבְיוֹ רְגָלָיו. וּרְגָמוֹהוּ בְּלַעַם בְּאַתְּרוֹגִיהָן:

בְּמַעֲשָׂהוּ בְּחֹול בְּכָד מַעֲשָׂהוּ בְּשַׁבְּתָה. אֲלֹא שְׁהַיּוֹ מִמְלָא מַעֲרָב שַׁבְּתָה חֲבִית שֶׁל זָהָב שְׁאֵינָה מִקְדָּשָׁת. מִן הַשְׁלׂוֹחַ. וּמַנְחָה בְּלִשְׁבָּה. נְשִׁפְכָּה אוֹ נְתַגְּלָתָה. הִיא מִמְלָא מִן הַכְּיוֹר. שְׁהַיּוֹ וְהַמִּים הַמְּגַלִּין. פְּסָולִים עַל גַּבְיוֹ הַמִּזְבֵּחַ:

פרק ה

הַחְלִיל חִמְשָׁה וִשְׁשָׁה. זֶהוּ הַחְלִיל שֶׁל בֵּית הַשׂוֹאָבָה. שְׁאַינוֹ דּוֹחָה לֹא אֶת הַשְׁבָּת וְלֹא אֶת יוֹם טוֹב. אָמְרוּ. בְּלַי שְׁלָא רָאָה שְׁמַחַת בֵּית הַשׂוֹאָבָה. לֹא רָאָה שְׁמַחַה מִימִיוּן:

ב' בְּמוֹצָאֵי יוֹם טוֹב הַרְאָשׁוֹן שֶׁל חָג. הַיּוֹ יְזָרְדִין לְעֹזֶרת נְשִׁים. וּמַתְּקִנֵּין שֶׁם תָּקוֹן גְּדוֹלָה. וּמַנוֹּרוֹת שֶׁל זָהָב הַיּוֹ שֶׁם. וְאַרְבָּעָה סְפֵלִים שֶׁל זָהָב בְּרָאשֵׁיהָן. וְאַרְבָּע סְלָמוֹת לְכָל אַחֲד וְאַחֲד. וְאַרְבָּעָה יְלִדיִם מִפְרָתִי בְּהַנְּהָה. וּבִזְדִּיחָם בְּדִים

של שמן. של מאה ועשרים לוג. שהן מטילין לכל ספל
וְסֶפֶל:

מִבְּלָאֵי מַכְנֵסִי כְּהַנִּים וּמִהַמִּגְנִיחָן הֵי מַפְקִיעִין זְבַחַן הֵי
מַדְלִיקִין לֹא הִזְתָּה חָצֵר בִּירוּשָׁלָם שָׁאִינָה מַאֲירָה מַאֲוָר
בֵּית הַשּׂוֹאָבָה:

חסידים ואנשי מעשה. הֵי מַרְקָדִים לְפִנֵּיהם
בְּאַבּוֹקּוֹת שֶׁל אֹזֶר שְׁבִידִיחָן וְאוֹמְרִים לְפִנֵּיהָן דְּבָרִי
שִׁירֹות וִתְשֻׁבָּחוֹת וְהַלוּוֹם בְּכִנּוֹרוֹת וּבְגַבְלִים וּבְמַעְלִתִים
וּבְחַצְׁצָרוֹת וּבְכָלִי שִׁיר בֶּלֶא מִסְפָּר. עַל חַמְשָׁה עָשָׂר
מַעְלֹות הַיּוֹרְדוֹת מַעְזָרָת יִשְׂרָאֵל לְעֹזֶרת נְשָׁים. בָּנֶגֶד
חַמְשָׁה עָשָׂר שִׁיר הַמַּעְלֹות שְׁבַתְהָלִים. שְׁעַלְיָהָן לוּים
עוֹמְדים בְּכָלִי שִׁיר וְאוֹמְרִים שִׁירָה. עַמְדוֹ שְׁנִי הַבְּהָנִים
בְּשַׁעַר הַעֲלֵיָן. שִׁירָד מַעְזָרָת יִשְׂרָאֵל לְעֹזֶרת נְשָׁים. וְשָׁתי^ו
חַצְׁצָרוֹת בִּידֵיהָן. קָרָא הַגָּרָתָקָעָו וְהַרְיעָו וְתָקָעָו. הָגִיעוּ
לְמַעַלָּה עַשְׁירִית. תָּקָעָו וְהַרְיעָו וְתָקָעָו. הָגִיעוּ לְעֹזֶרת
תָּקָעָו וְהַרְיעָו וְתָקָעָו. הֵי תָזְקִעָן וְהַזְּקִינָן עַד שְׁמַצְעֵין
לְשַׁעַר הַיּוֹצָא לְמַזְרָח. הָגִיעוּ לְשַׁעַר הַיּוֹצָא מִמְּזָרָח.
הָפְכוּ פִנֵּיהָן לְמַעַרְבָּן וְאַמְרוּ אַבּוֹתֵינוּ שְׁהָיו בָּمָקוֹם הַזָּה.
אַחֲרֵיהֶם אֶל הַיכָּל יְיָ וּפִנֵּיהֶם קָדְמָה. וְהַמָּה מִשְׁתְּחִוּתָם
קָדְמָה לְשִׁמְשָׁן. וְאָנוּ לִיהְיָה עִינָנוּ. רַבִּי יְהוֹדָה אָוֹמֵר הֵי שְׂזָנִין
וְאוֹמְרִין אָנוּ לִיהְיָה. וְלִיהְיָה עִינָנוּ:

" אין פוחתין מאות ועשרים תקיעות במקדש. ואין מוסיפין על ארבעה ושמונה. בכל יום היו שם עשרים ואות תקיעות (במקדש). שלוש לפתיחה שערם. תשע ל תמיד של שחר. ותשע ל תמיד של בין הערבים. ובמוספין היו מוסיפין עוד תשע. ובערב שבת היו מוסיפין עוד שיש. שלוש להבטיל העם ממלאכה. ושלוש להבדיל בין קדש לחול. ערב שבת שבתוזח החג היו שם שמונה וארבעים. שלוש לפתיחה שערם. שלוש לשער העליון. ושלוש לשער התחתון. ושלוש למלי הימים. ושלוש על גבי מזבח. תשע ל תמיד של שחר. ותשע ל תמיד של בין הערבים. ותשע למוספין. שלוש להבטיל את העם ממלאכה. ושלוש להבדיל בין קדש לחול:

ו יום טוב הראשון של חג היו שם שלשה עשר פרים ואלים שנים ושער אחד. נשתיירו שם ארבעה עשר בברים לשמונה משמרות. ביום הראשון שש מהקריבין שנים ושנים. והשאר אחד אחד בשני. חמישה מהקריבין שנים ושנים. והשאר אחד אחד בשלישי. ארבעה מהקריבין שנים ושנים. והשאר אחד אחד ברביעי. שלשה מהקריבין שנים ושנים. והשאר אחד אחד בחמישי. שנים מהקריבין שנים ושנים. והשאר אחד אחד בישי. שנים אחד מהקריב שנים. והשאר אחד אחד בשביעי בלו שווין. בשמיני חזרו לפיס בברגילים. אמרו מי שהקריב פרים היום לא יקריב למחר. אלא חזרין חלילה:

בשלה פקרים בשנה היו כל המשמרות שוות. באימורי הרגלים ובחולוק לחם הפנים בעצרת אומרים לו. הילך מצה הילך חמץ. משמר שזמננו קבוע הוא מקריב תמידין נדירים ונדירות. ושאר קרבנות צבור. ומזכיר את הכל. יום טוב השמוד לשבת בין מלפניה בין לאחריה. היו כל המשמרות שוות בחולוק לחם הפנים:

חל להיות يوم אחד להפסקת בנטים. משמר שזמננו קבוע היה נוטל עשר חלוות. ומהמתעכב נוטל שתים. ובשאר ימות השנה הנensus נוטל שש (וهي יוצא נוטל שש). רבי יהודה אומר הנensus נוטל שבע. והיוצא נוטל חמיש. הנensus חולקין באפוז. והיוצאים בדרכם. בלאה לעולים חולקת בדרכם. וטבעתה קבועה. וחלונה סתוימה: סליק

מסכת תענית

פרק א

מַאיּמָתִי מִזְבֵּרֶין גְּבוּרוֹת גְּשָׁמִים. רַبִּי אַלְיעָזֶר אָמֵר
מִיּוֹם טוֹב הַרְאָשׁוֹן שֶׁל חַג. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמֵר
מִיּוֹם טוֹב הַאֲחַרְזָן שֶׁל חַג. אָמֵר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הַזָּאִיל וְאַין
הָגְשָׁמִים סִימָן בְּרִכָּה בְּחַג לְפָמָה הַזָּאִיר. אָמֵר לוֹ רַבִּי
אַלְיעָזֶר אֶף אָנִי לֹא אָמַרְתִּי לְשָׁאוֹל. אֶלָּא לְהַזְכִּיר מְשִׁיב
הַרְוחַ וּמוֹרֵיד הַגְּשָׁם בְּעַונְתּוֹ. אָמֵר לוֹ אֶם בַּן לְעוֹלָם יְהָא
מִזְבֵּרֶין:

ב' אֵין שׂוֹאָלֵין אֶת הָגְשָׁמִים. אֶלָּא סָמוֹךְ לְגְשָׁמִים. רַבִּי
יְהוֹדָה אָמֵר הַעֲבָרֶר לְפָנֵי הַתִּבְחָה בַּיּוֹם טוֹב הַאֲחַרְזָן
שֶׁל חַג. הַאֲחַרְזָן מִזְכִּיר הַרְאָשׁוֹן אַינוּ מִזְכִּיר. בַּיּוֹם טוֹב
הַרְאָשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח. הַרְאָשׁוֹן מִזְכִּיר הַאֲחַרְזָן אַינוּ מִזְכִּיר.
עד אַיִּמְתִּי שׂוֹאָלֵין אֶת הָגְשָׁמִים. רַבִּי יְהוֹדָה אָמֵר עד
שַׁיְעַבּוּר הַפֶּסַח. רַבִּי מַאֲיר אָמֵר עד שַׁיְצַא נִיסְן. שָׁנָאָמֵר
וַיַּרְדֵּךְ לְכֶם גְּשָׁם מֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ בְּרָאָשׁוֹן:

ג' בִּשְׁלַשָּׁה בְּמִרְחָשָׁן שׂוֹאָלֵין אֶת הָגְשָׁמִים. רַבּוֹ גַּמְלִיאֵל
אָמֵר בְּשַׁבָּעָה בּוֹ. חֲמַשָּׁה עָשָׂר יוֹם אַחֲרֵי הַחַג. בְּדַי שִׁינְגַּע
אֲחַרְזָן שְׁבִיְשָׁרָאֵל לְנַהֲרֵר פִּרְתָּה:

ד' הַגִּיעַ שְׁבָעָה עָשָׂר בְּמִרְחָשָׁן וְלֹא יַרְדוּ גְּשָׁמִים.
הַתְּחִילָה הַיחִידִים מִתְעֻנִּים שֶׁלַשׁ תַּעֲנִיות אֲזָכְלִים וּשְׁוֹתִים

מְשֻׁחָשִׁיבָה · וּמוֹתָרִין בַּמְלָאכָה · וּבְרִיחִצָּה · וּבְסִיכָה ·
וּבְגַעֲילָת הַסְּנָדֵל · וּבְתִשְׁמִישׁ הַמֶּטֶה ·

הַגַּעַת רָאשׁ חֹדֶשׁ בְּסָלוֹ · וְלֹא יַרְדוּ גְּשָׁמִים · בֵּית דִין גּוֹזָרִין
שֶׁלַשׁ תְּעִנּוֹת עַל הַצּוּבָר · אֲוֹכְלִים וּשׂוֹתִים מְשֻׁחָשִׁיבָה ·
וּמוֹתָרִין בַּמְלָאכָה · וּבְרִיחִצָּה · וּבְסִיכָה · וּבְגַעֲילָת הַסְּנָדֵל ·
וּבְתִשְׁמִישׁ הַמֶּטֶה ·

עֲבָרוּ אֶלָו וְלֹא נַעֲנוּ · בֵּית דִין גּוֹזָרִין שֶׁלַשׁ תְּעִנּוֹת
אֲחַרְזָת עַל הַצּוּבָר · אֲוֹכְלִים וּשׂוֹתִים מְבָעוֹד יוֹם ·
וְאֲסּוֹרִין בַּמְלָאכָה · וּבְרִיחִצָּה · וּבְסִיכָה · וּבְגַעֲילָת הַסְּנָדֵל ·
וּבְתִשְׁמִישׁ הַמֶּטֶה · וּנוֹעַלֵין אֶת הַמְּרַחְצָאות · עֲבָרוּ אֶלָו
וְלֹא נַעֲנוּ · בֵּית דִין גּוֹזָרִין עֲלֵיכֶם עוֹד שֶׁבַע · שְׁהַן
שֶׁלַשׁ עֲשָׂרָה תְּעִנּוֹת עַל הַצּוּבָר · הָרִי אֶלָו יִתְרֹות עַל
הַרְאָשָׁוֹנוֹת · שְׁבָא אֶלָו · מְתַרְיעַנֵּן וּנוֹעַלֵין אֶת הַחַנּוֹת · בְּשַׁנִּי
מְטִין עַם חִשְׁיבָה · וּבְחַמְישִׁי מְתִירַן מִפְנֵי כְּבֹוד הַשְׁבָת ·

עֲבָרוּ אֶלָו וְלֹא נַעֲנוּ · קְמַעֲטִין בַּמְשָׁא וּמְתָן · בְּבָנִין
וּבְגַטְיעָה בְּאִירוֹסִין וּבְגַשְׁוַיאִין וּבְשַׁאלָת שְׁלוּם בֵּין אָדָם
לְחַבְירָוּ כְּבָנִי אָדָם הַגּוֹזְפִין לְמִקּוֹם · הַיְתִידִים חֹזְרִים
וּמְתַעֲנִים עד שְׁיִצְאָ נִיסְן · יִצְאָ נִיסְן וַיַּרְדוּ גְּשָׁמִים · סִימָן
קְלַלָה · שְׁנָאָמֵר הַלֹּא קָצִיר חַטִּים הַיּוֹם וְגַםְרָה ·

פרק ב

סִדְרָ תַעֲנִיות בֵּין־מִזְרָחָ וְמִזְרָחָ אֶת הַתִּיבָה לְרֹחֶזֶבֶה שֶׁל
עִיר. וּנוֹתָנִין אַפְרֵ מִקְלָה עַל גְּבֵי הַתִּיבָה. וּבַרְאֵשׁ
הַגְּשֵׁיא. וּבַרְאֵשׁ אָב בֵּית דִין. וְכֹל אָחָד וְאָחָד נוֹטֵל וּנוֹתֵן
בַּרְאֵשׁוֹ. הַזָּקָן שֶׁבְּהָן אָזֶם לְפִנֵּיהָן דָּבְרֵי כְּבוֹשָׁן. אַחֲנָיו
לֹא נָאָמֵר בְּאָנָשֵׁי נִינָה. וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת שְׂקָם וְאֶת
תַעֲנִיתָם. אֶלָּא וַיַּרְא הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיהֶם. בַּי שְׁבוּ
מַדְרָכֶם הַרְעָה. וַיִּקְבְּלָה הוּא אָזֶם. וַיִּקְרֻעוּ לִבְבָּכֶם וְאֶל
בְּגִדִּיכֶם:

ב' עַמְדוּ בַתְּפָלָה. מַזְרִידִין לְפִנֵּי הַתִּיבָה. זָקָן וּרְגִיל וַיֵּשׁ לוּ
בְּנִים. וַיִּתְהַזֵּן רַיְקָם. כִּי שִׁיהָא לְבוּ שְׁלָם בַתְּפָלָה. וְאָזֶם
לְפִנֵּיהֶם אַרְבָּע וּשָׁעַרִים בְּרַכּוֹת. שְׁמַנְהָ עֲשָׂרָה שֶׁבְּלִי יּוֹם
וּמְזִסְיף עַלְיָהֶם עַד שָׁשׁ:

ג' וְאַלּוּ הָן זְכָרוֹנוֹת וּשׁוֹפְרוֹת. אֶל יְיָ בָּצְרָתָה לִי קְרָאתִיךְ
וּיְעַנְנִי. אֲשֶׁר עַיִן אֶל הַהָרִים וּגְזִמְרִים. מִפְּעָמִים קְרָאתִיךְ
יְיָ. תְּפָלָה לְעַנִּי בַי יְעַטּוֹף. רַבִּי יְהוּדָה אָזֶם לֹא הָיָה צָרִיךְ
לְוֹמֵר זְכָרוֹנוֹת וּשׁוֹפְרוֹת. אֶלָּא אָזֶם תְּחִתְהָן. רַעַב בַי
יְהִיָּה בָּאָרֶץ. ذָבֵר בַי יְהִיָּה וּגְזִמְרִי. אֲשֶׁר הִיא ذָבֵר יְיָ אֶל
יְרַמְּיהוּ עַל דָּבְרֵי הַבָּצָרוֹת. וְאָזֶם חֹותְמִיהָן:

ד' עַל הַרְאָשׁוֹנָה הוּא אָזֶם. מַי שְׁעָנָה אֶת אַבְרָהָם בְּהָר
הַמּוֹרִיה. הוּא יְעַנֵּה אֶתְכֶם וַיִּשְׁמַע בְּקוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם
הַזֶּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל. עַל הַשְׁנִיהָה הוּא אָזֶם.

מי שעננה את אבותינו על ים סוף. הוא יעננה אתכם
וישמע בקהל עתקתכם היום זה. ברוך אתה יי' זכר
הנסחות. על השליחות הוא אומר. מי שעננה את
יהושע בגליל. הוא יעננה אתכם וישמע בקהל עתקתכם
היום הזה. ברוך אתה יי' שומע תרואה. על הריבועית הוא
אומר. מי שעננה את שמואל במצפה. הוא יעננה אתכם
וישמע בקהל עתקתכם היום זה. ברוך אתה יי' שומע
עתקה. על החמישית הוא אומר. מי שעננה את אליהו
בהר הרכמל. הוא יעננה אתכם וישמע בקהל עתקתכם
היום הזה. ברוך אתה יי' שומע תפלה. על הששית הוא
אומר. מי שעננה את יונה ממעי הדגה. הוא יעננה אתכם
וישמע בקהל עתקתכם היום זה. ברוך אתה יי' העונה
בעת צרה. על השביעית הוא אומר מי שעננה את דוד
ואת שלמה בנו בירושלים. הוא יעננה אתכם וישמע בקהל
עתקתכם היום זה. ברוך אתה יי' המرحم על הארץ:

ה מעשה ביום רביעי חלפתא ורביעי חנניה בן פרידון שעבר
אחד לפניו התיבה. וגמר את הברכה בלה. ולא ענו אחרים
אמון. תקעו הבהנים תקעו. מי שעננה את אברהם בהר
המוריה. הוא יעננה אתכם וישמע בקהל עתקתכם היום
זה. הריעו בני אהרון הריעו. מי שעננה את אבותינו על
ים סוף. הוא יעננה אתכם וישמע בקהל עתקתכם היום
זה. וכשבא הדבר אצל חכמים אמרו. לא הי נזהגין בו
אלא בשער מזרח (ובהר הבית):

ו שלוש תעניות הראשונות. אנשי משמר מתענין ולא משלים. ואנשי בית אב לא היו מתענין כלל. שלוש שניות. אנשי משמר מתענין ומשלים. ואנשי בית אב מתענין ולא משלים. שבע אחרונות אלו ואלו מתענין משלים. דברי רבי יהושע. וחכמים אומרים שלוש תעningar הראשונות. אלו ואלו לא היו מתענין כלל. שלוש שניות. אנשי משמר מתענין ולא משלים. ואנשי בית אב לא היו מתענין כלל. שלוש אחרונות אנשי משמר מתענין ומשלים. ואנשי בית אב מתענין ולא משלים:

אנשי משמר מתרים לשנותין בלילה. אבל לא ביום. ואנשי בית אב לא ביום ולא בלילה. אנשי משמר ואנשי מעמד אסורים מלספר ומלהיבס. וב חמישית מתרין מפני קבוע השבת:

ככל כתוב במגילת תענית דלא למספיד. לפניו אסור לאחריו מתר. רבי יוסי אומר לפניו ולאחריו אסור. דלא להתענאה בהון. לפניו ולאחריו מתר. רבי יוסי אומר לאחריו אסור. לאחריו מתר:

אין גוזין תענית על האבור בתקילה בחמישית. שלא להפקיע השערם. אלא שלוש תעningar הראשונות. שני חמישית ושני. ושלוש שניות חמישית שני חמישית. רבי יוסי אומר בשם שאין הראשונות בחמישית. אך לא שניות ולא אחרונות:

אין גוזרין תענית על האבור בראשי חדשים בחנוכה ובפורים. ואם התחילה אין מפסיקין דברי רבן גמליאל אמר רבי מאיר אף על פי שאמר רבן גמליאל אין מפסיקין מודה היה שאין משלימים וכן תשעה באב שחלה להיות בערב שבת:

פרק ג

סדר תעניות אלו האמור בربיעיה הראשונה. אבל צמחים ששנו מתריעין עליהם מיד. וכן שפסקו גשים בין גשם לגשם ארבעים יום. מתריעין עליהם מיד. **מפני שהיא מכת בצרת:**

ב ירדו לאטמחין. אבל לא ירדו לאילן. ולא לאטמחין. לעזה ולזה אבל לא לבורות לשיחין ולמערות. מתריעין עליהם מיד:

ג ובן עיר שלא ירדו עליהם גשמי דכתייב והמטרתי על עיר אחת. ועל עיר אחת לא אמטיר. חלקה אחת תפטר וגוזמר. אותה העיר מתענה ומתרעת. וכל סביבותה מתענות ולא מתריאות. רבי עקיבא אומר מתריאות ולא מתענות:

ד ובן עיר שיש בה דבר או מפוזת. אותה העיר מתענה ומתרעת. וכל סביבותה מתענות ולא מתריאות. רבי עקיבא אומר מתריאות ולא מתענות. איזהו דבר עיר

המוציאיה חמש מאות רגלי. ויצאו ממנה שלשה מותים
בשלשה ימים זה אחר זה. (הרי זה דבר פחות מכאן אין
זה דבר):

ה על אלו מתריעין בכל מקום. על השדפון. ועל הירקון.
ועל הארבה. ועל החסיל. ועל החיה רעה. ועל החרב.
מתריעין עליהם מפני שהיא מכבה מהלכת:

1 מעשה שירדו זקנים מירושלים לעיריהם. וגזרו תענית
על שנראה במלא פי תנור שדפון באשקלון. ועוד גזרו
תענית על שאכלו זאים שני תינוקות בעבר הירדן. רבינו
יוסי אומר לא על שאכלו אלא על שנראו:

ה על אלו מתריעין בשבת. על עיר שהקיופה גוים או נחר.
ועל הספינה המטרפת בים. רבינו יוסי אומר לעזירה. ולא
לצעקה. שמעון התימנו אומר אף על הדבר. ולא הזדו לו
חכמים:

ה על כל צרה שלא תבא על האבור מתריעין עליהם. חזק
מרוב גשים. מעשה שאמרו לו לחוני המangel. התפלל
שירדו גשים. אמר להם צאו והכניסו תנורי פסחים.
בשביל שלא יموקו התפלל ולא ירדו גשים. מה עשה
עוגה ועמד בתוכה ואמר לפניו. רבונו של עולם. בניות
שמו פניהם עלי. שאני בן בית לפניות. נשבע אני בשמה
הגadol. שאני זו מכאן עד שתறחים על בניות. התחלו
גשים מנטרפים. אמר לא כך שאלהתי אלא גשמי בורות

שיחין ומערות. התחילה לירד בזעף. אמר לא בך שאלו
 אלא גשמי רצון ברכה ונבדה. ירדו בתקונן עד שעלו
 ישראל מירושלים להר הבית. מפני הגשםים. באו ואמרו
 לו בשם שהתפללה עליהם שירדו. בך התפלל שילכו
 להן. אמר להם צאו וראו. אם נמחית אבן הטוענים.
 שלח לו שמעון בן שטח אלמלא חוני אתה. צורני עלייך
 נדיי. אבל מה עשה לך. שאתת מתחטא לפניהם.
 ועוזה לך רצונך. כבן שהוא מתחטא על אביו. ועוזה
 לו רצונו. ועליך הבתו אומר. ישמה אביך ואםך ותגל
 יולדתך:

⁹ היה מתחנן וירדו להם גשםים קודם הגז המפה. לא
 ישלימו. לאחר הגז החמה ישלימו. רבוי אליעזר אומר
 קודם חמות לא ישלימו. לאחר חמות ישלימו. מעשה
 שגורו תענית בלבד וירדו להם גשםים קודם חמות. אמר
 להם רב טרפז צאו ואכלו ושתו ועשה يوم טוב. ויצאו
 ואכלו ושתו. ועשו יום טוב. ויבאו בין הערבים וקרווא הלל
 הגדול:

פרק ד

בְּשִׁלְשָׁה פֶּרְקִים בְּשִׁנָּה בְּהַנִּים נוֹשָׁאין אֶת כְּפִיהָן
אֲרֻבָּעָה פָּעָם בַּיּוֹם. בְּשִׁחְרִית. וּבְמוֹסֵף.
בְּמִנְחָה. וּבְגִעְלָת שָׁעָרִים. בְּתַעֲנִיות. וּבְמִעְמָדֹת. וּבַיּוֹם
הַכְּפֹרִים:

בָּאֵלּוּ הַנִּזְבָּד מִעְמָדֹת. לְפִי שָׂגָגָה צוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאֶמְרָתָא אֲלֵיכֶם אֶת קָרְבָּנִי לְחַמִּי. וְכִי הַיָּאֵד קָרְבָּנוֹ שֶׁל
אָדָם קָרְבָּ. וְהָוָא אַיְנוֹ עֹומֶד עַל גְּבוּיוֹ. הַתְּקִינוּ נְבִיאִים
הַרְאָשׁוֹנִים אֲרַבָּע וּעַשֶּׂרִים מִשְׁמָרוֹת. עַל כָּל מִשְׁמָר
וּמִשְׁמָר הַיְהוּ מִעְמָד בֵּירֹשְׁלָם. שֶׁל בְּהַנִּים שֶׁל לוּזִים וּשֶׁל
יִשְׂרָאֵלים. הָגִיעַ זָמָן המִשְׁמָר לְעַלְוָת. בְּהַנִּים וּלוּזִים עֹזְלִים
לִירֹשְׁלָם. וּיְהִי שְׁבָאותו מִשְׁמָר מִתְּבָגְסִין לְעַרְיוֹן
וּקוֹרָאין בְּמִעְשָׂה בְּרָאשָׁית:

בָּ(וְאַנְשֵׁי המִעְמָד הַיְהוּ מִתְּעִנִּין אֲרֻבָּעָה יָמִים בְּשִׁבּוּעַ. מִיּוֹם
שְׁנִי וְעַד יוֹם חַמִּישִׁי. וְלֹא הַיְהוּ מִתְּעִנִּין עַרְבָּה שְׁבָת מִפְנֵי
כְּבָוד הַשְּׁבָת. וְלֹא בְּאַחֲד בְּשָׁבָת כִּדְיַי שֶׁלֹּא יֵצָא מִמְּנוֹחָה
וּעְנָגָן. לִיְגַּעַת וּמִתְּעִנִּית וּמִתְּהִזְּבָּה). בַּיּוֹם הַרְאֵשׁ בְּרָאשָׁית.
וַיְהִי רַקְיעַ. בְּשֶׁנִּי יְהִי רַקְיעַ. וַיְקַוּ הַמִּים. בְּשֶׁלִישִׁי יְקַוּ
הַמִּים. וַיְהִי מָאוֹרוֹת. בְּרַבִּיעַ יְהִי מָאָרָת. וַיְשַׁרְצּוּ הַמִּים.
בְּחַמִּישִׁי יְשַׁרְצּוּ הַמִּים. וַתֹּצֶא הָאָרֶץ. בְּשֶׁשִּׁי תֹּצֶא הָאָרֶץ.
וַיָּכֹלְוּ הַשָּׁמִים. פְּרִשָּׁה גְּדוֹלָה קוֹרֵין אֹתָה בְּשָׁנִים. וַהֲקֹטָנה
בִּיחֵד. בְּשִׁחְרִית. בְּמוֹסֵף. וּבְמִנְחָה. נְכַנְסִין וּקוֹרֵין עַל כְּפִיהָן

**בְּקוֹרֵין אֶת שָׁמַעַן עֲרָב שְׁבָת בְּמִנְחָה לֹא הִי נְכֻסֵּין מִפְנֵי
כְּבָזֶד הַשְּׁבָת:**

ד' כל יום שייש בו הלל אין בו מעמד בשחרית קרבן מוסף אין בו בגעילה קרבן עצים אין בו במנחה דברי רבי עקיבא אמר לו בן עזאי לך היה רבי יהושע שוניה קרבן מוסף אין בו במנחה קרבן עצים אין בו בגעילה חזר רבי עקיבא להיות שוניה כמו עזאי:

ה' זמן עצי להנים והם תשעה באחד בניסן בני ארחה בן יהודה בעשרים בתמוז בן דוד בן יהודה בחמישה באב בני פרעוש בן יהודה בשבעה בו בני יונדק בן רכב בעשרה בו בני סנהה בן בנימין בחמישה עשר בו בני זתוא בן יהודה ועמהן להנים ולויים וכל מי שטעה בשפטו בני גונבי עלי בני קוצעי קציעות בעשרים בו בני פחת מזאב בן יהודה בעשרים באלו לבני עדין בן יהודה באחד בטבת שבו בני פרעוש שנייה באחד בטבת לא היה בו מעמד שהיה בו הלל וקרבן מוסף בטבת לא היה בו מעמד שהיה בו הלל וקרבן מוסף וקרבן עצים:

ו' חמישה דברים ארעו את אבותינו בשבעה עשר בתמוז וחמשה בתשעה באב בשבעה עשר בתמוז נשתבררו הלחחות ובטל התמיד והבקעה העיר ושרף אפו סטמוס את התורה והעמיד אלם בהיכל בתשעה באב נגזר על אבותינו שלא יכנסו לאرض וחרב הבית בראשונה

ובשניהם וגולבהה בתרן ונהרשה העיר משבכנו אב
מממעטין בשמחה:

שבת שחול תשעה באב להיות בתוכה אסוריין מלספר
ומלכברס ובחמשי מתרין מפני בבוד השבת ערבי
תשעה באב לא יאכל אדם שני תבשילין לא יאכל בשר
ולא ישתה יין רבנן שמעון בן גמליאל אומר ישנה רבינו
יהודה מחייב בכפיתה המטה ולא הוזו לו חכמים:

אמר רבנן שמעון בן גמליאל לא היו ימים טובים
ליישראל בחמשה עשר באב וביום הבפורים שבתינו
בנות ירושלים יוצאות בכל לבן שאולין שלא לבייש אותן
מי שאין לו כל הכלים טעונין טבילה ובנות ירושלים
יוצאות וחולות בכרמים ומה היו אומרות בחור שא
נא עיניך וראה מה אפה בורך לך אל תתן עיניך בני
תנו עיניך במשפחחה שקר החן והבל היופי אשפה יראת
היא תתהלך ואומר לנו לה מפרי ידיך ויחלוקה
בשערים מעשיה ובן הוא אומר צאיינה וראינה בנות
ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמר ביום חתנתו
וביום שמחת לבו ביום חתנתו זה מתן תורה וביום
שמחת לבו זה בניית בית המקדש שיבנה במרתה בימינו
אמנו סליק

מסכת שקלים

פרק א

בְּאַחַד בְּאֶדֶר מִשְׁמֵיעַן עַל הַשְׁקָלִים וְעַל הַכְּלָאים
בְּחַמְשָׁה עֲשָׂר בֹּזֶר קֹרֵין אֶת הַמְגִילָה בְּכֶרֶכִים
וּמַתְקִינֵן אֶת הַדְּרָכִים וְאֶת הַרְחֹבוֹת וְאֶת מִקְוֹאוֹת
הַמִּים וּמַעֲשֵׂין כֹּל צְرָבי הַרְבִּים וּמַצִּינֵן אֶת הַקְּבָרוֹת
וַיַּזְעַזֵּן אֶרְחָם עַל הַכְּלָאים:

ב' אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֶּרֶאשֶׁוֹנָה הִי עֻזְקָרִין וּמְשַׁלְיכִין
לִפְנֵיהֶם מְשֻׁרְבוּ עֹזְבָרִי עַבְירָה הִי עֻזְקָרִין וּמְשַׁלְיכִין עַל
הַדְּרָכִים הַתְקִינוּ שְׁיהֽוּ מַפְקִירִין כֹּל הַשְׁדָה בָּהֶה:

ג' בְּחַמְשָׁה עֲשָׂר בֹּזֶר שְׁלָחָנוֹת הִי יוֹשְׁבִין בָּמְדִינָה בְּעַשְׂרִים
וּחַמְשָׁה יִשְׁבּוּ בָמְקָדֵשׁ מְשִׁיאַבּוּ בָמְקָדֵשׁ הַתְחִילָה
לִמְשִׁבּוֹן אֶת מִי מִמְשְׁבָנֵין לְוִים וִישְׁרָאֵלים גְּרִים וּעֲבָדִים
מִשְׁוּחָרִים אָבֵל לֹא נְשִׁים וּעֲבָדִים וּקְטָנִים כֹּל קְטוֹן
שַׁהְתְּחִילָה אָבֵיו לְשֻׁקוֹל עַל יְדוֹ שׁוֹב אַיִן פּוֹסְקָן וְאַיִן
מִמְשְׁבָנֵין אֶת הַבְּנָגִים מִפְנֵי דָרְכֵי שְׁלוֹם:

ד' אָמַר רַבִּי יְהוּדָה הַעֵד בֵּן בּוֹכֶרִי בִּיבְנָה שְׁבֵל בְּהַזְּנָה
שְׁשֹׁזְקָל אַיִן חֹטֵא אָמַר לוֹ רַבּוֹ יוֹחָנֵן בָּן זְבָאי לֹא בַּיִם
אֶלָּא כֹּל בְּהַזְּנָה שְׁאַיְנוּ שְׁזֹקָל חֹטֵא אֶלָּא שַׁהְכָּהָגִים דּוֹרְשִׁים
מִקְרָא זֶה לְעַצְמָן וּכֹל מִנְחַת בְּהַזְּנָה כְּלִיל תְּהִיה לֹא תִּאֲבֵל.

הזהיל והעמר ושתתי הלחם ולחם הפנים שלנו הייאד נאכלים:

" אף על פי שאמרו אין ממשכינו נשים ועבדים קטנים. אם שקלו מקבלין מידן הגוי והבогוי ששללו. אין מקבלין מידן ואין מקבלין מידן קני זבים וקני בזות וקני יולדות. וחטאות ואשומות אבל נדרים ונדרות מקבלין מידן. זה הבלתי. כל שנדר ונדר מקבלין מידן. וכל שאין לא נדר ולא נדר אין מקבלין מידן. וכן הוא מפורש על ידי עזרא. (שנאמר) לא لكم ולנו לבנות בית לאלינו:

ואלו שחיבין בקהלuzz לוים ויישראלים. וגרים ועבדים ממשוחרים. אבל לא (בנהנים) נשים ועבדים וקטנים. השוקל על ידי בהן. על ידי אשה. על ידי עבד. על ידי קטן. פטור. ואם שקל על ידו. ועל יד חברו חייב בקהלuzz אחד. רבינו מאיר אומר שני קלבות. הנתון סלע ונוטל שקל. חייב שני קלבות:

השוקל על ידי עני. ועל ידי שכנו. ועל יד בן עיר. פטור. ואם הלוום חייב. האחין השותפני שחיבין בקהלuzz. פטורין ממעשר בהמה. ושותפיין במעשר בהמה. פטורין מן הקלה. וכמה הוא קלuzz. מעה כסף. דברי רבינו מאיר. וחכמים אומרים חצי:

פרק ב

מִצְרָפִין שֶׁקְלִים לְדִרְבּוֹנוֹת מִפְנֵי מִשְׁאוֹוי הַדָּרֶךְ. כַּשְׁם
שֶׁהָיו שׂוֹפְרוֹת בַּמְקָדְשָׁי. בְּכֵן הִזְׁשַׁפְרוֹת
בַּמִּדְינָה. בְּנֵי הָעִיר שָׁלַחוּ אֶת שֶׁקְלֵיהֶן. נִגְנְבוּ אֲזָנָא
שְׁנָאָבָדוּ. אֲסִם נִתְרָמָה (הַתְּרוּמָה). נִשְׁבְּעַזְן לְגֹזְבָרִים. וְאָסִם
לְאוֹז. נִשְׁבְּעַז לְבָנֵי הָעִיר. וּבְנֵי הָעִיר שׂוֹקְלִין תְּחִתֵּיהֶן.
נִמְצָאוּ אֲז שְׁחַחְזִירּוּם הַגְּנָבִים. אַלְוּ וְאַלְוּ שׂוֹקְלִין. וְאַז עֹלְזָן
לְהָז לְשָׁנָה הַבָּאָה:

ב הַנוֹּתָן שֶׁקְלָוּ לְחַבְירָוּ לְשֻׁקוֹל עַל יָדוֹ. וְשֶׁקְלָוּ עַל יָדֵי
עַצְמוֹ. אֲסִם נִתְרָמָה תְּרוּמָה מַעַל. הַשׁוֹקֵל שֶׁקְלָוּ מִמְעוֹזָת
הַקָּדֵשׁ. אֲסִם נִתְרָמָה תְּרוּמָה וְקָרְבָה הַבָּהָמָה. מַעַל. מִקְדָּמָיִם
מַעַשֵּׂר שְׁבִנִי וּמִקְדָּמִי שְׁבִיעִית. יַאֲכֵל בְּנֵגְדָן:

ג הַמְבָגֵס מִעוֹז וְאָמַר הָרִי אַלְוּ לְשׁוֹקְלִי. בֵּית שְׁמָאי
אָוּמָרִים מִזְרָחָן נִדְבָּה. וּבֵית הַלְּל אָוּמָרִים מִזְרָחָן חֹלְזָן.
שְׁאָבִיא מֵהָז לְשׁוֹקְלִי. שְׁוֹזֵן שְׁהַמּוֹתֵר חֹלְזָן. אַלְוּ לְחַטְאת
שְׁוֹזֵן שְׁהַמּוֹתֵר נִדְבָּה. שְׁאָבִיא מֵהָז חַטְאת. שְׁוֹזֵן שְׁמָוֹתָרֵן
חֹלְזָן:

ד אָמַר רַבִּי שְׁמַעַן מָה בֵּין שֶׁקְלִים לְחַטְאת. שֶׁלְשֶׁקְלִים
יִשְׁלַחְזָה קָצְבָה וּלְחַטְאת אֵין לָהּ קָצְבָה. רַבִּי יְהוֹדָה אָמַר
אֲפָלָה לְשׁוֹקְלִים אֵין לָהּ קָצְבָה. שֶׁבְשַׁעַלּוּ יִשְׁרָאֵל מִן הַגּוֹלָה.
הִזְׁשַׁפְרוֹת שׂוֹקְלִים דִּרְבּוֹנוֹת. חִזְרָוּ לְשֻׁקוֹל סְלָעִים. חִזְרָוּ לְשֻׁקוֹל
טְבָעִים. וּבְקָשָׁו לְשֻׁקוֹל דִּינָרִים. אָמַר רַבִּי שְׁמַעַן אֲפָלָה עַל

פי כו יד בְּלֹן שָׂוָה אֶבֶל חַטָּאת זוּה מִבְיאָה בְּסֶלֶעֶן זוּה מִבְיאָה בְּשִׁתִּים זֹה מִבְיאָה בְּשִׁלְשָׁלֶשֶׁן:

" מותר שקלים חולין. מותר עשרהית האיפה. מותר קני זבים. קני זבות. וקני يولדות. וחטאות ואשמות. מותרינה נדבה. זה הכלל כל שהוא בא לשם חטא. ולשם אשמה. מותרנן נדבה. מותר עולה. לעולה. מותר מנוחה. למנוחה. מותר שלמים. לשלים. מותר פסח. לשלים. מותר נזירים. לנזירים. מותר נזיר. לנדבה. מותר ענינים. לענינים. מותר עני. לאזתו עני. מותר שבויים. לשבויים. מותר שבוי. לאזתו שבוי. מותר המותים. למותים. מותר המת. ליזרשו. רבי מאיר אומר מותר המת. יהא מונח עד שיבא אליהו. רבי נתן אומר מותר המת. בזינן לו נפש על קברנו:

פרק ג

בְּשִׁלְשָׁה פְּרִקִּים בְּשִׁנָּה תּוֹרְמֵין אֶת הַלְשָׁבָה בְּפִרְרוֹס הַפְּסָח בְּפִרְרוֹס עֲצָרָת בְּפִרְרוֹס הַחַג וְהַגְּרָנוֹת לְמַעַשֵּׂר בְּהַמָּה דָּבָרִי רַבִּי עֲקִיבָּא בֶּן עֵזָאי אָמַר בְּעֹשָׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאֶדֶר וּבְאֶחָד בְּסִינּוֹן וּבְעֹשָׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאָב רַבִּי אֶלְעָזֶר וּרַבִּי שְׁמֻעוֹן אָמְרִים בְּאֶחָד בְּנִיסּוֹן בְּאֶחָד בְּסִינּוֹן בְּעֹשָׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאֶלְול מִפְנֵי מָה אָמְרוּ בְתִשְׁעָה וְעֹשָׂרִים בְּאֶלְול וְלֹא אָמְרוּ בְאֶחָד בְּתִשְׁרֵי מִפְנֵי שַׁהוּא יוֹם טוֹב וְאֵי אָפָּשָׁר לְעֹשֶׂר בְּיוֹם טוֹב לְפִיכָּךְ הַקָּדִימָהוּ לְעֹשָׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאֶלְול:

ב' בְּשֶׁלֶשׁ קָפֹות שֶׁל שֶׁלֶשׁ שֶׁלֶשׁ סָאִין תֹּרְמֵין אֶת הַלְשָׁבָה וְכַתּוֹב בְּהַזְּנָה אֶלְעָגָם בֵּית גִּימָ"ל רַבִּי יְשֻׁמְעָל אָזֶם יְוִינִית כַּתּוֹב בְּהַזְּנָה אֶלְפָא בֵּיתָא גִּמְלָא אַין הַתּוֹרָם נְכַנֵּס לְאַבְּפָרְגּוֹד (חֲפֹות) וְלֹא בְּמַנְעָל וְלֹא בְּסַנְדָל וְלֹא בְּתַפְלִין וְלֹא בְּקִמְיעַ שֶׁמֶא יְעַנֵּי וַיֹּאמְרוּ מַעַזְן הַלְשָׁבָה הַעֲנִי אָז שֶׁמֶא יְעַשֵּׂיר וַיֹּאמְרוּ מִתְרֹומָת הַלְשָׁבָה הַעֲשִׂיר לְפִי שָׁאָדָם צָרִיךְ לְצַאת יְדֵי הַבְּرִיות בְּדַרְךְ שָׁאָרִיךְ לְצַאת יְדֵי הַמָּקוֹם שֶׁנָּאֹמֵר וְהִיָּתָם נְקִים מִינְיָן וּמִישָׁרָאֵל וַיֹּאמֶר וּמְצָא חֹנוּ וְשָׁכַל טֹב בְּעִנֵּי אֱלֹהִים וְאָדָם:

ג' שֶׁל בֵּית רַבֵּן גִּמְלִיאָל (הִיה) נְכַנֵּס וּשְׁקַלוּ בֵּין אַצְבָּעוֹתָיו וּזְרָקוּ לְפִנֵּי הַתּוֹרָם וְהַתּוֹרָם מִתְפּוֹנֵן וְדוֹחַפּוּ לְקִפְהָ אַין הַתּוֹרָם תֹּרְמֵם עַד שֶׁיָּאֹמֵר לָהֶם אֶתֶּרְזָם וְהָנָן אָזֶם לֹא תְּרֹזֵם תְּרֹזֵם תְּרֹזֵם שֶׁלֶשֶׁה פָּעָמִים:

ד' תָּרַם אֶת הַרְאָשׁוֹנָה וּמִחְפָּה בְּקַטְבָּלוֹאֹת שְׁנִינָה וּמִחְפָּה בְּקַטְבָּלוֹאֹת שְׁלִישִׁית לֹא הִיה מִחְפָּה שֶׁמֶא יְשַׁבֵּח (וּוַיִּתְרֹזֵם) מִן הַדָּבָר הַתְּרֹזֵם תָּרַם אֶת הַרְאָשׁוֹנָה לְשִׁם אֶרְץ יִשְׂרָאֵל וְהַשְׁנִינָה לְשִׁם בְּרִכִּים הַמִּקְפִּין לָהּ וְהַשְׁלִישִׁית לְשִׁום בְּבָל וְלְשִׁום מִדי וְלְשִׁום מִדִּינּוֹת הַרְחֹזּוֹת:

פרק ד

התרומה מה הי' עושין בה. לזכין בה תמיד
ומוספין ונספיהם העמך ושתי הלחמים ולחם
הפנים. וכל קרבנות האבודו. שומר ספיחים בשביעית.
נוטליין שכון מתרומה הלשבה. רבי יוסי אומר (הרואה)
מתנדב שומר חנוך אמר לו אף אתה אומר שאין באין
אלא משל צבורו:

ב פרא ושער המשתלה. ולשון של זהירות. באין
מתרומה הלשבה. כבש פרא. וככש שער המשתלה.
ולשון שבין קרנייו. ואמת המים. וחומת העיר ומגדלותיה.
וככל ערכיה העיר. באין משורי הלשבה. אבא שאיל אומר
כבש פרא. להנים גודלים עושים אותו משל עצמן:

ג מותר שיר הלשבה מה הי' עושין בהן. לזכין
ביהן ינות שמנים וסלחות. והשבר להקדש. דברי רבי
ישמעאל. רבי עקיבא אומר אין משתפרין משל הקדש.
ולא משל עניים:

ד מותר תרומה מה הי' עושין בה. רקועי זהב ציפוי לבית
קדשי הקדשים. רבי ישמעאל אומר מותר מותר הפרות לקץ
המזבח. ומותר התרומה לכל שרת. רבי עקיבא אומר
מותר התרומה לקץ המזבח ומותר נסכים לכל שרת.
רבי חנניה שנחלה הנחים אומר מותר נסכים לקץ המזבח.
ומותר התרומה לכל שרת. זה וזה לא היו מודים בפרות:

ה מותר הקטרת מה הינו עושין בה. מפריישין ממנה שבר האומני. ומחלליין אותה על שבר האומני. ונותניין אותה לאומני בשכון. וחוזרין ולוקחין אותה מתרומה חדשה. ואם בא החדש בזמננו. לוקחין אותה מתרומה חדשה. ואם לאו מן הישנה:

המקדיש נכסיו והיה בזו דברים ראויין לקרבותות האבור ניתנו לאומני בשכון. דברי רבי עקיבא אמר לו בן עזאי אין היא המדה. אלא מפריישין מהן שבר האומני. ומחלליין אותן על מעות האומני. ונותניין אותן לאומני בשכון. וחוזרין ולוקחין אותן מתרומה חדשה:

המקדיש נכסיו והיתה בהן בהמה ראייה לנבי המזבח זברים ונקבות. רבי אליעזר אומר זברים ימכו לארבי עולות. ונקבות ימכו לארבי זבחי שלמים. ודיםיה יפלו עם שאר נכסים לבדוק הבית. רבי יהושע אומר זברים עצמן יקרבו עלות. ונקבות ימכו לארבי זבחי שלמים. ויביא (בדמיון עלות) ושאר נכסים יפלו לבדוק הבית. רבי עקיבא אומר רואה אני את דברי רבי אליעזר מדברי רבי יהושע. שרבי אליעזר השווה את מדתו. ורבי יהושע חלק. אמר רבי פESIS שמעתי בדברי שנייהם שהמקדיש בפירוש בדברי רבי אליעזר. והמקדיש סתם בדברי רבי יהושע:

ח המקדיש נכסיו. וזהו בהן דברים ראיין על גבי המזבח.
יינוט שמנים ועופות. רבי אלעזר אומר ימכו לארבי
אותו המין. וביא בדיםם עולות. ושאר נכסים יפלו
לבדק הבית:

ט אחד לששים יומם משערין את הלשכה. כל המקובל
עליו לספקسلطות מרבע עמדו משלש. יספק מרבע
משלש ועמדו מרבע יספק מרבע. שיד הקדש על
העלונה. ואם התלייה סלת התלייה לו. ואם החמץ
ינו. החמץ לו. ואינו מקבל את מעותיו. עד שהאה המזבח
מראצה:

פרק ה

אלו הוא הממנון שהי במקדש. יוחנן בן פינחס על
החותמות. אחיה על הנכסים. מתתיה בן שמואל
על הפיסות. פתחיא על הקנים. פתחיא זה מרדי. למה
נקרא שמו פתחיא. שהי פותח בדיםם ודורש. וידוע
שבעים לשון. בן אחיה על חלי מעים. נחניא חופר שיחין.
גבini ברז. בן נבר על נשלחת שערים. בן בבי על הפקיע.
בן ארזה על האצלל. הגروس בן לוי על השיר. בית גרמו
על מעשה לחם הפנים. בית אבטינס על מעשה הקטרת.
אלעזר על הפרוכות. ופינחס על המלבושים:

ב אין פותחין שלשה גוברים. ומשבעה אמרכלין. ואין
עוושין שורה על האבור במן. פחות משים. חוץ מבן

אהיה שעל חלי מעים ואלעזר שעל הפרוכות שאזתנו:
קיבלו (רוב) האבור עליהן:

א ארבעה חותמות היו במקdash ובתוב עליהן עגל זכר גדי חוטא בן עזאי אומר חמשה היו וארכמיה בתוב עליהן עגל זכר גדי חוטא דל וחוטא עשיר עגל משמש עם נסבי בקר גדולים וקטנים זכרים ונקבות גדי משמש עם נסבי הצאן גדולים וקטנים זכרים ונקבות חזץ משל אלים זכר משמש עם נסבי אלים בלבד חוטא משמש עם נסבי שלש בהמות של מצורעים:

ב מי שהוא מבקש נסבים הולך לו אצל יוחנן שהוא ממונה על החותמות נותן לו מעות ומתקבל ממונו החותם בא לו אצל אהיה שהוא ממונה על הנסבים ונתן לו חותם ומתקבל ממונו נסבים ולעתראב באין זה אצל זה ואהיה מוציא את החותמות ומתקבל בנגנון מעות ואם הותירו הותירו להקדש ואם פחתו היה משלם יוחנן מביתו שיד הקדש על העליונה:

ג מי שאבד ממונו החותמו ממתינו לו עד הערב אם מצאו לו כדי חותמו נתנו לו ואם לאו לא היו נתנו לו וישם היום בתוב עליהן מפני הרמאין:

ד שפי לשכונות היו במקdash אחת לשבת חשבאים ואחת לשבת הפלחים לשבת חשבאים ראי חטא נתנים לתובה בחשאי וענינים בני טובים מתפרנסין מתחוכה בחשאי.

לשבות הפלים. כל מי שהוא מתחניב בלי זורקו לתוכה. ואחד לששים يوم אבരין פותחין אותה וכל בלי שמאצאו בו צרך לבדוק הבית. מניחין אותו. ומה שאר נمبرין. ודמיון נפלין לשלשת בדק הבית:

פרק ו'

שלשה עשר שופרות. שלשה עשר שלוחנות. שלוש עשרה השתחויות. היו במקדש. של בית רבו גמליאל. ושל בית רבי חנניה סגן הכהנים. היו משתחוין ארבעה עשר. והיכן הייתה יתרה. בנגד דיר העצים. שבן מסרת בידם מאבותיהם. שם הארון נגנו:

ב' מעשה בלהן אחד שהיה מתעסך וראה הרצפה שהיא משוננה מחברותיה. בא ואמר לחבירו. לא הספיק למזור את הדבר. עד שיצתה נשמהתו. וידעו ביהود שם הארון נגנו:

ג' והיכן היו משתחים ארבע באפוזן. וארבע בדROOM. שלש במערב. ושתים במערב. בנגד שלשה עשר שערים. שערים דרומיים סמוכין למערב. שער העליון. שער הדלק. שער הבכורות. שער המים. ולמה נקרא שמו שער המים. שבז מבנייסין אלוחית של מים של נסוך בחג. רבי אליעזר בן יعلב אומר. בו המים מפקים. ועתידיין להיות יוצאי מחת מפטון הבית. לעטנו באפוזן סמוכין למערב. שער יבנה. שער קרבן. שער נשים. שער השיר.

ולמה נקרא שמו שער יבניה. שבז יצא יבניה בಗלוותו. במזרחה שער נקנור. ושמי פשפין היו לו. אחד בימינו. ואחד בשמאלו. ושנים במערב שלא היה להן שם:

ד שלשה עשר שלחנות היו במקדש. שמונה של שיש בבית המטבחים. שעלהן מדייחין את הקרבנים. ושנים במערב הכבש. אחד של שיש. ואחד של בסף. על של שיש היו נותנים את האיברים. על של בסף כל שרת. ושנים באולם (מבפנים) על פתח הבית. אחד של שיש. ואחד של זהב. על של שיש נותנו ללחם הפנים בכניותו. ועל של זהב ביציאתו. שמעלין בקדש ולא מוריין. ואחד של זהב מבפנים שעליו לחם הפנים תמיד:

ה שלשה עשר שופרות היו במקדש. וכתוב עליהם תקלין מקדינן. ותקלין עתיקין. קניין וגוזלי עולה. עצים ולבונה. זהב לכפרות. שלשה לנדה. תקלין חדיין שככל שנה ישנה. ועתיקין מי שלא שקל אשתקד. שוקל לשנה הבאה. קניין הן תורין. וגוזלי עולה הן בניי יונה. ובכלן עולות. דברי רבי יהודה. וחכמים אומרים קניין אחד חטאת ואחד עולה. וגוזלי עולה כלן עולות:

ה אומר הרי עלי עצים. לא יפחוות משני גורין. לבונה. לא יפחוות מלקמץ. זהב. לא יפחוות מדינר זהב. שלשה לנדה. לנדה מה היו עושים בה. לזכין בה עולות. הבשר לשם. והעורות לכחנים. זה מדרש דרש יהודע בהן גדול. אשם

הוא אָשׁוֹם אָשָׁם לִיְיַזֵּה הַכְלֵל בֶּל שְׁהֽוּא בָּא מִשּׁוּם חֲטֹאת
וּמִשּׁוּם אָשָׁמָה. יָלַקְחַ בּוֹ עוֹלוֹת הַבָּשָׂר לִשְׁם וְהַעֲרוֹת
לְכָבָנִים. נִמְצָאוּ שְׁנִי כְּתוּבִים קִיּוּמִים. אָשָׁם לִיְיַזֵּה וְאָשָׁם
לְכָבָנִים. וְאָזְמָר בְּסַפְרֵי אָשָׁם וּבְסַפְרֵי חֲטֹאות לֹא יָבוֹא בֵּית
יְיַעֲדָה לְכָבָנִים יְהִיוּ:

פרק ז

מִעוֹת שְׁנִמְצָאוּ בֵּין הַשְׁקָלִים לְגַדְבָּה. קָרוֹב לְשָׁקָלִים.
יָפְלוּ לְשָׁקָלִים. קָרוֹב לְגַדְבָּה. יָפְלוּ לְגַדְבָּה. מִחְצָה
לְמִחְצָה. יָפְלוּ לְגַדְבָּה. בֵּין עַצְים לְלִבְזָנָה. קָרוֹב לְעַצְים.
יָפְלוּ לְעַצְים. לְלִבְזָנָה. יָפְלוּ לְלִבְזָנָה. מִחְצָה לְמִחְצָה. יָפְלוּ
לְלִבְזָנָה. בֵּין קָנִין לְגַזְוֵילָה עוֹלָה. קָרוֹב לְקָנִין. יָפְלוּ לְקָנִין.
לְגַזְוֵילָה עוֹלָה. יָפְלוּ לְגַזְוֵילָה עוֹלָה. מִחְצָה לְמִחְצָה. יָפְלוּ
לְגַזְוֵילָה עוֹלָה. בֵּין חֹלִין לְמַעֲשֵׂר שְׁנִי. קָרוֹב לְחֹלִין. יָפְלוּ
לְחֹלִין לְמַעֲשֵׂר שְׁנִי. יָפְלוּ לְמַעֲשֵׂר שְׁנִי. מִחְצָה לְמִחְצָה.
יָפְלוּ לְמַעֲשֵׂר שְׁנִי. זֶה הַכְלֵל הַזֶּלכִין אַחֲר הַקָּרוֹב (להקל).
מִחְצָה לְמִחְצָה להחמיר:

ב **מִעוֹת שְׁנִמְצָאוּ** לְפִנֵּי סֻוחָרִי בְּהַמָּה. לְעוֹלָם מַעֲשֵׂר. בְּהָר
הַבֵּית חֹלִין. בִּירוּשָׁלָם. בְּשַׁעַת הַרְגֵל מַעֲשֵׂר. וּבְשַׁעַר כָּל
יָמֹת הַשָּׁנָה חֹלִין:

ג **בָּשָׂר שְׁנִמְצָא בְּעֹזֶרֶת.** אִיבְרִין עוֹלוֹת. וְחַתִּיכוֹת חֲטֹאות.
בִּירוּשָׁלָם וּבְחֵי שְׁלָמִים. זֶה וְזֶה תַּעֲבֶר צֹרְתוֹ וַיַּצֵּא לְבֵית

השְׁרִיףָה. נִמְצָא בַּגְּבוּלִין. אֶבְרִין נִבְלוֹת. חֲתִיכוֹת מִוּתְרוֹת.
וּבְשִׁעַת הַרְגֵל שְׁהַבְשָׂר מִרְבָּה. אֲפִי אֶבְרִין מִוּתְרִין:

ד' בְּהַמָּה שָׁגַנְמַצְאָת מִירְוְשָׁלִים וְעַד מַגְדָּל עִזָּרָה. וּכְמַדְתָּה
לְכָל רֹוח. זְכָרִים עֹזְלֹות. נִקְבּוֹת זְבַחִי שְׁלָמִים. רַבִּי יְהוּדָה
אָוּמֵר הָרָאוי לְפֶסֶחָה פֶּסֶחָה. קָדֵם לְרַגֵּל שְׁלֹשִׁים יוֹם:

ה' בְּרָאשׁוֹנָה הִיוֹ מִמְשְׁבָנֵנוֹ אֶת מִזְאַיָּה. עַד שַׁהְוָא מְבִיא
נִסְכִּיה. חִזּוּרָוּ לְהִזְרָת מִנְחָה אֶתֶּתֶה וּבָרְחוּן. הַתְּקִינוּ בֵּית
דִין. שִׁיחָה נִסְכִּיה בָּאוֹן מִשְׁלָל צְבָור:

ו' אָמֵר רַבִּי שְׁמֻעוֹן שְׁבָעָה דָּבָרִים הַתְּקִינוּ בֵּית דִין וּזה
אֶחָד מֵהֶן. גּוֹי שְׁשָׁלָח עֹזְלָתוֹ מִמְדִינַת הַיּוֹם. וּשְׁלָח עַמָּה
נִסְכִּים. קָרְבִּין מִשְׁלָל. וְאָם לֹא קָרְבִּין מִשְׁלָל צְבָור. וּבָנָו
גַּר שְׁפָט וּהְנִיח זְבַחִים. אָם יִשׁ לֹז נִסְכִּים קָרְבִּים מִשְׁלָל.
וְאָם לֹא קָרְבִּים מִשְׁלָל צְבָור. וְתַנְאֵי בֵּית דִין הוּא. עַל הַהַנּוּ
גְּדוֹלָה שְׁפָט. שְׁתַהָא מִנְחָתוֹ קָרְבָּה מִשְׁלָל צְבָור. רַבִּי יְהוּדָה
אָוּמֵר מִשְׁלָל יְזִישָׁן וּשְׁלָמָה הִיְתָה קָרְבָּה:

ז' עַל הַמְּלָח וּעַל הַעֲצִים. שִׁיחָה הַכְּהָנִים גַּאֲזָתִים בָּהָן. וּעַל
הַפְּרָה שְׁלָא יְהוּ מַזְעָלִין בְּאֹפֶרֶת. וּעַל הַקְּנִין הַפְּסָולֹת.
שִׁיחָה בָּאוֹת מִשְׁלָל צְבָור. רַבִּי יוֹסֵי אָוּמֵר הַמְּסִפָּק אֶת
הַקְּנִין. מְסִפָּק אֶת הַפְּסָולֹת:

פרק ח

כֶּל הַרְוָקִין הַגְּמַצְאֵין בֵּירוֹשָׁלָם טְהוֹרִין. חוֹז מִשְׁל שוק
הַעֲלִיוֹן. דָבָרִי רַבִּי מַאיָר. רַבִּי יוֹסֵי אָוֹר בְּשָׂار
יְמֹת הַשָּׁנָה. שְׁבָאָמְצָע טְמָאֵין וְשְׁבָאָדָדִין טְהוֹרִין. וּבְשֻׁעַת
הַרְגֵל. שְׁבָאָמְצָע טְהוֹרִין וְשְׁבָאָדָדִין טְמָאֵין. שְׁמַפְנִי שְׁהָן
מוּעָטִין. מִסְתָּלְקִין לְאָדָדִין:

בָּל הַפְלִים הַגְּמַצְאֵים בֵּירוֹשָׁלָם דָרְך יַרְידָה לְבֵית
הַטְבִילָה טְמָאֵין. דָרְך עַלְיה טְהוֹרִין. שְׁלָא כָּדָרְך יַרְידָה
עַלְיָתוֹן. דָבָרִי רַבִּי מַאיָר. רַבִּי יוֹסֵי אָוֹר בְּלֹן טְהוֹרִין. חוֹז
מִן הַסְל. וְהַמְגִרְפָה. וְהַמְרִיצָה. וְהַמְיוֹחָדִין לְקִבְרוֹת:

גָ סְבִין שְׁגַמְצָאת בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר. שׁוֹחֵט בָּה מִיד. בְּשִׁלְשָׁה
עָשָׂר שְׁזָנוֹה וּמַטְבִיל. וּקוֹפֵץ בֵין בָּזָה וּבֵין בָּזָה. שְׁזָנוֹה
וּמַטְבִיל. חָל אַרְבָּעָה עָשָׂר לְהִזְהָר בְּשַׁבְתָה. שׁוֹחֵט בָּה מִיד.
בְּחִמְשָׁה עָשָׂר שׁוֹחֵט בָּה מִיד. נִמְצָאת קְשׁוּרָה לְסְבִין.
הַרִי זֶה פְּסִיבִין:

דָ פְּרַכְת שְׁגַטְמָאת בְּזָלְד הַטְמָאָה. מַטְבִילִין אוֹתָה בְּפִנִים.
וּמְכַנְסִין אוֹתָה מִיד. וְאֵת שְׁגַטְמָאת בְּאָב הַטְמָאָה.
מַטְבִילִין אוֹתָה בְּחוֹז. וְשׁוֹטְחִין אוֹתָה בְּחִיל. (מִפְנִי
שְׁאַרְיכָה הַעֲרָב שְׁמֶשׁ) וְאֵם הַיְתָה חֲדָשָׁה. שׁוֹטְחִין אוֹתָה
עַל גֶג הַאֲצַטְבָא. כִּי שִׁירָאו הָעַם אֵת מְלָאכָתָה שְׁהָיא
נְאָה:

" רְבָן שְׁמַעּוֹן בֶּן גִּמְלִיאֵל אָזֶר . מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעּוֹן בֶּן הַסְגָן . פְּרַכְתָּה עֲבִיה טְפֵח וְעַל שְׁבֻעִים וְשְׁנִים נִמְין נְאַרְגָת . וְעַל כָּל נִמְאָן וְנִמְאָה . אַרְבָּעָה וְעַשְׁ�ִים חָוטִין . אַרְבָּה אַרְבָּעִים אַמְּה . וְרַחֲבָה עַשְׁ�ִים עַשְׁ�ִים אַמְּה . וּמְשֻׂמְנוּנִים וּשְׁתִים רְבוֹא נְעַשִית . וּשְׁתִים עֹשִׁין בְּכָל שָׁנָה . וְשֶׁלַשׁ מֵאוֹת בְּהָנִים מִטְבִּילֵין אַזְתָה :

בְּשֶׁר קָדְשֵׁי הַקָּדְשִׁים שְׁנִטְמָא . בֵין באַב הַטְמָאָה . בֵין בְּוֹלֵד הַטְמָאָה . בֵין בְּפִנִים . בֵין בְּחוֹזֵן . בֵין שְׁמָאי אָזֶר מִרְאֵים הַכָּל יְשִׁירָף בְּפִנִים . חֹזֵן מְשֻׂנְטָמָא באַב הַטְמָאָה בְּחוֹזֵן . וּבֵית הַלְל אָזֶר מִרְאֵים הַכָּל יְשִׁירָף בְּחוֹזֵן . חֹזֵן מִמַּי שְׁנִטְמָא בְּוֹלֵד הַטְמָאָה בְּפִנִים :

רַבִּי אַלְיעָזֵר אָזֶר אֹת שְׁנִטְמָא באַב הַטְמָאָה . בֵין בְּפִנִים בֵין בְּחוֹזֵן . יְשִׁירָף בְּחוֹזֵן . וְאֹת שְׁנִטְמָא בְּוֹלֵד הַטְמָאָה . בֵין בְּפִנִים וּבֵין בְּחוֹזֵן . יְשִׁירָף בְּפִנִים . רַבִּי עֲקִיבָא אָזֶר מִקּוֹם טְמָאָתוֹ שֶׁם שְׁרִיפָתוֹ :

אַבְרִי הַתְּמִיד . נְתַנֵּן מִחְצֵי כֶּבֶשׂ וּלְמַתָּה בְּמַעַרְבֵד . וְשֶׁל מּוֹסְפִין נְתַנֵּן מִחְצֵי כֶּבֶשׂ וּלְמַתָּה בְּמַזְרָח . וְשֶׁל רְאַשֵי חֲדָשִׁים נְתַנֵּן עַל פְּרַפְכּוֹבּ המִזְבֵח מְלֻמְדָה . הַשְׁקָלִים וְהַבְּכוֹרִים אֵין נֹהֲגִין אֶלָא בְּפִנֵי הַבַּיִת . אֶבֶל מְעַשֵּר דָגָן וּמְעַשֵּר בְּהַמָּה וְהַבְּכוֹרוֹת . נֹהֲגִין בֵין בְּפִנֵי הַבַּיִת . בֵין שֶׁל אֶבֶל בְּפִנֵי הַבַּיִת . הַמְקָדִיש שְׁקָלִים וּבְכוֹרִים . הַרְיִ זֶה קָדֵש . רַבִּי שְׁמַעּוֹן אָזֶר הָאֹמֵר בְּבָכוֹרִים קָדֵש . אֵין קָדֵש : סְלִיק

מסכת מגילה

פרק א

מגילה נקראת באחד עשר. בשנים עשר. בשלשה עשר. באביבה עשרה. בחמשה עשר. לא פחות ולא יותר. ברכיים המוקפין חומרה מימות יהושע בן נון. קורין בחמשה עשר. בפרים ועריות גדולות. קורין באביבה עשר. אלא שהכפרים מקדימים ליום הבנisa:

ב' כיצד. חל (יום אביבה עשר) להיות בשני. בפרים ועריות גדולות. קורין בו ביום. ומקפות חומרה למחר. חל להיות בשלישי או רביעי. בפרים מקדימים ליום הבנisa. ועריות גדולות קורין בו ביום. ומקפות חומרה למחר. חל להיות בחמישי. בפרים ועריות גדולות. קורין בו ביום. ומקפות חומרה למחר. חל להיות ערב שבת. בפרים מקדימים ליום הבנisa. ועריות גדולות ומקפות חומרה. קורין בו ביום. חל להיות בשבת. בפרים ועריות גדולות. מקדימים וקורין ליום הבנisa. ומקפות חומרה למחר. חל להיות אחר השבת. בפרים מקדימים ליום הבנisa. ועריות גדולות קורין בו ביום. ומקפות חומרה למחר:

ג' אי זו היא עיר גדולה כל שיש בה עשרה בטלנים. פחות מכאן הרי זה בפר. אבל אמרו מקדימים ולא מאחרין.

אבל זמן עזיז להנינים. ותשעה באב חגינה והקהל מאחרין ולא מקדימים אף על פי שאמרו מקדים ולא מאחרין. מתרין בהספד ובתענית ומתקנות לאבירונים אמר רבי יהודה אימתי מקום שנכנסין בשני וחמשי אבל מקום שאין נכנסין לא בשני ולא בחמשי אין קורין אותן אורה אלא בזמנה:

ד קראו את המגילה באדר הראשון ונתעbara השנה. קורין אותן באדר השני. אין בין אדר הראשון לאדר השני. אלא קריאת המגילה ומתקנות לאבירונים:

ה אין בין יום טוב לשבת אלא אבל נפש בלבד. אין בין שבת ליום הבפורים אלא שזה ודונו בידי אדם וזה ודונו בברית:

ו אין בין המדר הנאה מחייבו למדר ממנו מאכל. אלא דרישת הרجل וכליים שאין עושים בהן אבל נפש. אין בין נדרים לנבדות אלא שהנדרים חיב באחריותך. ונבדות אינו חיב באחריותך:

ז אין בין זב הרואה שתי ראיות לרואה שלוש. אלא קרבן. אין בין מצורע מסגר למצורע מחילט. אלא פריעה ופרימה. אין בין טהור מתוך הסגר לטהור מתוך החלטת. אלא תגלחת ואצפורים:

" אין בין ספרים לתפלין ומזוותן. אלא שהספרים נכתבים
בכל לשון ותפילה ומצוות אין נכתבות אלא אשורת.
רבנן שמעון בן גמליאל אומר אר בספרים לא התירו
שיבתחו. אלא יונית:

" אין בין בהן מושוח בשמן המשחה למרבבה בגדים. אלא
פר הבא על כל המצוות. אין בין בהן משמש להן שעבר.
אלא פר يوم הקפורים ועתירית היאפה:

' אין בין במה גודלה לבעה קטנה. אלא פסחים זה הכלל
כל שהוא נדר ונדר קרב בבמה. וכל שאין לו נדר ולא
נדב. אין קרב בבמה:

" אין בין שלחה לירושלים. אלא שבשלחה אוכלם
קדושים קלים ומעשר שני בכל הרוזה ובירושלים לפנים
מן החומה. וכאו וכאו קדשי קדושים. נאכלים לפנים
מן הקלוים. קדושת שלחה יש אחריה התר. קדושת
ירושלים אין אחריה התר:

פרק ב

הקורא את המגלה למפרע לא יצא. קראה על פה.
קראה תרגום בכל לשון לא יצא. אבל קורין
אותה ללוות בלווי. והלווע ששמע אשורת יצא:

^ב קראה סרוגין ומתרמגנים יצא. היה כותבה. דזרשה.
ומגינה. אם בין לבו יצא. ואם לאו לא יצא. היהתה
כתובה باسم ובסקרא ובקומז ובקנקנותם. על הנייר.
ועל הדفتרא. לא יצא. עד שתהא כתובה אשורת. על
הספר ונדי:

^ג בין עיר שהלך לבך. ובן ברך שהלך לעיר. אם עתיד
לחזור למקוםו. קורא במקומו. ואם לאו קורא עמו.זון.
ומהיבן קורא אדם את המגלה. ויצא בה ידי חותמו. רבינו
מאיר אומר בלה. רבינו יהודה אומר מאיש יהודי. רבינו יוסף
אומר מאחר הדברים האלה:

^ד הפל בשרין לקרוא את המגלה. חוץ מחרש שוטה
וקטן. רבינו יהודה מבשיר בקטן. אין קורין את המגלה
ולא מלין. ולא טובלין. ולא מזין. וכן שומרת يوم בוגר
יום. לא תטבול עד שתגין החמה. וכלו שעשו משעלה
עמוד השחר בשר:

^ה כל היום בשר לקרוא את המגלה. ולקריאה ההלל.
ולתקיעת שופר. ולנטילת ללב. ולהתפלת המוספין.

ולמִסְפֵּן. ולזָהָיו הַפְּרִים. ולזָהָיו הַמְּעֻשֶּׂר. ולזָהָיו יֹם הַכְּפּוּרִים. לְסִמְכָה. לְשִׁחְטָה. לְתִנּוֹפָה. לְהִגְשָׁה. לְקִמְצָה. וְלְהַקְטָרָה. לְמַלְיָה. וְלְקַבָּלה. וְלְהִזְיהָ. וְלְהַשְׁקָותָ סֹטָה. לְעַרְיפָתָ הַעֲגָלָה וְלְתִהְרָתָ הַמְּצָרָע:

כְּלֹ הַלְילָה בְּשֵׁר לְקִצְרָת הַעֲמָר. וְלְהַקְטָר חַלְבִּים. וְאַבְרִים. זֶה הַכְּלָל כָּל דָּבָר שְׁמִצּוֹתָ בַּיּוֹם בְּשֵׁר כָּל הַיּוֹם. דָּבָר שְׁמִצּוֹתָ בַּלְילָה בְּשֵׁר כָּל הַלְילָה:

פרק ג

בְּנֵי הָעִיר שָׁמְכָרוּ רְחוּבָה נֶל עִיר. לְזָקְחֵין בְּדָמֵיו בֵּית הַכְּנֶסֶת. בֵּית הַכְּנֶסֶת לְזָקְחֵין תִּיבָּה. תִּיבָּה לְזָקְחֵין מַטְפְּחוֹת. מַטְפְּחוֹת לְזָקְחֵין סְפָרִים. סְפָרִים לְזָקְחֵין תֹּרָה. אָבֶל אָם מִכְרָוּ תֹּרָה. לֹא יַקְחֵוּ סְפָרִים. סְפָרִים לֹא יַקְחֵוּ מַטְפְּחוֹת. מַטְפְּחוֹת לֹא יַקְחֵוּ תִּיבָּה. תִּיבָּה לֹא יַקְחֵוּ בֵּית הַכְּנֶסֶת. בֵּית הַכְּנֶסֶת לֹא יַקְחֵוּ אֶת הַרְחֹזֶב. וּכְנַבְּמוֹתָרִין. אֵין מַזְכְּרֵין אֶת שֵׁל רְבִים לִיחִיד. מִפְנֵי שְׁמֹרִידִין אֶתְהוּ מִקְדְּשָׁתָנוּ דָּבָרִי רְבִי יְהוּדָה. אָמְרוּ לוּ אָם בָּנוּ. אָף לֹא מַעַיר גְּדוֹלָה לְעִיר קְטַנָּה:

בְּ אֵין מַזְכְּרֵין בֵּית הַכְּנֶסֶת. אֶלָּא עַל תְּנָאי. שֶׁאָם יַרְצַח יְחִזְירֹוּ. דָּבָרִי רְבִי מַאֲיר. וְתַכְמִים אָזְמָרִים מַזְכְּרֵין אֶתְהוּ מִמְּבָר עֹלָם. חֹזֶן מַאֲרָבָעָה דָּבָרִים. לְמַרְחָץ. וְלְבָרְסָקִי. וְלְטַבִּילָה. וְלְבֵית הַמִּים. רְבִי יְהוּדָה אָזְמָר מַזְכְּרֵין אֶתְהוּ לְשֵׁם חָצֵר. וְהַלּוּקָה מֵה שִׁירָצָה יַעֲשֶׂה:

ויעוד אמר רבי יהוזה בית הבנست שחרב אין מספידין בתוכו. אין מפשילים בתוכו חכמים. אין פורשין לתוכו מצודות. אין שוטחין על גנו פירות. אין עושין אותו קפנדרא. שנאמר והשמות את מקדשיכם קדושתן אף בשחן שוממיין. על בז עשבים לא יתלוש מפני עגמת נפש:

ר' ראש חדש אדר שחל להיות בשבת. קורין בפרשת שקלים. חל להיות בתוך השבת. מקדיםין לשער. ומפסיקין לשבת אחרת. בשניה זכור. בשלישית פרה אדומה. ברביעית החדש הזה לכם. ב חמישית חזירין לכסדרן. לפל מפסיקין. בראשי חדשים. בחנכה. ובפורים. בתענית. ובמעמדות. וביום הקפורים:

בפסח קורין בפרשת מועדות של תורה להנים. בעצרת שבעה שבעות. בראש השנה בחודש השבעי אחד לחודש. ביום הקפורים אחרי מות. ביום טוב הראשון של חג קורין בפרשת מועדות שבתורת להנים. ובשאר ימות החג בקרבתנות החג:

בחנכה בנשאים. בפורים ויבא עמלק. בראשי חדשים ובראשי חדשים. במעמדות במעשי בראשית. בתעניות ברכות וקללות. אין מפסיקין בקללות אלא אחד קורא את כלן. בשני ובחמישי ובשבת במנוחה קורין בסדרן. ואין עולמים להם מן החשיבות. שנאמר וידבר משה את

מוֹעֵד יְיָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִצּוֹתָן שַׁיְהוּ קֹרֵין בְּלֶאָחֵד וְאֶחָד בְּזָמָנוֹ:

פרק ד

הַקֹּרֵא אֶת הַמְגֻלָּה עַזְמָד וַיֹּשֶׁב קְרָאָה אֶחָד קְרָאָוּה
שְׁנִים יְצָאוּ מָקוֹם שְׁנָהָגָו לְבָרֵךְ יְבָרֵךְ וְשְׁלָא
לְבָרֵךְ לֹא יְבָרֵךְ בְּשִׁנִּי וּבְחִמִּישִׁי וּבְשִׁבְתִּי בְּמִנְחָה קֹרֵין
שְׁלִשָּׁה אֵין פָּוחַתֵּין מֵהֶן וְאֵין מַזְסִיפֵּין עַלְיהֶן וְאֵין
מַפְטִירִין בְּנַבְיאָה הַפּוֹתֵחַ וְהַחֲזֹתֵם בְּתֹרֶה מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ
וְלְאֶחָרֶיהָ:

בְּבָרָאֵשִׁי הַחֲדָשִׁים וּבְחֹלוֹ שֶׁל מַזְעֵד קֹרֵין אַרְבָּעָה אֵין
פָּochתֵין מֵהֶן וְאֵין מַזְסִיפֵּין עַלְיהֶן וְאֵין מַפְטִירִין בְּנַבְיאָה
הַפּוֹתֵחַ וְהַחֲזֹתֵם בְּתֹרֶה מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וְלְאֶחָרֶיהָ זֶה
הַכָּלֶל כָּל יּוֹם שְׁיִשְׁ בּוּ מַוְסֵּף וְאַינוּ יוֹם טוֹב קֹרֵין אַרְבָּעָה
בְּיוֹם טוֹב חִמְשָׁה בְּיוֹם הַכְּפֹרֹרִים שֶׁשָּׁה בְּשִׁבְתִּי שְׁבָעָה
אֵין פָּochתֵין מֵהֶן וְאֵין מַזְסִיפֵּין עַלְיהֶן וְמַפְטִירִין בְּנַבְיאָה
הַפּוֹתֵחַ וְהַחֲזֹתֵם בְּתֹרֶה מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וְלְאֶחָרֶיהָ:

ג אֵין פּוֹרֵסֵין אֶת שְׁמָעַ וְאֵין עֹזְרִין לְפָנֵי הַתִּבְחָה וְאֵין
נוֹשָׁאֵין אֶת כְּפִיהם וְאֵין קֹרֵין בְּתֹרֶה וְאֵין מַפְטִירִין
בְּנַבְיאָה וְאֵין עֹשֵׂין מַעֲמֵד וַיֹּשֶׁב וְאֵין אָזְמָרִים בְּרִכְתָּב
אֲבָלִים (וְתִנְחָמֵי אֲבָלִים) וּבְרִכְתָּב חֲתָנִים וְאֵין מַזְמָנִין
בְּשֵׁם פְּחוֹת מַעֲשָׂרָה וּבְקַרְקָעוֹת תְּשֵׁעה וּבְהֵן וְאַדְם
כִּיּוֹצֵא בָּהֶן:

ד הקורא בתורה. לא יפחוץ **משלשה פסוקים**. לא יקורא למתרגם יותר מפסוק אחד. ובנוביא שלשה. והוא שלשתן שלוש פרשיות קורין אחד אחד. מדלgin בnobיא. ואין מדלgin בתורה. ועד כמה הוא מדלג. עד כדי שלא יפסוק המתרגם:

ה המפטיר בנוביא הוא פורס על שמע. והוא עובר לפניו התיבה. והוא נושא את בפיו. ואם היה קטן אביו או רבו עזברין על ידו:

ו קטן קורא בתורה ומתרגם. אבל איןנו פורס על שמע. ואיןנו עובר לפניו התיבה. ואיןנו נושא את בפיו. פוחח פורס על שמע ומתרגם. אבל איןנו קורא בתורה. ואיןנו עובר לפניו התיבה. ואיןנו נושא את בפיו. סומא פורס על שמע ומתרגם. רביה יהודה אומר כל שלא ראה מאורות מימיו. איןנו פורס על שמע:

ו פהן שיש בידיו מומין. לא ישא את בפיו. רביה יהודה אומר אף מי שהיו ידיו צבעות אסתיס ופואת. לא ישא את בפיו. מפני שהעם מסתכלין בו:

ז האומר אני עובר לפניו התיבה באצבעין. אף בלבנים לא יעבור. בסנדל אני עובר. אף יחר לא יעבור. העוצה תפלתו עגולה סבנה ואין בה מצוה. נתנה על מצחו או על פס ידו הרי זו דרך האפיקורוסות. צפה זהב ונתקנה על בית אנקלוי שלו. הרי זו דרך החיצונים:

ט האומר יברכנוך טובים. הרי זו דרך האפיקורוזות. על
הו צפ/or יגעו רחמייך. ועל טוב יזכיר שמק. מודים מודים
משתקין אותו. המבנה בעריות משתקין אותו. האומר
מזרעך לא תתן להעביר למלך ומזרעך לא תתן לאעbara
בארמיותא. משתקין אותו בנויפה:

’ מעשה ראובן נקרא ולא מתרגם. מעשה תמר נקרא
ומתרגם. מעשה עגל הראשון נקרא ומתרגם. והשני
נקרא ולא מתרגם. ברפת בהנים מעשה דוד ואמנון.
לא נקראין ולא מתרגמיין. אין מפטירין במרקבה. ורבי
יהודה מתייר. רבי אליעזר אומר אין מפטירין בהזדעתם
ירושלים: סליק

אחר השלמת כל מסכתא ומסכתא אמר זה שלש פעמים

ויעיל לשכחה בעורת השם יתרך.

הדרן עליך מסכת (פלוני) והדרך עלה. דעתי עליך מסכת (פלוני) ודעתך
עלון. לא נתנשי מינך מסכת (פלוני) ולא תנתנשי מינן לא בעלמא הדין
ולא בעלמא דאתה:

ואחר כך אמר

יהי רצון מלפניך יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵינוּ אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתָּהָא תֹּרְתַּחַ אָוּמָנוּתָנוּ
בְּעוֹלָם הַזֶּה וְתִהְיָה עָמָנוּ לְעוֹלָם הַבָּא. חנניה בר פפא. רמי בר פפא.
נחמן בר פפא. אחאי בר פפא. אבא מרוי בר פפא. רפאים בר פפא.
רכיש בר פפא. סרחב בר פפא. אדא בר פפא. דרו בר פפא:

הערב נא יי אֱלֹהֵינוּ אֶת דָבְרֵי תֹּרְתַּחַ בְּפִינוּ וּבְפִיפִיות עַמְקָ בֵית
ישראל וּנְהִיה אֲגָנָה בְּלָנוּ וְצָאצָאנוּ וְצָאצָא יְעַמֵּךְ בֵית יִשְׂרָאֵל יְרָאֵי
שָׁמֶךְ וּלְזִמְדִי תֹּרְתַּחַ:

מאיבי תחכמוני מצותך כי לעולם היא לי:

יהי לבני תמים בחזקיד למען לא אבוש:

לעולם לא אשכח פקודיך כי בם חייתני:

ברוך אתה יהוה למדני חזקיך:

חותימת חלך שני מהמשנה

להודות להלל לשבח לפאר לרומים להדר ולנצח על כל דברי שירות
ומשבחות דוד בן ישע עבדך קשיחך: בעצתך תנחני ואחר בבוד
תקחני: והוא רחום יכפר עון ולא ישחת ותרבה להшиб אפו ולא
יעיר כל חמתו: אשורי הנבר אשר טיסרנו יה ומטורתך תלמדנו:
ואני בחסוך בטחתי גל לבי בשועטה אשירה לי כי גמל עלי: שוש
אשיש בי תגל נפשי באלה כי הלבישני בגדי ישע מעיל צדקה
יעטני בחתנו יכהן פאר וככלה תעודה כליה: ויבטחו לך יודעי שמא
כי לא עזבת דרישיך יהוה: שמחו בי וגילו צדיקים והרגינו כל ישראל
לב: נר לרגלי דברך ואור לנתקתיכי: אוזך כי עניתני ותהי לי לישועה:
ואומר השיר שהו הלוים אומרים על הדוכן בכל יום

ביציאתו מבית המדרש אומר

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ ייְהוָה שְׁשַׁמֶּת חָלֻקִי מֵיְשָׁבֵבִי בֵּית הַמְּדָרָשׁ וְלֹא
שְׁשַׁמֶּת חָלֻקִי מֵיְשָׁבֵבִי קְרֻנוֹת שְׁאַנִּי מְשַׁבֵּים וְהֵם מְשַׁבְּבִים אֲנִי מְשַׁבֵּים
לְדִבָּרִי תֹּרֶה וְהֵם מְשַׁבְּבִים לְדִבָּרִים בְּטַלִּים אֲנִי עַמֵּל וְהֵם עַמְּלִים
אֲנִי עַמֵּל וּמְקַבֵּל שְׁכָר וְהֵם עַמְּלִים וְאַيִם מְקַבְּלִים שְׁכָר אֲנִי רַץ וְהֵם
רַצִּים אֲנִי רַץ לְתַיִּה הָעוֹלָם הַבָּא וְהֵם רַצִּים לְבַאֲר שַׁחַת שְׁגָאָמָר וְאַתָּה
אֱלֹהִים תֹּרֶדֶם לְבַאֲר שַׁחַת אָנְשֵׁי דָּמִים וּמְרַמָּה לֹא יַחַצְו יְמִיהם וְאַנִּי
אָבְטָח בָּךְ:

**תמ ונשלם ספר שני
שבחי תודה לצור משעני**